

Begunska mladina

leto I, št. 1-16, 5. sept. -24. dec. 1945
leto II, št. 1-15, 9. jan.-1. julija 1946

Lienz, 5.9.45

Štev. 1.

Dogovor na cesti

Miha: Tone, si že slišal?

Tone: O atomski bombi?

Miha: Ne, ne...

Tone: ...a to, da naši v Spitalu baje že za kovčke držijo, oni iz Treviza pa že na meji čakajo?

Miha: Beži, beži.. Tako hitro pa spet ne bo šlo. Veš, nekaj drugega. Novi list je izšel.

Tone: Neverjetno! Že zopet? Uboga politika, koliko trpiš!

Miha: To pot ne bo nič s politiko. Mladinski list bo. Prav za nas bo novi list!

Tone: Kdo bi si mislil, da so se tudi na nas enkrat spomnili. Kako se bo pa imenoval?

Miha: "Begunska mladina". Čisto enostavno in resnično. Pravijo, da je zelo poceni. Najbrž je že UNRRA poslala prvi obrok papirja.

Tone: Bog ve, ali bo kaj zanimiv ali ne?

Miha: Pravijo, da je notri veliko povesti in zgodbic, smešnic in zanimivosti. Na zadnji strani pa tudi uganke.

Tone: Tudi uganke? Potem sem pa jaz prvi naročnik. Kdaj izide?

Miha: Je že danes dopoldan izšel.

Tone: Res?! Potem pa brž na uredništvo!

KROJAČ NA MESECU

Krojač je ronal na drugi svet in je zašel na mesec.

"Dobrodošel mojster!", ga je pozdravil striček mesec. V hladnih zimskih nočeh me močno zebe. Naredil mi boš topel suknjič!" Krojač je vzel iz žepa metro. Velike težave je imel mojster, preden je izmeril mesec čez ogromno grbo in upadli trebuh.

V enem dnevu je bil suknjič gotov in je mesecu kar dobro pristojal, ne glede na njegovo pokvečeno postavo. Toda glej, mesecu je začel trebuh rasti, postajal je od dne do dne debelejši, tako, da je suknjič pokal na vseh koncih in krajih. Noč in dan je bil krojač na delu. Vedno znova je moral popravljati suknjič. Končno je postal mesec čisto okrogel. Njegov zaliti in zamaščeni obraz je zadovoljno sijal v noč. Krojač je komaj zmogel delo. Vesel, da vendar enkrat pristojna suknjič cenjenemu odjemalcu, je že upal na dopust.

Toda, kaj se je zgodilo? Mesec je začel hujšati; suknjič se je nerodno opletal okrog nakaženega telesa. Krojač je imel znova polne roke dela. Suknjič je bil vedno prevelik.

Po treh tednih pa je mesec zbolel. Neprestano hujšanje ga je ppoložilo na bolniško posteljo. Krojač je izrabil priliko in je pobegnil. Nadaljeval je pot skozi vesolje in je prišel končno v nebesa.

SV. AVGUŠTIN IN DEČEK

eliki Avguštin, pobožni spokornik, škof in razsvetljeni cerkveni učnik se je nekoč sprehajal po morski obali. Imel je v mislih nedoumljivo skrivnost presv. Trojice.

Ko se je nekoliko predramil iz razmišljanja, je opazil majhnega dečka, kako nosi morsko vodo in polni z njo majhno jamico na obali.

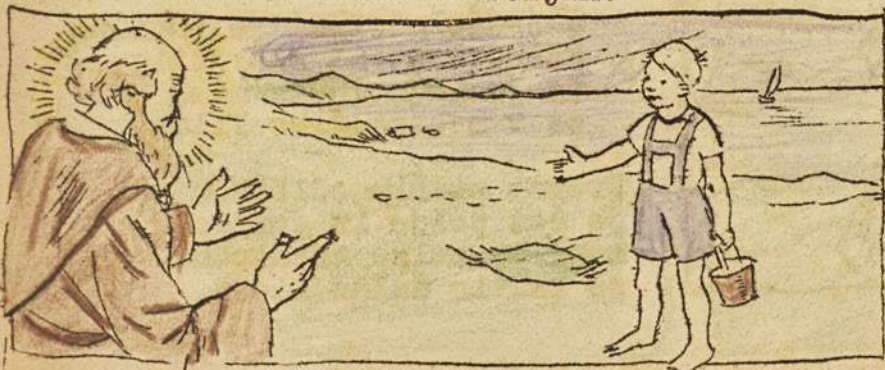
"Kaj delaš, dečko?" ga dobrohotno povpraša Avguštin.

"Morje bom izlil v to jamico"! je dobil odgovor.

"Avguštin se je nasmehnil dečkovi preprostosti, češ, kako bo mogel širno in globoko morje izliti v neznatno jamico.

Deček pa mu je odgovoril "Kako pa moreš biti ti tako naiven, da želiš s svojo omejeno pametjo razumeti to, kar je večnega, neomajnega, kakor je globoka skrivnost presv. Trojice."

Avguštin je spoznal v dečku angela poslanega z nebes, da prepriča svetnika, da ne more doumeti skrivnosti božjih.

DVA BRATA

vasi sta živela dva brata. Vsak je imel hišo in polje. Starejši je bil poročen in je imel mnogo otrok, mlajši pa je bil sam.

Nakega dne, ko je žito na polju dozorevalo, sta se brata dogovorila, da bo treba drugi dan požeti.

Zvečer si misli mlajši brat: "Moj brat je oženjen, ima mnogo dela in skrbi. Grem na njegovo polje in mu požanjam, da bo imel manj dela".

Rečeno - storjeno.

Starejši brat je enako mislil. Rekel je ženi: "Poglej, moj brat je sam; nikogar nima, da bi mu pri delu pomagal. Pojdimo na njegovo polje in požanjemo njivo, da bo imel brat manj dela."

Čli so in storili, kar so se namenili.

Ko sta prišla drugi dan brata vsak na svoje polje, sta bila prijetno iznenadena. Vesela sta zahvaljevala Boga, da so še na svetu dobri ljudje.

MRTVA MAMICA

Drobna ptička priletela iz domače je vasice.

Na očeh so lesketale žarnosvetle ji solzice.

Kljunček drobnji je odprla. Žalno vest mi sporočila, da je moja ljuba mama se v nebesa preselila.

Drobna ptička odletela je čez polje in gorice, meni pa solze grenkobne so zalile žalno lice.

Zvezdice

"Kaj so zvezdice?" -
vpraša Mirko Jožeta.

"To so zlate iskre, ki
se krešejo na nebu", meni Jože.

"Ne, ne!" odgovori Mir-
ko.

"Zvezdice so majhne lu-
či, katere ljubi Bogec vsak
večer prižiga, da bi vsaj ma-
lo videli, preden se prikaže
luna.

"To pa 'že ni res", se
vmeša v pogovor Jakec.

"Zvezdice so majhna okna, skozi katera
gleda Bog vsak večer doli na zemljo, če kaj mo-
limo preden gremo spat."

MAK IN MODRIŽ

Mak se je prešerno zibal med zlatim žit-
nim poljem in se prerekal z modrižem, ki je
hotel biti lepši kot mak.

"Jaz modriž sem lepši; moja modra ob-
lek-ca je kakor jasna modrina poletnega neba."

"Jaz mak sem lepši; sem rdeč kot rožno
lice zdravega otroka."

Mimo je prišel kmet. Pogledal je po po-
lju in je nezadovoljno zabrundal: "Že zopet
toliko tega grdega plevela!"

P PUSČAVNIK

Pusčavnik je zasadil zelje. Prosil je Boga za sonce, za dež in Bog je njegovi prošnji vedno ugodil. Stvarnik mu je pošiljal vreme, kakršnega si je zaželel. V jeseni pa je opazil, da mu na vrtu ni nič obrodilo. Pusčavnik se je knalu potolažil, ker je mislil, da je po vsej deželi slaba letina.

V tistih dneh je posetil drugega pusčavnika, ki je stanoval v bližini. Kako se je začudil, ko je videl, da je njegov vrt poln lepega zelja.

"Ljubi brat, kako to, da imaš ti tako lepo zelje? Jaz pa, ko sem vendar Boga prosil za sonce in dež in sem gojil zelje, kakor sem znal in mogel, imam pa prazen vrt!"

Brat pusčavnik mu je modro odgovoril:

"Ker si hotel biti modrejši od Boga in si ga učil kakšno vreme naj ti da, zato ti ni nič zrastle. Jaz sem vreme prepustil Bogu, zato imam pa tako lepo zelje."

BOŽJI VOLEK

Tam na pragu krče svoje
božji volek strže, poje,
noč in dan prepeva.
Lepa pesem ni njegova,
vendar zdi se vedno nova,
kadar v noč odmeva.

Ista se glasi podnevi,
ko se druží s pevcev spevi
čudežne narave.
Vedno ista, enolična
vendar lepa, vendar mična
se glasi iz trave.

Zanimivosti

KAJ JE BILIJON ?

Bilijon je milijon milijonov. To se hitro izgovori in napiše: 1.000.000.000. Ali bi lahko preštel do bilijona? Nemogoče! Recimo, da bi kdo štel do 200 v eni minuti, potem bi v eni uri naštel do 12.000, v enem dnevu do 288.000, v enem letu do 105 milijonov.

Ako bi Adam, ko je začel živeti, takoj prišel šteti, pa bi danes še ne preštel do bilijona.

Da se prešteje do bilijona, bi bilo potrebno 9.512 let, če bi štel noč in dan.

ČLOVEŠKA VELIKOST SE MENI VA.

Ako zmerimo človeka zjutraj, ko vsane in zvečer, preden gre spat, vidimo, da se njegovo telo čez dan skrti skoraj za cel centimeter. Tudi naporna hoja in kolesarjenje skrti človeško telo.

? Uganke ?

Težka naloga: Za koliko bi se povečala teža zemlje, če bi krog in krog ekvatorja sežigali en meter visok in en meter širok zid?

Koliko je $\frac{1}{3}$ in pol od 100?

robne uganke: 1/ Drevo ima 12 vej. Vsaka veja ima štiri gnezda. V vsakem gnezdu je sedem mladičev. Kaj je to?

2/ Če ima vsaka od sedem sester po enega brata, koliko bratov in sester je vseh skupaj?

Marija v vseh časih Pomočnica

K Njenemu prazniku 8. septembra.

Zgodovina Marijinega češčenja je zgodovina Njenih čudovitih del v prid krščanskemu svetu.

Njena velika pomoč ima korenine že v dobi, ko sta grešila Adam in Eva. Bog je obljubil Zeno, ki bo rodila Rešitelja sveta.

Sveto pismo stare zaveze nam naznanja Njen prihod v mogočnih predpodobah Debore, lepe Judite, pobožne Sare, hrabre Estere in drugih velikih žena.

In ta Devica se je rodila, lepa kakor lili-ja, ponižna in sveta. Rodila je božjega Sina in s tem dejansko sodelovala pri rešitvi sveta.

Pod križem je Jezus po sv. Janezu izročil svojo Mater vsemu svetu v pomoč. Marija je razumela Sinovo željo. Postala je naša Pomočnica.

"Ti sama si uničila vse krive vere sveta," ji lepo poje sveta Cerkev. Res. Premagala je Nestorija, Leona III, Izavrijca, Albižana, Jnaci-ju Lojolskemu je nasvetovala mogočno družbo, ki bo pobijala krive nauke, nastopila je proti Turkom in Saracenom.

V svoje posebno varstvo je sprejemala bož-ja Devica tudi številne vojske, ki so se bojeva-le za zmago svete vere od prvih časov krščanstva do današnjega dne.

Tako je bila Marija vedno pomočnica trpe-čega človeštva.

Tudi razbojniški narod ječi pod surovno
pestjo brezčestva, ki obljublja raj, prinaša
pa pekel.

Tolikim si že pomagala, Marija, toliko
narodov si že osrečila, osreči še naš majhen
slovenski narod in večno Ti bomo hvaležni za
Tvojo dobroto.

Policaaj in Cefizelj

V slavnih Butalah so ime-
li občinskega hlapca. Ob de-
lavnikih je pasel goved in
lenobo, ob nedeljah in praz-
nikih pa si je poveznil na
glavo kapo, ki je bila rde-
če obšita. V roke je vzel
helebardo in sulico in po-
stal je policaj, strah in
trepet vseh tolovajev.

O butalskem policaju je
slišal tudi grozanski razbojnik Cefizelj, o
katerem so pravili, da je zadušil že sedem lju-
di in tri ženske. Pa je strašno imelo Cefizlja,
da bi si ogledal policaja.

Bilo je tisto nedeljo, ko praznujejo v Buta-
lah vsakoletno proščenje, ki se nikdar ni kon-
čalo brez pretepa. Prišel je tudi Cefizelj in s
se postavil policaju tik pred nos.

"Hop, Cefizelj! Te že
imam!" je rekel policaj.
"Marš v luknjo! Tam imam
krojača, ki se mu pravi po
domače rabelj. Vzel ti bo
mero okrog vratu.

Cefizelj pa se je nare-
dil pohlevnega. Ni rekel ne
bev ne mev in je šel s po-
licajem. Šla sta mimo peka.

"Oh", je rekel Cefizelj
"dokler še lahko požiram,

en sam koruzni hlebček bi rad snedel. Pravijo, da tako dobrih ne peko nikjer in nikoder, kakor prav v Butalah.

"Nu", je pritrdil policaj, "pri nas imamo ma-
sten gnoj, moka iz laš e koruze je kakor zabe-
ljena."

Ker je bil pek za občinskega moža, mu poli-
caj ni hotel odjesti dobička in je pustil Cefiz-
lja v pekarijo. Sam se je oborožen s helebardo
postavil pred vrata, da ga počaka. Čaka in čaka,
pa Cefizlja ni. Odšel je pri zadnjih vratih in
se še niti poslovil ni. "Krščen Matijček", je
rekel policaj. Tako je bil huđ, da je od jeze
pljunil.

Poteče teden, potečeta dva, pride tretja ne-
delja, pa je Cefizlja spet zasrbelo, da gre v
Butale. In šel je in se nastavil policaju pod
nos.

"Hop", je rekel policaj. "Zopet te imam! Zda-
j mi več ne uideš!"

"Nikar mi ne zamerite, gospod policaj!" je
prosil Cefizelj. "Tujec sem, pa sem zadnjič ma-
lo zgrešil od peka, da vas nisem našel. Tako mi
je bilo hudo!"

Pa prideta mimo peka in Cefizelj se spomni,
da je lačen. Lepo ga je prosil in policaj ga
je spustil v pekarijo. Mislil si je mož postave:
"Ti si zvit, jaz pa še bolj! To pot mi ne uideš!"
Postavil se je pred zadnja vrata. Čakal je in
čakal, pa ni dočakal Cefizlja, ki jo je odkuril
pri srednjih vratih. Policaj slavnih Butal je
bil silno huđ. Malo je manjkalo, da ni zaklel.

Preteče, o trije tedni in zopet je bil Cefizelj v Butalah policaju pod nosom.

"Gop, Cefizelj", ga je zagrabil policaj.

"Čakaj, ti že pokažem, kaj je butalski policaj, da mu boš uhajal!"

"Ni vas bilc pred vrati, pa sem vas iskal, kje ste, " se je opravičeval Cefizelj.

"Do teme sem vas iskal."

Ko prideta mimc peka, je Cefizelj začu til velik glad. Kar sline so se mu pocedile ob spominu na koruzni klobček. Milo je prosil policaja, naj mu dovoli iti k peku po koruzni kolač.

"Ptiček, zopet bi mi rad ušel! Ne boš, Jaka, daj sem groš, sam grem kupiti klobček, ti me pa počakaj pred vrati!"

Ko se bistroumni Butalec vrnil s klobčkom v roki, ni bilo o Cefizlju več sledu. Policaj je bil tako jezen, da je pokazal jezik za Cefizljem. Dobro, da Cefizelj tega ni videl, zakaj bil je grozanski razbojnik, o katerem so pravili, da je zadušil že sedem ljudi in tri ženske.

Po Milčinskem.

P r e g o v o r i .

Kder košček kruha zametuje
drobtine večkrat paberkuje

Kder sam sebe povišuje,
prazno glavo o

A.M.Slomšek.

Kder dolgo leži,
kosilo od njega beži.

Kjer srce k srcu govori,
tam ni prevare, ne laži!

LAKOMNIK IN SIROMAK

K bogatemu lakomniku je prišel некоč ubožni deček in ga prosil miloščine. Lakomnik mu da košček trdega kruha in ga vpraša: "Ali znaš brati?" "Ne znam", odgovori deček. "Ali znaš moliti?", vpraša

zopet lakomnik.

"Tudi ne znam", odvrne deček.

"Pčakaj torej, naučim te moliti očenaš," reče bogatin.

"Gospod, ali je Bog vaš oče?" vpraša deček.

"Bog je tvoj in moj oče", odgovori lakomnik.

"Torej sva si brata", vpraša deček.

"Kajpada!" odgovori bogatin.

Deček mu pokaže kcs trdega kruha in pravi:

"Čudim se, kako merete dati svojemu bratu tako trd kcs kruha".

Bogatina je bilo sram in je bogato obdaroval dečka.

Sclovej.

DOBER ODGOVOR.

Maršal Radecky je bil некоč zamišljen.

"Kaj ves čas tako premišljujete", ga je vprašal njegov pribočnik.

"Ali znate molčati o skrivnostih?" ga vpraša Radecky.

"Da, znam," odgovori častnik.

"Jaz tudi", se odreže Radecky, "Zato molčim."

Č u d n • v p r a š a n j e .
Mestni škric: Kolikokrat pri vas zakoljete prašiča?

Kmet : Samo enkrat !

Legenda o polžu

Bilo je jesenskega dne. Mrzla sapa je pihala čez poljano. Kraj polja je lezel polž, treseč se od mraza, ves žalosten in pobit.

Po cesti prideta Kristus in sv. Peter.

"Kaj pa ti, polžek, da si danes tako otožen", vpraša Peter.

"Zima prihaja", odgovori polž. "Ves dan že hodim okrog in prosim za stanovanje, pa me nobena od živali ne sprejme pod streho."

"Zakaj ne?" je postal pozoren Peter.

"Pravijo, da sem umazanec in da vso stanovanje prevlečem s slino."

"No, pa povej po pravici, ali tako včasih ne pogodrnjaš nad Stvarnikom, ki te je takega ustvaril", je hotel vedeti Peter.

"Ne, tisto pa ne! Rad sem tak, kakršnega me je ustvaril Bog. Le to mi je hudo, ker me druge živali tako prezirajo in podijo iz svojih hiš."

Tedaj se je Kristus Gospod milo czrl na bedno živalico. Polž je dobil hišico, za katero je tako hvaležen Bogu, da je nikoli ne zapusti.

Vrbsko jezezero

V davnih dneh pri Celovcu ni bilo jezera. Kjer stoji sedaj voda, se je nekoč razprostiralo rodovitno polje in bogate vasi. Bogastvo in sreča pa čisto človeka popačita, da pozabi na Boga.

Tudi prebivalci tega kraja so se prevzele. Niso se menili za božje in cerkvene postave. Posmehovali so se božjim rečem.

Neke velike sobote zvečer so se zbrali v vaški gostilni. Jedli so in pili, najeli so godce, plesali so in vriskali, da se je slišalo v tretjo vas. Nič jim ni bilo mar, da bo prihodnje jutro spomin Gospodovega vstajenja.

Kar se odpro vrata in v sobo stopi star, suh možiček sivih las. Jezno se ozira po plesalcih in jih opominja, naj nehajo. Razposajeni veseljaki se mu smejejo. Starček žalosten odide.

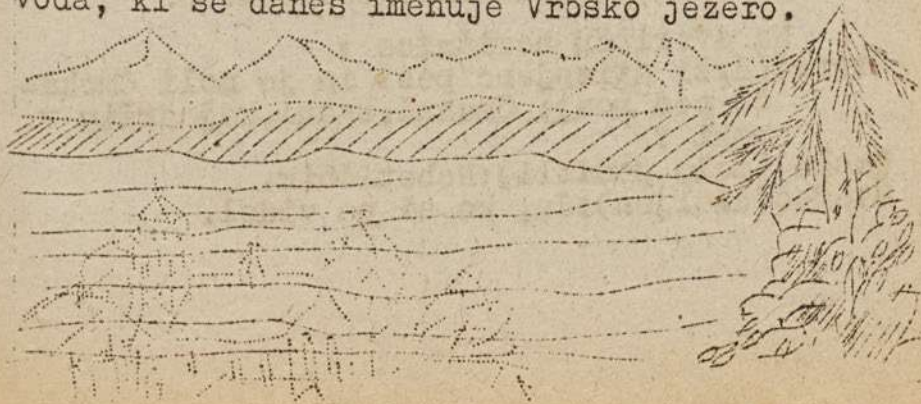
Čas hiti. Vedno bližje prihaja polnočna ura. Vrata se zopet odpro. V sobo stopi starček s sodčkom pod pazduho. "Še enkrat vas opominjam, nehajte s plesom, preden vam odbije ura. Spokorite se. Poglejte sodček, gorje vam, če me prisilite, da odprem pipo", je grozil starček.

"Odpri, odpri, bomo videli, kaj bo priteklo ven. Sedaj ni čas za cmeravo pokoro."

"Izgubljeni ste", se je zgrozil starček in je brž odšel.

Ura odbije polnoči. Pri zadnjem udarcu razbuči silen vihar. Luči ugasnejo, črna noč prevzame plesalce. Blisk in grom. Vlije se strašna ploha. Voda vedno bolj narašča. Že dere skozi okna in vrata. Nesrečni veseljaki zbeže na streho, a zaman. Valovi jih dohite in jih potegnejo v svoj hladni grob.

Ko se je drugo jutro nevihta polegla, je na kraju, kjer so bile prej bogate vasi, stala voda, ki se danes imenuje Vrbsko jezero.

Izvolne novice

TEKMA IZ KRŠČANSKEGA NAUKA v nedeljo ,9. sept. je dobro uspela. Ker so skoraj vsi tekmovalci pokazali v verouku odlično znanje, zato bo 80 lepih daril razdelil žreb. Vsi učenci so ob tej priliki dobili spominsko podobico in svetinjico. Za lep uspeh tekme se morajo učenci in njihov katehet zahvaliti tudi požrtvovalnemu učiteljstvu, ki je imelo za pouk v krščanskemu nauku vedno veliko razumevanje.

RAZSTAVA ROČNIH IZDELKOV pod vodstvom šol. rač. g. Aleksandra Majhena je pokazala, na kakšni višini je naša ljudska šola. Začuden smo se spraševali, kako so mogli učenci v tako kratkem času izdelati toliko lepih reči. Odličen uspeh naj učence navduši za novo delo.

LJUDSKOŠOLSKA PROSLAVA ob koncu šolskega leta pod vodstvom požrtvovalnega g. uč. lja Mizerita, gđc. Cvete Cermekove in ob prizadevanju vsega učiteljstva, je pokazala, koliko se tudi v kratkem času doseže z resnostjo in dobro voljo. Učiteljstvu in vsem dobrotnikom mladine na tem mestu: iskrena hvala!

UGANKE IN REŠITVE bomo v našem listu priobčevali 14 dnevno.

Z A Š A L O I N S M E H :
=====

Na dvorišču norišnice :
Štefač(drži stisnjeno pest in jo moli Cmokaču pod nos): Cmokač, ugani, kaj držim v roki ?

Cmokač(malo pomisli): Nebotičnik.
Štefač(užaljen): Ja, ko si pa videl.

Lienz, 19. 9. 45. Štev. 3.

Dobro izrabi čas!

Naš nepozabni narodni učitelj in vzgojitelj škof A.M.Slomšek so nas že pred sto leti v "Drobtinica" učili, kako moramo gospodariti s časom:

"Čas je naše najdražje blago. Veliko ga izgubimo tudi zato, ker ga ne znamo ceniti."

Dobro je, če za začetek šolskega leta, preden se ponovno zatopimo v knjige, pregledamo, kako dragocen zaklad je pred nami in čaka, da ga po pameti uporabimo.

Ta zaklad je čas - novo šolsko leto.

Leto = 365 dni = 8760 ur = 525.600 minut = 31.536.000 sekund.

Ta čas moraš uporabiti v svojo časno in večno srečo.

V časno srečo: Da se kaj naučiš, da boš v življenju kaj znal in kaj pomenil.

V večno srečo: Da si nabereš mnogo dobrih del - neminljivih zakladov, s katerimi si ku-piš prostor v nebesih.

Vsak večer si pri večernem izpraševanju vesti zastavi vprašanje: "Kako sem uporabil današnji dan?"

Zavedaj se, da minuta izgubljena se ne vrne več nobena!"

KAZNOVANA NAGAJIVČKA

Nagajiva škrata sta srečala miroljubnega polža. Očka polž je s svojim bremenom sopihal kot lokomotiva. Škrata sta mu skrivaj zlezla na hišico, da se revež niti premakniti ni mogel.

"Da mi gresta takoj doli, nepridiprava grda!" se je jezil očka polž. Pa brez uspeha. Celo v hišico se je moral umakniti, ker sta ga škrateljna drezala s travnato bilko v "rožičke", da še gledati ni mogel več. Pa je prišel palček Dolgobradček, z dolgo prekljo je prišel in je nagajiva škrata nagnal, da sta izginila za zeleno praprotjo.

Nekaj dni po tem dogodku sta sedela škrtata na rdeči mušnici. Eden je sviral na piščal, drugi pa je slonel na njegovi rami in poslušal mile melodije. Prav tedaj je peljal očka polž na sprehod svojo polžjo sretno. Cela procesija je bila polžev, polžev in polžje mladine.

To je čaka polž videl nagajiva škrate, se
 je namuzal in skrivaj popeljal svojo družino
 pod gobo. S skupnimi močmi so jo slinili in
 glodali in ji končno preglodali nogo, da se
 je zrušila in nepridiprava sta z njo vred te-
 lebnila na trda tla. Pa to še ni bilo vse.
 Škrata sta valila krivdo drug na drugega. Iz
 prepira je nastal pretep. Končno sta zagleda-
 la polža in njegovo družino. Bilo ju je tako
 sram, da sta brž pobrala zeleni kapici in iz-
 ginila v goščavo.

"Da bosta drugič znala spoštovati stare in
 miroljubne, he!, he!" se je še dolgo smejal
 za njima oče polž.

Fr. B.

Zapoj mi, ptičica

apcj mi, ptičica, glasno,
 zapoj prav milo in lepo,
 pozdravi tiste kraje mi,
 kjer moj nesrečni rod trpi.
 Povej mi, ptičica, še to,
 če rožice doma cveto,
 povej, če hišica stoji,
 kjer zarja moje sreče spi.

In ptičica zapela je :
 "Doma cveto še rožice
 in tudi hišica stoji,
 kjer zarja tvoje sreče spi."
 Potem pa odletela je,
 o domovini pela je,
 ki polna je krvi, solza,
 veselja, smeha ne pozna.

Gregor Mali .

Janezek Piškur opisuje kravo

Naša krava je zagledala luč sveta šele pred tremi leti. Pa je že velika kot prava krava. Naš Franček je tudi tri leta star, pa je še majhen kot škrat.

Spredaj ima glavo, zadaj rep. Na glavi ima roge, s katerimi včasih pobode sosedovega psa. Kadar je lačna, zatrobi :mu-mu-u-u! Dekla Mica ji vrže v ja-

sli naročaj sena. Ona koši in večerja kar brez žlice. Zob si nikoli ne umije in tudi ostankov jedi si ne izbeza izza zob kot naš stric, ki je prišel na počitnice in je v mestu velik gospod.

Na nogah ima parklje in kadar hodi, maha z repom ter podi muhe. Vode popije pol škafa naenkrat. Kadar naš hlapec pije sadjevec, ga oče oštejejo: "Žlampaš kot krava!" Jaz pa pravim kravi, kadar pije vodo: "Žlampaš kot Miha."

Krava pije vodo, iz vode naredi mleko, smetano in sir. Krava hrusta seno, iz sena pa naredi meso in kosti. Dokler je živa, jo imenujemo krava, ko je pa mrtva, ji pravimo goveje meso. Kadar jo mesar zakolje, se mi zelo smili; ko pa mati vržejo njeno meso v lonec, se mi meso nič ne smili. Vsi moramo umreti.

Kakor kaplja v potok kane,
mine čas;
naglo kane, pa ne vstane
več za nas.

A. M. Slomšek.

KAJ JE ŽIVLJENJE?

Misli ob začetku šolskega leta

Tople poletne noči so se zbrale na pomenek živali in sova je prva spregovorila: "Kdo mi ve povedati, kaj je življenje?"

Slavec se takoj oglasi, rekoč: "Življenje je pesem!"

Krt pa pravi: "Jaz rijem pod zemljo in lovim črve: to je moje življenje."

Metulj, ki je ves dan letal s cvetke na cvetko in srkal med iz njih, reče: "Življenje je srkanje sladkosti."

"Življenje je moč in svoboda," zakliče orel.

Mimo pride bogatinov sin, ki se je vračal z veselice: "Vsi skupaj nič ne veste. Veseliti se in uživati, to je življenje."

Mravlja, ki je doslej skromno poslušala, pravi: "Življenje je delo brez prestanka!"

Čebela pa pripomni: "Življenje je satje, ki ga polni delo!"

Mimo pride modrijan in reče: "Najbolje sta odgovorili mravlja in čebela, zakaj življe = nje je res satje, ki ga vztrajno delo polni z medom."

Mladina, ki stopaš v novo šolsko leto, posnemaj mravljo in čebelo!

Rama ura, zlata ura!

POGOVOR

Otrok :

Mamica, čuj !

Danes sem sanjal o hišici naši;
kozy in krave imel sem na paši
tam za sosedovo gmajno.

Ko sem prebudil se, bil sem v tujini ...

Mamica moja, joj, to je hudo !

Kdaj bomo srečni že spet v domovini
ptičke poslušali peti lepo ?

Mamica :

Ne izprašuj !

Da po tujini vse polno nas roma,
Bogec je hotel : On s toplega doma
v širni poslal nas je svet ...

Kadar molitve bo zvrhana mera,
konec begunstva bo žalostnih dni :
hvalnice v srcih zapela bo vera,
s petjem na ustih domov bomo šli.

Fr. B.

Prvič v šolo

Pojdi zdaj, pa priden bodi,
da se boš naučil kaj;
sveti Duh te, sinek, vodi.
in razum ti pravi daj !

Josip Stritar.

Mož beseda

lavni švedski kralj Karel XII. je bil v mladosti precej razposajen. Pogosto je popival v družbi mladih dvorjanikov in je z njimi uganjal razne burke.

Nekega dne, ko je bil močno pijan, je surovo žalil svojo mater. Naslednji dan, ko je bil trezen, se je zavedal, kako hudo je razžalil svojo dobro mamico, katero je imel zelo rad. Trdno sklene, da ji da zadoščenje: U =

kaže prinesiti najlepšo in najdragocenejšo kupo iz brušenega kristala in jo da do roba naliti z najboljšim vinom. S kupo v roki stopi pred mater :

"Mamica, zavedam se, da sem te včeraj močno razžalil. To sem storil, ker me je zapeljalo vino. Da se ne bo to nikoli več zgodilo, ti dajem danes, mamica, s svojo kraljevisko besedo zagotovilo, da je ta kupa, ki jo držim v roki, zadnja, ki jo izpijem v življenju. Ta zadnji kozarec vina izpijem na tvoje zdravje, moja presvetla mamica!"

Po teh besedah izpije kupo do dna, koza rec pa vrže skozi okno, da se na trdem tla ku razdrobi v tisoč koščkov.

Dano besedo je držal kralj vse življenje. Mnogo sveta je prehodil, v marsikateri bitki se je slavno pomeril s sovražniki, vina pa ni poskusil nikdar več .

Uganke

NAŠI ČASOPISI. Tonček je prodal po barakah te-le časopise :

Slovenski taboriščnik	12	izvodov
Novice	6	"
Koroška kronika	9	"
Begunska mladina	13	"
Slovenec v Tirolah	10	"
Domači glasovi	9	"

Kaj je naročil vsakemu kupcu ?

2./BESEDNA UGANKA.

Beseda prva predlog je,
a druga je orožje.
Zdaj združi ti obe in glej -
pomen pred tabo nov je :
bereš nazaj, bereš naprej ,
obilo vode dobiš vselej !

3./ODBIRALNICA.

Tibet, sosed, predavanje, sladkor, vodopad,
lastovka, Domžale, Moravče, vinograd, Ljubljana.

Vzemi iz vsake besede po dve zaporedni
črki, pa dobiš vrstico iz pesmi o domovini.

REŠITVE UGANK IZ PRVE ŠTEVILKE .

1./Teža zemlje je vedno ista

2./ $\frac{1}{3}$ in pol od 100 je 50.

Drobne: 1./leto, meseci, tedni, dnevi

2./Vseh skupaj je 8

3./Drugo nogo drži v zraku

4./Kadar je led.

Rešitve ugank pošljite uredništvu lista-
Peggez-Lienz, bar.1 soba 2.

Begunska mladina

Lienz, 26. 9. 45. Stev. 4.

ANTON MARTIN SLOMŠEK
OB 83 OBLETNICI NJEGOVE SMRTI.

Bilo je še v zlatih, mirnih časih. V jutranjem soncu ožarjen vlak je drdral proti Celju. Na postaji Ponikve smo izstopili. Ob prvem ovinku smo se obrnili na levo. Že po 10 minutah smo prišli do starega, močnega kmečkega doma na Slomu. V njem smo videli vzdano kamnito ploščo z napisom:

V tem domu so se rodili Anton Martin Slomšek, knez in škof lavantinski, 26. nov. 1800, umrli v Mariboru 24. IX. 1862.

Vsi smo bili ganjeni. Molčali smo. Naše misli pa so hitele nazaj v tiste lepe, tako srečne čase, ko je v tem domu živel mali, pridni Tonček. Imel je strogega očeta in blago mater. Bil je najstarejši, zato sta ga oba zelo rada imela. Kako lepo je bilo v tej hiši pozimi zvečer! Prav nič ni bilo dolgčas. V družinski sobi je brnel ko = lovrat. Tonček ni bil ob takih večerih prav nič zaspan. Vsedel se je k mami, ki je predla. Kako je bil vesel, kadar mu je mama zapela narodno pesem, ga učila moliti prvih molitev in mu pripovedovala lepe pripovedke. Kadar je končala, je prosil: "Mama, še, še!" Nikdar se ni naveličal

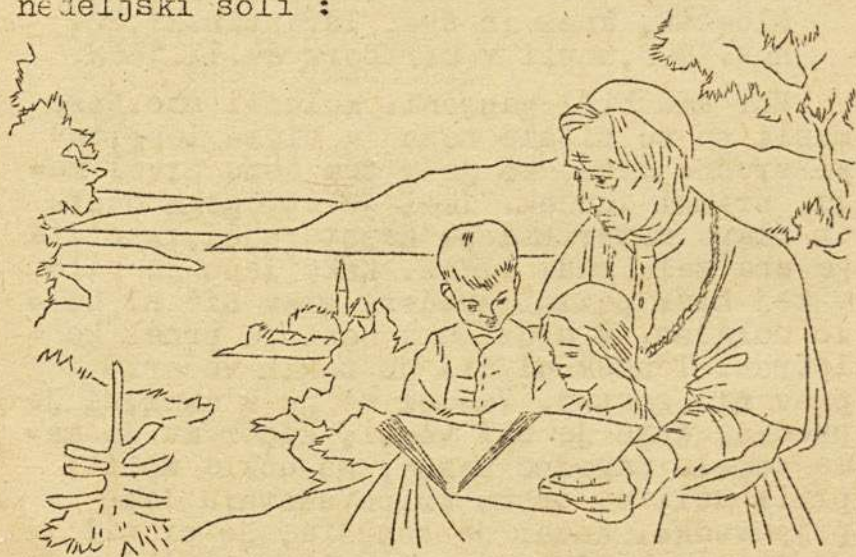
gledati njenega belega ošpetlja in dolgega, širokega krila ter poslušati njenih pripovedk. Kako je bila njegova mama lepa, kadar je vstala od kolovrata in v narodni noši šla Tončku pripravljat posteljo.

Ta Tonček je pozneje postal škof. Tri stvari je tudi tedaj, ko je bil škof, posebno ljubil : vero, svoj narod in svojo mamo.

V naši domovini je danes tako žalostno. Kdaj bo postalo spet lepo ? Tedaj, kadar bodo naše slovenske matere v svoji lepi narodni noši sedle spet h kolovratu, učile otroke moliti, jim prepevale lepe narodne pesmi in jim pripovedovale pripovedke.

Škof Slomšek naj prosi, da bi se vrnili kmalu nazaj tisti lepi časi, ki so bili na naši zemlji v njegovi mladosti.

Škof Slomšek uči Blažeka in Nežico v nedeljski šoli :

TONČEK

onček je zivel v dolenski vasi, med ljubkimi grički in zelenimi vinogradi. Kako lepo je bilo nekoč v tej sončni deželi. Pa je vzšla krvava zvezda in prinesla gorje in jok. Nič več se ne razlega petje po vinskih goricah in mukanje kravic po pašnikih je umolknilo. Vas je postala nema in mrtva. Hiše in cerkvico so požrli plameni.

Tudi za Tončka je minilo veselje. Moral je s starši, bratci in sesticami v sosedro vas, kjer so se stiskali vsi v eni sobi. Nekoč so prišli močje iz gozda in odpeljali očeta. Nikdar več ga ni videl.

Zato je hodil Tonček vsak dan h kapelici na konec vasi. Marija je kraljevala v njej. "Mamica božja, daj nam mir. Vrni mi očka ali pa še mene vzemi v nekesa!" jo je po = gosto prosil.

Nekoč pa je za seboj zaslišal korake. Ozrl se je in zagledal ob gozdu dva izmed onih, ki so požgali vas in odpeljali očeta. Prestrašil se je. Razbojnika sta ga opazila in se surovo zarežala.

"Glej ga, moli!" je pokazal eden nanj. "Ha, ha, ha! Ali mi ne izgineš! Kaj delaš tukaj, smrkavec?"

Tonček je boječe in odkritosrčno povedal: "Za očka molim, ki ste mi ga odpeljali.... in za mir"

Tedaj je surovež zatulil in se pognal proti Tončku: "Pobalin! Mi nočemo miru, ampak krvi, krvi ..." In zamahnil je s puško proti prestrašenemu Tončku. Zakričal je in zbežal proti vasi.

Sele pri češnji ob hiši se je ustavil. Ozrl se je h kapelici. Videl je razbojnika, kako sta vdarla preko ograje, pograbila Marijin kip in ga vrgla na cesto, da se je razletel.

Nato je preko vasi odjeknil votel pok : Marijina kapelica je postala - razvalina.

Tonček se je naslonil na drevo in bridko zajokal ...

Fr. Bazilij.

Tri reči imej vedno pred očmi :
Božje oko, ki vse vidi; božje uho,
ki vse sliši in tisto knjigo, v
katero vpiše Bog vsako tvoje de-
janje. Vsaj enkrat na dan premisli
te tri reči in ne boš grešil.

A.M. Slomšek.

Poredna ptička

Ptička z drevesa
se dečku smeji,
z repkom otresa,
glasno žvrgoli.

"Dvoje peroti,
moj deček, imam,
prosi lepo me,
pa eno ti dam."

Deček požuga
ji s svojo roko:
"Čakaj, da splezam
še jaz na drevo."

Tebe z rokami
bom, ptička, ujel,
pa bom peruti
in tebe imel."

Ko pa je deček
prišel na drevo,
ptičke na veji
nič več ni bilo.

V gozd je zletela,
zapela lepo,
deček z drevesa
strmel je za njo.

♥ ♥ ♥
BREZ MUJE
SE ŠE ČEVECI NE OBUJE

Žaba in vol

Žaba sreča na pašniku mesarjevega vola, ki pridno muli travo. Močno ji ugaja, ker je tako debel.

Tudi ona bi bila rada tako debela, zato sede na kamen in se začne napihovati.

Čez nekaj časa vpraša žabice, ki so jo opazovale: "Ali sem že tako debela kot ti-sti-le vol tam na pašniku?"

"Ne, nisi ne," so zaregljale žabice.

Žaba se muči in napihuje še naprej in čez čas zopet vpraša svoje sestre: "Ali sem zdaj že tako debela?"

"Ne, nisi ne, še mnogo ti manjka."

Ko je stara žaba to slišala, ji je bilo zelo hudo. Na vsak način mora biti tako debela kot mesarjev vol. Zato uporabi vse sile, močno se napihne in počí.

Žabe so se spogledale in zaregljale:

"Kdor se napihuje,
prazno glavo oznanjuje."

BUČE NA HRASTU⁻⁷⁻

Popotnik odloži bisago in se vleže pod košati hrast. Nedaleč vstran se razprostira njiva z velikimi rumenimi bučami na posušenih bilkah.

Popotnik opazuje zdaj hrast, zdaj zopet suho bilko z bučami. Nezačudljivo zmaje z glavo, češ: "Na urobni rastlini tako debele buče, dočim nosi orjaški hrast te piškave sadove. S tem se pač Gospod Bog ni postal. Jaz bi to uredil čisto drugače. Ali bi bilo veselje gledati debele buče na visokem hrastu.

Še je snoval načrte, kako bi ustvaril in uredil svet. Kar zapiha močna sapa, strese drevo in utrga želod, ki pade modrijanu

prav na nos; namah se mu razkade vse ustvariteljske misli.

"Kaj, če bi bil ta želod buča, bi mi zdaj gotovo pomandal glavo!" spozna mož in se spomni starega reka, ki se ga je učil še v ljudski šoli :

"Kar Bog stori, vse prav stori,
čeprav se komu prav ne zdi!"

Za mnek

NERODA. "Zakaj si pa tako obvezan, France?" vpraša Jure prijatelja, ki ima obe roki obvezani.

France: "Neka neroda mi je snoči stopal na roke, ko sem šel zvečer domov."

PROCESIJA. Mala Lizika je prišla od procesije in je pripovedovala: "Štirje možje so nesli hudo veliko mizo s strašno dolgimi nogami. Pod mizo pa so bili gospod župnik zelo lepo oblečeni, samo klobuk so doma pozabili."

DRAGO STANOVANJE. Gospod: "Koliko zahtevate za stanovanje?"

Gospodar: "500 RM mesečno."

Gospod: "Ali ima stanovanje tudi kakšen hlev?"

Gospodar (začudeno): "Zakaj?"

Gospod: "Za tistega osla, ki bi bil tako neumen, da bi toliko plačal za stanovanje."

Bagunska mladina

Lienz. 3.10.45. Štev. 5

KDAJ GREMO DOMOV?

Pred nekaj dnevi me je ustavila gruča razposajenih fantičev, češ: "Gospod, kdaj gremo domov?"

Na takšna vprašanja je težko dati zadovoljiv odgovor. Če poveš, da koncem prihodnjega tedna, se ti vsi zasmеjejo, češ: "Farba nas! Lahkovernež je!"

Če pa rečeš, da drugo leto, pa zopet powesijo glave in vsem se podaljšajo nosovi: "Šele drugo leto???"

Tako sem bil tudi zdaj v zadregi, kakšen odgovor dati, da bo vsem po volji. Pa mi je brž prišlo na misel:

"Aha," sem rekel, "le glejte, sulci, to pa je odvisno samo od vas!"

"Kaj, od nas?" so se čudili kratkohladni.

"Od vas, od vas," sem pritrdil.

"Seveda, lahko greš domov, samo kaj bo s tabo, če te Tito za glavo zniža."

"Ali pa te pošlje z amnestijo v krtovo deželc," so postali fantalini živahni.

"Ne, ne mislim tako," sem postal resen.

Pa se je oglasil Ciril, ki je pri krščanskem nauku vedno zelo pazljiv: "Jaz pa vem, gospod!"

"No, pa ti povej, Ciril!"

"Čim lepše bomo molili, tem prej bomo šli domov!"

"Tako je!"

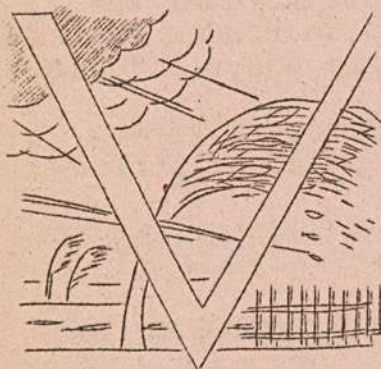
- - - - -

Ko sem pri večerni molitvi malo poškilil tja na moško stran, sem videl Cirila in Janeza in Franceta in Gusteljna in Srečka, kako so zaupno upirali čči gori v milostno podobo brezijanske Begunke.

Tedaj se mi je za vse male in lačne, bedne in bose, prezebajoče in strgane odvalil od srca kamen:

Kmalu bomo šli domov!

Kdo je kriv?

Ihar je divjal čez vrt. Zaganjal se je v drevesa, stresal veje, da je z njih letelo listje in sad.

Na vrt je prišel cče z otroci. Otroci so se veselili lepega sadja, ki je ležalo po tleh in veselo zasajali vanj bele zobe. Mali Francek je pod nekim drevesom vzkliknil: "Fej!" in vrgeł sad proč. Tudi cče je pokusil sad, ga izpljunil in dejal: "To drevo bomo posekali!"

Ko je čez nekaj dni vihar spet privršal na vrt, je drevo že ležalo. Očitajoče je zaječalo proti viharju: "Divjak, ti si kriv, da so me posekali! Zakaj si stresel z mene sad?"

"Sem mar jaz kriv, da je tvoj sad zanič?"

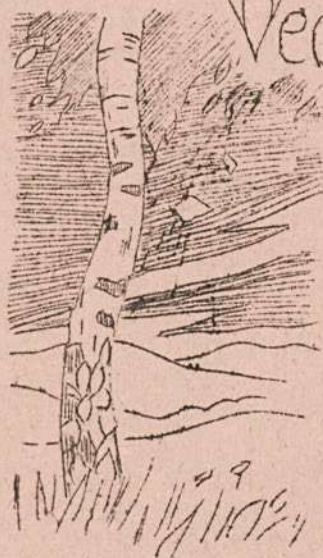
je zatulil vihar v odgovor. "Samo si krivo svoje smrti, zakaj pa rodiš tak sad?"

Viharji razočaranja, krivice in trpljenja pretrešajo sleherno človeško srce: iz enega srca bruhajo na dan kletve in groznje, iz drugega pa privre molitev in odpuščanje.

Vihar strese iz drevesa pač takšen sad, kakršnega drevo rodi.

B.M.

Večerne želje

Tiho, tiho se pogreza
svet krog mene v mrak lahan
Gozd šumi in bela breza
pošlje list mi svoj droban.

Svoji mami napisal
s solzami bi nanj pozdrav,
da bi nihče ga ne zbrisal,
ko hitel bi prek dobav.

Vetrčku bi vse potožil,
rekel mu, naj pohiti.
On bi nesel in položil
list na okno mami...

Fr. Bazilij.

EDOR PRIDNO VSTAJA, TEMU KRUHA OSTAJA!

Janezkove sanje

Janezku je bilo nekako devet let, ko je imel lepe sanje:

Lomača trta se je čudovito razmahnila. Na njej je bilo polno dečkov: Nekateri so igrali, drugi se smejali, spet drugi pa so grdo žalili Boga. Ko jih je Janezek slišal, je planil med nje in začel deliti na desno in levo klofute.

Tedaj se je na trati pojavil častitljiv mož. Ko sonce se je svetilo njegov obraz. Nosil je snežnobel plašč. Janezka pokliče po imenu in mu ukaže, naj se postavi na čelu teh dečkov, češ: "Ne z uderci in trdo besedo, ampak z dobroto in ljubeznijo si boš pridobil te dečke. Pouči jih, kako grd je greh in kako lepa je čednost!"

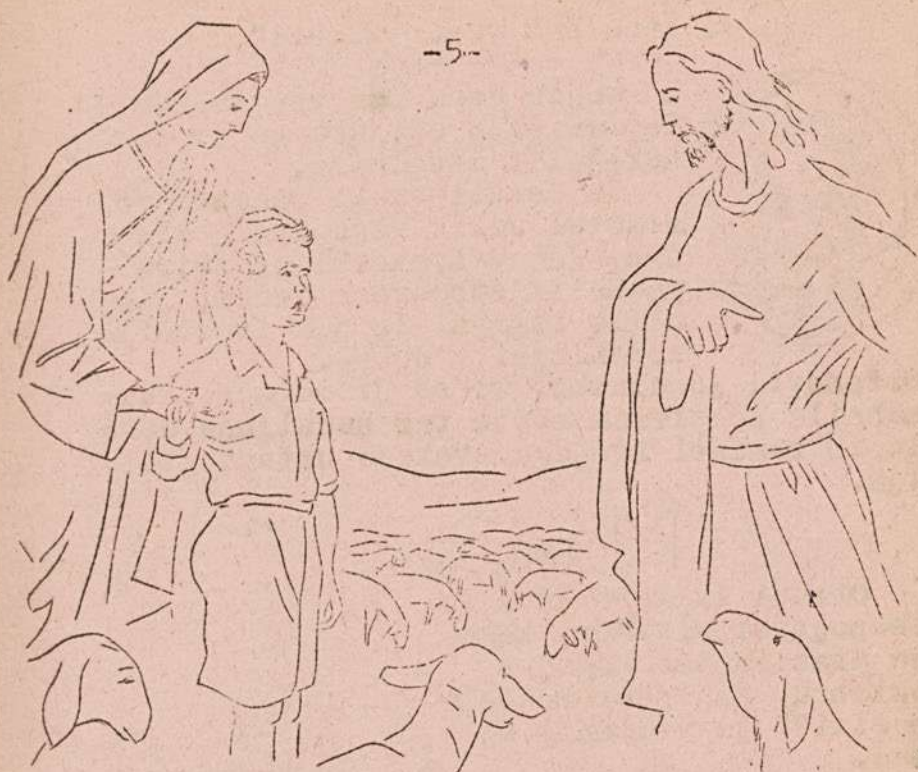
"Kdo ste vi, ki mi naročate te nemogoče stvari?" vpraša Janezek, ki se ni čutil zmožnega pridobiti si teh razgrajačev.

"Dal ti bom učiteljico, ki te bo učila vse modrosti," je obljubil čudoviti mož.

"Toda, kdo ste vi? Mamica mi je prepovedala brez njenega dovoljenja govoriti s tujimi ljudmi," je bil odločen Janezek.

"Jaz sem Sin Nje, katero te je mamica učila trikrat na dan pozaravljati," ga je potolažil tujec.

Tedaj je Janezek zagledal lepo gospo z milim obrazom in z zlatimi zvezdami posuto

obleko. Ta ga je prijela za roko in mu je rekla: "Poglej!"

In res, čudo:

Dečki so izginili. Na njihovem mestu so stali kozli, mačke, psi, medvedi in še mnoge divje živali.

"To je tvoje polje," je rekla nebeška Gospa, "bodi srčen, močan in pogumen!"

Tedaj so se divje živali začele spreminjati v krotka jagnjeta.

"Tako spreminjaj ti slabe dečke v dobre!" je poučila nebeška prikazen Janezka. On pa je začel na glas jokati, ker ni ničesar razumel. Čudovita žena pa je sočutno in nežno polcžila roko na Janezkovo glavo in dejala :

"Ob svojem času boš vse razumel!"

Ob svojem času boš vse razumel!
Ta Marijina obljuba se je čez
nekaj let izpolnila.

Iz devetletnega Janezka je
zrastle velik vzgojitelj mla-
dine Janez Booko, ki je zbiral
revne in zapuščene dečke, jih
učil, vzgajal in jih iz slabih
spreminjal v dobre.

Ustanovil je družbo, ki se je mogočno raz-
mahnila po širnem svetu ter nadaljuje de-
lo in zamisel svojega svetega ustanovite-
lja.

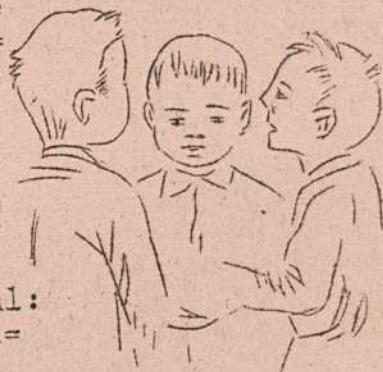
Mamica

Otroci iz taborišča so
se pogovarjali. "Uh, kako
je mraz! Pa smo komaj v
oktobru. Kaj neki bo šele
pozimi?" je vzdihnil Mi-
lec.

"Jaz bi si zelel tople
obleke in čevljev. Aj,
kako prav bi mi prišla
volnena jepica, ki sem jo
jo moral pustiti v Trži-
šču!" je dojal Tonček.

Andrejček je nadaljeval:
"Jaz bi pa rad peč, na ka-
teri sem se grel doma. In
veliko skladovnice buke-
vih drv."

Mimo je prišel Tomažek. Slišal je pogo-
vor in povedal svojo željo: "Jaz bi pa rad
svojo mamico, ki so jo na begu zajeli ko-
munisti. Njena topla ljubezen bi me grela
stokrat bolj kot volnena obleka in topla
pečka."

Peričica

Smejčka se v jutru
naši Marjanci
soncece zlato:
"Hej, brž na trato!
Pridni otroci
niso zaspanci."

Mala zbudi se ...
"Čakaj me, striček!"
Okno zakrije
in se umije,
glej: že na trato
nese čebriček.

Naša Marjanca
punčki bo svoji
krilce oprala,
a sončku dejala:
"Zdaj pa le hitro
zarke podvoji!"

Uganke

1. ŠTEVILNICA.

$$(18+1+15+1)+(23+18+1) + \\ + (24+13+1+21+1) + (23 + \\ + 18+1)=?$$

2. BESEDNA UGANKA.

Prav tanka sem in dolga,
brez glave in telesa,
a dasi brez obeh sem,
le nisem brez ušesa.
Izpusti prvo črko:
ime dobiš dekleta.
Če dve naslednji izpustiš,
ime dekliško spet dobiš.

3. DROBNE UGANKE.

- a) Noge v blatu, glava v zlatu.
- b) Mladenka - planinka
ženka - dolinka
starka - primorka.
- c) En zlatnik, en srebrnjak,
a drobiža polovnjak.

REŠITVE UGANK IZ TRETJE ŠTEVILKE.

- 1) Beri to
- 2) Potop
- 3) Beseda sladka domovina.

Prav so rešili: Regali, Strah, Vomberg,
Lavrič, Avgustin.

Zreb je določil nagrado :

Vomberger Zofki.

ROŽNI VENEC

Naš Slavko v taborišču je junak, ki ga nikoli ni strah. Ponoči gre, kamor hočeš. Ničesar se ne boji.

Ničesar? O pač! Veste česa?

Rožnega venca.

Kadar rečejo ata ali mama: "Otroci, zdaj bomo molili rožni venec," se mu stemni obraz, oči splavajo v daljavo, iz srca se mu izvije vzdih: "Oh, že spet rožni venec..."

Nekega dne se je Slavko ves spremenil.

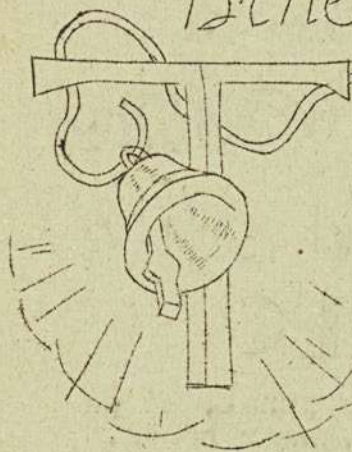
"Mama, zakaj mi kar naprej govorite, da naj rad molim rožni venec?" je nekoč vprašal Slavko.

Tedaj mu je mama pripovedovala, kako se je Marija prikazala na paši trem pastirčkom: Luciji, Jacinti in Frančku, ki se molili rožni venec. Ko so vprašali čudovito Gospe, kdo je, je odgovorila: "Mati božja presv. rožnega venca sem." Naročila jim je, naj radi in pogosto molijo rožni venec.

Mama je umolknila in pogledala Slavka. Bil je resno zamišljen.

"Mama, odslej bom tudi jaz rad molil rožni venec. Marijo moramo ubogati. Ko pridem v domovino, bom tudi jaz molil na paši rožni venec."

Brneči zvonec

Tat je ukradel sv. Me-
dardu vola, ki je nosil
zvonec okrog vratu. Peljal
ga je na svoj dom in ga
je privezal v hlev.

Dasi je žival mirno po-
čivala, ker jo je utruai =
la dolga pot, vendar je
zvonec na volovem vratu
neprenehoma zvonil. Čim-
bolj se je mračilo, tem
glasneje je bil zvonec.
Tat se je bal, da ga ne
bi zasacili pri tatvini,
zato je šel v hlev in za-
mašil zvonec s senom. To =
da to ni nič pomagalo,
zvonec je zvonil kot prej.

Tat ni našel miru; na-
meraval je iti spat, pa ga
je zvonec dražil. Šel je
ponovno v hlev, odvezal
volu zvonec z vratu in ga
cdnesel v scbo, držeč ga
za bat. Toda čudno! Zvonec
še vedno zveni.

Ves razburjen trešči
zvonec v kot in nagrmadi
ranj kup cunj, obleke in
pchištva. Toda to nič ne
zaleže. Zvonec zveni, zvc-
ni, zveni...

Tat si puli lase od je-
ze in razburjenja. Vzame
lopato, naredi na vrtu
veliko jamo in vrže ta =

njo nesrečni zvonec. Z vso naglico za =
grebe jamo, povrhu še jezno pchodi po
svežem kupu in prisluhne. Zvonec že
spet zvoní. Tat teče v hišo, se vrže na
posteljo, se zagrebe v blazine in si ti-
šči ušesa. Toda zvonec zvoní še glasne =
je kot prej.

Tat si ne zna več pomagati. Do smrti
izmučen vstane, gre v hlev, odveže vcla in
ga še pred jutranjo zarjo vrne sv. Medar-
du.

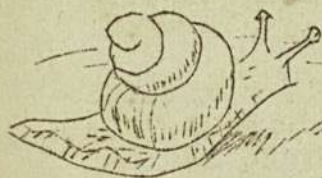
Tisto uro je zvonec utihnil.

Janko Bojazljivček

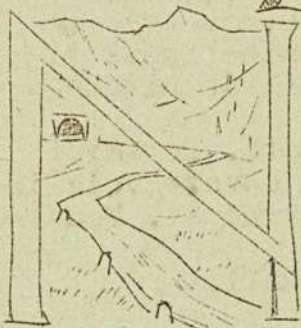
Janko po cesti kcraka,
resno zele se drži;
rad bi veljal za junaka,
ki se zveri ne boji.

Polžek po cesti prileze,
pa ga pogleda lepo;
Janko pa v grozi se strese:
"Polžek, kaj gledaš tako?!"

K mami v strahu priteče,
"Polžka sem videl!" kriči.
Mamica tiho mu reče:
"Veš, bojazljivček si ti!"

Zofka

a klancu pod sveto Ano sem jo dohitel.

S težko culo obložena je sople Zofka pod vročino, ki je puhtela z razbeljenega peska.

Cesta je polna voz, ljudi in živine... Vse ima samo eno smer proti ogromnemu žrelu, ki zija nad prijazno cerkvico in požira... požira vse, kar pride pred žrelo.

"Dober dan, Zofka!"

"O, Bog daj, Janez!" mi je s trpkim nasmehom odzdravila. Iz oči ji berem, da je jo ~~kala~~. Njen trinajstletni obrazek je dobil resne poteze, ki jo delajo nekaj let starejšo.

"Si sama?"

"Sama" in svetlo žareče oči ji utonejo v solzah.

"Vsi so se razgubili. Očka je nekje na Dolenjskem v Novem mestu, mamica pa v Dachau."

"V Dachau," sem se začudil.

"Stric, ki je že tri leta v gošči, jo je ovadil, da je komunistka, ker mu je očitala, da lastne brate ubija."

Stianil sem pest in pospešil korak.

"Franceta so odpeljali v gozd že pred 6 meseci. Nič nismo več slišali o njem."

"Kje pa je Minka?"

"Brežanov Pavle jo je spravil v gozd. Sedaj je komisarka v Šlandrovi brigadi." France je bil moj sošolec. Z Minko sem se spoznal med počitnicami pred 5 leti.

"Kako, da si šla sama na pot?"

"Saj nisem. S tebo sem šla. Pa smo se

zgubili v Trziču.

"Revica!" Prijel sem jo za roko. "Nič se ne boj, Zofka. Jaz tcm skrbel zate!"

Še tisti večer naju je pogoltnila temna zver, čzarjera od rdečih zabljev gorečih barak.

Nekje v dalji je zamolklo pokalo.

Bilo kam je, kakor cetrkom, ki jih lastni oče izganja iz domače hiše v temno noč.

Vetrinje.

Najprej je našla Zofka očeta. Prišel je z novomeškim bataljonom po dolgi, križevi poti.

Potem je nenadoma prišel France. Pravil je, da tudi Minka spregleduje.

Končno je prišla še mama. Sicer bolna in shujšana, a prišla je...

Hesne Zofkine oči so spet oživele, trske poteze so se ublažile in veder dekliški nasmeh je zopet priromal na njene sveže ustrice.

Sv. Frančišek in ptički

Sv. Frančišek je zelo ljubil naravo. Pogovarjal se je z zivalmi, drevesi in cvetkami ter imenoval vse stvari okrog sebe brate in sestre.

Nekoč je sedel svetnik ob gozdu in molil. Pa glej! Z vseh strani so prileteli ptički. Pisani ščinkavci in siničke, črni kosi in ljubke lastavice... Celo rjavček vrabček se je pomešal mednje. Ptički so veselo žvrgoleli, obletavali svetnika in mu dajali poljubčke. Sedali so mu na ramena in kolena, on pa jih je ljubeznivo božal.

Tedaj pa so prišli Frančiškovi bratje. Ptički so se prestrašili, svetnik pa jih je blagoslovil in jim pokazal v nebo. Pevčki so ga še enkrat obleteli, nato pa se dvignili visoko v zrak. Glej! S svejeto so napravili obliko križa, nato pa se razpršili na vse strani.

Sv. Frančišek je gledal za svojimi ljubljenci in smehljaje povedal začudenim bratom: "Jaz ta ptičkov pomeni naš red in križ je naše znamenje. Kakor so se razpršili ptički, moramo tudi mi na vse strani. Ves svet

je naš. Čakajo nas verniki in milijoni poganov.

Zares je Frančiškov red še danes razširjen po vsem svetu.

Fr. Bazilij:

Krompirčkove zgodbe

ragi treci, ali poznate Krompirčka?

"Bog se usmili!" bi mi odgovorili. "Saj bi ga morali skorej stavljati v očenaš namesto besedice 'vsakdanji kruh'. Pa nas kaj takega sprašuješ."

To ze! Toda Krompirček, katerega zgodbe vam hočem pripovedovati, še daleč ni krompirček.

"Oho! To je pa uganka! Krompirček, ki ni krompirček... Hm, hm!"

-Pa bodo bistre glavice morda kmalu spoznale, da pravzaprav tudi ta uganka ni uganka.

No! Da vas tudi s to zadnjo "uganko", ki ni uganka, ne bom spravljaj v zadrego, vam povem naravnost, da se naš Krompirček piše z veliko začetnico.

Krompirček je bilo namreč ime fantičku, katerega zgodbe sem našel v svoji pripovedni torbi. Torej posluh!

O KROMPIRČKOVI DOMOVINI.

V Prismodalah, ki leže tam nekje za bregom na koncu sveta, živijo ljudje, ki jih je ljubi Bog obdaril s posebno srečo in jim dal posebne vrste sol v butice. Če je to res, sicer ne vem, toda sami so se s tam

-7-

in zasloveli po devetih de-
želah Lachoni. Skoda, da je bila naša dežo-
la predaleč in njih dobiti ime ni moglo pri-
ti tudi do naših meja. Slišal sem, da so
celo z našimi Putalci v sorodstvu, pa si
komaj upam verjeti, saj tolikšne sreče in
slave ni vsakdo vreden.

Najvoč sreče med Prismoduhi pa je imel
naš Krompirček. Sicer je doživel kaj ža-
losten konec, a spomin nanj je ostal ro-
izbrisan v srcih hvaležnih rojakov. Krom-
pirček je znal po vsej svoji domovini kot
pri nas kralj Matjaž. Pred kraljevo pala-
čo so mu postavili celo spomenik in to ni
karsibodi. Ne pozabite si ga ogledati, če
vas begunska pot kdaj zanesle v slavne
Prismdale.

(Dalje prih.)

MARJETKA SPI...

...in sanja. Široka baraka se čži in čži, strop se niza. Nerodne cmare izginevajo, kakor v megli. Le dve še ostaneta. Pa še ti dve se spreminjata - še malo - in takšni sta kot domači.

Marjetica gleda in se čudi: saj ni več v baraki. Doma je v ljubi in dragi domači sobici kakor nekda! Na steni je podoba Matere božje z Brezij. Nasproti je oltarček presvetih Src. Prav zares: Marjetica je doma.

Sonce posije skozi okno in vabi: "Pridi, prid! Marjetica, da se malo poigrava!" Kot lahkokrila vila se Marjetica dvigne in odhiti na vrt, kjer stoji mala lurska votlina s podobico Brezmadezne. S sestro Martinko in bratcem Markcem in Tončkom so jo bili nekoč postavili.

Odhiti na konec vrta. Še stoji tam votlina. Že hoče Marjetica poklekniti, pa se spomni na sestro in bratca: Tudi oni morajo biti zraven, kakor navadno. Saj res, le kje so neki vsi domači. Še nikogar ni videla, odkar je vstala. Morda so pred hišo? So šli v cerkev in pustili njo samo?

Marjetica hiti v hišo. Tam ni nikogar. Pred hišo tudi le.

Pač! Po cesti prihajajo iz dalje. Morda so bili v cerkvi in se sedaj vračajo. Metka jih ne razloči. So še predaleč. Treba je še malo potrpeti.

Utrga si marjetico in ugiba: so domačini, so - niso, so --- niso! Pogleda na cesto. Moj Bog! Res niso domači! To so tuji ljudje, taki, kot so preje večkrat prihajali v hišo in iskali ateta, ki ga ni bilo doma, se jezili in preklinjali, a mama je jokala in jokala.

Očka pa ni prišel. Le pismo, čisto kratko pismo je poslal:

"Pridite takoj v Ljubljano!"

Še tisti dan smo bili tam in potem naglo potovanje v tisto lepo deželo.

Seveda, vse to so bile lepe sanje.

Sanje? Kaj pa oni tujci, ki prihajajo po cesti? Oni čudni ljudje s puškami na ramah? So tudi sanje? Ne, glej, so že tu!

Bradati tujec z rdečo zvezdo na kapi stegne roko proti njej.

Marjetica krikne v silnem strahu.

A glej! Mehka roka jo rahlo poboža po čelu.

"Kaj ti je, Marjetica?" Zvonek mamin glas zbudi Marjetico iz spanja.

Sanje? Resnica?

Da, resnica. Marjetica se je oddahnila. Le sanjala je, da je doma. Pa je še vedno v baraki - hvala Bogu! Marjetica se boji tujih moč v domovini. Zato je raje tu. Tu ni bradatih, mrkih moč s puškami in rdečimi zvezdami na kapah. Tu je mir, kljub neprestanemu hrumu v baraki - mir ...

Marjetica se izviže iz maminega naročja in steče po baraki srečna, vesela...

Marica joka.

Oh, Marica joka,
jo prstek boli:
grd trn jo je zbodel,
zdaj teče ji kri.

"Pomaga jte, mama!"
premilo ječi.

"Izderite trnek!
Kako to boli!"

Pomaga ji mama,
ustavi ji kri.

Zdaj Marica naša
že spet se smeji.

Matko Krevh.

Ižanec in papiga

Bilo je pred leti v Ljub =
ljani. V neki trgovini na Sta =
rem trgu so imeli papigo. Vedno,
ko je kdo vstopil, so usluž =
benci drug za drugim ponavljali:

"Klanjam se! Kaj pa želite,
prosim?"

Tega pozdrava se je naučila tudi papiga.
Tako je tudi ona ponavljala: "Klanjam se!
Kaj pa želite, prosim?"

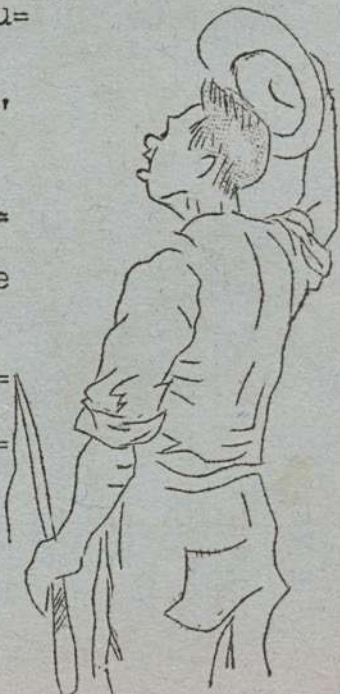
Nekoč je papiga ušla iz trgovine. Obsede =
la je na velikem brestu ob Ižanski cesti.
Mimo pripelje Ižanec. Veselo maha z bičem
po zraku. Kar zagleda na brestu pisanega
ptiča. Mahne z bičem proti njemu, a ptič
se ne zgane. Zamahne v dru =
go, pa ptič še sedi.

"To je pa čudno? Morda
bi se pa ptič dal ujeti?"
Ustavi konja in spleza na
drevo. Previdno se pomika
proti ptiču. Že stegne ro =
ke, da bi ga zagrabil -
tedaj pa se ptič zgane, se
nekoliko prestopi, nato se
prikloni in zagruli:

"Klanjam se! Kaj pa želi =
te, prosim?"

Ižancu je kar sapo za =
prlc. Ni mogel do besede.
Končno je snel klobuk in
je ves zmeden zamrmral:

"Oprostite, sem mislil,
da ste ptič."

Krompirčkove

Fr. Bazilij:

39 odbe

KAKO JE DOBIL KROMPIRČEK IME.

Ste radovedni? No, pa poslušajte. V prismodalski prestolici je živel Špeluza. Tam za mestnim trgom je samevala v razdrti bajti in od jutra do večera tarnala, ker ji ljubi Bog ni dal možička in ne otročičev. Že trikrat je letela štoklja z otročičkom v kljunu čez bajto, prestrašila se je Špeluzine rdeče rute in odjadrala dalje. Ti nesrečna botra!

Končno pa se je je dobri Bog le usmilil. Špeluza je ravnokar pristavila lonec krompirja k ognju. Striček veter ji je nagajal in pritiskal skozi dimnik na odprto ogrjšče, da je bila izba naenkrat polna dima. Špeluza je začela kihati in se solziti: "Ti presneti veter!" se je razjezila. Pokazala mu je fige in odšla v vežo.

Ravno tedaj je spet priletela štorclja. V kljunu je nosila culo, iz nje pa je kukal v svet rdeč fantek in se na vsa usta drl. Veter je tudi štorclji preveč nagajal, zato je morala sesti na dimnik špeluzine bajte. Tedaj pa - joj! Zavoj se ji je izmuznil iz kljuna - in izginil v dimniku.

Špeluza ni mogla slišati, kako je nekaj čofnilo v lonec s krompirjem, ker je v prednji sobi klepetala s sosedo Metc.

"Kaj pa dobrega kuhaš?" je radovedna soseda kljub dimu pomolila svoj nos v izbo in poškilila proti ognjišču.

"Krompirček je v loncu. Pa še vreti ni začel."

Toda kaj je to? Iz lonca sta zaslišali otroški jok.

"Bog se usmili, Špeluza! Mar tvoj krompir joka?"

In hiteli sta k ognjišču ter izvlekli iz lonca - fantka, ki mu je od tistega dne ostalo ime Krompirček.

Nad.sledi.

Plavica

aste in valovi v vetru pšenica, v pšenici pa cvete modri cvet plavice.

"Veš kaj, zala sosedica", se nagne k plavici ponosen klas, "samo za škodo ziviš!"

"Zakaj?" se brani užaljena cvetka.

"Pa ti tega ne veš? Pogledaj jo no! Tam, kjer ti stojiš, bi lahko rasel poln, težak pšenični klas."

Na te besede plavica žalostno povese glavo. Videč, da jo je užalostila, jo pšenica, ki ni bila hudobna, začne tolažiti:

"Ne vzemi, sestrice, mojih besed za zlo! Ne boj se, jaz te ne sovražim. Še rada te imam, ista zemlja hrani mene in tebe. Boj se pa človeka! Jaz ti nikdar ne bom škodovala."

"Zakaj pa bi se bala človeka?" krotko vprašuje plavica.

"Ravno človeka se najmanj bojim. Lepa sem in bom človeku ugajala."

Pšenica zmaje z glavo:

"Slabo si premislila! - Nič ne rečem, kar je res, je res: kakšnega otročička boš že razveselila, gospodarja pa ne boš nikoli! Veš plavičica, hudo je, da vse tisto, kar je lepo, ni tudi vselej koristno."

Spet je modra cvetka povescila glavičco. Pa ne za dolgo. Vdanč je rekla:

"Ni mi mar za to. Četudi nisem za drugo rabo na svetu, kakor da vsaj za trenutek razveselim otroško srce, mislim, da nisem živelaastonj!"

Razumna pšenica je umolknila.

Uganke

1) R.ČUNSKA NALOGA.

$$(12+2)+(19-3)+13+(16-5)+$$
$$(14+1)+(7-2)+(11+2)+1+$$
$$(9+2)=?$$

2) BESEDNA UGANKA.

Najljubši prostor, ki ga imaš,
v besedi prvi je obsežen,
beseda druga kraj pove,
ki ga Ljubljčan je deležen,
ko zapusti dolino solz.
Obe besedi dasta kraj.
Gorenjcem znan je kot le kaj.

3) ODBIRALNICA.

Gospod, sv. Jošt, tujina,
Ojstrica, zastava, Grška, Edvard.

4) IZ PRIRODOPISJA.

Imena katerih živali napišeš lahko s
polovico črke ?

= = = =

REŠITVE IZ 5. ŠTEVILKE.

- 1) Rana ura, zlata ura.
- 2) Šivanka, Ivarka, Anka.
- 3) a) pšenica, b) reka, c) sonce, luna, zvezde.

= = = =

Izmed 28 pravih rešitev je
žreb določil nagrado :žnidar Pavli.

Pri Kralju in Kraljici

Na zadnjo nedeljo v mesecu oktobru je veliki papež Pij XI. odkazal prostor prazniku Kristusa našega Kralja.

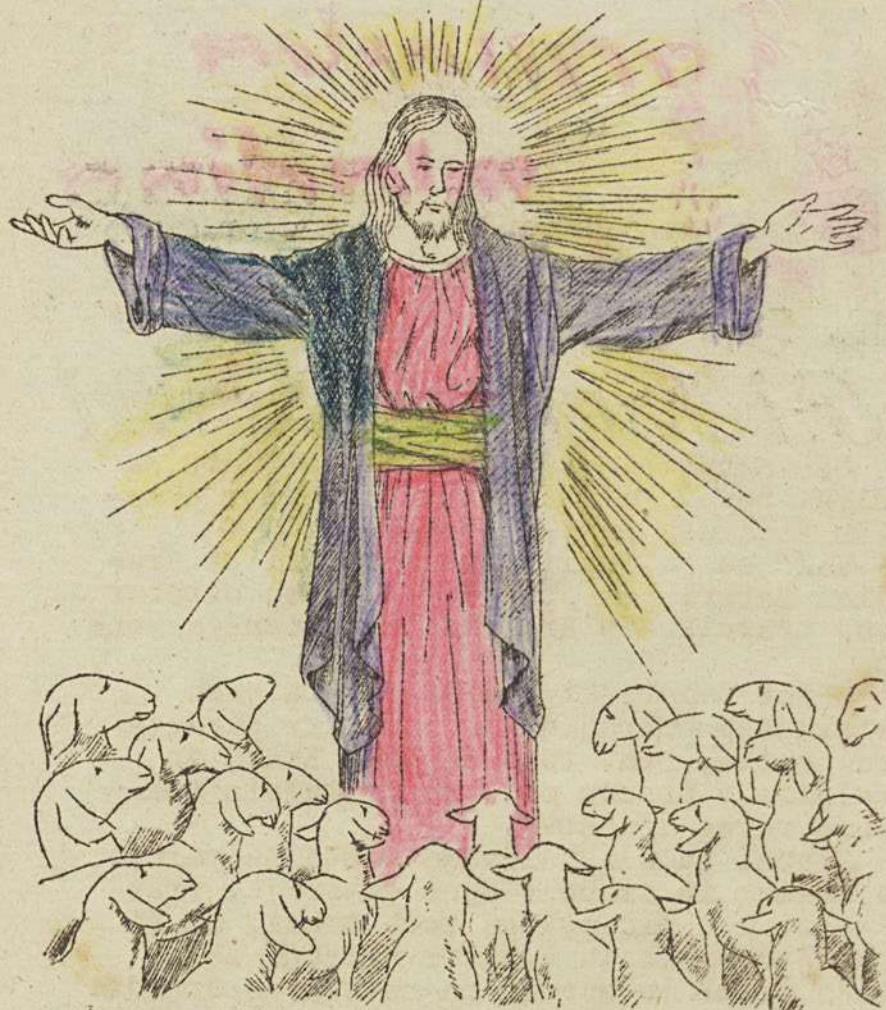
Tako se je Kralj Sin pridružil še Kraljici Materi, ki obhaja ves mesec oktober svoj praznik kot Kraljica sv. rožnega venca.

Kakor zemeljski kralji in kraljice obiskujejo pokrajine in podanike svojega kraljestva, prav tako nebeški Kralj in Kraljica v mesecu oktobru prihajata med svoje verno ljudstvo.

Zlobni in slabi ljudje često ne marajo za kralja in slabo o njem govorijo. Prav tako se del človeškega rodu trudi, da bi v svojih srcih in v srcih svojih ljudi zatrl vsako misel in spomin na nebeškega Kralja.

Ta rod zastruplja posebno nedolžna srčeca mladine. Ne dajmo se zapeljati, dragi otroci! Skozi vse naše življenje naj se kot zlata nit vleče misel: "Kristus je moj Kralj! Naj živi in vlada z nebeško Kraljico ne samo v nebesih, ampak tudi na zemlji!"

Še nekaj !

"Bogu služiti, se pravi kraljevati!" tako beremo v mašni molitvi.

Bogu služite, ljubi otroci, in kraljujte! Kraljujte še nad svojimi razvadami, nad jezikom, trmo, lenobo, lažjo, neubogljivostjo in drugimi napakami, na katere vas opozarjajo vaši dobri starši.

Norci

ilo je na Jutrovem.

Karavana trgovcev prižene v kraljevo prestolnico vsake vrstne živali, med drugim tudi veliko konj.

Kralju so konji ugajali, zato je vse pokupil. Vodji karavane je dal denar, češ, naj mu kupi še konjev in mu jih pripelje.

Trгоvec obljubi, vzame denar in karavana odide.

Nekega dne, kmalu po tem dogodku, naroči kralj prvemu ministru, naj mu prinese seznam vseh norcev, ki so v kraljestvu. Hotel je enega izbrati za dvornega norca.

Minister uroga in se vrne s seznamom.

Kralj čita in se močno začudi, ko najde na prvem mestu zapisano svoje ime.

"Zakaj si dal na seznam tudi moje ime, minister?"

"Zato, ker si dal trgovcu denar za konje, katerih nikdar ne boš videl."

Kralj obvlada jezo in mirmo reče:

"Dobro, velja! Pa če trгоvec konje prižene?"

"Tedadaj, o moj kralj, bom izbrisal tvoje ime in zapisal trgovčevu."

"Velike važnosti za poznejše življenje je, da se navadimo že v mladosti izrabiti čas in ga uporabiti za delo!"

T. Toth.

Krompirčkove

Fr. Bazilij

3godbe

KROMPIRČEK GRE H KRSTU.

prav za prav ni šel, ampak so ga peljali. Špeluza se je hotela na vsak način postaviti s svojim Krompirčkom. "Z vozom mora h krstu, pa če gre zadnja para z moje skrinje!" je dejala sosedki Meti, ki se je fantu ponudila za botro. Potem pa sta se domenili, naj bo Krompirčkov boter krčmar, čigar gostilna "Pri oslovski pameti" slovi še danes kot najboljša v Prismođalah. Bogatin ni mogel odbiti Špeluzine prošnje in ženska je bila kaj vesela, da tako njej menda ne bo treba poseči v skrinjo.

Krompirčkova mama je komaj dočakala dan, ko se je z novo rdečo ruto na glavi peljala v cerkev. Ko bi jo videli, dragi otroci, kako je sedela ob kočijažu ter se ozirala na desno in levo! Zadaž pa je imel koleselj dve vzporedni klopici, kjer sta prav tako močato sedela boter in botra. Drug proti drugemu sta bila obrnjena, v naročju pa jima je počivala velika cula čipk: Krompirček še jokati ni mogel, tako je bil pokrit.

Ah, naš Krompirček! Da je tistikrat padel skozi dimnik v lonec, je bil kriv veter. Na današnji dan pa mu je poredni sonček eno zagodel. Radovednež je namreč tako zijal na koleselj, da je postalo debelemu krčmarju in botri Meti počeno vroče. Dregačica se

ju je prijemala. Pričela sta kinkati, da sama nista vedela kdaj. Krompirčka niso več držale roke varovancev in čula je pričela sunljivo plesati po naročju. Bog ne daj nesreče!

Menda je zares sam Krompirčkov angel varuh pripeljal mimo krošnjarja Blažeta. Možicelj je nosil koš, da se je komaj videl izpod njega. Nič čudnega, če je izra = bil ugodno priliko in se obesil na voz. Poter in botra sta dremala, materi speluzi pa se na misel ni prišlo, da bi se czrla.

"Dobro, da gospoda spi!" se je smejal Blaže in obenem ugibal: "Le kam se peljejo tako slavnostno?"

Čula s Krompirčkom pa je naenkrat le preveč poskočila in se znašla v krošnjarjevem košu...

"Bog vama daj srečo, če se mislita poročiti!" je voščil Blaže Meti in krčmarju, seveda sam pri sebi, ko se je pričel voz ustavljati pred cerkvijo. Skočil je na tla

in odšel svojo pot. Kaj nosi v košu, možak ni niti slutil.

Ko se je koleselj ustavil, sta boter in botra butnila z glavami skupaj, da se jima je zabliskalo pred očmi. Kar hitro sta bila budna. Skočila sta z voza in hitele v cerkev. Špeluza je šla klicat gospoda župnika. Šele pri krstnem kamnu so opazili, da nimajo otroka.

Ti nesrečni Krompirček!

(Dalje prih.)

Zadovoljni čevljar

Perzijski šah je ležal na smrtni postelji.

Zdravnik je resno zmajal z glavo. Po njegovem mnenju bi ga edino srajca srečnega človeka mogla ohraniti pri življenju.

Mogočni šah pošlje tedaj svoje sinove po vsem kraljestvu iskat srečnega človeka.

Kamorkoli pridejo in kšerkoli povprašajo, povsoli jih začudeno gledajo in neverno zmajejo z glavo, da bi sploh kje mogli zaslediti srečnega človeka.

Najmlajši zaide nekoč v črno bajto, kjer je imel čevljar svojo delavnico. Privabilo ga je žvižganje in petje, s katerim se je med delom kratkočasil veseli čevljar.

"No, mojster, kako pa kaj delo in zaslužek?" vpraša prišlec.

"O, hvala Bogu, dela in zaslužka je kar dovolj!" se je pohvalil čevljar.

Šahov sin je začel zadovoljnemu mojstru

pripovedovati o bolnem očetu in o zdravni-
kovem nasvetu, naj poišče srajco srečnega
človeka.

"Kaj, če bi vi zamenjali svojo srajco za
očetovo?"

"Prav rad, vendar re morem."

"Zakaj pa ne?"

"Ker je nimam", de veseli čevljar in za-
dovoljno udari po nakovanem čevlju.

TVOJ VZOR BODI:

Otrok: marljiv in vesten pri delu,
pobozen in goreč pri molitvi,
vesel in dobre volje pri igri.

Si takšen ?

Put, put, putka!

Koliko je znesla
jajec kokodajca?
Štirikrat po eno -
to so štiri jajca.

Acitov bo prvi,
drugi bo za Metko,
tretji bo za mamo,
zadnji pa za tetko.

Ej naš mali Aci
mami nič ne reče
zrnja v pest nagrabi
in za putko steče.

Put, put, put, put, putka!
Jajček si mi dala,
zdaj zato pšeničko
dobro boš zobala.

Ob prazniku mrtvih

Mi vsi, vi mladi in mi starejši, ki smo preštali kot žalostni ostanek iz strašnih let morije, strmimo ob prazniku mrtvih čez znane in neznane grobove, posejane širom krvave slovenske zemlje.

Pred našimi očmi vstajajo podobe, druga za drugo se vrste:

Prve - iz preteklosti - so kakor zarje-nežne in rožnate; tihi slovenski domovi, posejani okrog vaše cerkvice. Pod vaše lipo se igrajo otroci: čake iz papirja nosijo na mladih kodrih, lesena puška jim visi preko ramen, vitke sablje se bliskajo v vročem poletnem soncu. Iz mladih, svežih grl zaori pesem: "Mi smo vojaki, korenjaki..."

To so kakor podobe iz sanj...

- - -

Pa so se vrinile podobe naših dni, kakor kri in ogenj so strahotne in grozne: vas in šola in cerkev, vse je v razvalinah. Vaša lipa počiva osamela, stokrat ranjena od svinčene toče. Ljudje padajo, grobovi se odpirajo in zagrinjajo s preperelo rušo

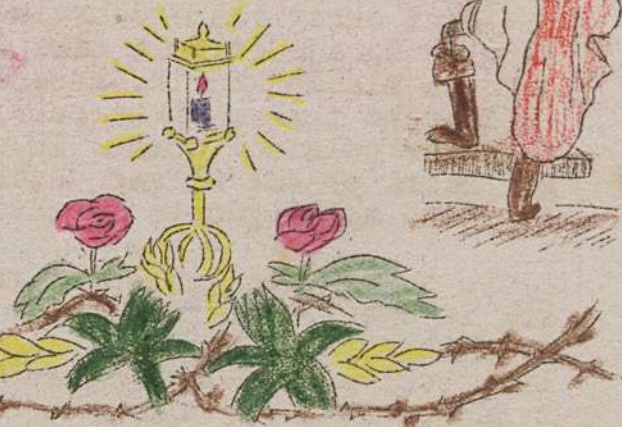
izmučena trupla mu-
čenikov. Kamor se
ozreš, po poljih, go-
zdovih, jarkih in
lelah, povsod le
grobovi...

Strašna je podoba
smrti!

- - -

Kakor se po hu-
dem neurju pokaže
dobrohotna zarja ve-
černega sonca, tako
lebdi pred nami no-
va zarja bodočih dni,
poročstvo glasu iz
mučeniških gomil:
"Ne jokajte, bratje!
Smo seme izkrvave-
lega naroda za novi
rod - Kristusov in
slovenski!"

Zaupajmo v to
novo podobo !

In pri nas...

Zdaj zacveli so gozdovi
v rožne zlate - krizanteme,
zdaj šumijo nad grobovi
bilje tožne - krizanteme...
Krizanteme, krizanteme -
polni so jih božjih njiv vrtovi.

Rožne zarje, pozlatite
njih cvetove prebogate,
počastite z žarki sonca
vse pokojne naše brate.

Mirko Flac .

Fr. Bazilij: *Krompirčkove*
3godbe

ŠPELUZA NAJDE KROMPIRČKA.

rompirčka so torej pogrešili pri krstnem kamnu. Nihče pa ni vedel, kdaj je izginil.

"Bog ne daj, da bi ga sam parkelj in še predno je bil krščen!" se je križala Špeluza. Hitela je z botro in botrom na koleselj ter nazaj proti domu. Morda bodo le našli

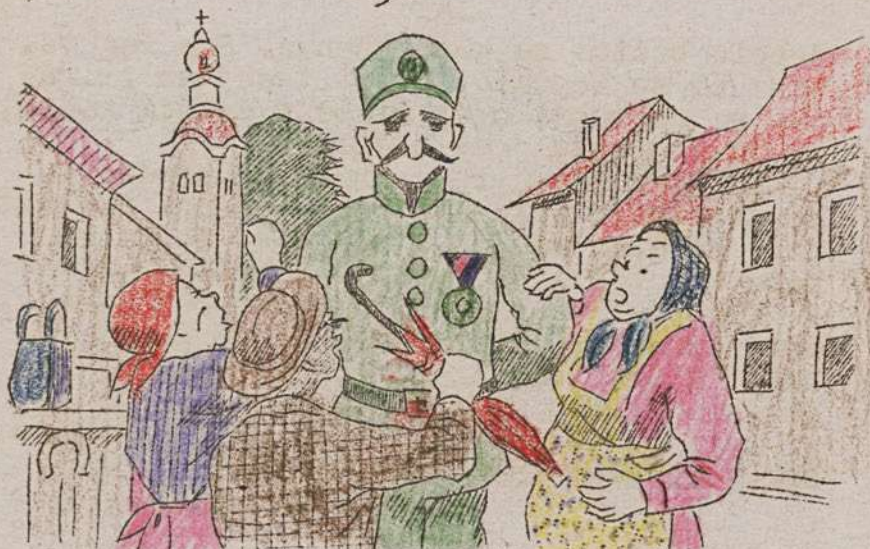
izgubljenega fantiča.

"Krompirček nam je padel z voza. Ste ga morda vi našli, ljudje božji?" je med jokom klicala Špeluza mimoidočim.

"Krompirčka?" so se muzali ljudje, ki niso vedeli, da je tako ime otroku. Strašansko so se čudili, da se zanimajo za ubog izgubljen krompir.

Špeluza je skoraj obupavala. Trikrat so že prevozili pot od doma do cerkve in od cerkve do doma. Spraševali ter gledali na desno in levo - zastcnj. Nihče ni videl Krompirčka. Boter je godrnjal, Meta se je jezila, Špeluza je oštevala oba. Tako so se med glasnim prepirom peljali proti prismodalskemu trgu, da povprašajo še tam.

Bil je semanji dan in povsod polno pi = sane množice. Ker pa so bili Prismodalci sila pozabljivi ljudje, je ob taki priliki

stal sredi trga oder, kjer so bili razstavljeni vsi po zadnjem sejmu najdeni predmeti. Poleg je bil birič in vračal stvari lastnikom, sicer pa jih prodajal na dražbi.

Semkaj so zavili naši trije znanci.

Špeluza je silila v možiclja z veliko medaljo na prsih: "Hej, gospod birič! Krompirček nam je padel z voza. Ga je morda kdo našel?"

"Krompirček? Koliko pa ga je bilo?" je vprašal birič.

Mater je skoro ujezilo, da kaj takega sprašuje. "En sam, gospod, en sam. Pa čisto majhen je bil ta moj Krompirček", je zavekala.

Tudi mož postave je besede "Krompirček" napak razumel in se široko zarežal: "Baba prismojena! Za vsak piškav krompir naj vem, kaj?"

Špeluza je zakričala in z botro Meto skočila v biriča. Pošteno sta mu zdelali

debelo butico za razžaljenje. Sam Bog ve, kako bi se končalo, če bi tedaj ne priracal na oder krošnjar Blaže s svojim košem, da odda nezaželjeno breme.

Možiček je namreč puhnil iz pipice in se zasmeljal: "Kako ste neumni? Drugi ti lastnega otroka vsilijo v tuj koš, tu pa se hočete potolči za zgubljeni krompir."

Krošnjarju se je v trenutku razletel eden izmed najdenih dežnikov na glavi, tako je Špeluza vzrojila. Potem pa je zagledala v košu culo belih čipk. Segla je po njej in veselo zaklicala: "Moj Krompirček, moj izgubljeni Krompirček!"

(Dalje prih.)

GROBOVI V TIŠINI GOZDOV ...

Veter jesenski med vejami
tiho ječi žalostinke,
listi - zlate snežinke
padajo tiho na vas.

Tri ogledala

Hčerka je pisala iz zavoda mamici, naj ji pošlje ogledalo. Dobra in pametna mamica je hotela dati svoji hčerki lep nauk, zato ji pošlje kar tri ogledala.

Radovedna cdpre hčerka zavitek. Takoj na vrhu najde lepo ogledalce z napisom : "Takšna si!"

Pod tem zrcalcem je bilo drugo z mrtvaško glavo z napisom: "Takšna boš!"

Na dnu pa je bila krasna slika Brezmadežne Device in napis: "Takšna bi morala biti!"

Hčerka je razumela nauk svoje dobre mamice. Obesila si je vsa tri zrcala nad posteljo. Vedno, kadar se je pogledala v zrcalo, se je spomnila, da bo lepota obraza kmalu prešla, da mora predvsem skrbeti za lepoto svoje duše, če hoče postati čim bolj podobna Mariji Brezmadežni.

Uganki

1) PESEDNA UGANKA.

Ko duša bo odšla v nebo,
bo truplo položeno v
Okrog trdnjave vsake pa
dviguje se močan
Besedi združi! Glej moža,
ki zadnji dom na zemlji da.

2) NA GROBU.

LE	DA	DM	EN	ZV	DA	KR
IŽ						NA
MS						VE
TI						GO
VO	VI	OS	AD	EZ	MI	RI

3) ČUDNA PESEM.

an otsit ohit ejnavomod
rejk igonm eps onmardzven ejnaps,
rejk ulamk, ulamk mod ob jom ni jovt:
jocon es lusu ej jor načom;
jas irtuj ej hesv hivtrm nad !

REŠITVE IZ 7. ŠTEVILKE:

- 1) Moli in delaj.
- 2) Dom - žale.
- 3) Spoštuj starše.
- 4) Pol-h, pol-ž.

Žreb je določil nagrado: Krajnik Poldi.

Lažniki

Mlad si še in majhen. Pred tabo je na široko odprta cesta življenja.

Morda si že na tej kratki poti skozi življenje srečal človeka, ki je zjutraj in zvečer prav prisrčno molil: "Očenaš..., odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom!" pa je vkljub temu ohranil v srcu mržnjo in sovraštvo do tistih, ki so mu storili navidezno ali malenkostno krivico.

Srečal si morda tudi ljudi, ki govorijo: "Gospod Bog je moja edina sreča", po drugi strani pa so lakomni ter noč in dan mislijo, kako bi si krivično pridobili čim več bogastva.

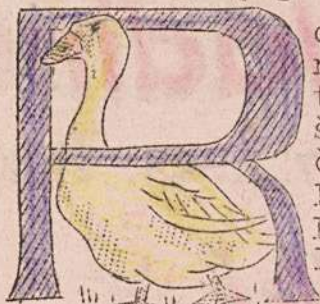
Spet druge si slišal govoriti, da želijo rajši umreti, kot grešiti. Pa to so same besede, kajti v svojih dejanjih živi vijo tako, kot bi Boga sploh ne bilo.

Veš, vsi ti so čisto navadni lažniki, ker s svojim hlinjenjem hočejo prevariti neskončno pravičnega Boga.

Bodi resnicoljuben in govori vedno to, kar v resnici tudi storiš!

Sv. Martin

K njegovemu prazniku 11. novembra.

Ro- odil se je 1.316 v Sabariji na Ogrskem. Kot petnajstleten dečko je stopil v vojaški stan in kmalu postal častnik v mestu Amiensu na Francoskem. Bil je še pogan. Pa ga je kmalu srečala milost božja.

Bilo je pozimi. Martin je jezdil na svojem belcu ven iz mesta proti bližnji vasi. Pred mestnimi vrati je srečal berača, ki je bil odet v borbene cunje in se je ves tresel od mraza. Stegoval je premražene roke in prosil miloščino. A ljudje so hiteli dalje, ne meneč se za reveža. Martin ni imel denarja, imel pa je topel vojaški plašč. Brez pomisleka potegne meč, prereže plašč in da polovico revežu.

Naslednjo noč je imel Martin čudovite sanje. Prikazal se mu je sam Kristus v spremstvu angelov, ogrnjen v tisto polovico plašča, katerega je daroval beraču. Božji Odrešenik je dejal angelom, ki so ga spremljali: "Glejte, s tem plaščem me je odel Martin!"

Bog mu je to dobro delo poplačal s posebno milostjo: spreobrnjen se je in se dal krstiti, postal je duhovnik in celo škof v mestu Toursu na Francoskem.

Danes častimo sv. Martina kot velikega svetnika in zavetnika vseh revežev.

Otrokova molitev

Ljubi Jezušček v nebesih,
pridi k meni spat nocoj!
Se je prostor tu v baraki,
teta Manca spi z menoj.

Mamico se zjutraj deli
v črno ozko posteljco.
Nič ni rekla, veš, od včeraj
spančka, da ji bolje bo.

Ali brátec Vinko dela
ptičev zame kaj z lesa?
V maju šel je prč s soldati...
Ali je že zdaj doma?

Dobri Jezušček v nebesih,
pridi kmalu, kmalu spat!
Veš, drugače te stražarji
ne pustijo več do vrat.

Re-o

Fr Bazilij: Krompirčkove 390 dbe

SPELUZA IN MITNIČAR.

o, krompirček je bil končno le krščen. Fantek je živel odslej pod budnim materinim varstvom in rasel, ter lezel na široko, da je bil skoraj v resnici podoben krompirčku. A Bog ne daj, da bi to kdo povedal Špeluzi! Še name bi se spravila, ako bi brala te vrstice.

Toda zašli smc vstran. Povedal bi vam rad, kako se je Špelu-

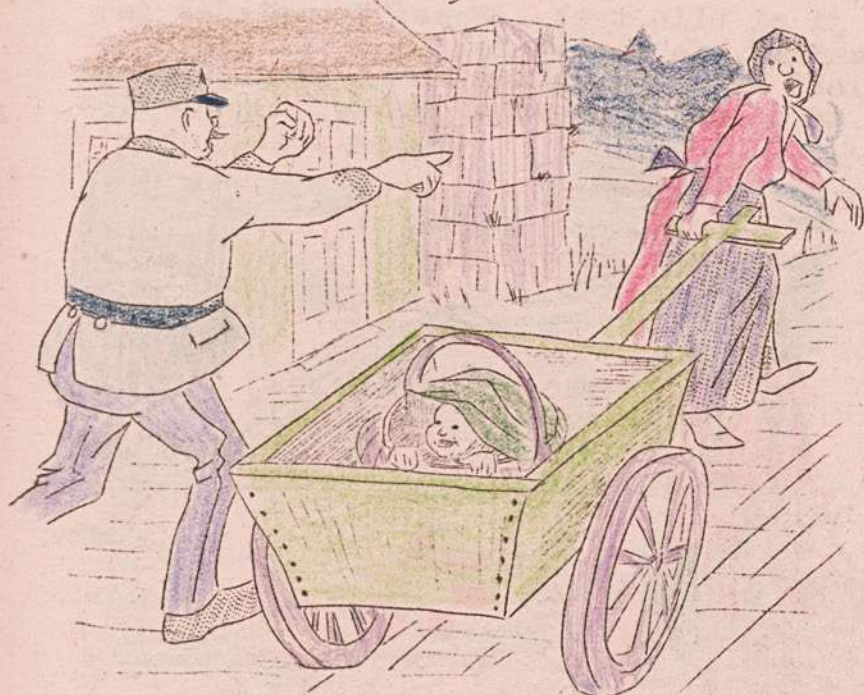
za pričkala z mitničarjem.

Krompirčkova mati je imela njivo, ki je ležala izven obzidja prismočalske prestolice. Mnogo dni je prebila na njej. Nekoč je vzela s seboj tudi svojega paglavca. Ko ga je po končanem delu peljala na vozičku domov, je Krompirček zlezel v košaro in jo pokrnil z materinim predpasnikom.

"Hoj, ženska, kaj pa pelješ v cajni?" je zaklical mitničar pri mestnih vratih.

Špeluza je peljala dalje in mu nič hudega sluteč zabrusila: "Nič. Moj Krompirček je v njej."

"In temu praviš nič? Kar hitro nazaj in tri groše!" je stekel možic za materjo.

"Krompirčka pa že ne dam!" je kričala in kar najhitreje vlekla voziček za sabo. Mitničar pa za njo. Nastal je vik in krik, da je vse drlo skupaj.

"Denar ali pa cajnc!" je vztrajal pri svojem uradnik. Špeluza pa ga je na ves glas primerjala s samim ljudožrcem, če zaradi ubogega Krompirčka zahteva mitnino.

Fantek v cajni pa je postal radoveden, kaj se dogaja. Potegnil je predpasnik raz sebe in zaklical: "Klompil, klompil!" Vse se je smejalo, mitničar pa je osramočen in jezen izginil za mestna vrata.

Poslej je imela Špeluza pred njim mir. V jeseni je vozila s svoje njive ves teden krompir v mesto, ne da bi enkrat samkrat plačala zanj mitnino. Pa se lagati

se ji ni bilo treba. Samo: "Krompirček je v cajni", je zaklicala, pa se prisno - dalski mitničar še zmenil ni zanjo, ampak ji je že od daleč pokazal jezik.

(Dalje prih.)

Za vse je svet dovolj bogat
in srečni vsi bi bili,
če kruh delil bi z bratom brat
s prav srčnimi čutili.

Kako je vrag pipo kadil

Matevžev očka je bil že precej v letih, a bil je še vedno navdušen lovec. Vsako jutro je vzel na ramo puško in jo mahnil na Kozje stene pogledat, če se je čez noč ujela divjad v nastavljene mreže ali pa da izsledi gamsa in mu pošlje malo svinca med rebra. Pred večer se je vesel vračal domov, včasih z zajčkom, drugič z lisičko ali celo srnico.

Nekega dne pa so Matevžev očka prav slabe volje koračili po gozdu. Sonce se je že spuščalo nad Zeleni vrh, a lovec je bil

še praznih rok. Izmučen sede na amrekov parobek, da bi se malo odpočil. Iz žepa potegne staro pipo in mehur s tobakom. V pipo natlači krepek zalogaj, prižge in zamišljeno puha goste oblačke dima...

Tedaj pa vzdrami zamišljenega lovca konjski paket. Ozre se in kaj vidi? Po stezi se mu bliža grda pošast. Bila je vsa kosmata: na veliki, nerodni glavi sta ji štrlela dva kozlovska roga, na njih pa je bil nataknen star cilinder. Na nogah je imela konjske podkve, pod katerimi so se delale iskre, kakor pod kladivom strica Jaka, kadar tolče po razbeljenem železu.

Matevžetovemu očku je postalo kar vroče in mravljinici so mu jeli gomazeti po hrbtu. Že je zgrabil za puške, da bi se bra=

nil, tedaj ga pa pošast, ki je bil sam peklenšček, ogovori: "Stric, posodi mi pipo, da bom malo potegnil."

Tedaj pa se Matevžev očka prav pametne domislijo: "Na, zate bo boljša tale večja," in mu porinejo puškino kopito v gobec.

Vrag je bil zadovoljen in krepko stisne cev. "Sedaj ti bom pa še prižgal!" rečejo Matevžev očka in sprožijo petelina.

"Bumf"- je zagrmelo in vrag se je znašel na tleh!

"Sedaj sem ga pa", si mislijo očka. Pa nič! Vrag mirno vstane, izpljune šibre in de: "Na pipo nazaj. Tvojega tobaka ne bom kadil; ima prehud dim", in jo odkopita v mrak.

Matevžev očka pa krene počasi proti domu, vesel, da jo je tako poceni odnesel.

Za smeh

V ŠOLI.

Učitelj je stavil učencu vprašanje, učenec pa je molčal.

Učitelj: "Ali je vprašanje tako težko?"

Učenec: "Vprašanje ni težko, ampak odgovor je težak!"

POJASNILO.

Kmet vpraša sosedovega hlapca: "Od kdaj pa imate pri vas osla?"

Hlapec: "Od onega dne, ko sem jaz prišel k hiši."

BOG

Živel je car, ki bi rad videl Boga. Poklical je predse učenjake vsega carstva in jim je rekel:

"Ukazujem vam, da mi pokažete Boga in sicer najpozneje v treh dneh! Če mi ne izpolnite želje, vas vržem v ječo!"

Učenjaki so bili v hudih skrbih. Vedeli so, da strogi car ne pozna šale. Čez tri dni so tresoč se postavili pred carjev prestol, ne da bi vedeli odgovor.

Že je hotel car izreči obsodbo, kar prihiti mladi pastir!

"Dovoli, spoštovani car, da jaz izpolnim tvojo željo!"

"Dobro," reče car, "vedi pa, da boš moral svojo predrznost plačati z življenjem, če mi ne izpolniš želje."

Pastir popelje carja na dvorišče, iztegne roko in kazoč na sonce, reče carju:

"Poglej!"

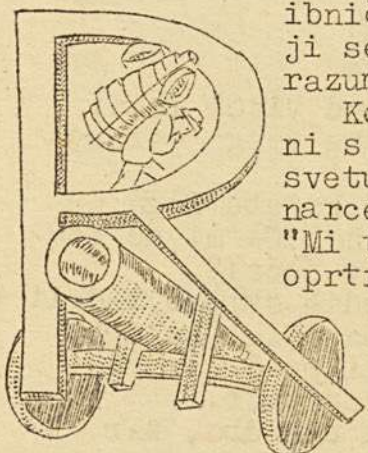
Car dvigne glavo in upre oči v sonce, pa brž okrene glavo in vzklikne:

"Ali me hočeš oslepiti. Moj oči ne morejo prenesti tolike svetlobe!"

"Ti, mogočni car," de pastir, "si hotel videti Boga pa ne moreš gledati v obraz soncu, ki je le boren drobec vsega božjega stvarstva. Kako bi mogel gledati Stvarnika samega!"

Car se je zamislil, prikimal je z glavo in bogato nagradil pastirja.

Ribniški top

ibničani in sosednji Kočeverji se nikoli niso prav dobro razumeli med seboj.

Ko pa so pričeli Ribničani s krošnjami hoditi po svetu in si služiti lepe denarce, so rekli Kočeverji: "Mi tudi!" In so si tudi oni oprtili krošnje ter hajdi z njimi po svetu s trebuhom za kruhom.

To pa Ribničanom ni bilo všeč. Sklicaj je torej župan Urban občinsko sejo in povabil nanjo vse možake iz ribniške doline. Potlej so tamkaj napravili cel bojni načrt. V pečeh, kjer pečejo glinaste piskre, latvice in konjičke na pisko, so si ribniški možaki spekli glinaste puške. In so si jih zadeli na junaška ramena, si jih nabasali s fižolom in pričakovali na hribčku Jasnici Kočeverje, ki so se s krošnjo napotili po širokem svetu.

Vnela se je bitka, gromozanska bitka! Ribničani so streljali fižol iz svojih pušk in divje gledali in renčali, da bi

neljube tekmece pognali v beg. Toda fižolčki niso okrogli kakor kroglice! Nič čudnega torej, če so Kočevarji končno nakresali Ribničane in jih napodili...

"Ne, tako ne bo šlo," so potlej dejali in se znova zbrali na skupen posvet. Na predlog župana Urbana so vsi ribniški možaki zgnetli iz gline velikanski top in ga spekli v peči.

Ko je bil top pečen, so ga zavlekli na vrh Jasnice. "Sedaj vam pokažemo!" so žugali proti Kočevarjem in začeli basati v lončeni top vso staro šaro: skričljene žeblje, cepate, razbite piskre, počene latvice in stare motike. Vsi so se potlej zbrali v vrsti na obeh straneh topa in župan Urban je imel slavnostni govor o zgodovinskem pomenu tega krutega orožja.

Po končanem govoru je župan stopil k topu, potegnil za vrstico in - bum! tresk! resk! ausa! joj in prejoj! - se je razletel

lončeni top in razpršil staro šaro na vse strani.

Vsi Ribničani, ki so ob straneh topa pasli zijala, so ranjeni popadali na tla. Župan Urban pa je zmagoslavno korakal med njimi ter jih tolažil: "Kaj hočete, ljubi moji, brez žrtev ni uspeha! Tu naokoli je res vse ranjeno, ampak mrtev ni nihče, hvala Bogu! Zamislite pa se samo, kakšen je učinek tega izstrelka pri Kočevarjih, kamor je bil poslan, če je že tu napravil takšno gromozansko delo! Prepričan sem, da na Kočevskem ni žive duše več!"

Tako jih je potolažil. Naložili so potlej čepinje iz raztreščenega lončenega topa na voz, pognali konje proti Ribnici in odšantali na županom Urbanom v svojo zmagovito dolino ...

Fr. Bazilij: Krompirčkove zgodbe

KROMPIRČEK GRE V SVET.

amenil sem se, dragi moji otroci, pripovedovati o srečnih letih, ko je Krompirček trgal hlače na šolskih klopeh. Toda zdi se mi, da sem izgubil nekaj listov iz svoje pripovedne torbe, ali pa mi jih je vzel kdo izmed radovednežev, ki ni mogel strpeti ter počakati tiskanih zgodb.

- .. Če ga dobite, mu odmerite pravično kaznen!
.. Petdeset mimo ušes, nič več in nič manj
mu jih privoščim.

Morda pa niso imeli v Prismodalah šole in zato ni v moji torbi ničesar o Krompirčkovem nabiranju učenosti. Če je to res, potem se odkrijem pred slehernim Prismo= dalcem. O toliki modrosti, da ji šole ni treba, pa zares že dolgo nisem slišal.

Naj bo že kakor hoče, Špeluza je bila kaj ponosna na svojega sinka. Res je prišla zaradi njegovega imena nemalokrat v zadrego, a to je ni motilo.

Staremu beraču Gobeždaču, ki je Krompirčku prerokoval šest zvrhanih košev sreče, je šla iskat pri priči klobaso v

dimnik." O, moj Krompirček bo slaven mož, Kar stoje Prismodale, še ni videlo sonce tako pametnega fanta. Če se mi posmehujejo zaradi njega, se mi zato, ker so mi nevoščljivi," se je Špeluza prepričevala.

Toda čimbolj je razmišljala o sinkovi sreči, tembolj ji je bilo jasno, da je za plotom domačega vrta ne bo mogel najti.

"Krompirček mora v svet! Bog vedi, za katerim vogalom ga čaka sreča," si je dejala in spekla veliko orehovo potico.

Špeluza je poklicala sinka, mu obesila torbo preko ramen, vanjo pa položila potico in kos svinjine ter zašila počen groš.

"Tako sem sklenila, sinček Krompirček: Sreča te čaka, ti pa doma paseš tistih mojih sedem kokoši. V svet moraš, saj prismodalska dežela ni naša njiva. Vse daljša in širša je, da ji v treh dneh menda še ne prideš do konca. Ko boš našel šest košev sreče, ki ti jih je prerokoval modri Gobeždač, se pa le spomni na svojo mater!"

"Šest košev sreče!" je zacmokal Krompirček: To pa ni karsibodi!" Ko je iz torbe zadišala potica in gnjat, ga ni več zadržalo. Skočil je čez prag in se pognal preko plotu. Špeluza pa je gledala za njim in si brisala solzne oči: "Če se moj Krompirček ne bo vrnil v kočiji, z medaljo na prsih in polnim žepom cekinov, pa tudi nič ne rečem."

Krompirček pa je za plotom pojužinal potico in gnjat.

(Dalje prih.)

V šolo

Kaj me briga strma cesta,
kaj mi mari dolga pot!
Če sem zdaj še majhen šolar,
pa pozneje bom gospod.

Ves neuk nameril v šolo
prvi, plahi sem korak.
Poln sem danes učenosti,
od glave do pet junak.

Gledajo oči veselo,
vžiga mi pogum srce,
saj pogum je in veselje,
kar ustvarja nas može.

Če je v šolo strma cesta,
bo pozneje lepa pot,
koder hodil bom po svetu
velik in učen gospod.

Uganke

1) BESEDNA UGANKA.

Lepe zvezdice z neba
padamo na mrzla tla.
Če pogreti nas želiš,
čisto vodo iz nas dobiš!

2) UGANKA V UGANKI.

$(n+2)(l+3)(g+5)(b+4)(š+1)(f+3)+(4+2)$
 $(b+4)+(h+6)(f+3)(g+1)(a+3)(b+4)+(h+6)$
 $(b+4)+(k+2)(a)(p+1)(a)+(n+2)(l+3)(u+2)$
 $(f+3)(k+2)(f+3)+(l+6)(b+4)(c+7)(l+6)$
 $(b+4)+(č+8)(p+1)(l+3)(e+2)+(k+2)(b+4)$
 $(h+6)(b+6)+(š+1)(f+3)(o+4)(a+3)(f+3)!$

3) ČUDNA PESEM.

zram ni itelirp aben z gens
amikop otsakujlk odarb z ok,
zarbo ami hus nabugan
amiz akrats ej alajšakirp.

4) ODBIRALNICA.

Zalog, penez, cigan, mikro~~b~~, uharica,
Vzemi iz vsake besede po tri zapored-
ne črke. Dajo ti odgovor.

UGANKE IZ ŠT.9.

Rešitev radi po~~ma~~njk~~n~~ja prostora ne
bomo objavili. Pravilnih rešitev je bilo
17.

Žreb se je nasmehnil Meršolovemu
Tinčku.

O POKORŠČINI

Kdo je zares priden, otroci?

Vsi veste, da tisti, ki rad uboga. Ubogati pa se pravi, spolniti voljo onih, ki imajo pravico nam ukazovati.

Koga pa moramo ubogati?

Najprej in pred vsemi drugimi moramo ubogati Boga. Bog je naš Stvarnik. Vse, kar imamo, telo in duša, vse je božji dar. Bog je naš najvišji Gospod, ljudje pa smo njegovi služabniki. Saj veste, kako je rekla Marija, ko ji je angel Gabrijel oznanil, da bo rodila Jezusa: "Glej, dekla sem Gospodova!" Tako bi morali misliti, delati in govoriti vsi. Če Bog kaj ukaže, moramo ubogati. Vsi poznate zgodbe o starem Abrahamu. Gospod katehet so vam jo gotovo že letos povedali v šoli. Bog mu je ukazal, naj edinca Izaka Njemu daruje. Nič se ni pomišljal, čeprav se mu je srce trgalo ob misli, da bo izgubil svojega edinca.

Boga moramo torej ubogati najprej in najbolj.

Koga pa moramo še ubogati ?

Za Bogom pa moramo ubogati svoje starše in učitelje. Starši doma in učitelji v šoli so božji namestniki. Bog jih je postal = vil, da nas vzgajajo in vodijo. Zato je nepokorščina velika žalitev božja.

Kdor ne uboga, ga tepe nadloga!

*Haj-ho, haj-ho,
iz dela zdaj gremo;
vsi zmučeni in lačni smo,
haj-ho, haj-ho*

Iz himne palčkov

Nekje za deveto goro in deveto vo = doo stoji na mogočni skali lep kristalni grad.

V tem gradu sta v davnih, davnih časih živel kralj in kraljica, ki sta imela prelepe hčerke Sneguljčico. Bila je bela kot sneg, laske je imela črne kot oglje, in njena lička so bila rdeča kot kri. Bila je v veselje in srečo vsemu gradu.

Toda jo je ko je bila Sneguljčica stara 12 let, je dobra kraljica nenadoma umrla in v grad je prišla mačena, ki je bila hudobna kot noč. Sovražila je Sneguljčico in jo preganjala na vsakem koraku, naj = bolj zaradi njene lepote. Nova kraljica je bila nasreč silno ničemarna. V svoji sobi je imela zrcalce, ki je znalo go = voriti. Toda, kadar koli je kraljica vpra = šala:

"Zrcalce, zrcalce po svetu poglej,
katera je lepša od mene, povej?"
ji je zrcalce vedno odgovarjalo:

"Prelepi ste res, o kraljica,
a Sneguljčica je lepša lepotica!"

To je mačeho tako jezilo, da je sklenila umoriti Sneguljčico. Poklicala je svojega lovca in mu naročila, naj odvede Sneguljčico v najtemnejši gozd in jo tam umori; v dokaz pa ji prinese njeno srce.

Lovec je res odvedel Sneguljčico globoko v gozd. Ko pa jo je hotel umoriti, se mu je uboga deklica zasmilila in jo je izpustil. Mesto nje je ubil srno, ji vzel srce in ga nesel hudobni mačehi.

Sneguljčica je tavalala po gozdu do trde noči. Vsa izmučena in premražena se je vlegla pod košat krast in zaspala. Tedaj pa je priskakljal k njej zajček, nato še veverica, lisica, čaplja in celo striček medved. Polegli so se okrog Sneguljčice in jo greli vse noč, dokler ni posijalo zlato

sonce in jo zbudilo. Kako se je pa Sneguljčica razveselila, ko je zagledala v bližini lično hišico - domek palčkov. Stekla je h kočici. Ker so bila vrata zaklenjena in ni bilo nikogar doma, je zlezla kar skozi okno v sobico. Na mizici je bilo že pripravljeno kosilo za palčke. Sneguljčica je bila zelo lačna, zato vzame z vsakega krožnika malo jedi, spije par požirkov vinčka, nato pa se vleže v eno izmed posteljic in sladko zaspi...

Opoldne pridejo palčki z dela. Nemalo se začudijo, ko uzro Sneguljčico. Deklica jim vse pove, kako mora bežati pred hudobno mačeho, ki jo je hotela umoriti. Palčkom se zašmili ubožica in jo povabijo, naj kar pri njih ostane za gospodinjo, kar Sneguljčica z veseljem sprejme.

A hudobna mačeha je po zrcalec kmalu zvedela, da Sneguljčica živi. Začela je zopet kovati načrte, kako bi jo ugonobila. Najprej ji je poslala začaran glavnik, nato začaran pas, a palčki so jo vedno rešili. Nazadnje pa pride mačeha sama kot beračica k Sneguljčici in ji ponudi prelepo jabolko. A komaj ugrizne deklica jabolko, se že mrtva zgrudi na tla - grizljaj ji je obtičal v grlu.

Zaman so ubogi palčki jokali in žalovali. Sneguljčice niso mogli več priklicati v življenje.

-5-

Prav tedaj pa je prišel k palčkom na obisk kraljevič iz sosednje dežele. Ko vidi Sneguljčico, jo hoče imeti za vsako ceno, čeprav je mrtva. Palčki mu jo res podarijo.

Ko pa jo služabniki neso, se eden spo- = takne in pri padcu zdrkne grižljaj Snegulj- = čici iz grla in zopet je oživela.

To je bilo veselje! Kraljevič jo je od- = peljal v svoje kraljestvo in povabil vse palčke na svatbo. Pa tudi hudobno mačeho so povabili. Plesati je morala tako dolgo, dokler se ni mrtva zgrudila na tla.

M R A V L J A.

Zida drobna mravlja Dolgo pot nastopi varno si mravljišče, sto pedi od doma dan na dan ukvarja z blagom obložena se za blagor hiše. spet domov priroma.

Simon Jenko.

"Največja sreča in največje bogastvo je biti reven in siromašen v svojih željah," pravi sv. Miklavž.

Pogu krasti čas je ena najbolj žalostnih človeških zaposlitev.

Fr. Bazilij: Krompirčkove 390dbe

KROMPIRČEK NAJDE "SREČO".

Krompirček jo je mahal po širni prismodalski deželici. Če ga je kdo vprašal, kam se mu tako mudi, mu je junaško povedal, da mora najti prerokovanih šest koš v sreče. Dobro ve, da čakajo nanj, a kje? "Mor-da veste vi zanje?" je spraševal. Prismodalci pa so mu odkimavali in mu

bili strašansko neveščljivi.

Pa je zagledal Krompirček nekega dne Ribničana, ki je krepko koračil po cesti. Glej, glej! Pa ravno šest košev drugega v drugem je nosil na hrbtu.

"Šest koševi" je zažvižgal kratkohlačnik. "Pa menda niso te koši moje sreče?" In stopil je h krošnjarju ter ga pecukal za rokav. "Hej, očka, kam pa greste?"

"I kam. Po svetu. Suho robo prodajam. Ti koši so vse moje bogastvo in vsa moja sreča," je po ribniško zavil mož.

Krompirčka je kar vznak vrglo. Saj se mu je zdelo, da je s temi koši v zvezi sreča.

"Pa ste prepričani, da je ta sreča vaša?" je vprašal nezaupno.

Ribničan se je široko zasmel: "Ali si prismojen ali pa neumen, žvirca mala? Kaj re bom vedel, saj sem jih sam delal. Lepe denarce bom dobil za koše."

Krompirček je brž odparal počen groš, ki ga je pomolil krošnjarju: "Prodajte srečo meni, očka! Tu je denar." Ribničan pa spet v smeh, da se se visoko naloženi koši sumljivo gugali na levo in desno, naprej in nazaj. Saj bi moral imeti Krompirček najmanj sto grošev, če bi si hotel kupiti "srečo".

Pa sta se končno le dogovorila: "Fant naj postane krošnjarjev nosač, pa mu bo odstopil zadnji koš.

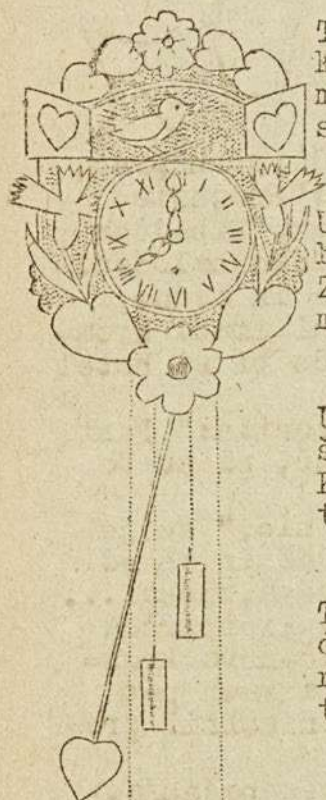
"Bolje en koš sreče kot nič," se je popraskal za ušesom Krompirček in se od veselja, da je rešil vsaj enega, zjokal...

Mnogo zemlje je pretlačil Krompirček in se potil po svetu z Ribničanovo krošnjo. Ko pa sta končno prodala vseh pet košev, jo je z zadnjim srečen mahnil proti domu.

Špeluza je kriknila od presenečenja, sinček Krompirček pa je vrgel prazen koš z rame in objel svojo mamico. "Pet košev sreče mi je ušlo, enega sem pa le srečno prinesel domov. Juhuhu!..."

(Dalje prih.)

Stenska ura

Tika, taka, tika,
kakor klepetulja stara
miga venomer z jezičkom
stenska ura in nas kara:

Ura šest je, drdrdr...
hej, pokonci, vi zaspenci!
Zajtrk že kadi se v skledi:
mleko in koruzni žganci.

Ura osem je...že glasno
šolski zvonec je zapel.
Kdor bo šolec zanemarjal,
ta nikdar ne bo vesel.

Tika, taka, tika,
dan za dnem priganja
nas in zlata mlada leta
tja v preteklost nam odganja.

UČITELJICA

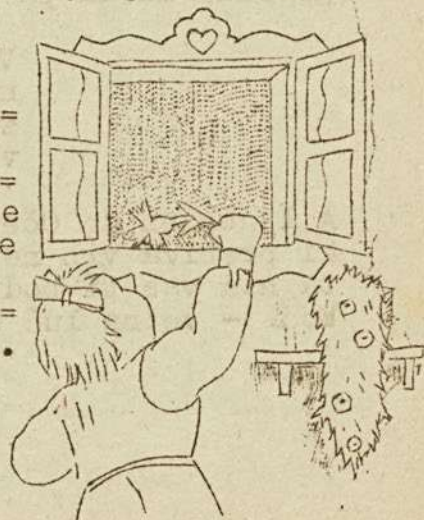

razcvelo pomladno jutro, se se vsuli otroci iz šole. Veseli so tekli in pripovedovali: "Ni pouka. Učiteljica je bolna."

Vrnili so se drugi dan in zvedeli: "Gospodičra leži in zdravnik je bil pri njej."

V soboto ponoči se gospodično Francko prevideli.

V nedeljo so se šolarji že naveličali prostih dni. V mali goraki vasici pa so govorili samo o gospodični in njeni boleznici, o njenem življenju in njeni smrti. Ženske so se skrbne zavzele zanjo. Okrog šole, ki leži lučaj daleč na samoti, so hodile po prstih in se šepetaje pogovarjale. Še v kosa, ki je sedel vrh smreke in glasno žvižgal svojo pesem, je vrgla Dobravska kos prsti, da je glasno zabavljajoč odletel. Ko so hodile povpraševati po zdravju gospodične Francke, ni nobena nikoli prišla praznih rok. Francka pa je odklanjala vse, le mrzle vede ne. Na okno se je stegnila tu in tam s troška roka in položila nanj šopek šmarnic. Vse je stikalo za cvetjem in tekmovalo, kdo ima gospodično

rajši. Gospodična se je nasmehnila otroški vdanosti.

Pa je gospodična Francka navzlic vsemu že v nedeljo umrla.

Dve noči so pletla dekleta vence. Najbolj postavni fantje so jo nesli. Otroci pa so obsuli njen grob s šmarnicami in potočili zanjo marsikatero grenko solzo.

"Kako mehka srca bijejo pod trdo skorjo ljudem v tem gorskem zatišju," je rekel tujec, ki je tistega dne prišel mimo.

Janez Jalen.

Srce - oltar

Tvoja duša, ljubo dete,
bodi kakor lep oltar,
nanj polagaj misli svete,
grešnih misli pa nikdar.

Voščenice v belem krogu
na oltarju plamene,
želje, dvigajoče k Bogu,
v prsih tvojih naj gare !

A ljubezen do Očeta,
ki prebiva vrh neba,
ta nad vse ti bodi sveta,
bodi - večna luč srca.

Anton Medved.

V šoli lepega vedenja

ŠOLA SE USTANOVI.

Urbanček in Bontonček sta prav dobre volje prišla iz šole. Urbanček je hodil v šesti razred, Bontonček v drugega.

Bontonček se je celo popoldne sukal okoli mame in ji razkladal, kako je bilo v šoli. "Veš, mamica, letos imamo novo učiteljico gospodično Marico Galetovo. To je zlata duša, tako je dobra in nič se ne jezi in palice sploh nima. Jaz sem bil že vprašan in pesmico sem moral zapeti. Za-

pel sem kar "Kovač je prižgal tobak". - To so se mi smejali! - Joj, glavno bi pa skoraj pozabil. V nedeljo popoldne bomo imeli tudi šolo, pa ne navadno, ampak - Urbanček, kako se ji že pravi?" Šola lepega vedenja!" "Kako?" se je zavzela mamica.

"Gospodična Galetova", razlaga Urbanček, "se je ponudila, da bo vsako nedeljo po večernicah zbirala otroke na šolskem vrtu in jih učila, kako se morajo obnašati na cesti, v cerkvi, za mizo; kako je treba pozdravljati, kako poziti na snago na sebi in okrog sebe in podobno. Vsak kdor hoče, se lahko vpiše v to šolo. Mamica, ali bi se smela tudi midva z Bontončkom vpisati?"

"To vama pa prav rada devolim. Le poj-

dita, da se kista tudi vidva naučila lepega vedenja."

Bontonček je kar poskočil od veselja, ne toliko zaradi šole, ampak veliko bolj zato, da bo ob nedeljah popoldne lahko malo smuknil od doma.

= = = = =

Ej, otroci, ali bi hoteli tudi vi z Urbančkom in Bontončkom v šolo lepega vedenja? Vsi, ki imate dobro voljo, kaj lepega in koristnega se naučiti za življenje, le pridno segajte po "Begunski mladini" in marljivo zasledujte vsak tedn, kaj vse sta se Urbanček in Bontonček naučila v tej šoli.

Drobne novice

ISKRENA ZAHVALA. Naši mali se najpri-
srčneje zahvaljujejo požrtvovalnemu nogometnemu moštvu iz taborišča v Lienzu za velikodušno darilo 711 Š kot izkupiček od nedeljske nogometne tekme. Pristrčni: "Eg plačaj!"

PRAVLJIČNO IGRICO "SNEGULJČICO" bodo priredili otroci iz begunskega taborišča v Lienzu v petek, soboto in ponedeljek 23., 24. in 25. novembra. Prireditev za vso taboriško mladino bo vsakega ob 5^h popoldne.

SVETI MIKLAVŽ iz prelepih nebes že radovedno poizveduje, kateri otroci iz našega taborišča so kaj pridni. Tudi parkelj se zanima, koliko leskovk bo treba urezati. Pripravite se!

O materinem jeziku

Materin jezik je najdražja dota, ki smo jo prejeli od svojih staršev. Skrbno smo ga dolžni ohraniti, ga olepšati in svojim mlajšim zapustiti. Človeški jezik je ta = lent, ki nam ga je izročil Gospod nebes in zemlje, da bi z njim kupčevali in napravili veliko dobička. Kder svoj materin jezik pozabi, malopridno zakoplje svoj talent. Bog ga bo nekoč terjati zanj in vsi zaničevalci svojega jezika bodo vrženi v temo.

O lepi, ljubi in pošteni slovenski jezik! S teboj sem prvič klical svojo ljubeznivo mater in dobrega očeta; v tebi me je mati učila moliti in spoznavati Boga, tebe hočem ohraniti kot najdražji spomin na svoje rajne starše; za tvojo čast in lepoto hočem po pameti skrbeti, kolikor premorem. Do svoje poslednje ure hočem najrajši v slovenskem jeziku učiti svoje ljube brate in sestre Slovence. Kot hvaležen sin svoje ljube matere želim, naj bi bila slovenska moja poslednja beseda, prav kakor je bila slovenska moja prva.

Anton Slomšek.

Vrabec in lastovka

Vrabec je priletel na streho k lastovki.
"Kam pa lastovka?" je ščebetaje vprašal
brhko soseda.

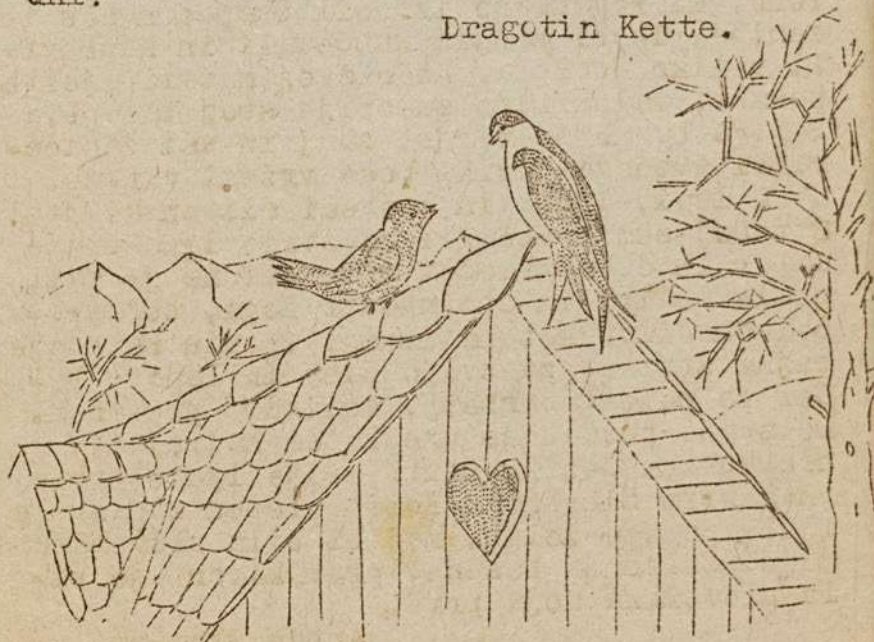
"Na jug, na jug!" je začvrčala ptica.
"Kaj pa ti, ali ne pojdeš tudi ti na zimo
iz teh mrzlih krajev?"

"Jaz? Zakaj neki?"

"Glej ga bedaka! Saj tu čez zimo ne boš
imel ne gorkega stanovanja, ne dovolj hra-
ne."

"Pa če bi moral tudi poginiti," je odgo-
voril drobni rjavček. "ne bi zapustil ljub-
ljene domovine. Z njo hočem trpeti in stra-
dati ter pričakovati boljših in srečnejših
dni!"

Dragotin Kette.

Domača cerkvica

Kadar Francek k maši pride,
se oči mu zaiskre,
žalost duše mu obide,
misli mu domov hite.

V taborišču je drugače,
kakor je bilo doma;
tu ni cerkvice domače,
kjer prejel je Jezusa.

Tukaj re pojo zvonovi,
kakor peli so doma,
orgel ne slave glasovi
vsemogočnega Boga.

Francek, ki je zdaj brez doma
v domovino spet zeli,
vsak dan v mislih svojih roma
le k domači cerkvici.

Fr. Bazilij: ⁻⁴⁻ Krompirčkove
zgodbe

KROMPIRČEK MED RAZBOJNIKI.

peluza je sinček s svojo vrnitvijo in praznim košem v resnici razočaral.

"Ti moj nesrečni Krompirček! Zdaj pa vidim, ča včasih tudi pametnega potegnejo. Le kdo te je navlekel s košem?" ga je pobožala.

Fant je debelo gledal, kaj ta pomeni. Ko pa je pričela mati z njegovim "košem sreče" nositi gnoj iz hleva, je le iztohtal, da je zastonj trgal podplate po prismočalski deželi.

"Nak! Svoje sreče pa res ne bom pustil drugim," se je namrdnil in jo znova sklenil poiskati.

Špeluza je Krompirčku zopet napolnila torbo ter zašila vanjo počen groš. Trikrat ga je obrnila na dlani, potem pa ga je le žrtvovala v blagor in srečo sinku. Vsa solzna je gledala za Krompirčkom, ki je izginil za plotom in na-mah pojužinal vse dobrote.

Dolga je že hodil kratkohlachnik in skoro mu je bilo žal, da je izpraznil torbo. Prišel je v gozd, nastopil je mrak in sledila mu je noč, pa ni prišel še do robene kočice. Zaskrbelo ga je, kje bo prenočil. Pa je končno le nekje v daljavi opazil svetlebo in se odpravil bližje.

"Kaj pa to?" se je vprašal Krompirček in začudeno gledal izza visoke praproti. Pod košatim hrastom je sedelo okrog ognja šestero bradatih in črnogledih mož. Bili so roparji in so imeli ravno posvet, kako bodo izropali kraljeve shrambe krompirja. Tisto leto se je namreč dež zarotil proti Prismodalcem in jim uničil ves krompir. Povsod ga je primanjkovalo, le kralj ga je imel dovolj.

"Brez skrbi si lahko, poglavar! Krompirček nam ne bo ušel, saj ga takorekoč v rokah držimo. To bo dober plen!" je pravil eden izmed roparjev ter pripravil s temi besedami našega Krompirčka ob ves pogum. Uložka ni več zdržala v skrivališču.

"Me že imajo!" je zajavkal sam pri sebi, misleč da se menijo o njem, potem pa je skočil med zborovalce in padel na kolena: "Milost, milost, gospodje razbojniki! Petice in gnjati nimam več, da bi semma splačale ubiti, pečen groš pa vam z veseljem izročim. (Dalje prih.)

V šoli lepega vedenja

1. učna ura.

V nedeljo popoldne se je na šolskem vrtu zbralo okrog gospodične učiteljice kar lepo število otrok, ki bi radi obiskovali šolo lepega vedenja. Seveda tudi naših dveh mladih znancev Urbančka in Bontončka ni manjkalo.

Posedli so kar v travo. Gospodična Marica pa je pričela s poukom. Veseli me, da se vas je toliko zbralo. Vse, kar se boste naučili v šoli lepega vedenja, vam bo zelo koristilo, zlasti v poznejšem življenju, ko odrastete in boste več občevali v družbi. Nič namreč ne odbija tako, kakor neotesanost in grdo obnašanje in nasprotno, nič ne pridobiva srca hitreje kakor lepo in obzirno vedenje. Saj tudi vam, dragi otroci, gotovo bolj ugajajo tovariši in tovarisice, ki se lepo vedejo, ki se snažro oblečeni, umiti, počesani, ki prijazno z vami govorijo, kakor pa razcapani, zanemarjeni pobalini, ki se podijo okrog, kriče, se pretepavajo in počne druge nerednosti.

Kakor že vi gledate svoje sošolce, tako in še veliko bolj opazujejo odrasli ljudje vas in vas presojujejo, češ ta otrok je zanikernež; s tega ne bo nič prišla. A nasprotno, pogledjte ono deklico, onega dečka, kako je snažen, kako se zra obrniti; ta bo še dosegel kaj v življenju.

Ali ne bi hoteli tudi vi, dragi otroci, biti taki, da bi vas vsakdo lahko samo hvalel?

V šoli lepega vedenja se boste naučili marsičesa, kar vam bo pomagalo, da boste v veselje vsem, ki bodo prišli z vami skupaj. Zato le pridno prihajajte v šolo, pazljivo poslušajte in se zvesto ravnajte po tem, kar se bomo učili.

Danes bomo govorili o snažnosti. Snažnost in čistota je prvi pogoj lepega vedenja. Kako bi mogel v družbo ali na obisk v raztrgani in umazani obleki, neumit in razkvaštran! Zato se navadite, da se boste umili vsako jutro, pa prav vsako jutro, tudi pozimi! A ne samo toliko, da si malo zmočite obraz in nasek; umiti se morate dobro, z milom, posebno še vrat in ušesa!

A tudi čez dan se kedaj spomnite vode. Posebno roke si večkrat ogledjte, če so čiste. Priporočljivo in zdravo je, da si jih umijete vsakikrat pred jedjo.

"Kaj pa zvečer, ali si umijete noge, predno greste v posteljo?" - "Jaz si jih vsak večer umijem," de Pontonček. "Jaz tudi, jaz tudi", dohajajo še drugi. "Potem dobro, kar naprej se še držite te navade!"

Toliko za danes. Upam, dragi otroci, da se boste poslej vsak dan dobro umivali in da se ne boste bali vode, tudi pozimi re!

Drotne novice

"SNEGELJČICA", ki so jo uprizorili naši mali iz tak. Mladinskega doma v ponedeljek in torek 26. in 27. nov., je lepo uspela. Za to razvedrilo smo dolžni hvalo naši mladini, predvsem pa požrtvovalni gđc. Zdenki Kovačevi, ki je položila v igro vso svojo skrb. Zahvaliti se moramo tudi celavnim dijakom, ki so preskrbeli kulise in druge potreščine za igro. -- Želimo si, da bi kmalu zopet videli naše male na odru.

SVETI MIKLAVŽ nam je sporočil, da se bo oglasil za svoj god tudi v Peggezu. Če hočete, da bo sveti mož pustil kakšno darilo tudi za vas, ga moramo dostojno sprejeti, da se mu ne zamerimo. Pričakovali ga bomo v gledališki dvorani, kjer bomo njemu v čast uprizorili Gržinčičeve operete "Miklavž prihaja" v 3. dej..

Otroci si pa s pridnostjo in molitvijo pridobite raklonjenost sv. Miklavža. V njegovem spremstvu bo tudi nekaj tistih "črnih", ki s palico poplačajo vsako lenobo.

MRS STRACHAN, naš dober prijatelj nas bo v četrtek zapustil in gre v taborišče v Kellerberg. Hvaležno ohranimo njegov spomin v svojih sreih, saj nam je storil veliko dobrega. Našim malim prijateljem v Kellerbergu čestitamo, da dokije takega prijatelja.

UGANKE bodo v prihodnji številki.

Lienz. 6.12.45 Štev. 14.

Praznik Brezmadežne

Praznik Brezmadežne se bliža. Pred nami vstaja čudovita slika: Marija, s soncem ozarjena, pod njenimi nogami se zvija kača in venec dvanajsterih zvezd okoli glave. V dušah nam odmeva pesem: "Vsa si lepa, o Marija in madeža izvirnega greha ni na tebi." V naših srcih se buči hrepenenje po Mariji. Radi bi jo gledali tako lepo, tako čisto, kakor je v resnici.

Pobožna pravljica pripoveduje o mladeniču, ki je na vso moč želel videti Marijo že na zemlji. Vsak dan je prosil Boga za to izredno milost. Bog ga je uslišal! Razodel mu je po angelu, da mu bo izpolnil željo. Že na zemlji bo videl Marijo, toda na tisto oko, s katerim bo pogledal Marijo, bo oslepel. Mladeniča ta napoved ni prestrašila. Bil je pripravljen tudi oko žrtvovati, da bi le videl Marijo. Marija se mu res prikaže. Mladenič zatisne s svojo roko desno oko, z levim očesom pa pogleda Marije. Toda Marijine lepote nje ovo umrljivo oko ne more prenesti: ob pogledu na Marijo umrlo. Mladenič pa je bil pripravljen

žrtvovati tudi desno oko, če bi smel še enkrat pogledati Marijo. Bog mu je tudi to želje izpolnil. Ko z desnim očesom pogleda Marije, mu ugasne še desno oko. Tako je popolnoma oslepel. Noč je zagrnila njegove oči. V nesreči pa ga Marija ni zapustila. S svojo prošnjo je dosegla, da mu je Bog vrnil vid.

Gotovo bi radi tudi vi gledali Marijo, tako lepo, kakor je v resnici. Če bomo prišli v nebesa, bomo gledali tudi Marijo v vsej njeni lepoti. Zato morajo biti naše oči nedolžne, čiste in svete. "Oči se okra, skozi katera gre greh v človeške duše," pravi sv. Avguštin. Varujmo čistost svojih oči! Pazimo nanje, da bomo mogli z njimi na veke gledati Marijo, njene nedolžnost in lepoto!

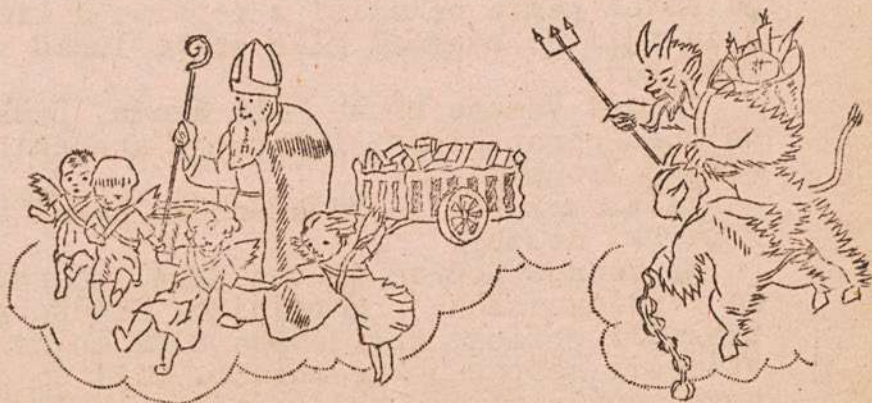
Miklavž prihaja

Cin, cin, cin, zvončki nebeški pojo,
sveti Miklavž gre iz nebes na zemljo,
angelci spremljajo ga iz neba,
v zlatem vozičku darove pelja.

Zadaj pa parkeljni črni gredo,
v koših korenje in repo neso,
v rokah verige in vile drže,
z njimi porednim otrokom groze,

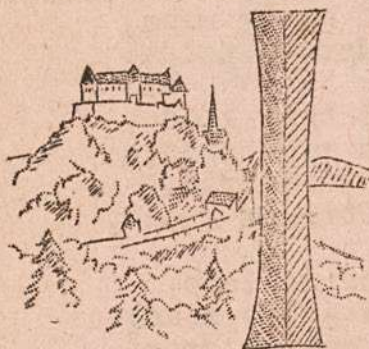
Škofa Miklavža prosimo lepo,
naj obdari nas z mogočno roko;
zima prihaja in z mrazom grozi,
čevljev, obleke potrebni smo vsi.

Parkeljni naj v domovino gredo,
Tita, hudobne ljudi naj vzemo,
da bi se mogli vrniti domov
vsi, ki želimo pod rodni spet krov.

Fr. Bazilij: Krompirčkove 390 dbe

V KRALJEVIH SHRAMBAH.

Kaj je bilo potem? Roparji so se rezali, da je kar grmelo. Eden izmed njih pa je zagrabil Krompirčka za ramo in dejal: "Ho, ho! Kdo pa ti kaj hoče? Maramo za tvoj počen groš! Naš cilj je krompirček!"

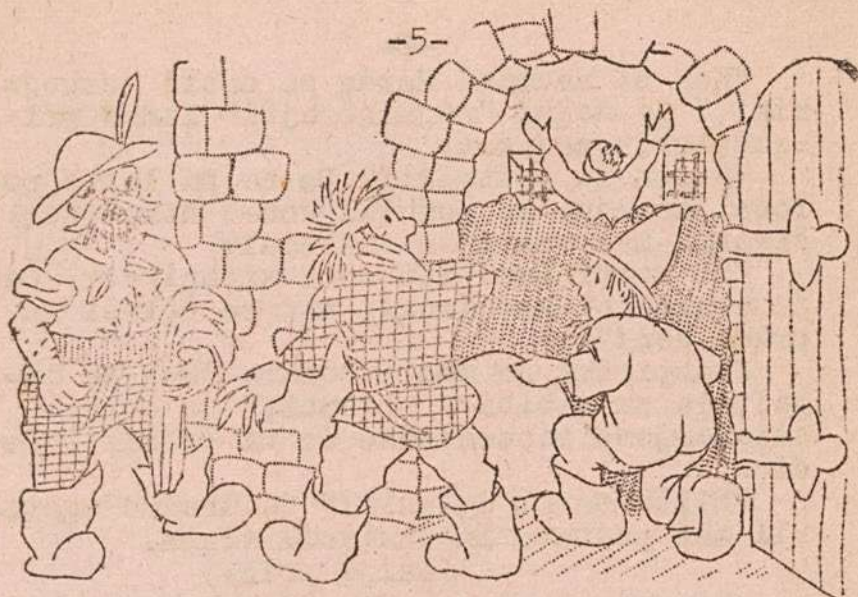
O jej, o jej! Samo pojesti me ne, če vam ni za sam groš, ampak celo zame," se je pričel še huje tresti Krompirček. "Rad vam služim do smrti in še tri ure čez, samo nič žalega mi ne storite!"

Roparski poglavar je pokazal s kazalcem po čelu, češ da fantu malo manjka, ko vse besede obrača nase. Spodil je nepoklicanega, od koder je prišel in Krompirček jo je hotel naglo odkuriti z nevarnega kraja. A za njim je zagrmel glas enega izmed razbojnikov.

"Stoj! Vseeno bi te bilo škoda. Lahko te bomo porabili pri izropanju grajskih shramb krompirja."

In Krompirček je hočeš-nočeš ostal v roparski družbi.

Naslednjo noč se je vsa drhal odpravila v prismodalsko prestolnico. Srečno so prelezli obzidje kraljevega vrta in se splazili neopazeno do shramb. Bili so dogovorjeni s stražo pri zadnjih vratih,

kjer so bili za naropani krompir pripravljene štirje vozovi.

Srečno so odprli vrata. Iz varnosti so poslali naprej v shrambo - Krompirčka, ki je ves trepetajoč od strahu lezel na prvi kup krompirja.

Razbojniki so hiteli za njim. Tedaj pa: joj! Fantu se je podrl kup pod nogami in zapeljal se je na drugo stran s krompirjem vred, da je votlo zabobnelo.

"Izdani smo! Bežimo!" Poglavar je zaklel in ga z vso drhaljo pognal iz shrambe, le Krompirček je prestrašen obsedel.

Razbojniki so zadnji trenutek prelezli obzidje in zbežali, kajti ropot je v resnici priklical kraljeve vojake. Hodili so okrog odprtih duri in se jezili nad nočjo, ki je roparjem omogočila beg.

In prinesli so velik ključ ter hoteli zapreti vrata shrambe.

"Morda bi bilo dobro pogledati z lučjo po shrambah," se je spomnil eden.

"Kaj si neumen? Morda so notri razbojniki," je dejal "najhrabrejši" izmed pri-smodalskih vojakov.

Vsi so mu pritrdili. Da bo pa lahko po-ročal kralju, je pomolil konec nosu skozi špranjo med vrati in zaklical:

"Tu notri sme biti samo krompirček. Če je v shrambi kdo drugi, naj se oglasi in pride ven!"

Krompirčka je minil strah. "Saj je de-jal, da smem biti v shrambi," je obrnil stražarjeve besede nase in ni črnil bese-dice.

"Nihče se ni oglasil," je uradno ugoto-vil mož postave in zaklenil vrata.

(Dalje prih.)

V šoli lepega vedenja

2. učna ura.

Gospodična Marica je bila svojih učencev kar ve-sela. Uspeh prve učne ure se je že pokazal. Vsi otroci so prišli v šolo lepo oble-čeni, umiti in počesani.

"Veseli me," pravi gospo-dična učiteljica, da ste res-no vzeli šolo in se takoj začeli ravnati po tem, kar se učimo. Le tako naprej!

Danes bomo nadaljevali še o snažnosti. Veliko ne bo treba več goveriti, ker ste, kakor vidim, že sami upo =

števali ostalo. Vendar je dobro, da vas spomnim na vse, na kar morate vsak dan

paziti.

Ko smo se zjutraj dobro umili, si moramo nato še urediti lase. Razkuštrani in razmršeni lasje najbolj kaže otroka in pričajo, da je otrok velik nemarnež in zanikrnež. Posebno dečki morate paziti, da ste vedno lepo ostriženi in da vam ne štrle lasje čez ušesa in vrat. Poletni je še najbolje, če nosite kratke lase; pozimi seveda le imejte daljše lase, a vedno lepo počesane. Tudi čez dan si jih večkrat počesite!

Drugo, kar morate še zjutraj opraviti je, da si osnazite čevlje in skrtáčite obleko. Čeprav je obleka že stara in zašita, kaže, da pri tisti hiši vlada red in snaga. Zato gledajte tudi sami, da takoj, ko vam začne obleka kje "cveteti", poprosite mamico, naj vam jo pokrpa in če je potreba tudi opere.

Nadalje morate skrbeti, da se vsak tedn preoblečete sveže perilo, da ne nosite srajce z raztrganim in umazanim ovratnikom.

To so glavne stvari, na katere morate vsak dan paziti. Le upoštevajte jih in počasi se jih boste tako privadili, da ne boste mogli več trpeti na sebi kake umazanosti in zanikrnosti.

Miklavževa smola

Nebesa.

Sv. Miklavž je odložil daljnogled in zaprl lino. Zaskrbljeno si je pogladil si-vo brado.

"Hm, hm! Kamor pogledam, povsod molijo in prosijo veliko, veliko... Nebeške tovarne bi morale imeti trikrat več angelcev-delavcev, če bi hotel vsem ustreči."

In svetnik je poklical drobne krilatce ter se posvetoval, kaj in kako.

"Vse zberite, kar imamo v zalogi! Ne morem drugače, toliko je prošenj. Bomo pa pozneje bolj pohiteli za drugo leto."

Med angelci je završalo. To je bilo pripravljanja! Dvajset zvrhanih voz so naložili igračk, obleke in vseh vrst sladkosti.

In dobrotnik otrok je sedel na nebeškem pragu v avtomobil, pomahal vratarju sv. Petru in odhitel po belih oblačkih proti ubogi zemljici.

Angelčki pa so se z vozovi podali za njim... Toda: joj! Ko so brzeli proti zemlji, se je prvemu vozu snelo kolo. V trenutku se je ustavil, ostali vozovi pa so z vso silo butnili vanj.

"Resk! Bum!..." je reklo in ves miklavžev vlak je s tovorom vred zgrmel z oblakov na zemljo in se razletel na tisoč koscev...

Angelčki so s prstki v ustih obstali na oblaku ter žalostno gledali v globino. In hiteli so nazaj v nebesa ter pomeli vse kote svojih delavnic. Nekaj so le še našli naložili na voz in se odpravili za sv. Miklavžem. - Svetniku je bilo hudo, ker ni mogel izpolniti vseh želja prosilcev.

Lienz. 12.12.45. Štev. 15.

Advent

Sneg je zapadel pota ...

Tihe postave sključene stopicajo po sneženi gazi. Vse poti imajo eno samo smer - v središče taborišča, kjer stoji ponižna hiša božja. Razsvetljena je. Pred neokrašenim oltarjem stoji služabnik božji - duhovnik v spokornih oblačilih in moli:

Rosite Ga nebesa in oblaki dežite Pravičnega ...

~~Čerke~~ je polna ljudi. Zunaj v naravi je mraz, v dušah pa je velik adventni praznik: hrepenenja in pričakovanja. Vse misli in vsa srca, vse želje in vsa hrepenenja so združena z duhovnikom pri oltarju, ki v ~~tem~~ adventu trpljenja in begunstva posreduje pri Bogu za ~~naše~~ dni slovenske domovine.

Štiri tisoč let so čakali pravični ~~star~~ rega zakona na Odrešenika. Dolga je bila ta doba teme in greha. Dolgo so čakali, vendar so pričakali Odrešenika, ki je odprl nebesa in odrešil svet greha.

Tudi mi smo v adventu - v pričakovanju

kdaj se bo božja ljubezen znova porodila na naši zemlji in premagala temo sovraštva do Boga in vsega božjega.

Ljubi otroci! V molitvi pri adventnih zornicah krajšajmo naš adventni begunski čas. Z zaupanjem uprimo oči v med povzdigovanjem rojenega Odrešenika in ga goreče prosimo, naj se znova porodi božja ljubezen v naši slovenski zemlji.

Naš dedek je imel tri mačke, ki jih je imel zelo rad. Mačke so mu povračevale ljubezen: vsak večer, ko se je vračal domov, so mu šle vse tri naproti in so mu zadovoljivo predle v pozdrav. Nato so se znova postavile v vrsto in z dvignjenimi repki korakale pred njim do hišnih vrat, kakor bi vedele, da domači ne bodo večerjali prej, dokler on ne pride.

Nekoč v začetku zime pa je starček zbolel in umrl.

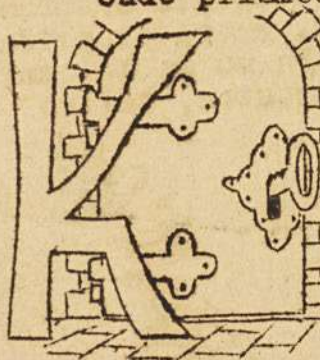
Mucike niso vedele, kaj se je z njim zgodilo, zato so hodile po svoji navadi čakati prav na konec ulice. Tam so se ustavile za trenutek, nato pa so se žalostne in s povešenimi repki zopet vračale in pri tem vzbujale splošno pozornost.

Nekoč je šel skozi naše mesto star be-
rač. Bil je približno istih let kot moj
ded. Bil mu je tudi močno podoben. Njegova
palica, bela brada, obnašanje, vse je spo-
minjalo na našega pokojnega dedka. Ta re-
vež je šel po ulici prav ob isti uri kot
naš dedek. Mačke, ki so ga že od daleč
zagledale, so se mu približale v običajni
strnjeni vrsti ter z dvignjenimi repi po-
zdravljale reveža, ki jih je božajoč nago-
voril: "Bog nebeški, kako dobre in ljubez-
nive živalice!"

Mačke so se zopet postavile v vrsto,
starček pa jim je sledil. Ko so prišli do
doma, se je družina ravno pripravljala k
večerji. Da bi jih male živalice ne osramo-
tile pred revežem, so ga vljudno povabili,
naj prisede k mizi in se posluži dedkove-
ga naslonjača.

Fr. Bazilij Krompirčkove
396016@

Čudo prismodalskega dvora.
Krompirčka je bilo v tem-
nih kraljevih shrambah
ker malo strah. Nekaj ča-
sa je tiho sedel med
krompirjem, ko pa so pri-
čele okrog njega skakati
in cviliti miške, ga je
popadla groza. Hotel je
iz kleti, toda vrata so
bila trdno zaklenjena.
Hočeš-nočeš je moral ob-
sedeti med krompirjem. Da bi pa prenehal
strah, je pričel na ves glas peti.

Seveda je s svojim glasom priklicel stražarja, katerega kosmati obraz se je naenkrat pokazal v zamreženem oknu.

"Hoj, hoj! Kdo pa se oglaša v shrambah?" se je zadrhl robavs.

"Krompirček," je izza kupov odkritosrčno povedal ujetnik ter stražarja tako presenetil, da se je kar sesedel in je helebarda glasno treščila na tlakovana tla.

"Bog se usmili! Kaj zna krompirček tudi peti?" je mojž neverno vprašal in zopet poškilil v temne shrambe.

"Seveda zna. Pa še kako," je odgovoril Krompirček in pričel znova kričati, da je votlo odmevalo med debelim zidovjem.

Stražar ni rekel ne bev ne mev, ampak je stekel naravnost v kraljevi dvorec. Vso služinčad je spravil pokoncu in ji pravil, da se je začel v shrambah oglašati krompir.

"Ali si že slišal? Krompir je pričel peti," je šlo od ust do ust. Po vsem gradu niso govorili o ničemer drugem kot o čudodelnem krompirju.

Vest je prišla tudi na uho kralju Prismođalu, ki se je takoj odpravil s spremstvom pred svoje shrambe, da se prepriča o resničnosti goverice. Pa mu je telesna straža komaj napravila prostor, toliko ljudstva se je nabralo od prvega ministra do zadnjega grajskega pastirčka, vsi so hoteli slišati, kako poje krompirček.

(Dalje prih.)

Zimska

Nizki grmički,
beli možički,
ob cesti široki stoje;
sever jih zbada,
sneg jih napada,
skoraj v njem tonejo že.

Kočice črne
vse so srebrne,
iz dimnikov dim se valí;
tetje bi vstale,
pa so zaspale,
sneg je zametel poti.

Cerkvica bela
je zadrhtela,
zvonček pobožno zvoni;
kliče kmetiče,
fante, dekliče
k mašni daritvi zvoni.

Stara kočanka
pač ni zaspanka,
ker v cerkvico prva hiti;
trudi se, steza,
pa se pogreza,
sneg je naprej ne pusti.

Všoli lepega vedenja

3. učna ura.

"Ej otroci", sprašuje gospodična učiteljica, "ali bi kdo izmed vas vedel še kaj povedati o snažnosti, v čemer še nismo govorili?"

"Jaz, jaz", že dviga roko Bontonček, "zob si nismo še nič umivali!" - "Dobro si pogodil, Bontonček. Tudi na zobe ne smemo pozabiti. Koliko bolečin morajo nekateri ljudje prestati zaradi slabih zob. In velikokrat je samo njihova malomarnost tega kriva, ker niso znali nanje paziti. Zato, dragi

otroci, umivajte si vsak večer zobe in izplaknite usta, da vam ostanki hrane ne bodo gnili med zobmi. Nadalje, nikdar ne pijte po vroči jedi mrzle vode, in končno, ko zapazite, da vam začne kak zob gniti, pojdite takoj k zobozdravniku.

Sedaj pa še nekaj drugega. Ti Jožek, tu spredaj, pokaži mi malo roke... "Oj, Jožek, Jožek, vse si lepo upošteval, kar smo se učili, na nohte si pa pozabil. Vidiš, kar predolgi so in še črno je za njimi in tu na srednjem prstu se poznajo madeži črnila, kot bi bil s prstom pisal! Jožek, upam, da boš odslej tudi na to gledal!" - "Kaj pa vi drugi?" Otroci so si ogledovali roke, a se jih nihče ni upal pokazati. Še Bontonček, ki se je vedno rinil v ospredje, je sramozljivo skrival glavico za hrbet svojega

soseda. Za danes vam še prizanesem. Prihodnjič si bom pa vsakega malo ogledala, le pripravite se!"

Še eno stvar naj vam omenim. Glejte, da boste imeli pri sebi vedno svež robec in ga tudi uporabljali. Ne dajajte prilike, da bi vas kdo zmerjal s "smrkavim Tončkom", kot pravi pesnica:

Mamica so rekli: "Tonček smrkav si,
doli izpod noska ti svečica visi."

Šv. Miklavž v Lienzu

Kljub Miklavževi smoli, o kateri smo poročali v zadnji številki "Begunske mladine", so angelčki še dokaj nabrali za naše lienške begunčke, saj so naredili čez 800 zavitkov z bonboni, sladkim pivom, pečeni mi parkeljni, čokolado, zvezki, igrači, toplimi copati in mnogimi lepimi spominčki, s katerimi so bile Miklavževe dekletke zaposlene že cel mesec. Naši malčki so kar pozabili, da so v tujini. Še vedno sanjajo o dobrem očetu Miklavžu, o porednih parkeljnih in belih angelih. Če greš tako le na večer mimo barak, še povsod odmevajo lepe pesmice: "Mi angelci smo mali" ali "Jaz sem hudiček Škratulin...", katere je naučil naše male naš vedno veseli Salezijanec G. Rudi Knez.

Tako je dobri oče Miklavž izpolnil željo mladih begunčkov, ki so jih pošiljali k njemu v sveta nebesa.

Uganke

1) ADVENTNA ODBIRALNICA.

Vzemi iz spodnjih besed po dve zaporedni črki, ki dajo skupaj začetek znane adventne pesmi:

Videm, obisk, obala, kisli-
na, poganjek, poroka, sirota,
petelin, palica, prizidek,
zemlja, polje, zidanica, raj, odjuga, dari-
tev.

2) ADVENTNA PROŠNJA.

	J!	RP	
OZ	*	*	RA
ID	*	*	ČA
VE	IS	LI	KO

3) PREGOVOR O ZIMI.

19, III, 11, I - 12, III- 11, III, 10. I !

4) BESEDNA UGANKA.

Na strehi čepi	Prideni še mero,
in močno kadi;	če jo poznaš;
to brihten je "tič",	osebo zdaj črne
ne zebe ga nič!	pred sabo imaš !

UGANKE IZ ŠT. 11:

Pravilnih rešitev je prispelo na uredništvo čez 20.

Žreb je določil nagrado Čopu Gusteljnu.

Pri jaslicah

Sveti večer je.

V sobi diši po kadilu. Pravkar so pokadili in poškopili z blagoslovljeno vodo po vseh prostorih v hiši in gospodarskih poslopjih.

Marjetka sedi v kotu pri jaslicah in jih z velikim zanimanjem ogleduje.

Gleda Jezuščka v jaslicah in živalice, ki se pasejo po zelenem mahu okoli klevčka. Pa se skloni h kočrasti ovčki in jo vpraša:

"Povej, beka, kaj boš dala ljubemu Jezuščku ta sveti božični večer?"

"Eeee, teee," zableje ovca, "tople volne mu dam, da ga zeblo ne bo."

Marjetka pokima, pa se obrne h kravici:

"In ti, dimka, kaj boš dala Jezuščku to sveto božično čes?"

"Muuu, muuu, sladkega mleka mu dam, da lačen ne bo," zamuka kravica.

Nato pogleda Marjetka še oslička:

"Pa ti, sivko, kaj boš ti storil za ljulega Jezusa ta sveti božični čes?"

"Ia, ia, jaz nosil ga bom, ..."

Heročež ugrabil ne bo," zariga osliček.

Marjetka je z odgovori zadovoljna; z mehko ročico poboža ovčko in kravico in oslička.

Pa se oglasi pastirček, ki kleči pred hlevčkom:

"Povej še ti, Marjetka, kaj boš pa ti dala ljubemu Jezuščku?"

Marjetka se zamisli, pogleda malemu Jezuščku v sveti obraz, pa odgovori:

"Svoje srce mu dam,
ker ga rada imam!"

Sveta noč, gladlena noč

Kje in kako je nastala ta svetov-
noznaná pesem?

Bilo je v letu 1818 na sveti večer.
Sneg je na debelo pokrival utrujeno zemljo.
Še vedno je snežilo, kakor da narava tke
za praznike zemlji bel bel kožuh.

Zupnik Jožef Mohr iz Oberdorfa je sedel v svoji sobi pri pisalni mizi. Vesel plamen je prasketal v peči in razširjal prijetno toploto po sobi.

Gospod župnik je držal glavo med rokami in nekaj tuhtal. Tako je bil zamišljen, da ni niti opazil svojega prijatelja-učitelja Franca Gruberja, ki je stopil v sobo in voščil "Dober večer". Ko je gospod župnik odložil pero, tedaj šele je zagledal starega gosta: "O, dober večer, Franc. Nič vas nisem videl."

"Gotovo ste zopet kaj lepega napisali, gospod župnik?"

Duhovni gospod je vstal in stopil k oknu, da bi ujel še nekaj izgublajoče se večerne svetlobe. V skrivnostnem mraku nastopajoče božične noči je gospod župnik bral: "Sveta noč, blažena noč, vse že spi, je polnoč..."

Ko je prebral, je učitelj Gruber presečen vzkliknil: "Gospod župnik, to je zares čudovito božična pesem."

Sedaj ste vi na vrsti, gospod učitelj! Naredite pesmi melodijo!"

Gruber se je vsedel h klavirju in čez nekaj časa sta že oba z gospodom župnikom pela vedno lepo božično pesem "Sveta noč, blažena noč." - Drugi dan jo je znal že vsak otrok v Oberdorfu.

BEGUNSKA SVETA NOČ

Tam pri Betlehemu v hlevcu
božje Detece leži,
svet vesoljni blagoslavlja
in človeštvu mir deli.

Tudi mi begunci letos
k Njemu bomo romali,
kot na sveto noč pastirci
bomo vanj zaupali.

Tiho bomo potožili
Sinu božjemu gorje
in zaupno ga prosili,
naj obriše nam solze.

Tam ob jaslicah jokali
od veselja bomo vsi,
saj v begunstvu nismo sami,
z nami Jezušček trpi.

SLEPI PASTIRČEK

Eden od onih srečnih pastirjev, ki so v prvi sveti noči slišali angelsko glorio, je imel doma sedemletnega otroka, ki je bil slep. Brž ko je pastir, dober in pobožen mož, slišal o Odrešeniku, je hitro tekel domov k svoji ženi, jo zbudil in ji pripovedoval o božjem Detetu. Oba sta šla na obisk k Odrešeniku.

Slepi otrok pa ni spal. Vse natančno je slišal, kar sta se menila oče in mati.

Ko sta odšla, deček brž vstane, se obleče in se dotiplje do majhne staje, kjer je počivalo

jagnje, edino bogastvo pastirjeve družine. Slep deček mu na uho pove, da bo treba vstati in iti daleč na betlehemske poljane pozaravit božjega Odrešenika. Jagnje je radostno zablejalo; deček mu je dal okrog vratu lep rdeč povodec in nastopila sta romanje. Jagnje je šlo naprej, slepi deček pa se je držal povodca in varno stopal za jagnjetom.

Ko sta prišla v bližino betlehemske štalice, je jagnje radostno zablejalo božjemu Detetu v pozdrav. Deček pa je tipal naprej in klical:

"Ljubi Odrešenik, kje si! Daj mi svojo božjo ročico in povedi me k tebi!"

Sveti Jožef, ki je bil pozoren na vse dogajanje okrog hlevčka, je slišal otrokov klic, stopil je ven in pripeljal malega slepca pred božje Dete. Mati Marija je v svoji neskončni dobroti položila svojega Sinčka slepemu dečku v naročje. Jezušček se je dobrotno dotaknil ugaslih oči otrokovih in čudo! Deček je spregledal. Krik presenečenja in solze veselja!

Ozdravljeni pastirček je pritisnil božje Dete na svoje hvaležno srce. Še dečkovo jagnje je zablejalo Jezusu v zahvalo.

Martinka moli

Jezušček mali, ki v jaslih ležiš,
poslušaj Martinko, usliši njen vzdih!

Dobri naš očka je moral v svet.
Nam pa hudo je. Kdaj vrne se spet?

Mama vzdihuje in solze si briše,
žalost obupna kar noče iz hiše.

Jezušček mali, atka nam daj,
da bo veselo pri nas - kot nekdam!

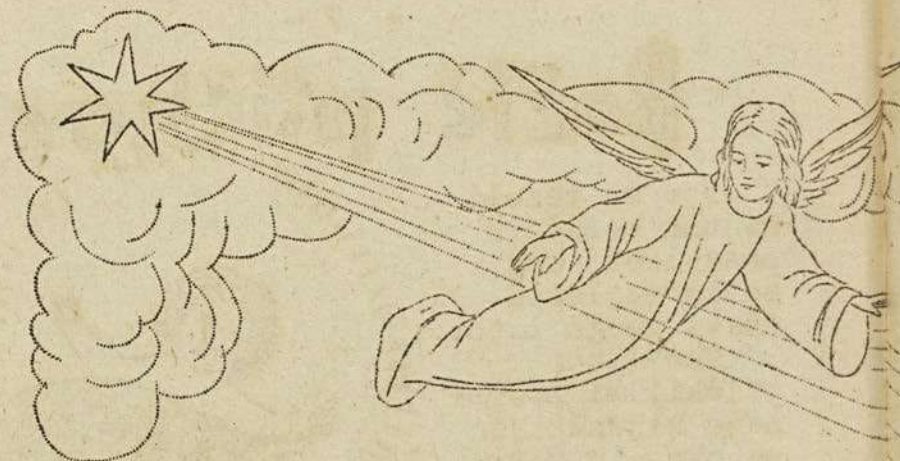
Božič ptičkov

Vse se veseli svetih božičnih praznikov, saj so to najlepši dnevi vsega leta.

Vse? Tudi ptički, ki hrepe=neče kljunčkajo na okna in v tr=di zimi prosijo usmiljena srca krušnih drobtinic? Za te uboge revčke so božični prazniki prav tako trdi kot dru=gi zimski dnevi.

Vendar poznam deželo, kjer ob Božiču praznujejo tudi ptički. Na mrzlem severu leži in se imenuje Švedska. Tam gre dan pred božičem vsak kmet z vsemi svojimi otro=ci na skedenj, kjer je še od poletja hranil težak žitni snop. Tega med veselim čeblja=njem otrok skoraj slovesno prenese na hišno streho. Ta dan se pomika po cestah, ki pe=ljejo v mesto voz za vozom in vsak je do vrha naložen z žitnimi snopi. Če ne bi sneg na debelo pokrival pokrajine, bi mislili, da smo v poletju. Vsi vozovi se ustavijo na mestnem trgu, kamor se zgrinjajo ljudje iz vseh mestnih ulic in kupujejo žito eni več drugi manj; vsak prej - pa naj si bo še tak revež - kupi pest žitnih klasov, da bo za prezebajoče ptičke. Kako veselje je pogle=dati v božičnem jutru čebljajoče ptičke, ki na vsakem oknu najdejo pogrnjeno mizo z bo=žičnimi darovi.

Vsem dragim begunčkom
želimo prav vesele
božične praznike in srečnejše
novo leto 1946

PRAZNIK NEDOLŽNIH OTROČICEV

(Skandinavska pripovedka.)

Kala Kula je svoje žive dni delal zgolj hudo: kradel je, ropal in požigal, in nekoč je celo ubil človeka. Pa tega ni nihče zvedel. Od življenja po tujih stezah in težkih ječah je zlezel v dve gubi; legel je na posteljo in živo začutil, kako mu seda na prsi smrt.

Razbojnikova žena je odprla sveto pismo, da bi brala umirajočemu na zadnjo uro božjo besedo..

"Kakšen dan je danes?" je vprašal Kala Kula svojo ženo.

"Praznik nedolžnih otrok je," je odgovorila žena.

"No, pa deni bukve nazaj na polico. V kuhinjo pojdi," je ukazal, "pa mi napeci ajdovih kolačkov. Zvrhano skledo!"

"Kaj boš s kolački?" se je začudila žena, "preslab si, da bi jedel!"

"Saj jih ne bom. V culo mi jih zavij in v krsto mi jih položi."

Žena gre v kuhinjo, zaneti ogenj in napeče ajdovih kolačkov. Ko pogleda spet v izbo, je bil razbojnik že mrtev. Žena mu je položila culo s kolački v krsto, pod sklenjeni roki, razbojniku prav na prsi.

Kala Kula je prišel pred nebeška vrata s culico v roki. Potrka. Sveti Peter pogleda in brž zaloputne linico, češ: ti se pa kar poberi, ti lopov ti!

Tolovaj trka in trka. Sveti Peter se ujezi, odpreda lino in tolovaju požuga: "Brž se mi poberi, potep nadležni! Tak razbojnik pa v nebesa - saj veš, kako!"

"Razbojnik gor, razbojnik dol," se je odrezal Kala Kula. "Ljubi sveti Peter, pre-misli: na praznik nedolžnih otročičev sem umrl. Zato mislim, da bi še smel kakolike pogledati skozi špranjo, kako malčki godu-jejo. Daj no, sveti Peter, vsaj malo mi odpri vrata!"

Peter odpre vrata za palec na široko, da je mogel razbojnik z enim očesom pe = gledati v nebеса.

"Nič kaj dosti se ne vidi tako," je rekel rokomavč.

Sveti Peter mu odpre nebeška vrata za celo ped. Kala Kula je zaklical skozi špranjo: "Le vkup, le vkup, nedolžni otro-čiči! Ajdovih kolačkov sem vam prinesel! Mm! pa dobrih!"

Preden je migel sveti Peter utraziti, so pridrveli otroci, plavalasi, rjavolasi, majčkeni, majčkeni, ki so padali po tleh, in večji, ki so ska-kali čeznje. Ajdovih kolačkov namreč v nebesih ne peko!

In Kala Kula jim je podajal kolačke skozi špranjo v du-rih. Samo enemu ra-enkrat je dovolil sveti Peter poseči po kolač. Pa so ga že deca obkolili, da se je nebeški klju-čar le stežka od-dr-zal na nogah.

Še mali, ki so

ostali zadaj, oni morajo tudi dobiti?"
vpige Kal Kula.

Tedajci je vstal tak vrišč in dirindaj
med malimi in večjimi, da so se nebeška
vrata odprla na stežaj. Kala Kula je na-
pravil širok korak in že je stal v nebe-
sih! Deca se mu je pa tako obesila na ka-
mižolo, za roke in noge, da ga sveti Peter
ni mogel več izriniti iz svetih nebes.

Še Bog Oče sam ni mogel blizu, zakaj
tisoče in tisoče je bilo nedolžnih otrok,
ki so se zgrinjali okrog tolovaja s ko-
lački.

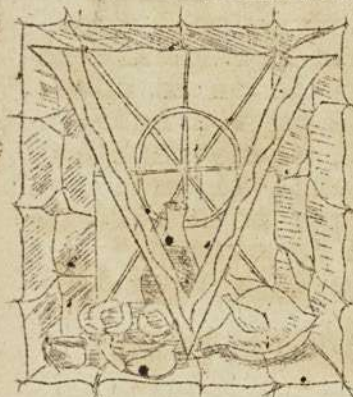
Naše svete noči

V naši domovini
svete ni noči,
v kotu naše hiše
letos jaslic ni.

Naredili bomo
v srcih jaslice,
vanje povabili
božje Detece.

Fr. Bazilij Krompirčkove zgodba

KROMPIRČKU JE DOVOLJ.

se je strmelo nad čudesom prismodalskega kraljestva, ki je zaslovelo po svojem govorečem krompirju daleč naokoli. Vi, dragi malčki, tega seveda ne pomnite. Toda le vprašajte svoje stare mamice, če jih se imate, pa vam bodo pove = dale, da so čule v mladih letih pripovedovati o po = jočem krompirju.

Krompirček je živel v shrambi in se ma = stil z najizbranejšimi jedili, ki so mu jih nastavljali na okno. Ze takoj drugi dan je namreč povedal kralju, da ima tudi usta in strašansko lakoto. Začudenje je bilo še večje. Odslej je dokival vsak dan toliko, da mu je ostajalo. Seveda se poslušalcem ni upal pokazati, ker se je bal, da ga bodo spoznali za tatu in kaznovali.

Sam kralj Prismodal je hodil poslušat Krompirčka pred svoje shrambe, ki so bile zaradi varnosti vedno zaklenjene in dva = krat zastražene. Mož se je vsakikrat zjo = kal od ganotja, da se vse to čudo dogaja v njegovi deželi.

Toda Krompirčku se je pričelo tožiti po materi Špeluzi in toplem sončku. Tudi debeliti se je pričel tako zelo, da je bil okrogel kot žoga. Šivi njegove obleke so pričeli pokati, če se je le premakal.

In lepega dne, ko ga je zopet obiskal kralj, je pomolil skozi okno svojo debelo glavo ter povedal presenečenim obiskovalcem: "Zdaj mi je pa že dovolj! Če me res hočete imeti vedno zaprtega v kleti, mi vsaj pripravite novo obleko. Ves sem že strgan."

To je bilo vika in krika.

● Dalje prih.)

Všoli lepega vedenja

4. učna ura.

Otroci so se veselo muzali. "Kaj pa ste tako dobre volje?" se zanima gospodična učiteljica. "Zadnjič ste obljubili, da nas boste danes ogledali, če smo se umili!" se opogumi Bontonček. "To pa lahko takoj napravimo. Pridite kar po vrsti k meni."

Otroci so se dobro pripravili na preizkušnjo. Gospodična kar ni mogla zasačiti učenca, katerega bi lahko malo podražila. Le Kovačev Tinček jih je moral slišati, ker si nohtev ni porezal, ampak obgrizel.

"Vesela sem vas, dragi otroci, le tako naprej!"

Danes pa bomo govorili o držanju telesa.

Zopet važna stvar za vse življenje. Kdor se vlači s sklonjenim trupom, nagnjeno glavo, s povešenimi ramami, s klesajočimi koleni, težkimi stopali, zaspano in okorno, ni nikjer priljubljen. Ne priporoča se sam. Skrbite, da boste hodili vedno prav: glave pokonci, prsa izbočena! Pa že zaradi zdravja, da pljuča lahko neovirano dihaajo. Pri hoji ne vlačite nog za sabo kot devetdesetleten starček in ne mahajte z rami kot bi veslali! Trudite se, da si boste pridokili lahek in prožen korak!

Pazite sami na to, pa še mamice ali tateka poprosite, naj pazijo na vas, da se boste prav držali in lepo hodili!

★ JASLICE ★

Pozdravljene, jasllice svete,
radosti nekeške sijaj;
rodilo se v vas vam je Dete,
ki spet nam vrnilo je raj.

Zahvalim te, Dete nekeško,
ki k nam si prišlo na zemljo,
da si na resrečne človeštve
razpelo tolažbe rebi.

Zahvaljena, Mati Marija,
ki dala največji si dar;
premagava je hudobija,
tvoj Sin je postal naš vladar.

Radujte se, angelci sveti,
slavite Gospoda z menoj,
ki v jaslicah-v mrazu in bedi
počiva rad nami nocoj!

Uganke

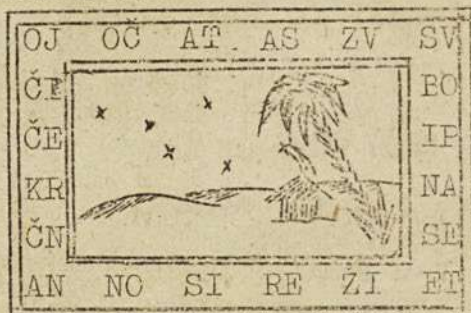
1) BOŽIČNI POZDRAV.

S A U L E J M B L
V G R D M U I C A

2) VREMENSKI PREGOVOR.

P-16-ž-10-ć 24-e-
13-e-15-i 2-e-13-a
23-e-13-i-12-a 15-o-4!

3) BOŽIČNA NOČ.

Rešitev ugank iz 15.štev."Reg.mladine".

1) Odbiralnica:

Vi oblaki ga rosite, ali zemlja naj ga
da!

2) Prošnja:

O Zveličar, pridi skoraj!

3) Pregovor:

Zima ni mila,

4) Besedna uganka:

Dimnikar.

Žrel je bil tokrat mil Krajnik Poldi.

Leto 2. — Lienz, 9. 1. 46 — Štev. 1.

Novoletno voščilo

Prihodnje leto bo leto zmage brezmadežnega Srca Marijinega. Ne vem, če bo že v vsem sijaju zmagalo, a vidno zmagovati bo začelo in s tem se bo naša rešitev približala. Marija bo s svojim Sinom Jezusom stari kači - satanu glavo strla. Da v novem letu pospešimo popolno zmago brezmadežnega Srca Marijinega, ne pripuščajmo satana v naše duše, da bi jih z grehi zastrupljal in božje življenje v njih moril. Dokler v človeških dušah satan vlada, ne more v njih Marijina zmaga priti do veljave. Torej: satanu odpovedati, Marijo z Jezusom pa ljubeznjivo povabiti, to bodi naše geslo in vodilo v novem letu, pa bo prav in dobro in blagoslovljeno in zmagovito !

Pozdrav in blagoslov !

+ Gregorij Rožman.

Krstna obljuba

 Naš škof so nam v novoletnem voščilu povedali, da bo v tem letu začelo zmagovati nad brezbožno hudo-bijo Marijino brezmadežno Srce. Da bo zmagalo v vsem sijaju, so naročili, da se moramo odpovedati satanu in povabimo Marijo z božjim Detetom v svoja srca.

Otroci! Vi vsi ste se že slovesno odpovedali satanu, njegovim delom in njegove-mu napuhu. Preden vas je duhovnik krstil, vas je vprašal:

"Ali veruješ v Boga Očeta, vsemogočnega Stvarnika nebes in zemlje?"

Botri so namesto vas odgovorili:

"Verujem."

Duhovnik vas je vprašal drugič:

"Ali veruješ v Jezusa Kristusa, Sina njegovega edinega, Gospoda našega, ki je bil rojen in je trpel?"

Botri so odgovorili drugič:

"Verujem."

Duhovnik vas je vprašal tretjič:

"Veruješ v Svetega Duha, v sveto kato-liško Cerkev, občestvo svetnikov, odpušča-nje grehov, vstajenje mesa in večno življe-nje?"

Botri so namesto vas tretjič odgovorili:

"Verujem."

Ko ste po botrih slovesno izjavili, da verujete v troedinega Boga, vas je duhov-nik še vprašal:

"Ali se odpoveš hudemu duhu?"

Botri so namesto vas odgovorili:

"Se odpovem."

Duhovnik je vprašal drugič:

"In vsem njegovim delom?"

Vi ste po botrih odgovorili:

"Se odpovem."

In duhovnik je vprašal tretjič:

"In njegovemu napuhu?"

Vi ste po botrih tretjič izjavili:

"Se odpovem."

S tem, da ste slovesno izjavili, da verujete v Boga Očeta, v Boga Sina in v Boga Sv. Duha in se odpovedali hudobnemu duhu, njegovim delom in njegovemu napuhu, ste napravili krstno obljubo.

Zato vas namesto Jezusa resno vprašam:

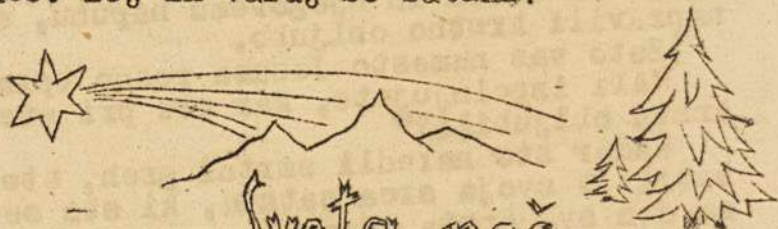
"Ali izpolnjujete, kar ste pri svetem krstu obljubili?"

Kadar ste naredili smrtni greh, ste povabili v svoja srca satana, ki ste se mu na dan sv. krsta odpovedali, Boga pa izgnali iz svojih src. Prelomili ste krstno obljubo. Takšnemu človeku, ki ne drži dane obljube, pravimo: "figa mož".

Jož! Koliko je danes "figa dečkov", "figa deklic"! Brezskrbno in lahkomišno prelamljajo krstno obljubo ter služijo satanu. Ali ste tudi vi med njimi?

Ne, slovenska begunska mladina, ti ne smeš biti taka! S satanom, ki si se mu pri sv. krstu odpovedala, nikar ne imej nohenega opravila. Izženi ga iz svojih src in zapodi ga daleč proč od sebe! Tvoj edini prijatelj naj bo Jezus. Bodi mu vedno zvesta! Odločno se drži krstne obljube: Veruj v Boga, ljubi ga z vsem srcem, z vso dušo. Boj in varuj se satana!

Sveta noč v kraljestvu Triglava

Jožek in Rezika sta bila sirotici brez očeta in mamice: kruti ljudje so ju odvedli neznanu kamž. Ubožca sta vzdihovala noč in dan za ljubljenimi starši. Iskala sta jih povsod, a vse zaman.

Pa se Jožek spomni dedkove pripovedke, ki pravi, da biva gori na očaku Triglavu dobra triglavska kraljica. Vsak, kdor je čistega srca, jo v božični noči lahko vidi. Vila mu izpolni vsako željo.

Otroka skleneta, da pojmeta v sveti noči k dobri triglavski vili poprosit za očeta in mamico.

Utrudljiva je bila pot na goro. Sirotici je močno zeblo, toda ljubezen do očka in

mamice jima je dajala novih moči.

Prve lučke so zagorele v kraljestvu triglavske vile, ko sta otroka dospela do koče stare planšarice Mete. Njena dobra hčerka Zofka je povabila sirotici v hišo in jima postregla s toplim čajem.

Prav tedaj pa je iz doline prišla z Meto tudi uboga gospa, ki je v bajni božični noči romala k sivemu Triglavu objokovat smrt svojega moža in svojih otrok.

Ko so bili v Metini koči vsi zbrani okrog jaslic in prepevali: "Sveta noč, blažena noč", tedaj se tiho odpro vrata in v kočo stopi ljubka vila Varuhinja s palčki in odvede otroka v kristalni kraljičin domek vrh Triglava.

Kraljica Triglava ju prijazno sprejme. Otroka jo povprašata, če ve za njuno mamico in ateka. Težko je dobri kraljici, ker jima ne more vrniti staršev. Potolaži ju, da bivajo gori nad blestečimi zvezdami. V zameno za starše vdahne bogati gospe dobrotno misel, naj vzame ubogi siroti za svoji. Res pride gospa z Zofko do kraljice, kjer najde že Reziko in Jožeka, ki ju vzame s seboj v dolino.

Nato kraljica vse bogato obdari in palčki odpeljejo srečna otroka in mamico na zlatih saneh nazaj v dolino na novi dom. Od vsepovsod se sliši triglavska pesem, ki jo pojejo vile in palčki dobrima otrokoma v pozdrav in slovo:

V kraljestvu Triglava	V kraljestvu Triglava
domek naš je	mir je doma,
naše veselje	ki ga uživamo
so sinje gore.	vsí iz srca.

V kraljestvu Triglava
nocoj je lepo

in srečen kdor pride
nocoj k nam v goro.

Ljubezni bo cvetko
utrgati smel
in v srečo bo novo
domov spet odšel.

Fr. Bazilij: Krompirčkova 390dca

MINISTER.

In tako je ves prismođalski dvor spoznal, kako ga je Krompirček potegnil. Dvorne dame so zavihale svoje nosove in kraljevi svetovalci so postali rdeči od jeze in sramu. Hrabri vojaki so ob misli, da so toliko časa redili v shrambi navadnega potepuha, pričeli vihati brke in se glasno jeziti.

Krompirčku je bilo skoro žal, da se je izdal. Navsezadnje bo prišel zares še na vislice. Uboga mati Špeluza!

Toda naenkrat so temni oblaki izginili,

Kralj Prismodal se je namreč pričel nena-
doma tako smejati, kot bi orehe strisal.
Kar za trebuh se je moral aržati.

"Ha, ha, ha! Ta nas je pa zares pošteno
navlekel," je končno izdaval iz sebe. "Ni
vsak tako moder, da ukanj samega prismo=
dalskega kralja. Ha, ha, ha! ...

Kaj je hotelo visoko spremstvo?

"Če se kralj smeje, se bomo še mi," so
si mislili ostali in kmalu je vse dvo=
rišče pred shrambo odmevalo od veselega
smeha. Skoraj bi utonili v lastnih solzah.

Krompirčka je minil strah. Ko so na kra=
ljevo povelje odprli vrata, se je med glas=
nim smehom privaril iz svoje ječe. Debeluh
se je komaj stlačil med podboji.

In kralj je objel "modrega" Krompirčka
ter mu dejal ves ginen: "Ti si zares naj=
pametnejši med vsemi Prismodalci. Odslej
boš moj prvi minister.

In Krompirček je dobil frak in cilinder
ter zlato zvezdo na prsi. Tak se je pripe=

ljaj domov po mater Špeluzo, ki je od sreče skoraj omedlela. - Kočiji so morali napraviti okovana kolesa, ker bi se sicer sesedla. Odslej sta oba živela na kraljevem dvoru.

(Konec prih.)

V novo leto

Stare leto šlo je spat,
spat v svoj daljni črni grad.
Novo leto gre čez plan.
Novo leto - dober dan!
Si prineslo sreče nam,
ali nesesh jo drugam?

Novo leto odgovarja:
"Z mano gre nebeška zarja,
sonce, vigrəd, cvet rdeč -
kaj pa hočete še več !?

Hojej, srca mlada
bi še mnogo rada:
voljo židano vse dni,
pravljične gradove tri,
meh za smeh in take mlinčke,
ki bi mleli nam cekinčke.

V šoli lepega vedenja

5. učna ura.

Otroci, danes bomo govorili o pozdravljanju. Tu se najbolj pokaže, ali je otrok olikan in dobro vzgojen ali ne.

Iz lastne izkušnje vem, da so današnji otroci postali že vse preveč svojeglavni in neodvisni. Kar nikogar ne bi radi več priznali nad sabo. Svojega gospoda učitelja ali učiteljico še pozdravljajo, drugega pa - kje !

Zato pa vi, otroci, ponesite novega duha med mladino, duha spoštovanja do vseh, ki so starejši od vas. To boste najbolje pokazali z vljudnim pozdravljanjem.

1. Kako pozdravljamo?

Ozremo se v tistega, ki ga hočemo pozdraviti, se nalahno priklonimo in prijazno želimo: Dobro jutro ali Dober dan ali Dober večer. Seveda, se morajo dečki pri tem odkriti, če nosijo pokrivalo. Še na to moramo paziti, da pozdravimo par korakov prej, preden se srečamo z osebo, katero hočemo pozdraviti.

2. Koga moramo pozdravljati?

Najprej domače, ata, mamo, brate in sestre. Otroci, ali voščite zjutraj mami in ateku : dobro jutro in zvečer: lahko noč? In ko odidete z doma in ko se vrnete, ali pozdravite? Če to storimo v tuji hiši, zakaj ne bi tudi doma. S tem pokažemo ljubezen do domačih!

Nadalje morate pozdravljati svoje učitelje in učiteljice in vse odličnejše osebe. Pozdravljajte radi tudi svoje sosede, sovaščane, pa tudi tujce.

Sploh pa, bodite radodarni s pozdravi, saj vas to nič ne stane, napravi pa na vse lep vtis in priča o vas, da ste dobro vzgojeni otroci.

Žrtve druge svetovne vojne

Ta strašna vojna, kateri smo bili mi vsi žive priče, je zahtevala :

55 milijonov človeških žrtev

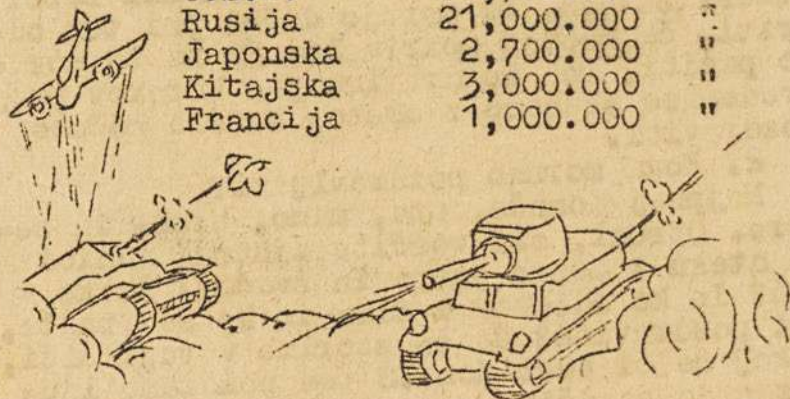
16 " vojnih ujetnikov.

Vojna je stala:

1000 milijard dolarjev = 100 bilijonov Lir = 10 bilijonov RM. (Koliko je 1 bilijon, pogledj v 1.štev.lanske "Begunske mladine!")

Posamezne države so izgubile :

Jugoslavija	1,700.000	ljudi
Italija	1,100.000	"
Nemčija	12,000.000	"
Anglija	1,450.000	"
U.S.A.	1,700.000	"
Rusija	21,000.000	"
Japonska	2,700.000	"
Kitajska	3,000.000	"
Francija	1,000.000	"

Na pomoč!

Le dobro si oglejte to sliko. Dobri krščanski otroci kažejo ubogim poganskim otrokom pot k Jezuščku. To je zares dobro delo. Jezušček ga je nad vse vesel. Saj bi se pogančki izgubili in nikoli ne videli Jezuščka, če bi jim ne pomagali.

Otroci, vi ste prav gotovo vsi tako dobri, da bi tudi vi tako naredili. Toda kako? -

Prav lahko! Vpišite se čimprej v otroško misijonsko družbo, ki se imenuje Družba svetega detinstva Jezusovega (DSD)! Kako in kje boste to naredili, vprašajte gospoda kateheta. Pa takoj in prav vsi! Starši naj vpišejo tudi otroke, ki so še v zibelki!

In kaj boste morali še narediti? Nič težkega! Vsak dan boste zmolili za spreobrnjenje poganskih otrok eno zdravomarijo. Pa še nekaj! Če boste mogli, boste vsak mesec za nje darovali 5 ali vsaj 2 groša. Toda hitite, ker poganski otroci že težko čakajo vaše pomoči.

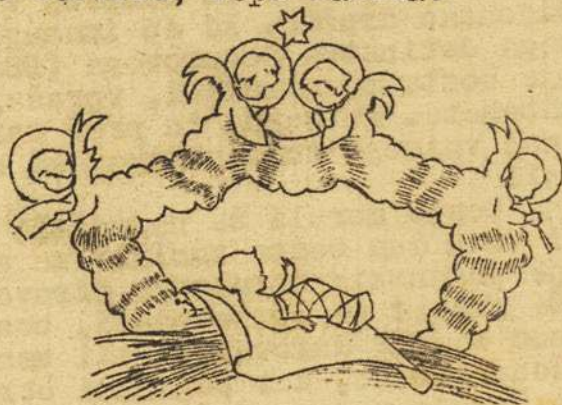
Božičnica

v lienškem taborišču

Preden preberete to, kako smo pri nas božičevali, si preberite ljubko pripovedko "Sveta noč v kraljestvu Triglava", ki je v današnji številki "Begunske mladine."

Zakaj? To igro smo namreč igrali na sveti večer pri nas. S kakšnim veseljem smo poslušali besede tolažbe dobre triglavske kraljice, ki je potolažila tudi nas begunčke, ki smo bili letos na sveti večer prvič od doma. Palčki in vile so nas razveselili s svojim petjem. Višek sreče za vse pa je bil trenutek, ko je mali Jezušček z zborom angelov prišel čez triglavsko pogorje in blagoslovil naše domovino. V njegovo usmiljeno srce smo položili vročo željo in prošnjo, naj dobra triglavska vila za vedno prežene hudobno vilo Smrti, katere kruta roka se steguje po naši lepi domovini.

Jezušček je po svoji poslanki triglavski vili poslal vsem begunskim otrokom, 860 po številu, lepa darila.

Leto 2. Lienz, 16. 1. 46 Štev. 2

Zadnje obhajilo

Fantje so smučali v planinah. Tudi dva duhovnika sta bila z njimi. Po zajtrku so skupno pohiteli v beli sneg. Ves dan je bila sijajna smuka. Proti večeru je malo zmrznilo, zlasti skakalnica v severnem kotu je bila vsa poledenela. Kljub temu so drzni skakalci še vedno plavali čez mostiček v globino.

Takrat sta se duhovnika ob strani pogovarjala:

"Jutri zvečer pred prvim petkom imam za fante mesečno duhovno obnovo. Le kako naj tej mladosti z uspehom govorim o smrti?"

Tedaj se je zgodila nesreča. Drzni skakalec je nesrečno padel in dobil resne poškodbe v glavi. Čez deset minut mu je duhovnik prinaša sveto popotnico. Fante, ki so se zbrali ob umirajočem, so posebno pretresle besede, ki jih je izgovarjal du-

hovnik, ko je dal umirajočemu Najsvetejši "Sprejmi, brat, popotnico, telo našega Gospoda Jezusa Kristusa, ki naj te varuje pred hudobnimi sovražniki in te privede v večno življenje."

Še tisto noč je nesrečni skakalec umrl.

Duhovnik, ki pripoveduje ta dogodek, zaključuje:

"Drugi večer sem z največjo lahkoto govoril svojim fantom o smrti."

= = + = =

Tudi zame pride prav kmalu čas, ko bodo moje bolniško sobo spremenili v kapelico. Mizo bodo pognili z belim prtom, nanjo postavili križ, ob strani dve sveči, blagoslovljeno vodo in kar je treba za popotnico. Pred hišo bo zacingljal zvonček, sveče bodo prižgali, čez prag moje bolniške sobe stopajoči duhovnik pa bo glasno molil: "Mir tej hiši..."

V naglici bo treba pregledati film vsega življenja, če so morda v njem še kje slike, prizori, dogodki, ki Gospoda žalijo. Sedaj je treba te prizore iz filmovega traku izrezati in jih v pravem kesanju uničiti. Ko bo vse končano in ne bo več nobenih resnih dolgov, o tedaj bom mirno vzdiknil:

"Pozdravljena zadnjikrat bela hostija, ki kakor v plenicah skrivaš Jezusa! Pozdravljen duhovnik v roketu in beli štoli, ki s tresočo roko daješ sveto popotnico v moja trepetajoča usta! Kako tolažbe polne so tvoje besede:

"Sprejmi, brat, popotnico ..."

LUNA

Luna, luna, lunica,
raz nebo se mi smehlja.

Zdaj mi dolgi jezik kaže,
skrije se in spet prikaže.

Pa poredno mi mežika,
zemlje z nosom se dotika
in se klanja, klanja, klanja,
sove skozi noč preganja.

V vsako okence podreza,
še na strehe drzno pleza...

In potem še više, više
vzdigne se nad vaške hiše.

Pa ob dimnik se spotakne
in se jezna v noč umakne.

F. Bazilij: Krompirčkove Zgodbe

KROMPIRČKOV KONEC.

ako smo spremili ministra Krompirčka s srečno materjo Spelužo na kraljevi dvor. Odslej sta imela vsega v izobilju. Speluža je postala pravecata dvorna gospa. Vendar je še vseeno večkrat mislila na svoje raztrgano bajto, katero je prepustila beraču Gebezdabu. Saj je bil on tisti, ki je napešil Krompirčka v svet po šest košev sreče. Kaj je mogel zato, če se je malo vstrel in jih fant ni našel šest, ampak kar cel ducat.

Krompirček pa je dolgo nosil ministrski cilinder in trebusček...

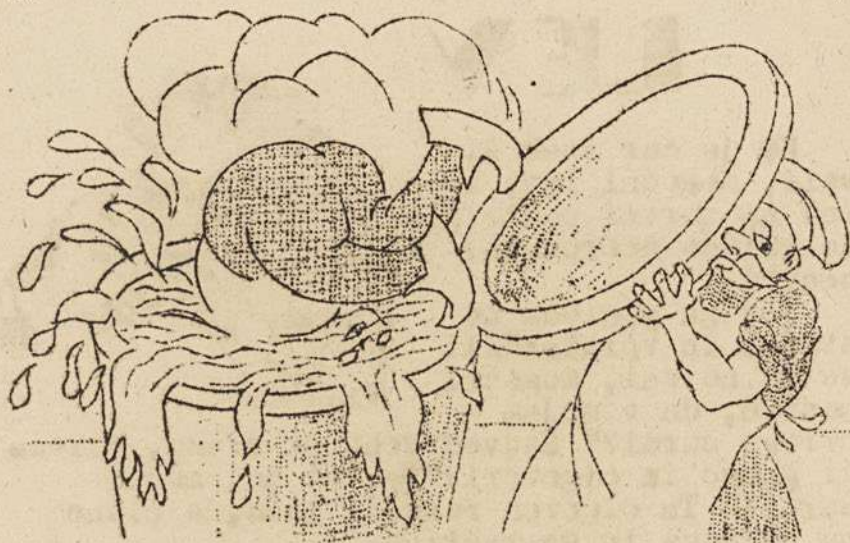
Še tem bi morali, dragi otroci, zgodbo končati. Da pa bom imel odslej pred vami min, vam hočem povedati Krompirčkovo zgodbo prav do konca. Potem pa zapik!

Nekoga dne se je kraj Prismođal preobjedel pehanih pišk. Nič več mu niso šle v slast. Kaj pa zdaj? Mislil je in mislil, kaj naj bi jedel, in si je končno vtepel v svojo butarsko butico, da mora dokiti na miže krompir.

"Krompirček" to bo nekaj! Čelega še nisem nikdar jedel. Moram ga poskusiti", je dejal sam pri sebi in si obrisal solze od ganotja, da je tako modro iztuhtal.

In poklical je kuharja Trebukharja.

"Nič več ne morem jesti pehanih pišk.

"Skuhaj mi krompirčka."

Kuhar se ni dobro razumel z ministrom, ker mu je slačkosnednež vedno vse lonce polizal. Tudi še ni pozabil, kako ga je redil v kleti. Mar naj bi kralj njega po-
višal za ministra, saj mu je v tridesetih letih samo sedem loncev pobil.

"Kaj me briga, kakšen krompir je mislil kralj", se je smejal hudobnež in napravil načrt.

In ko je prišel Krompirček zopet lizat posod-e, ga je prekučnil v največji grajski lonec.

Ti ubogi Krompirček! Bog si ga vedi, ka-
tera čarovnica ti je ukradla prerokovane koše sreče.

Kralju je bilo strašansko hudo, ko je zvedel za "zmoto". Teda bilo je prepozno. Hudobni kuhar je dobil zasluženo kazen, za ministrom pa vse Prismodale v znak žalosti sedem dni niso jele krompirja.

K o n e c .

LEV

Ko je car vseh živali, mogočni lev, ležal na smrtni postelji, ga obišče dobrodušni medved.

Lev ga pogleda po strani in vpraša: "Ali se ti ne zdi, mogočni medved, da v mojem brlogu smrdi?" Medved voha po zraku, skremži gobec in odgovori: "Da, res je, močno smrdi!" Ta odgovor razkači leva, da plane na medveda in ga raztrga.

Vse to je videl in slišal dolgočasi za-
jed. Tudi on obišče bolnega leva. Ta mu zastavi isto vprašanje in zajček odgovori: "O ne, mogočni car, tu ne smrdi, tu prav prijetno diši!" "Lažeš", zavpije lev. "Tu ne diši, temveč smrdi!" in ubije zajca s šapo.

Tudi volk se je prišel poklonit levu in mu je na zastavljeno vprašanje odgovoril: "Tu ne smrdi in ne diši!"

"Lažeš! to ni mogoče! vzklikne lev in mu pregrize vrat.

Zadnja pride lisica. Lev jo vpraša:

"Kaj praviš, zvitorepka, ali pri meni smrdi ali diši?"

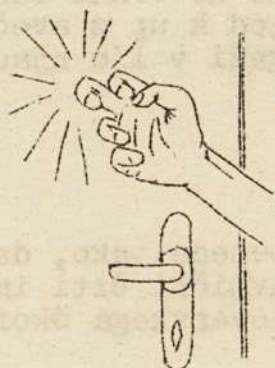
Lisica odgovori:

Oprosti, mogočni car, tako sem nahodna, da ne ločim, ali smrdi ali diši. Lagati si pa ne ujem."

Odgovor je bil levu všeč in je lisici prizanesel.

V šoli lepega vedenja

6. učna ura.

Danes pogledjmo, kako se je treba obnašati, če greš h komu na obisk.

Predno stopiš v tujo hišo ali sobo, vedno potrkaj in šele ko dobiš odgovor, vstopi. Nikdar pa ne vdiraj v sobo brez trkanja! Zelo grdo je tudi, kar počnejo nekateri otroci, posebno če jih je več skupaj, da pred vrati eden drugega naprej tiščijo, se smejejo in kukajo skozi ključavnico. Če imaš namen vstopiti, potem potrkaj brez obotavljanja in vstopi!

Ko prideš v sobo, lepo pozdravi. Dečki naj se odkrijejo in ostanejo ves čas odkriti. Nato povej, čemu si prišel in ko si se pogovoril, zopet pozdravi in mirno odidi.

Če pa greš k tovarišu ali tovarišici na obisk, da se bosta skupaj učila, ali poigrala, ne ostajaj predolgo pri njem, ker najbrž ne bi bilo njegovim staršem to po volji, a tudi tvoji domači bi bili v skrbeh, kje se potikaš.

V tuji hiši se vedno zavedaj, da nisi doma, zato se izogibaj prevelike prostosti: ne kriči, ne razsajaj in pusti vse stvari pri miru!

Če se boste po tem ravnali, vas bodo v vsaki hiši veselili!

Uganke

1) ČUDEN NAPIS.

Le de brade las
od k up z aveč ne
gaži v lje njaup!

2) PREMIKALNICA.

Biser,
Slon,
Dobrova,
Maribor,
Laško,
Cerkev,
Pokopališče.

Premikaj besede tako, da
dobiš v navpični črti ime
znanega slovenskega škofa.

3). POSETNICA.

Majer Stojke Šr - ik

Kaj je ta moč po poklicu izveš, če gornje
črke pravilno razporediš.

REŠITEV UGANK IZ 16. ŠTEVILKE.

- 1) Božični pozdrav: Slava Bogu, mir ljudem.
- 2) Vremenski pregovor: Božič zeleni,
bela Velika noč.
- 3) Božična noč: Oj sveta noč božična ti,
prekrasna si nad vse noči.

Žreb je določil nagrado Cerar Dragotu.

Bežunska MLADINA

Leto 2. — Lienz, 23.1.46 — Štev. 3

Moji starši

Ponosen bom nanje!
Spoštoval jih bom!
Vedno jih bom ljubil!

Ponosen bom nanje! Njihovo dobro ime bom vedno zvesto čuval kot svoje. Nikdar ne bom dovolil, da bi jih kdo vpričo mene grajal, čeprav so storili kaj napačnega. Moji starši so vedno moji starši; svoje življenje in ime sem prejel od njih.

Spoštoval jih bom! "Spoštuj očeta in mater", pravi četrta božja zapoved. Zato jih bom ubegal v vsem, kar ne nasprotuje božjim zapovedim ali njegovim nasvetom. Ne bom jih žalil z žaljivimi besedami. Ne bom se nikoli iz njih norčeval. Ljubeznjivo in krotke jih bom ogovarjal, četudi se ne strinjajo z menoj.

Vedno jih bom ljubil! Ljubezen jim hočem pokazati s tem, da bom ljubil svoj dom. Videti morajo, da mi je njihova družba ljubša kot vsaka druga tovarišija.

Moji starši imajo tako malo veselja. Pripraviti jim hočem vsaj to veselje, da bodo vedeli in čutili, da jih ljubim.

Domovinska zavest

o so Nemci zasedli francosko Alzacijo, so postale vse šole čez noč nemške. Po nekaj tednih je prišel v šolo nemški nadzornik. Prezirljivo je pogledal po alzaških malčkih. Oko mu je obviselo na plavolasem dečku, ki je nosil žalno obleko.

"Kako ti je ime?" ga je vprašal nadzornik.

"Angé Capranan."

"Koliko si star?"

"Dvanajst let."

"Tvoj oče?"

"Padel je za domovino."

"Dovolj! Nisem te tega vprašal. Odgovarjaj na vprašanje! Kateri je največji narod v Evropi?"

"Francoski."

"Francoski? Kako si upaš ti, tepec, trditi kaj takšnega. Največji narod v Evropi je nemški. Zapomni si to."

Fantek je ves bleđ vztrajal pri svoji trditvi, da je francoski narod največji v Evropi.

"Tepec, ali sploh veš, kje je Francija? No, pridi in mi jo pokaži na zemljevidu."

Mali Alzačan je z žarečimi očmi stopil pred nadzornika, odpel je svoj črni suknjič, se potrkal na prsi in vzkliknil:

"Francija? Ona je tukaj v mojem srcu!"

Mirko Kunčič:

Janezek Piškur opisuje živali

Naša gos.

Naša gos se ziblje po dvorišču kot debela dama in gaga:ga, ga, ga! Ošabno dviga svoj dolgi vrat kot brglezova Rezika, ki je v mestu za tipkarico in ji vsi pravijo, da je neumna gos. Gospodje se ji prijazno smehljajo in klanjajo, za hrbtom pa norce brijejo iz nje. Ona pa je prepričana, da jo občuduje ves svet.

Jaz sem naši materi rekel:

"Mama, če je Rezika neumna gos, potemlej je z našo gosjo v žlahti. Najbrž sta si sestrični."

Mati mi niso odgovorili. Grdo so me pogledali in me z burklami napodili iz kuhinje.

Naša gos ima rdeč kljun kot Brglezova Rezika ustnice. Rezika si ustnice maže z rdečo barvo, naša gos pa ima kljun rdeč že od rojstva. Čemu si Rezika ustnice maže, ne vem. Pač zato, ker je

neumna gos! Včasih čefota po mlaki in se potaplja kot podmornica. Tudi kremplja ima rdeče kot Brglezova Rezika nohte na rokah in nogah - ta nesnaga! Naša dekla pravi, da ima Rezika sinovko na parkirjih.

Naša gos nese jajca, pa ne kurja, ampak gos-

ja. Debele so kot pomaranče, a jaz imam rajši ocvrta kurja jajca. Iz njih se zležejo mlade goske, ki so še bolj neumne kot stare gosi.

Na praznik sv. Martina se bo naša gos poslovila od tega sveta. Odromala bo v ponev. Najboljsi kos bodo dobili oča, ki so gospodar v hiši, hlapec in dekla pa bosta otepala kance in zelje.

Naša gos bo imela jutri svoj rojstni dan. Stara bo ravno dve leti. Voščil ji ne bom nič, ker me je kavsnila po roki, da se mi je pocedila kri in sem potlej še jaz imel nohte rdeče kot Brglezova Rezika.

ZGODBA

MINISTRANTU IVANU

ilo je pred davnimi leti na Danskem. Kakor pri nas za časa krvoločnih Turkov, tako so tudi na Danskem služile cerkve ljudem za glavno zatočišče pred poganskimi sovražniki.

V večjem danskem mestu stoji ob obrežju reke mogočna katedrala svetega Knuta. Sivo zidovje tega veličastnega Gospodovega doma ponni prenekatero žalostno in vesele zgodbe iz preteklosti. Marsikatera izmed teh je zavita v čarovno pravljичnost severnih dežel, druge pa se zdijo, da nosijo na sebi plašč resničnosti.

Poslušajte eno teh čudovitih vendar resničnih zgodb,

Verniki, ki so hodili k zgodnjim mašam

v katedralo sv. Knu-
ta, so vedno pogo-
steje šepetali med
sabo in govorili o
skrivnostnem mini-
strantu, ki se vsa-
ko jutro prikaže
pri glavnem oltar-
ju, gre počasi in
pobožno po cerkvi
in izgine za veli-
ko spovednico.

Opozorili so na
to stolnega župni-
ka, ki je vse te go-
vorice smatral za
prenapete "babje
čenče."

Ko mu pa le ni-
so dali miru, gre
v cerkev in skrit
za stebrom čaka,
kdaj pride mini-
strant. Ko je pri
glavnem oltarju mi-
nila prva maša, se
nenadoma prikaže
strežnik v starin-
ski ministrantski
obleki, gre pobožno po cerkvi in izgine za
spovednico.

Župnik ga ni še nikoli videl. Od prese-
nečenja ga je pozabil ustaviti in povpraša-
ti, kdo je in odkod.

Župnik je naslednji dan spet oprezoval.
Točno ob določeni uri pride čudoviti mini-
strant. Župnik stopi predenj, da bi mu za-
stavil korak, pa kako se začudi, ko ni mi-
nistranta nikjer več.

Mrzel pot oblije župnik. Pri stcu mi

je bilo kakor bi bil ob polnoči na pokopališču. Bled in s klekajočimi koleni stopi proti spovednici. Pa ministranta ni nikjer. Skrbno preišče vso spovednico in zid za spovednico, če se ni čudna prikažen kam zataknila. (Dalje prih.)

Angel varuh

Pred leti so je nekje na zgornjem Koroskem tole prigodilo:

Dva dečka Pepi in Janez sta šla v gozd nabirat jagode. Med potjo sta se o marsičem menila. Beseda je nanesla tudi na angela varuha, h kateremu je Pepi po navodilu svoje dobre mamice vsak dan molil. Janezu se je to zdelo odveč, češ da on zna samo očenaš in zdravomarijo. Med pogovorom sta prišla na visoko, strmo skalo, kjer je bilo vse rdeče od jagod. Veselo sta se sklonila in nabirala vabljive jagode. Tedaj se nenadoma zasliši z bližnjega hriba klic: "Pepi, Pepi, Pepi?" Trikrat je zaklicalo. Pepi je menil, da ga kliče mati, zato brž vzame posodico z jagodami in steče na nasprotni hribček. Janez pa za njim. Komaj sta bila dobrih sto metrov oddaljena od kraja, prične skala pokati in se s silnim treskom zruši na kraj, kjer sta prej nabirala jagode.

Ozreta se začudeno okrog. Ni bilo ne mame, ne druge žive duše. Bil je angel varuh, ki je poklical dečka in ju rešil gotove smrti.

Pepi je postal pozneje duhovnik in je pred nekaj leti umrl. Često je v šoli otrokom pripovedoval to resnično zgodbo o angelu varuhu.

Kje smo mi doma?

Kje smo, kje smo mi doma?
Tam ob Dravi, Savi, Soči,
tam ob lipi šumljajoči
sredi ravnega polja !

Tam, kjer Triglav, kralj planin,
dviga krono nad obzorje,
kjer buči Jadransko morje
pesem naših bolečin.

Tam, kjer cerkvic sto in sto
po zelenih gričkih sanja,
na otočku zven pozvanja
mile prošnje pod nebo.

Tam, kjer nagelj, rožmarin
z belih hišic se smehlja ,
v vetru tiho šepeta:
sladek je na čem spomin.

Tam begunci smo doma,
tam je naša zemljica.

Uganke

Volk, ovca in zeljnata glava

Pastir bi moral spraviti čez petok volka, ovce in zeljnato glavo. V čolnu pa je bilo prostora samo za dva hkrati.

Če prepelje najprej volka, mu bo ovca pežrla točas zeljnate glavo. - Če prepelje zeljnato glavo, mu bo volk raztrgal jagnje. Če prepelje najprej ovce, zatem pa volka, mu bo volk na oni strani umoril ovce. - Če prepelje najprej ovce in potem zeljnato glavo, mu bo spet ovca na oni strani pojedla zeljnate glavo.

Kaj naj stori?

Kako bi se ti rešil iz te zagate?

Najlepše rešena in napisana rešitev bo nagrajena in objavljena v prihodnji številki "Begunske mladine".

Regurška MLADINA

Leto 2. — Lienz, 30.1.46 — Štev. 4

Kristus kliče

Eden izmed mož, ki so največ storili, da bi zboljšali razmere svoje dobe in dali ljudstvu, zlasti ubogim tisto mesto, ki jim gre v družbi, je bil sin italijanskega trgovca Frančišek Asiški. Prostovoljno je postal ubog med najbolj ubogimi. Danes je svetnik. Ko je ta mož premišljeval svet, ni mogel drugače, kot vzklikniti:

"Jezusa ne ljubijo! Jezusa ne ljubijo!"

Zares, če bi Jezusa ljubili, ali bi šel svet po tej poti, po kateri gre danes.

Da odreši svet in ga popolnoma spreobrne, Kristus Gospod ne rabi pomoči od nikogar. Vendar se v svoji dobroti obrača na ljudi in jih prosi, naj mu pomagajo spreobrniti ljudi. Kajti na svetu so duše, katere se brez tvoje pomoči ne bodo rešile in so duše, katere se brez tvoje pomoči ne bodo dovolj posvetile.

Na delo torej! Najprej z molitvijo, ko boš pa večji z besedo in vzgledom.

PRIJATELJ MLADINE

K prazniku sv. Janeza Boska, 31. januarja.

Kakor skrben oče nad svojimi sinovi, tako je čuval don Bosko nad 1500 dečki, ki so obiskovali mladinski dom sv. Frančiška in sv. Alojzija. Pri tej veliki skrbi pa ni pozabil malega števila svojih gojencev, katere je vzgajal v svojem stanovanju. Tem je

moral poskrbeti vse: vzgojo, obleko in živž. Zato ga vidimo večkrat zdaj pri enem, zdaj pri drugem dobrotniku v mestu.

Ker don Bosko ni imel sredstev, da bi plačeval služinčad, je moral sam pomagati materi. Delal je dečkom novo obleko, šival staro, žagal in cepil drva, kuril peč, pometal sobe in lupil krompir. Večkrat je v belem predpasniku, s kuhalnico v roki stal pri peči in kuhal kosilo. Dečki so se čudili njegovi ponižnosti in ga še bolj ljubili; hodili so okrog njega in se zabavali, med tem ko se jim je don Bosko smehljaj in se šalil.

Tak dan, ko je kuhal don Bosko, se je dečkom zdelo, da sta bili juha in polenta bolj tečni in trudili so se, da bi storili čast ljubeznivemu kuharju.

Še veliko bolj kot za telesni blagor se

je trudil don Bosko za dušno korist svojih fantov. Od mojstra do mojstra je hodil in izpraševal o obnašanju mladih prijateljev. Kadar so bili dečki doma, je bil navadno vedno med njimi. Ko so se vrnili iz mesta, jih je izpraševal, kaj so videli in slišali. Kakor izkušen zdravnik se je trudil, da bi izbrisal slabe vtise, kateri so se čez dan vtisnili v mlada srca.

Darčku se toži po domu

Darčku sanjarčku se toži po domu,
solze debele po licih teko mu.
Daleč je, daleč za črno goro
hišica bela, škrjanček nad njo.

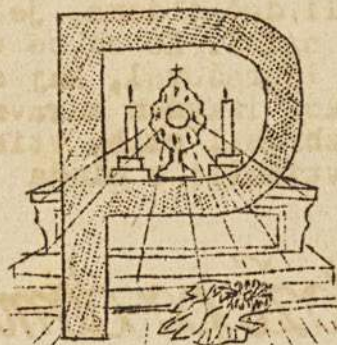
Vsega že stradajo: mleka in kruha.
Teta celo je postala bolj suha.
Ko je zatisnila trudne oči
mamica zlata-na tuje so šli.

Darčku sanjarčku se toži po domu,
solze debele po licih teko mu.
Daleč je daleč vse tam za goro:
hišica bela, škrjanček nad njo.

Mirko Kunčič

ZGODBA O MINISTRANTU IVANU

ri tem raziskovanju zapa-
zi v zidu nekaj vratom
podobnega. Skusa odpreti,
pa se ne da.

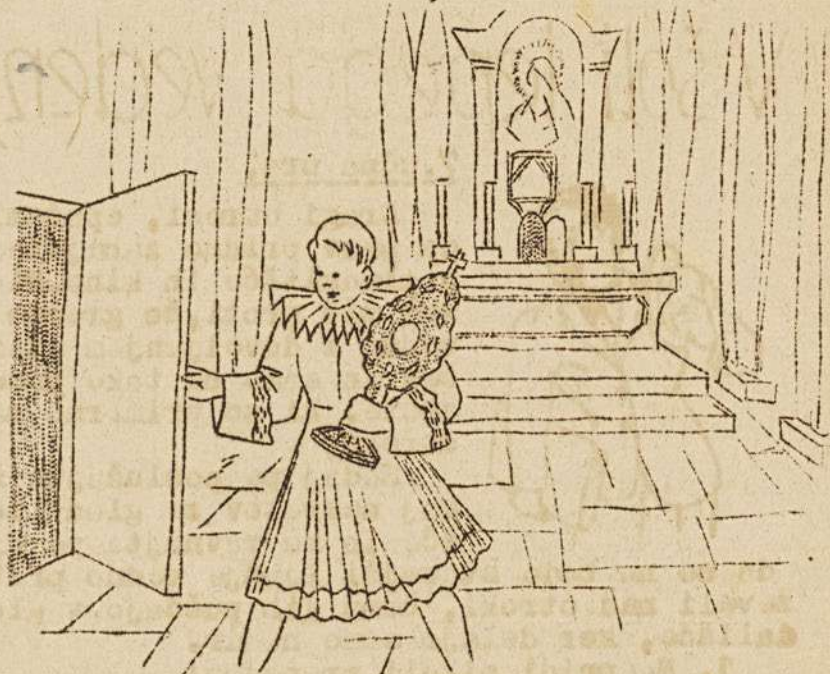
Še isti dan pokliče
mojstra. Odprli so skriv-
nostna vrata. Čudo! Za
vrati so bile stopnice,
ki so vodile nekam doli.
Prižgejo luči. Več pogum-
nih mož se okorajzi in z
župnikom v sredi se odpravijo doli po
skrivnostnih stopnicah.

Nasproti jim dahne zatohel zrak. Pet-
najst stopnic je vodilo doli.

Komaj pridejo doli, zagledajo v svitu
mračne petrolejke oltar in na njem iz-
postavljeno monštranco. Pred oltarjem pa
leži kup razpadajoče ministrantske obleke.
Eden od navzočih je prijel za obleko. Za-
ropotalo je. Iz obleke so se vsule kosti.
Vse je prešinila groza. Nihče si ni znal
razložiti teh čudnih stvari.

Še isti dan se je po vsem mestu raz-
nesla vest o čudoviti najdbi v cerkvenih
katakombah. Po vseh mestnih uradih so pre-
listali stare kronike, če bi morda kje
našli rešitev čudovite zagonetke. V za-
piskih stolne cerkve so našli staro pisa-
nje izpred 200 let nazaj, ki je govorilo,
kako so neko jutro po sveti maši vdrli
v cerkev razbojniki in so ob tej priliki
odnesli monštranco z Najsvetejšim. Isti
dan je z razbojniki izginil tudi mali
ministrant Ivan.

Župniku se je začelo svitati. Razboj-

niki so napadli cerkev. To je videl ministrant. Stekel je k oltarju, vzel iz tabernaklja Najsvetejše in bežal z njim, kam? Kot ministrant je vedel za vse skrivnosti cerkve, tudi za spovednico je vse pretaknil. Vedel je za skrivni vhod. V skrbi za Jezusa, je bežal proti spovednici in v strahu zaloputnil vrata, ki so se odpirala samo od zunaj. Tako je bil izgubljen. Rešitelja ni bilo. Kot živa večna luč je izgorel pred Najsvetejšim. Morda je še njegova dušica rabila pomoči, ali pa zato, da poveljca Bog junaštvo mehkega dečka, je Bog dopustil, da se je mali ministrant prikazoval.

Naslednji dan so se darovale svete maše za dušni pokoj malega ministranta in odsihmal se ni več prikazoval.

V šoli lepega vedenja

7. učna ura.

Dragi otroci, opažam, da prav pridno zahajate v gledališče in kino. Ni-
mam nič proti, če greste
vedno z dovoljenjem star-
šev in samo na take pred-
stave, ki so primerne za
otroke.

Sedaj pa poslušajte ne-
kaj nasvetov za gledali-
šče in se ravnajte po njih,

da se ne bodo starejši ljudje vedno prito-
ževali nad otroki, čemu jih puščajo v gle-
dališče, ker delajo samo nemir.

1. Ne pridi nikoli prepozno!
2. Pri vходу ne bodi vsiljiv!
3. Dečki naj bodo v dvorani odkriti!
4. Ne kaži svoje nestrpnosti, če se ta-
koj ne začne !
5. Med predstavo ne govori, ne delaj
medvzklikov in ne vstajaj!
6. Nikoli se preglasno ne smej!
7. Ne tolči z nogami pri muziki in pet-
ju!
8. Ne ploskaj pretirano!
9. Med odmori ne razsajaj in ne kriči!
10. Po predstavi pojdi počasi in mirno
iz dvorane.

Pa še nekaj! Naj ne gre igra mimo vas
brez koristi, kajti igre nimajo namena sa-
mo zabavati ljudi, ampak jih tudi navduše-
vati za pošteno in lepo življenje. Zato z
zanimanjem sledite igri in si vedno vzemi-

te iz nje, kako lepo misel ali nauk za svoje življenje! Ne bodite pa taki kot je večina otrok, ki samo čakajo, kje bi se lahko zasmejali. Tako navadno v najresnejšem trenutku s svojim smehom pokvarijo dober vtis gledalcem in igralcem.

Uganke

REŠITEV UGANK IZ 3.ŠTEV.
"BEGUNSKÉ MLADINE".

Najprej z ovco čez vodo,
potem pa volka koj za njo.

Zatem pa spet nazaj ovco
in gre po zeljnato glavo.

Nazadnje je po ovco šel
in srečno čez vodo prišel.

Čop Avgust,
dijak II.raz.gimn.

Ta pastir je res stal pred težavno nalogo, pa vendar ni zaradi nje obupal in skočil v potok. Če kdo reši težko nalogo, jo bo rešil pastir. Seveda mora biti naloga pastirska. Jaz bi zase to pastirsko nalogo takole rešil:

Najprej bi spravil v čoln ovco, ker je ovca pač pastirju najljubša žival; tako rad jo imam, da bi ji tudi zeljnato glavo privoščil, ko bi jo smel. Ovco bi prepeljal na drugi breg. Nato bi se vrnal in zlepa spravil v čoln volka; z volkom se namreč mora lepo ravnati, ker se rad uči. Prepeljal bi volka in da bi mi tam ne pojedel ovce, bi jo še enkrat peljal nazaj, kjer

se nahaja zeljnata glava. Izkrca bi ovco iz čolna na pašo, ter peljal zeljnato glavo k volku; volk namreč zelja ne je. Nato bi se vrnil še enkrat čez potok po ovco, ki se je med tem časom najedla sočne trave do sitega. Tako upam, da bi brez škode spravil vse na drugo stran.

Ta zgodba kaže, da so pastirske naloge težavne in da so pastirji res prebrisani ljudje.

Mavec Jože, I. razred
višje ljudske šole Peggez.

= + =

Od nobenega ne moremo zahtevati, da
bodi bogat, učen, slaven; nekaj pa lahko
od vsakega zahtevamo, da bodi dober!

= + =

Sam moraš gojiti željo postati dober,
pošten in čistega srca.

* + =

RESITEV UGANK IZ 2. ŠTEV. "BEGUNSKÉ MLADINE"

Čuden napis: Le dobra dela so odkup,
za večnega življenja up!

Premikalnica: Slomšek.

Posetnica : Krojaški mojster.

Žreb je določil nagrado Malovrhu Jožetu.

Leto 2. — Lienz, 6.11.46 — Štev. 5

Značaj

Med kameninami so nekatere tako mehke in krhke, da se dado z lahkoto razbiti in oblikovati, druge pa so trde kot marmor in granit.

Prav taki so različni značaji. Med izredno mehki in trdimi je nešteto prehodov.

Med katere spadam jaz?

Sem med mehki in šibki, ali pa med trdimi in odločnimi?

Morda sem nekako na sredi med enim in drugim: Včasih sem odločen, včasih šibek. To imenujemo nestanovitnost. Včasih hočem, drugič pa ni v meni odločne volje.

V premogovnikih so različne plasti, ki leže druga nad drugo; nekatere so odporne, druge krhke. Zemlja ni povsod enaka.

To je precej zvesta podoba tvoje volje. To je šibek in neuravnovešen značaj.

Se da kaj izboljšati? Seveda se da.

Natanko hočem določiti točke, na katere moram brezpogojno paziti: jutranja in ve-

černa molitev, sveta maša, sveto obhajilo, obisk Najsvetejšega, kako se obnašam do tovarišev, kako se pripravljam za šolo.

Predvsem pa moram biti odločen v tem, kar Bog zahteva. Če bi v važni stvari prostovoljno in z jasnim spoznanjem kaj storil, kar Bog prepoveduje ali opustil, kar zapoveduje, bi smrtno grešil in bi s tem izgubil nadnaravno življenje in bi postal duhovno živ mrlič. Zalosten tak značaj !

ZIMA

Radost je umrla,
ovenel je cvet,
zemljo sta pokrila
sneg in led

Daleč za gorami
pomlad se budi,
v srcu sladka nada
se glasi ...

Mirko Kunčič.

Kaj vse Majda zna

Prvi je Bog: ustvaril me je;
drugi je Sin: odrešil me je;
tretji je Duh: posvetil me je;
četrta Marija - najlepša Gospa;
peti je angel - me k zvezdam pelja.

Potlej pa pride koj mamica zlata,
očka in sonce in pisana trata.
Mamica ujčka me, preden zaspim,
sladko kramljava, ko spet se zbudim.
Očka me s prstom širokim žgečka,
ko gre od doma, poljubček mi da.

Sonce vsak dan skozi okno pokuka,
z žarkom me toplim za nosek pocuka:
"Majdica vstani! Šteti do osem že znaš-
nauči se še očenaš!"

"Ej, ej, ti sonček! Me slabo poznaš:
Majdica tudi že zna očenaš..."

TRNULJČICA

Nekoč sta živel a kralj in kraljica, ki sta si vsak dan želela: "O, če bi nama dal ljubi Bog vsaj enega otroka!"

Nekoč je sedela kraljica pri jezeru. Tedaj je prilezla iz vode lepa zelena žabica in je takole rekla kraljici: "Tvoja želja se bo izpolnila. Preden bo preteklo leto boš dobila hčerko."

Kar je prerokovala žabica, to se je zgodilo. Kraljica je rodila hčerkico, lepo kot jutranja zarja. Kralj je od veselja naredil veliko gostijo. Povabil ni samo sorodnikov do šestega kolena nazaj, znancev in prijateljev, marveč tudi bele rojenice in sojenice, ki naj bi prerokovale kraljevemu otroku srečo. Bilo jih je 13, pa niso mogle vse priti na svatbo, ker je kralj imel samo 12 krožnikov. Praznik je potekal v popolnem razkošju in živahnem veselju. Ob koncu so bele žene podarile otroku vsa: svoja darila: ena čednost, druga lepota, tretja bogastvo, in druge z vsem, kar si more dobrega in lepega poželeti človeško srce.

Ko je ~~enaajsta~~ vila izrekla otroku svoja vobčila, tedaj nenađoma vstopi trinajsta vila, tista, za katero ni bilo na gostiji prostora. Hotela se je maščevati. Ne da bi pozdravila zbrane goste, jezno zakliče: "Kraljeva hčerka se bo na svoj petnajsti rojstni dan zbodla s trnom in umrla. Nato je hitro in brez besede zapustila dvorano.

Vsi gostje so bili prestrašeni. Kralj in kraljica sta od groze onemela.

Tedaj pristopi dvanajsta vila, ki še ni

izrekla svojega voščila. Rada bi ublažila maščevalno prerokbo svoje trinajste tovarišice. Zato pravi:

"To ne bo smrt, marveč le stoletno spanje, v katerega bo padla mlada kraljičina."

Kralj je hotel obvarovati svojo hčerko pred nesrečo, zato je zapovedal, da morajo ~~ne vsam kraljestvu seznaniti trale.~~

Na mladi kraljicini so se zalje belin vil izpolnile; postala je modra, lepa, prijazna in razumna, da jo je vsak, kdor jo je spoznal, že prvi hip vzljubil.

Zgodilo pa se je, da je bila prav isti dan, ko je bila mlada kraljičina stara 15 let, sama doma. Tekala je od sobane do sobane, vse koticke palače je že pretaknila in končno je zašla še v grajski stolp.

(Dalje.)

V šoli lepega vedenja

8. učna ura.

Otroci, danes pa vas moram malo okregati. Opažam namreč, da so nekateri že na marsikaj pozabili, kar smo se učili.

"Bontonček, povej nam na kratko, o čem vse smo govorili!"

Bontonček, v vsakem oziru najboljši učenec novoustanovljene šole, je gospodični takoj postregel s točnim pregledom vse snovi, katero so vzeli v sedmih učnih urah.

"Najprej smo govorili o snagi. Vsako jutro se moramo temeljito umiti, počesati, osnažiti čevlje in si okrtačiti obleko, da ne bomo hodili okrog kot" strašila za v koruzo." To točko smo obdelovali kar v treh učnih urah, kajti red, čistota in snaga so podlaga lepemu vedenju. Podlaga pa mora biti dobra in trdna, da bo potem tudi vsa ostala zgradba lepega vedenja dobra in trdna.

Nadalje smo govorili o drži telesa: hoditi ne smemo sključeni kot bi nosili na hrbtu že devet križev in vlečiti nog za seboj, kakor da ne bi bile naše.

Pri peti učni uri ste nas vzpodbujali, naj bomo radodarni s pozdravi. Pri šesti uri je bil govor o obiskih, da ne smemo brez trkanja in pozdrava vdreti v tujo hišo kot biriči, ko pridejo rubit.

Zadnjo uro pa ste nam podali deset pra-

vil za gledališče. Pri tem pa se obračamo na vas s prošnjo, da nas čimprej popelje-te v gledališče na kako lepo predstavo, kjer vam bomo dejansko pokazali, kako smo si zapomnili vaša navodila!"

"Dobro, dobro, Bontonček, bom skušala čimprej ustreči vaši želji, če boste prid-ni!"

"Vidim, da ste si zapomnili, kar smo se učili. Vendar vam to še nič ne koristi, če se po tem tudi ne ravirate. Seveda, ne-katerim kot n.pr. našemu Bontončku, Urbanč-ku, Jožetu, Rezki, Zofki in še kakšnemu vsa čast, kar res natančno izpolnjujejo na-vodila lepega vedenja. Pri drugih pa ne opažam velikega napredka. Poglejte samo našega Tinčka in Tončka, kako jima štrle lasje kot bi se zjutraj z vetrom stepla! Joj, pa Nežka, kakšne roke ima in Francki bi lahko v ušesih repo zasejali in Jožetu že cvetje poganja na rokavih!

Otroci, snaga in red to je prvo!

Zato na delo! Upam, da vam ne bo treba več ponavljati teh stvari, ampak se boste sami zavzeli in z veseljem ponесли v živ-ljenje vse, kar se učimo!

Zanimivosti

ČAROVNA LISTNICA.

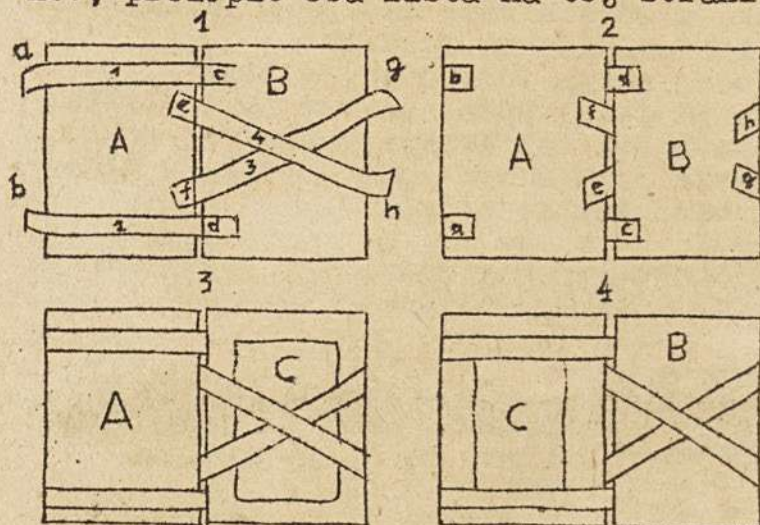
Ta listnica prihaja v pozabo. Zato jo tukaj opi-šimo, da si jo bo znal vsak narediti.

Ureži si iz lepenke dva kosa v velikosti 10 cm X 13 cm. Poišči 4 koščke tra-ku (širina 1 cm, vsak ko-šček naj bo dolg 14 cm).

Pripravi si nato lepilo in začni z delom.

Na sliki 1 vidiš, kako je treba položiti na list A prva dva koščka traku, 1 in 2, in sicer tako, da gleda od obeh koščkov majhen konček na vsaki strani čez listni rob (pri koščku 1 končka a in c, pri koščku 2 pa končka b in d). Tik zraven lista A je treba položiti list B. Oba druga koščka traku, 3 in 4, položimo tu navzkriž. Tudi tu gledata na vsaki strani končka čez listni rob (pri koščku 3 konček f in g, pri koščku 4 pa končka e in h). Čez robove moleče končke trakov zavihnemo in prilepimo na drugi strani obeh listov. To kaže slika 2. Posebno pazi na končka e in f, ki ju je treba prilepiti na list A, ter na končka c in d, ki ju prilepi na list B. Da zakriješ zavihnjene in prilepljene končke trakov, prelepiš oba lista na tej strani s

čednim papirjem. Če vložiš zdaj manjši list papirja pod navzkrižna trakova na listu B in listnico obrneš, se prikaže list papirja na listu A pod vzporednima trakovima. (sl. 3 in 4).

Bežunska MLADINA

Leto 2 — Lienz, 13.11.46 — Štev. 6

KAKO ZJUTRAJ VSTAJAM

Urno,
dostojno,
snažno: to je moje geslo.

Urno. Ko me starši pokličejo, moram takoj skočiti s postelje. Ne bom poležaval; lenoba najde sto izgovorov: utrujenost, zaspanost ... "Vsaj še eno minuto potegni, boš pa potem bolj uren." Ne! Nobenih izgovorov! Takoj moram vstati. Navaditi se hočem na točnost v vseh svojih dolžnostih. Niti za trenutek nočem v tem popustiti.

Dostojno. Nisem sam v sobi. Pazil bom na mlajše. Če še spijo in jim ni treba vstati, ne bom delal nepotrebnega šundra: to zahteva ljubezen. Če so budni in me opazujejo, bom v vsem dostojen: to zahteva skrbnost. Tudi, če sem sam v sobi, bom skromen. Za nobeno ceno ne bom storil ničesar, kar bi moglo razžaliti Boga.

Popolna snaga. Ne bom razmetaval oble-

ke, iz sobe ne pojdem nikdar umazan in neredno oblečen. Umiti si moram najprej roke, obraz, zobe. Tudi okrtačiti se moram, osnažiti čevlje, počesati lase. Telesna snaga je često znamenje duševne snage.

Te stvari zahtevajo odpovedi in premagovanja samega sebe. Veliko lažje je biti nereden kot pa biti skrben. Zato bom vedno skrbel za red.

Iz življenja...

Gospod katehet pripoveduje v III. r. begunske ljudske šole v Peggezu o treh kraljih in njihovih darovih, s katerimi so razveselili božje Dete: o zlatu, kadilu in miri. Potem razlaga, kaj pomenijo ti darovi in kaj moramo mesto njih mi darovati božjemu Detetu.

"No otroci, kaj boste torej vi podarili Jezuščku mesto kadila?"

Tedaj vstane Janezek, ki je ministral pri svetonočnem obredu kajenja po barakah. Mesto kadila je nakladal na ogenj smolo; zato se odreže: „Smolo.“

= + =

Domišljavi pacač obišče umetniško razstavo velikega mojstra. Ko govorita o umetnosti, se domišljavec pobaha, da naredi sliko v enem dnevu: "Škoda, da je pri nas tako malo ljudi, ki bi cenili pravo umetnost. Zato moram celo leto iskati kupca za eno sliko," teži domišljavec.

Pa mu je umetnik dal modri nasvet:

"Delajte raje skozi vse leto eno sliko, pa dobite kupca v enem dnevu."

OB DRAVI

Drava, bistra Drava,
daj, svoj tek pospeši,
hiti v domovino,
znance tam uteši!

Daj, povej vsem ljubim
znancem, otročičem,
da v solzah pekočih
dan za dnem jih kličem.

Drava, tvoji valčki
rahlo šepetajo,
domovini dragi
naj skrivnost šumljajo.

"Srce moje bolno
nima več pokoja,
kar sem te zapustil,
domovina moja!"

Drava, naša Drava,
tvojih valčkov spevi
naj bodo molitve,
naših src odmevi:

"Vrni, Oče, vero
dragi domovini,
vrni, Oče, domu
nas, ki smo v tujini!"

TRNULJČICA

gradu je staknila kraljičina star, zarjavel ključ. Vtaknila ga je v ključavnicco, zavrtela ključ in vstopila v majhno sobico, kjer je predla stara žena.

"Dober dan, babica; kaj delate to gori?" je vprašala kraljičina.

"Predem", je odvrnila starka in pokimala z glavo.

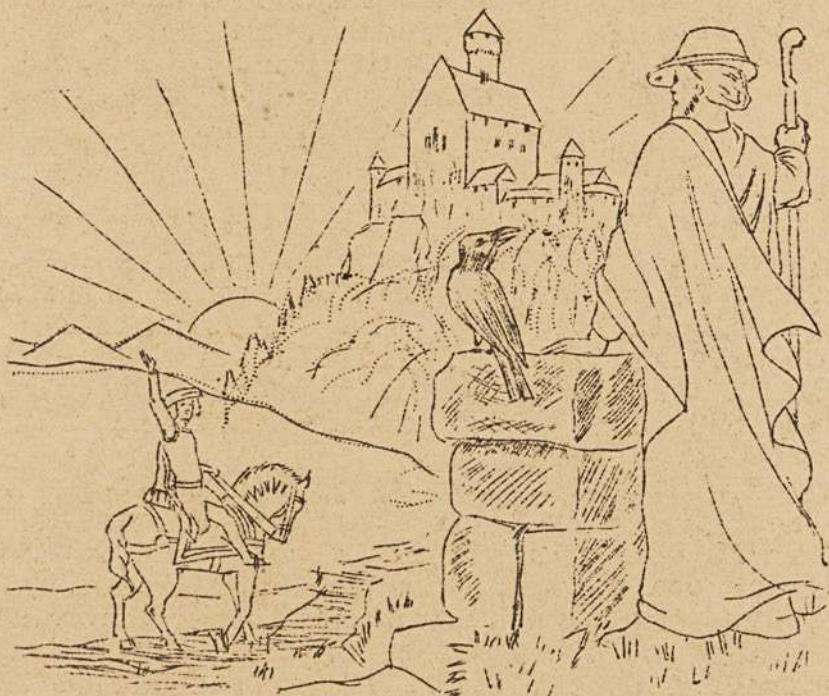
"Kaj je to, kar se tako veselo vrti?" je vprašala deklica. Prijela je za kolo = vrat, kakor da hoče sama presti. Toda komaj je prišla kolovrat, že se je uresničila ob zibelki izrečena prerokba trinajste vile. Z iglo se je zbodla v prst. V trenutku, ko se je zbodla, je padla na posteljo in globoko zaspala.

Kraljičino spanje se je razširilo po vsem gradu: kralj in kraljica, ki sta se vrnila domov in stopila v sobo, sta zaspala in vsi dvorjani z njima. Tudi konji v hlevu in psi na dvorišču, golobi na strehi in muhe na steni in ogenj, ki je veselo plapolal na ognjišču, vse je zaspalo. Debeli kuhar, ki je baš lasal drobnega vaječčka, ker je ubil porcelanasti lonček, je med tem zaspal. Tudi veter med drevjem je utihnil. Grobna tišina je zavládala okrog gradu.

Ob stenah stoletnega gradu je začelo rasti trnje, ki je leto za letom postajalo večje, dokler ni končno ovilo vsega gradu, da se ni videl niti zid.

Po deželi je šel glas o lepi, speči Trnuljčici, kakor se je imenovala mlada kraljčina.

Mnogi potujoči kraljeviči so hoteli priti v grad skozi trnje. Vendar to ni bilo mogoče. Trnje je zgrabilo vsakogar, kdor se je približal, kakor bi imelo moč ne roke. Kogar je trnje enkrat prijelo, se ni več rešil. Tam so umirali mladi kraljeviči strašne smrti.

Po dolгих letih je prijezdil mimo gradu mlad kraljevič. Star popotni mož mu je pripovedoval o zakletem gradu, obrastlem s trnjem. Pripovedoval je o lepi Trnuljčici, ki že sto let spi v majhni sobici v grajskem stolpu in o kralju in kraljici in vseh dvorjanh, ki spé stoletno spanje.

(Dalje.)

Mirko Kunčič:

JANEZEK PIŠKUR OPISUJE ŽIVALI

Naš petelin.

aš petelinček je ko-
maj izlezel iz lupine,
pa že moško koraca po
dvorišču kot kakšen
general. Najrajši sto-
ji na kupu gnoja kot
kapitan na svoji lad-
ji in mogočno gleda
okoli sebe, kakor da
bi bil ves svet nje-
gov. Včasih skoči na
plot, zapre oči kot
operni pevec, da gre
skozi ušesa.

Takihle domišljavih petelinčkov je do-
sti na svetu, pravijo naš oča. Ošabno dvi-
gajo prazne betice pokonci in mislijo, da
se svet vrti samo okoli njih. Niti sanja
se jim ne, da se jim za hrbtom še krave
smejijo.

Urbasov Gregec je hudo podoben našemu
petelinčku. Glas ima prav tako tenak in
hripav, petelinje pero nosi za klobukom,
namesto zadaj kot petelinček.

Tudi kljuna Urbasov Gregec nima, ampak
ima jeziček, s katerim jezika od jutra
do večera. Oblastno se suče okoli putk,
kakor da je njihov narodni voditelj. Putke
pa se ne menijo bogve kako zanj, ker se
jim zdi še premlad in preneumen. Kadar se
pa le preveč napihuje in repenči, ga stari
petelin modro kavsne po glavi in zarenči
nad njim: "Mlečnozobec, jezik za zobe!"
Petelinček se starega petelina na vso moč
boji.

Zadnjič je naš petelinček s kremplji izkopal tolstega črva. Na vse pretege je začel vreščati in vabiti putke, kakor da bi našel vola. Putke so bile ganjene do solz.

"Pa je le dober tale naš petelinček, kokodak!" so zakokodajsale. "Črviča nam ponuja, zlato srce ima."

Navdušeno so ga hvalile toliko časa, da je petelinček rekel: ham! in jim črva pohrustal pred nosom. "Takah socialnih ljudi je dosti na svetu," pravijo naš oča. Kaj pomeni beseda "socialen", ne vem, mislim pa, da pomeni: zvit, hinavski, požrešen. Naš oča so mi to čudno besedo takole razložili: "Socialen človek je ti-sti, ki ima to besedo vedno na jeziku, kadar se pa kak siromak približa njegovi hiši, obesi na vrata tablico z napisom: Pozor! Hud pes! Hudega psa se vsak boji. Mene je zadnjič hud pes ugriznil v bedro. Gotovo je bil zelo socialen."

Kadar se iz Ljubljane pripelje dobri stric Matevž, ga bomo zaklali, pravijo mati. Petelinčka namreč. Dobri stric Matevž bo po smrti vse, kar ima, zapustil nam, ker nima nikogar drugega na svetu kot rumenega kanarčka. Zaklali ga bodo oča, mati ga bodo pa spekli. Dobri stric Matevž pečene petelinčke zelo ljubijo. Pa še to bi bil kmalu pozabil povedati, da ima na glavi rdeč greben in da bi ga bil zadnjič kmalu Urbanusov Sultan raz-trgal. Našega petelinčka namreč.

Uganke

1) RAČUNSKA NALOGA.

Marko je dobil od tete UNRRE zavitek sladkorčkov. Vprašajo ga, koliko jih ima, pa reče: "Ko bi jih imel še enkrat toliko in še 6, pa bi jih bilo 64!"

Koliko jih je dobil ?

2) NARIŠI Z ENO POTEZO!

3) ZLOGOVNICA.

ad, an, bla, če, e, je, led, o, sa, sem, sen, ta to, ton, va, va, velj, vent, zla.

Sestavi iz zgornjih zlogov besede, ki pomenijo: 1.obuvalo, 2.del cerkvenega leta, 3.slovenska reka, 4.letni čas, 5.prva žena, 6.druga kovina, 7.trda voda, 8.moško ime, 9.šolska potrebščina, 10. število.

Začetne črke dajo znan pregovor.

4) REBUS.

$$\frac{E}{2} T =$$

Begunska MLADINA

Leto 2. — Lienz, 27. 11. 46 — Štev. 7

Jutranje in večerne molitve

ikdar ne bom začel ali končal dneva, ne da bi povzdignil svoje misli in svojega srea k Bogu. Če ne moram moliti mnogo, bom molil malo, toda molil bom. To sem sklenil in bom to tudi držal.

Zjutraj je treba biti uren. Premislil bom, kako se moram vesti čez dan; svojim sklepom bom zvest na vsako ceno. Ko se oblačim, ko grem po cesti, ko grem na delo, me nič ne ovira, da ne bi molil sam pri sebi, dvigal duše k Bogu in se priporočal božji Materi, naj bo z mano, da dobro preživim dan.

Jutranja molitev mi bo pomagala, da bom tudi čez dan združen z Bogom, tudi med delom, tudi med učenjem. Delo in učenje zaradi tega ne bo nič trpelo. Imelo bo še večjo vrednost, ker bo posvečeno in plemenitejše.

Zvečer imam navadno več časa. Res sem.

često močno utrujen. Toda kaj je pet minut v primeri s 1440 minutami vsega dneva? Kdo mi verjame, da jih med tem poldrugim tisočem minut ne najdem pet, deset, pet = najst minut za molitev?

Opravil bom večerno molitev. Navadno skupaj s svojimi učenci v taboriščni kape-
li in še v družini. Če v naši družini še ni te lepe navade, jo bom skušal vpeljati, če pa je, bom vse storil, da se ohrani.

Mirko Kunčič:

MOLITEV

O Bog, ki si sonce,
o Bog, ki si luč,
o Bog, ki si ogenj,
daj narodu ključ
do skritih zakladov,
do srečnejših zvezd,
obvaruj ga besov,
prižgi blagovest
mu cvetne nedelje,
velike noči,
ublaži mu rane
teh žalostnih dni

OČETOVA LJUBEZEN

čevljarju je umrla žena. Zapustila mu je sedmero otrok. Ko je to zvedela bogata graščakinja, je stopila do čevljarja in se ponudila, da vzame enega otroka za svojega.

Čevljar se je razveselil in začela sta izbirati.

Pri najstarejšem sinčku je dejal oče: "Ivančka ne dam, ker je prvenček."

Pri drugem je menil: "Božidarčka je

imela mama najrajši."

"Anica se v šoli najboljše uči."

"Milica je rajnici najbolj podobna..."

Tako je našel čevljar pri vsakem otroku pomislek in izgovor. Pri najmanjšem, ki je še ležal v zibelki, je malo pomislil, potem je pa dejal:

"Tale mi dela največ preglavic, a če preživim druge, preživim še tega ubožčka."

Nagnil se je k detetu in ga srčno poljubil.

Graščakinja je videla, kako težko je bilo očetu. Solze so ji zaigrale v očeh. Ker je bila dobrega srca, je podpirala ubogega čevljarja, pa tudi drugi ljudje so jo posnemali, kolikor so mogli.

Josip Stritar

Ob 110 letnici pisateljevega rojstva .

Veliki mladinski pi-
satelj Josip Stri-
tar se je rodil 6.
marca 1836 v Pod-
smreki na Dolenjskem.
Ljudsko šolo je ob-
iskoval v Vel.La-
ščah. Na zelenih
travnih, kjer je
pasel očetove kra-
ve, je nabral pre-
mного mladostnih
spominov, katere je
zapisal v svojih

knjigah.

Študiral je v Ljubljani in na Dunaju,
kjer je postal profesor. Tam je tudi dol-
ga leta učil na gimnaziji. Nekaj let pred
smrtjo se je preselil v Rogaško Slatino,
kjer je l.1923. umrl.

Stritar je veliko pisal. Več njegovih
del imamo tudi v naši taboriščni knjižni-
ci. Mogoče znate tudi kakšno njegovo pe-
sem. Njegovo "Mladi vojaki" prinašamo v
današnji številki "Begunske mladine". Vse
njegove pesmi, povesti in igre za otroke
so zbrane v knjigah: Zimski večeri, Jagode,
Pod lipo in Lešniki.

Josip Stritar.

MLADI VOJAKI

Mi smo vojški-korenjaki!
Kako nas gledajo ljudje,
pa pravijo: To so junaki,
ki se nikogar ne boje!

Velike delamo korake,
pred nami boben ropota,
papi rnate so naše čake
in puške naše iz lesa.

Ko mi vihtimo bridke meče,
ni smrti, ne krvavih ran,
če teče kri iz nosa teče,
kako je lep vojški stan!

Ko bomo pa kedaj dorastli,
železo bo kar zdaj je les,
ko bodo drugi krave pasli,
vojški bomo mi zares!

Janez Jalen

Manica in čebelica

vetlolaso, razkodrano Manico je imel oče najraje.

"Le od kod se je vzel ta otročiček," je govoril, "da je tako podobna rajni materi? Se deset let nima, pa poje, kadar je vesela, da nobena pevka na koro ne zna tako."

Dan pred Svečnico je stresla iz napol odprte bele kurjice otrpelo čebelico in se ni mogla načuditi rjavim hlačkam na zadnjih nožicah - na vresju nabranem cvetnem prahu. Dihala je vanjo, dokler ji ni zaplesala na roki. Kako je šele sama plesala, se vrtela in vzklikala. Spustila je čebelico skozi okno, da bi zletela domov v panj. Zjutraj jo je našla na vrtu v snegu, jo prepoznala po cvetno zaprašenih nožicah.

Otrok, ki ni vedel, kaj je smrt, je mislil, da jo bo zopet ogrel. Skoro ji je pošla sapa; nič in nič, še peč ni pomagala.

Manica je zavila ubogo čebelico, v beli cvet, jo obdala z vresjem in jo nesla pokopat v Reber, v najbolj goreč grm vresja za Krniškim robom.

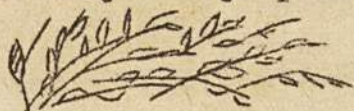
Kako ne boš vesel otroka s takim srcem.

VREMENSKE PREROKBE V USTIH NAŠEGA NARODA.

FEBRUAR SE POS LAVLJA.

Matija svetec je ves led razbil,
našemljeni kurent je prišel po vasi,
slovo zdaj treba dati bo klobasi,
odslej si z delom post bo čas delil.
Zadihal je v dolino topli jug.
Odšel od nas je sveti Valentin,
a pustil ključ je do korenin,
zato zdaj zemljo preobrača plug.

MAREC PRIHAJA.

Kar sušca zeleni,
se rado posuši.

Če sušec vabi vočice na paše zelene,
jih mali traven spet v hleve požene.

Če v sušcu more kmet orati,
bo v malem travnu moral počivati.

Če sušec prah okrog pometa,
nam dobro letino obeta.

TRNULJČICA

adalje je pripovedoval star-
rec o dobrih kraljevičih, ki
so se hoteli preriti skozi
trnjevo ograjo v skrivnost-
ni grad, pa jih je trnje s
svojimi bodečimi rokami pri-
jelo in jih ni več izpusti-
lo; umrli so strašno smrti.

Tedaj je mladenič ne-
ustrašeno rekel: "Nič se ne
bojim. Za vsako ceno hočem priti v grad in
videti lepo Trnuljčico. Starec ga je hotel
pregovoriti, naj ne žrtvuje mladega življe-
nja, toda mladenič ga ni več poslušal. Iz-
podbodel je belca in zdirjal narevnost pro-
ti gradu.

Tisti dan je bilo baš sto let, od kar se
je pogreznila Trnuljčica in z njo ves grad
v čudežno spanje. Ko se je kraljevi mlade-
nič približal trnjevi ograji, so rastle na
njej velike rdeče rože. Trnje se je razmak-
nilo in mladenič je nepoškodovan prišel sko-
zi ograjo. Za njim se je ograja sama od sebe
zopet zaprla. Ko je stopil na grajsko dvori-
šče, je videl konje in hlapce in vse služab-
nike spati. Na strehi so nemo sedeli golobi
z glavo med perutmi in spali. Stopi v sobo.
Vse tiho. Vse spi: muhe na zidu, kuharji,
strežnice, dvorjani in celo kralj in kralji-
ca sta spala na svojih zlatih prestolih. Pov-
sod vse tiho. Povsod vse, kakor izumrlo. Iz
dvorane v dvorano hodi mladi kraljevič in
povsod išče mlado princezino. Končno ga za-
nese korak še v grajski stolp v majhno sobi-
co, kjer je spala Trnuljčica stoletno spanje.
Ves iznenaden stoji kraljevič pred lepo spe-

čo kraljičino. Ni mogel odtrgati od nje svojega pogleda. Skloni se k njej in jo pokliče: "Trnuljčica!"

V trenutku odpre deklica oči in veselo pogleda svojega rešitelja. V istem hipu sta se prebudila tudi kralj in kraljica in z njima ves dvor. V gradu je zopet zavladalo nekdanje živahno življenje. Povsod je nastalo splošno veselje.

Kraljevi sin in Trnuljčica sta obhajala svečano gostijo in sta srečno, veselo in zadovoljno živela, dokler nista umrla.

Ksaver Meško.

"Stric, kdaj se ptički ženijo?"

"Na god sv. Valentina."

Bog si ga vedi, kolikokrat v teku zime sva izpraševala strica kovača, kdaj se ptice ženijo. Tega dne sva se veselila prav posebno, skoraj tako kakor pametive in velike noči.

Na god sv. Valentina, ko praznujejo ptički gostijo, smo šli vsako leto, ako ni bil prevelik sneg, gor ob potoku iskat darov, ki so nam jih pustili ptički. Navadno je šel z nami stric.

Kaj vse so nam pripravile in pustile dobre ptičice v grmovju! Tu lepo belo pšenično štrucc, ki se je kar tajala v ustih, v drugem grmu zavitek orehov, v tretjem škatličo sladkorja, fige, rožiče, jabolka. Res, prijetno gostijo imajo ptički!

"Kako dobri so! Niso pozabili na nas! Toliko so nam pustili.- A kdo jim speče te kolače, stric?"

"Vse dobijo iz nebes."

"Ah! A da so mislili ptički tudi na nas!"

"Zato jih pa tudi mi ne smemo pozabiti, ampak jim moramo dajati v hudi zimi jesti."

"In gnezd jim ne smemo razdirati, kaj ne, stric? "je pritegnil še ta in oni.

"Bog ne daj! Greh bi bil! In ko imajo gostijo, nam ne bi nikoli več ničesar pustili."

"Ne bomo, stric, ne bomo!" sva moško in slovesno zatrjevala s Petrčkom.

Joža Lovrenčič.

Potica

Jaz sem bolan,
zaspan ves dan;
še roka je lena
in jed mi nobena
več ne diši - - -

So mamica rekli,
da bodo mi spekli
potico sladko.

So atek molčali,
potem pa dejali:
"In ko bo pečena,
ti jaz jo pokažem
in ti jo namažem
z leskovin oljem
in brezovo mastjo!"

Hihi - - -
kdo še tako potico dobi?

Moder nauk

(Arabska šaljivka.)

Skopuh je nakupil polno košaro porcelanaste posode. Ko je stopil iz trgovine, je zagledal na cesti neznanega mladeniča. Poklical ga je k sebi in mu rekel:

"Bodi tako dober in nesi mi to košaro na dom. Za plačilo ti povem tri modre nauke."

Mladenič je ustrezljivo pokimal. Oprtal si je košaro in gibkih korakov stopal pred skopuhom.

Ko sta imela polovico pota za seboj, je mladenič rekel:

"Povejte mi zdaj svoj prvi nauk."

"Moj prvi nauk se glasi: "Če ti kdo reče, da je boljše biti lačen kot sit, ne verjemi mu!" je odgovoril skopuh.

Mladenič je malce stopal dalje. Čez nekaj časa se je oglasil:

"Povejte mi svoj drugi nauk."

"Moj drugi nauk se glasi: "Če ti kdo poreče, da je boljše biti lačen kot sit, ne verjemi mu!" je odgovoril skopuh.

Mladenič tudi tokrat ni rekel ne bev ne mev. Ko sta prišla v bližino skopuhove hiše, je prosil:

"Povejte mi svoj tretji nauk."

"Moj tretji nauk se glasi: "Če ti kdo poreče, da je zastonj

nosil košaro kakor zdaj ti, ne verjemi mu!" se je zarežal skopuh.

"Lepo se vam zahvaljujem za lepe nauke," je prijazno rekel mladenič. "Dovolite, da vam tudi jaz povem moder nauk."

"Kar daj," je pokimal skopuh in se mu-
zal v brke.

"Če vam kdo poreče, da je v tej košari ena sama posoda še cela, ne verjemite mu!" je rekel mladenič in treščil košaro ob tla, da so se porcelanaste posode razbile na drobne kosce...

Janez Rožencvet.

ZIMA ODHAJA

Sredi zime je predpust.

Na pustni torek nore maskare in tudi otroci se našemijo ter se hodijo po hišah kazat. Veseli so, če jih pri sosedu ne prepoznajo.

Na pepelnično sredo je konec predpustnega veselja. Začne se štiridesetdanski post, v katerem je treba opraviti veliko = nočno spoved. A tudi na delo je treba spet misliti, zakaj kmalu bo sv. Matija. O njem pravijo: "Sveti Matija led razbija; če ga ni, ga pa naredi." In to je res! Kadar je prej mehko vreme, o svetem Matiji vselej na novo pomrzne. Hud mraz pa tedaj odjenja; to nam je še bolj po godu.

Naj je namreč zima lepa kakor hoče, slednjič se je le naveličamo. ledenice so polne, mraza in snega smo se naužili, drsanja, sankanja in smučanja nam je pa tudi dovolj. Spet si zaželimo živega zelenja in cvetja. Zato se nam zdi kakor da je že pomlad dihnila, kadar po svetem Matiji kak dan za-
veje toplejši veter.

Narodna pripovedka.

Pust ali Kurent

V starih časih je živel na svetu tudi Kurent. Dasi je uganil marsikako burko ter je celo smrti in hudobcu nagajal, vendar prebiva tudi on v nebeškem kraljestvu.

Služil je pri nekem bogatem kmetu celih sedem let; prislužil si je sedem denarjev in eno suknjico. Ko je dokončal to službo, se je napotil po svetu. Koder koli je hodil, je vpil:

"Sedem let sem služil, sem sedem belih denarjev zaslužil in eno suknjico."

Srečavali so ga berači in Kurent jim je kmalu ves denar razdal. Končno mu ostane samo še suknjica.

Ali glej, poprosi ga za mili dar še en

berač, ki je bil sam gospod Bog. Ker pa ni imel Kurent nobenega denarja več, mu da suknjico.

Nazadnje pa je moral Kurent umreti.

Sveti Peter ga ni pustil v nebesa, pa toliko mu je vendar popustil, da mu je nekoliko vrata odprl, češ naj vendar malo v nebeško kraljestvo

pokuka. Pust pa je uporabil to priliko in je vrgel skozi odprtino klobuk v nebeški dvor, potem je pa rekel, da gre ponj. Ko pa je bil že v dvoru, se je usedel na klobuk, rekši: "Bog je dal tako pravico, da sme vsak na svojem sedeti." - In ostal je v nebesih.

V šoli lepega vedenja

9. učna ura.

Dobro vzgojen in olikan otrok se po svoji obleki, hoji, držanju in kretanju tudi zunaj na cesti razlikuje od nevzgojenega in neolikanege. Zavedati se morate, da vas zunaj opazujejo oči vseh mimoidočih in da po vas sodijo celo vašo hišo. Zato morate

še posebno zunaj upoštevati predpise lepega vedenja, da ne bo v vašem obnašanju ničesar takega, kar bi bilo komu vspotiko.

Evo vam nekaj nasvetov, kako se obnašajte na cesti:

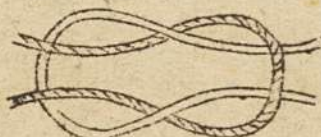
1. Pozdravljaj odlične ljudi!
2. Umikaj se s poti starejšim!
3. Ne kriči!
4. Ne tekaj po blatni cesti mimo ljudi, da jih ne oškropiš!
5. Ne dvigaj namenoma prahu!
6. Ne obešaj se na vozove!
7. Ne meči kep in kamenja!
8. Ne tekaj po tratih in njivah!
9. Ne postajaj na križiščih!
10. Ne norčuj se iz siromakov in starejših ljudi.
11. Če se v koga zadeneš, se lepo oprusti!
12. Pusti orožje in smodnik pri miru!
13. Ne igray se nikdar z ognjem!

Zanimivosti

Baden-Powell.

SKAVTSKI VOZLI

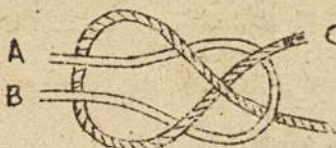

Ambulantni vozeli.

Z njim zvežes dve vrvi.

Ker je ploščat in ne tišči, ga uporabljajo pri ambulanci, za pritrjevanje obvez itd. Od preprostih vozlov je najboljši, ker ne drči in ga je lahko razvezati.

Tkalski ali škotski vozeli.

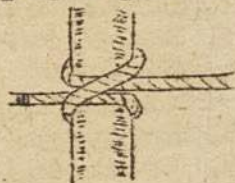

Tudi z njim zvežemo dva konca vrvi. Naredi zanko A B z eno vrvjo in jo ovij s koncem vrvi C, ki ga upogni pod osta-

li del iste vrvi.

Vozel za težka bremena.

Na vsak konec lahko obe-
siš težek tovor, vendar zanka ne bo drčala.

Važno opozorilo

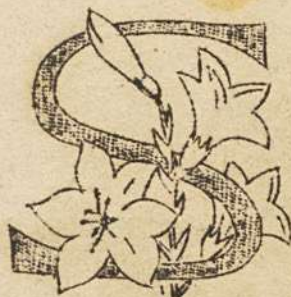
Odalej bo "Begunska mladina" izhajala vsakega 1. in 15. v mesecu in sicer na 16 straneh. Bo torej še enkrat večja in zanimivejša.

Regurška MLADINA

Leto 2 — Lienz, 15. 11. 46. — Štev. 8.

VZOR DELAVCEV

veti Jožef je vzor delavcev. On nam kaže, kako moramo opravljati svoja vsakdanja opravila, da bodo opravljena za Boga. Včasih sem mislil, da je svetost v velikih in izrednih delih, v čudovitih zamislih in čudežih. Toda zdaj

vem, da je tako mišljenje zelo zmotno. Ljudi, ki bi vršili taka velika dela, je malo. Tudi sv. Jožef ni napravil v svojem življenju nič izrednega. Niti en sam čudež nam ni znan iz njegovega življenja. Obdeloval je svoj les, izdeloval naročila, zahteval je za svoje delo dolžno plačilo in to je bilo vse. Toda vse to je opravljal s pravim namenom.

Le zamisli se v dušo tega velikega in izrednega delavca iz Nazareta! Kakšni nameni so ga vodili pri njegovem delu? Prvič namen, vršiti svojo dolžnost, opravljati nalogo, ki mu jo je določil Bog. Drugič pa

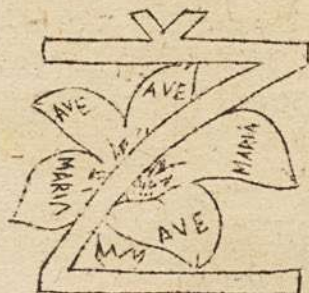
vse to opravljati v čast božjo. To je delal v Nazaretu, v Egiptu, v vsakem kraju, kjer je bil po božji volji. Opravljal je svoje delo brez mrmranja, z mirnim srcem in mirnim obrazom, pa naj je bilo še tako trdo in težko delo, tudi tedaj, ko je pričakoval, da ga ne bodo plačali, kot zasluži.

Tako se morem tudi jaz pri svojem delu posvetiti. Moram se posvetiti, saj sem za to na svetu. Res je lep in vzvišen moj cilj, pa tako preprost. Naprej! Danes začnem! Sveti Jožef, pomagaj mi, da sveto vršim svoje dolžnosti !

Ksaver Meško.

ZGOĐBA O LILIJAH

ivel je v davnih dneh vitez.

Bil je vrl junak, a tako silno trde glave, da si prav ničesar ni mogel zapomniti. Pač je bil vrl in neustrašen jezdec kakor le malokak sovrstnik po letih in časti. Najbolj divjega konja je zasedel brez strahu.

Tudi meč je znal sukati, da mu daleč na okoli ni bil noben vitez kos. Bal se ni nobenega sovražnika, nobenega klativiteza in pocestnega roparja, nobene divje živali, niti medvedov ne, ki so v tistih časih še živeli v naših krajih, zaraslih na gosto in vse = vprek s temnimi stoletnimi gozdovi.

Vrl vitez je bil, neustrašen in drzen; a eno mu je delalo neizrekljive težave: učenje. Ničesar si ni mogel zapomniti, še vsakdanjih molitvic, ne, ne očenaša ne angelskega pozdravljenja. Tega si je zapomnil le prvi dve besedici: "Ave, Maria-Zdrava, Marija."

A teh besedici si ni vtisnil le v spomin, globoko v srce si ju je vpisal in vtisnil. Z vsem dobrim, pobožnim svojim srcem je ljubil Marijo, kraljico in zaščitnico vitezov. Kamor koli je šel, koder koli je jezdil, vedno in povsod je mislil na "Marijo, venomer je je častil in pozdravljal, bodisi v mislih, bodisi z besedami: "Ave, Maria!"

Zelo težko mu je bilo večkrat pri srcu. Lotevala se ga je nemirna skrb, kaj bo na drugem svetu z njim, ker nič moliti ne zna.

V takih hipih se je zatekel v grajsko kapelico. Pukleknil je pred oltar, kakaterem

je kraljevala dragocena podoba nebeške Kraljice; poln ponižnosti in poln zaupanja ji je govoril: "Glej, presveta Mati božja in predobra moja mati, tako z vsem srcem te ljubim, ker si nam rodila preljubega Jezuščka. Skrbi pa me to in me teži, ker ne znam k tebi tako moliti, kakor molijo drugi. Toliko lepih molitvic tebi na čast znajo, a jaz si jih ne morem zapomniti. Sama veš to. Veš pa tudi, da te iz srca ljubim. Prosim te, mogočna gospa, vzemi za dobro to moje ljubezen in posluhni milostno vsaj ta kratki pozdrav, ki sem se ga z božjo in tvojo pomočjo vendarle naučil. "Ave, Maria..."

(Dalje prih.)

Marija Pučko.

Kmečki ženi

Tebi, trudna kmečka žena,
pesem danes bi zapela,
saj si vredna kot nobena,
da bi v pesmi te opela.

Rada vso bi bolečino
tvojega srca izlila,
s čudovito veličino
pesem zate napojila.

Tvoje žulje krvaveče,
bi mehko ti poljubila,
tiste redke hipe sreče
bi s sladkostjo ti ovila.

Tvoje dečice cvetoče,
bi se v njej naradovala,
svoje želje, bele vroče,
bi za nje ti darovala.

Pa sem le otrok slabotni,
pesmi ti ne morem dati.
A zato te vroče ljubim,
trudna žena, kmečka mati.

Moja mati

Moja mati je bila kmetiški otrok; rasla in dorasla je kakor cvet na polju. Ko se je možila, ni znala ne brati ne pisati. Obojega se je učila šele tedaj, ko smo mi otroci dorasčali; bežela je ponoči, da bi je nihče ne videl. Pisala je z neokretno roko, črke so bile zelo velike; ali še zdaj se spominjam, da je bila njena slovenščina lepa in čista in da nam je popravljala besede.

Ko smo se naučili brati in pisati, smo začeli s slovensko in nemško slovnico in s težavnimi računi. Mati se je vsega učila z nami. Čudno se mi je zdelo, ko sem slišal iz njenih ust prvo nemško besedo, toda preudaril sem takoj: "Mati zna vse, čemu bi nemški ne znala."

Po Ivanu Cankarju.

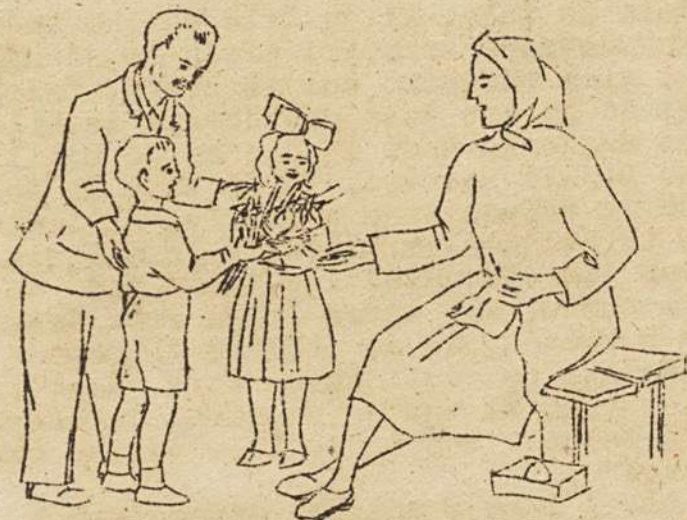
Danilo Gorinšek.

OTROK POJE

Kaj bi le ptičica
ptička vesela?
kot moja mamica
ptička ni pala.

Kaj bi le zvezdica
zlatega soja?
lepše oči ima
mamica moja.

Kaj bi le zemeljski krog?
Vsak ga premeri.
Nihče pa mamicam
src ne izmeri.

Našim dragim mamiciam želimo
ob njihovem dnevu, ki bo 25.marca

OBELO DUŠNE IN TELESNE SREČE

Ta dan bomo proslavili z lepo prireditvi-
jo v dvorani in igro "Triglavska roža."

Janez Rožencvet.

Podkovana žaba

Živela je žaba, ki je bila veliko večja kakor navadne žabe. Pri petju se je njen mogočni glas razločno čul iz zбора. Daleč naokoli so jo vse žabe občudovale in bile ponosne nanjo in tudi ljudje so jo hodili gledat. Dejali so: Res, to je žaba in pol!

Žabo je občudovanje prevzelo. Sklicala je vse tovarišice iz bližnjih in daljnih mlak ter jim razodela: "Poklicana sem, da pokažem svetu, kaj zmore žabji rod. Jutri pojdem h kovaču, da me podkuje in potem bom pekotala po cesti kakor konj. Ne le meni, tudi vam, ki vam je usojeno, da ostanete še nadalje v lužah, bo to v veliko čast in slavo!"

In šla je žaba z velikim spremstvom h kovaču, da jo podkuje.

"Bolelo te bo, ker nimaš kopit," reče kovač.

"Ne govori, temveč stori!" veli žaba.

Kovač vzame najmanjše podkvice, ki jih je imel za graščinskega osla, in podkuje

žabo. Podkvice so bile še pol prevelike. Žabo je bolelo, ampak rekla ni nič, zakaj vedela je, da je treba za čast in slavo kaj trpeti.

Podkovana žaba je napravila nekaj korakov in vprašala tovarišice: "Ali ne peketam zares kakor konj?"

"Natanko, kakor najlepši konj?" je vzkliknilo navdušeno spremstvo in jo izpodbujalo naprej.

Žaba velikanka je ustregla in posnemala konjsko peketanje, kolikor je mogla. Vsakih pet korakov je počivala, zakaj noge so bile težke in razbolele. Moško se je zatajevala in se tolažila, da se je nove stvari zmerom težko privaditi, čast in slava sta pa vendarle vsega trpljenja vredni.

Navdušenje žabjega rodu je raslo, dokler še ni razlegel krik: "Rešimo se, štokrlje letijo!"

Naj zraste žaba še tako velika, strahu pred štokrljo se ne iznebi nikoli. Vse žabe so s ceste brž poskakale v vodo. Tudi podkovana žaba se je požurila in se srečno rešila.

Ko štokrlje odletijo priplavajo žabe spet na dan in čakajo, kdaj se pokaže dika njihovega rodu. Ampak čakale so zaman, zakaj podkovana žaba je lahko skočila v vodo zaradi podkev pa ni mogla splavati več na vrh in se je pod vodo žalostno zadušila.

Tovarišice so jo bridko objokovale.

Da ne bi minil spomin nanjo, ki je tako proslavila žabji rod, so zložile dolgo pesem o junaški podkovani žabi.

In to pesem žabe še dandanes prepevajo.

Dva računa

1. Jančkov račun.
Mama dolžna Jančku.

Trikrat prinesel drva iz drvarnice po 50 gr, je	1.50 š
Štirikrat šel v trgovino, vsakikrat po 50 gr, je	2. — "
Enkrat sekal drva, je	1.50 "
Trikrat zibal Jožka, vsakikrat 50 gr, je	1.50 "
Petkrat pestoval Jožka, vsakikrat po 50 gr, je	2.50 "
Skupaj	9. — š

2. Mamin račun.
Janček dolžan mami.

Skozi deset let sem vsak dan skuhala zajtrk, vsakikrat nič, je	0. — š
Vsak dan sem ti postlala posteljico, vsakikrat nič, je	0. — "
Vsak dan sem ti skuhala obed, vsakikrat nič, je	0. — "
Vsak dan sem ti skuhala večerjo, vsakikrat nič, je	0. — "

Prenos	0.-- Š
Toliko novih oblek sem ti naredila in dala, vsakikrat nič, je	0.-- "
Tolikokrat sem ti obleko zašila, vsakikrat nič, je	0.-- "
Ko si bil bolan, sem ti stregla vse noči, vsakikrat nič, je	0.-- "
Ko si bil majhen, sem te toliko- krat zibala cele noči, vsakikrat nič, je	0.-- "
Skupaj	0.-- S

Račun je že plačan. Plačala ga je moja
ljubezen do tebe.

Tvoja mati.

Ōčetu

Dom je prazen - gospodarja ni ;
tuj in neprijazen zre v samotne dni.

Mrtvo je v družini - v njej glavarja ni;
vsi spomini mrejo v žalosti...

Njiva ni zorana - oratarja ni;
kakor črna rana sred polja leži - - -

Dom, družina, gruda, jaz -
Vse en žalošten obraz ...
V eno prosnjo hrepeni...
Ōče! Vrni se med nas
z dušo vsaj - v te težke dni !

Vinko Žitnik.

Cvetko Golar.

Mati-mučenica

ati je prišla k svojemu sinu vojaku. Zvedela je bila, da leži ranjen v bolnici. Težka in dolga je bila pot do tja, a materino srce je hropenelo po njem. Zvečer že je stopila v staro, sivo poslopje, kjer so ležali ranjeni junaki. Vprašala je po sinu in peljali so jo k njegovi postelji.

Moj Bog, kako se je prestrašila uboga mati, ko je zagledala njegova izmučena, blede lica! In te oči, te sinove mile oči! Kako svetlo in jasno so sijale, a zdaj, kje je njih lesk in smehljaj!

Zrjokala je uboga mati, a sin jo je tolažil: "Ne žaluj, mati moja, veseli se z menoj! Drugim materam so sinovi ubiti, a jaz še ozdravim."

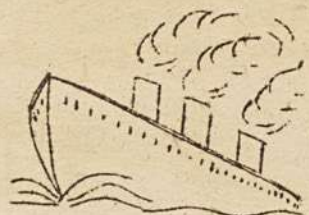
In mati si obriše solze, vzame iz torbice nove nogavice in jih poda sinu: "Na, dete moje! Sama sem jih napletla zate."

Žalostno se nasmehne sin. Mati privzdigne odejo, da bi mu obula nogavice. A tedaj zagleda, da je sin - brez nog. Sovražnikov top mu jih je odtrgal in odnesel. Ne glasu tožbe ni bilo iz materinih ust, ker prevelika je bila bolečina njenega srca. Zgrudila se je na sina in tiha solza ji je posrebrila njena vela lica.

Velika je bila žrtev, veliko trpljenje slovenske matere za domovino, večja je bila njena bolečina kakor sinova.

V POUK IN ZABAVO

V danih časih so ljudje potovali samo peš. Ko so si ukrotili konja in govedo, so jahali in se vozili. Sčasoma so začeli delati tudi lepše ceste.

Prebivalci obrežnih krajev pa so začeli narejati splave, potem čolne in ladje; tem so dajali obliko rib, namesto plavuti pa vesla in krmi-
lo, pozneje jadra.

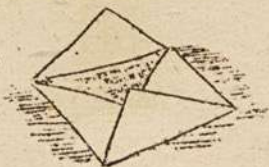
Tako so potovali ljudje po kopnem in po vodi dolgo, dolgo dobo.

Pred kakimi sto leti so začeli graditi železnice. Vlak nas silno hitro ponese v največje daljave. Po morjih pa drviijo parniki. Pozneje so izumili kolesa, po katerih se lahko človek z lastno silo popelje iz kraja v kraj, zlasti v ravnini. Toda človeški duh še ni miroval. Da-
nes je že skoraj vsak otrok videl voz, ki drči brez konja po cesti; to je avtomobil.

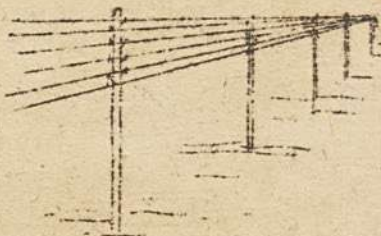
Končno pa so izumili še letalske stroje ali zrakoplove, s katerimi človek leta kakor ptica po zraku.

Ako je hotel v starih časih človek komu kaj sporočiti, pa ni imel prilike iti k nje-
mu, je poslal koga drugega, sluga. Če je znal pisati, mu je izročil pi-
semce.

Pozneje so začeli v velikih krajih zbirati pisma za določene kraje in jih skupno razpošiljati. Tako so se počasi razvile pošte, ki odpravljajo še dandanes hitro in primerno poceni pisma po vsem svetu.

A človeku je bilo to še vse prepočasi. Izumil je brzojav. Po bakreni žici švigajo misli iz kraja v kraj. Ko je umrl pred dolгим časom neki papež v Rimu, so zvedeli to pri nas šele čez tri mesece, pri predniku sedanjega papeža pa še isto uro. Kajti sedaj je mogoče brzojaviti že celo brez žice. Po telefonu pa lahko govori človek s človekom v največje daljave, kakor da sedita za mizo.

Danes pa nam radio sporoči najnovejše vesti v najkrajšem času iz najbolj oddaljenih krajev.

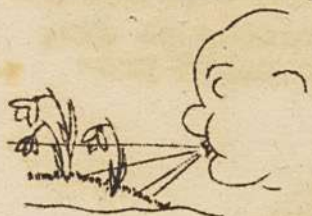
Tako vidimo, da je izpopolnil človek občila do neverjetne popolnosti. Bog ve, kaj še izumi.

Občila so neizmerno važna, zato je strogo prepovedano kakor koli jih poškodovati, tembolj, ker se lahko tako povzroči velika škoda ali nesreča.

Razvozljanke

Od znotraj vse življenje ni
možiček videl svoje hiše
in vendar vedno v njej tiči,
Kako ta mož se piše?

Prirohni in prisopiha,
vendar nima pljuč, da diha;
brez jezika kakor med
sneg poliže nam in led.

Stara baba grbasta,
stara baba škrbasta,
kraj vode poseda,
se v zrcalo gleda.

V lepi slogi brata dva
gledata, kar svet ima,
vendar pa še brata brat
videl niti ni enkrat.

Na zapeček sede,
brez vretena prede,
prede venomer,
preje pa - nikjer.

Sredi polja prazen grad,
sama okna, nič ni vrat.
Židarji pridejo,
z zlatom okna zazidajo.

Uganke

1) ODBIRALNICA.

Ljubljana, Cejlon, Lepota,
orešek, plima, revež, pesek, hi-
ša, seme, njiva, breme, platina.

Vzemi iz vsake besede po dve,
iz zadnje 3 zaporedne črke, pa dobiš pre-
govor o materi.

2) SRCE.

3) PROŠNJA.

tisve žejfo drimo markr,
nanžidru še šinna dibo darspogo,
šire nas debe, čihremo biskr,
tosve ljeseve nam v cihsr žgipri!

4) ŠTEVILNICA.

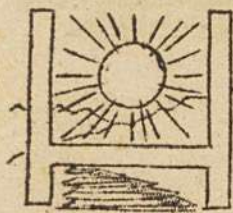
7, 3, 20, 5, 16 - 15, 10, 1, 20, 19 -
3, 25, 8, 4, 15 - 11, 25, 6, 20, 21,
8, 4, 1, 16, 11, 20.

Begunska MLADINA

Leto 2. — Lienz, 1. IV. 46 — Štev. 9

Najlepša je mladost

ej, kako je lep pomladni svet! Pod toplimi pomladnimi žarki odpirajo prve pomladanske cvetice svoje nežne glavice. Popki odpirajo svoja naročja in svetlozeleni lističi kukajo v jasni pomladni dan. Rosne kapljice na travnatih bilkah blestijo v čudežnih mavričnih barvah. Pisani lahko krili metuljčki obletavajo raznobarvne cvetke. Petje ptičjih zborov oživilja pestrost pomladnih lepot. Kot daljni odsev božje lepote je pomladni čas!

Ali veš, otrok moj dragi, da je tvoja duša neprimerno lepša kot vsa ta pomladna lepota? Lepota tvoje duše ni le odsev božje lepote, je del božje lepote. Lepa duša! Odseva iz tvojih nedolžnih oči, iz katerih gori nekaj svetega, velikega, božjega. Vsa prelest pomladnega cvetja, zelenih gozdov, bisernih rosnih kapljic, ptičjega petja — kaj je vse to proti lepoti čiste duše?

Pomladno jutro. Včeraj tako lepo, da ti je duša vriskala od veselja, danes otožno,

da se ti srce krči od žalosti. Kako to?
Strupeni dih slane je zamoril nežne cveti-
ce, opalil svetlozelene lističe. Izginila
je biserna rosa, utihnila vesela pesem
ptic. Pomlad je v hipu izgubila vso svojo
lepoto.

Taka je tvoja duša, ko pade nanjo sen-
ca greha, ljubi otrok moj. Skaliijo se ti
jasne oči. Sree, prej veselo, je žalostno.
Na duši leži kot težak kamen zavest kriv-
de. Slana je padla nanjo.

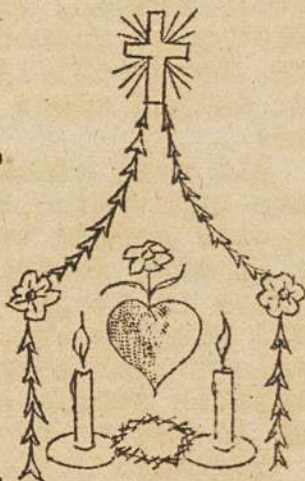
Varuj, dragi moj, lepoto svoje duše, ta
najdražji zaklad, od Boga ti dan. Naj osta-
ne neomadeževana kot lepota pomladi. Pomlad
je mladost. A najlepša je mladost čiste,
neomadeževane duše!

Srce - oltar

Tvoja duša, ljubo dete,
bodi kakor lep oltar,
nanj polagaj misli svete,
grešne misli pa nikar.

Voščenice v belem krogu
na oltarju plamene,
želje, dvigajoče k Bogu,
v prsih tvojih naj gore!

A ljubezen do očeta,
ki prebiva vrh neba,
ta nad vse ti bodi sveta,
bodi - večna luč srca!

ZGODBA O LILIJAH

milim, prehlasi pogledam
je zrla Devica z zlatega
oltarja nanj. Bilo mu je,
kakor da mu prijazno po-
kimava z belim, deviškim
obrazom.

Potolažen je vstal. In
kamor je jezdil, koder je hodil, povsod se
je oziral doslej potolažen v nebo, povsod
je mislil z gorečo ljubeznijo na nebeško
Kraljico in jo je pozdravljal pobožno, otro-
škovdano: "Ave, Maria!"

Prigodilo se je pa nekoč, da je napadel
grad, kjer je živel ta vitez trde glave pri
svojem oženjenem bratu, sosedni vitez, ropar
in razbojnik, z veliko četo svojih divjih
vojščakov. Hrabro so se branili prebivalci
gradu; zlasti je kosil med napadalci s svo-
jim mečem vitez trde glave, prav kakor kosi
v ranem jutru na rosнем travniku krepak in
zdrav kmetski fant. In v divjem bojnem me-
težu je venomer pozdravljal priprošnjice
in pomočnice poštenih vitezov: "Ave, Maria...
Ave, Maria... Ave, Maria..." Kakor mogočni
bojni klic se je glasila glasna, pobožna
njegova molitev.

Že se je zasekal kakor ostra, neusmiljeno
prodirajoča zagozda v sredino sovražnikov,
kar ti z vso silo, vsi besni pritiskajo
nanj. Sam vitez-ropar se zažene z divjim
srdom na težko stiskanega, že upchanega ju-
naka in mu zada z mečem smrtno rano v vrat.

Oblit s toplo rdečo krvjo vitez omahne,
pogleda še enkrat kakor za pozdrav v nebo,
pozdravi še enkrat vdano in ljubeče nebeško

gospo: Ave, Maria!" - pa izdihne pobožno dušo.

Smart gospodarjevega brata, od vseh spoštovanega in ljubljenega viteza, na novo izpodbode in razvname grajske bojevnike. S podvojeno silo in srditostjo planejo na sovražnika. Po divjem boju moža z možem jih zapode v beg.

Mrtvega viteza pa pokopljejo na grajskem pokopališču, tik ob kapelici Matere božje.

A čudo, čudo nezaslišno!

Gre nekega dne na pokopališče mala grajska hčerka, angel nedolžnosti. Kar zagleda na stričkovem grobu čudokrasno lilijo, kakršne do tedaj še ni videla nikoli na pokopališču. Nežno prime z drobno roko belo cvetke in nagne k njej zlatolaso glavico. Kar se zavzame še bolj. Zakaj glej, na vsakem lističu zagleda drobne z blestečimi črkami vpisane besede.

Hiti po mamico. Grajska gospa pride in se istočasno čudi nenavadni krasoti lilij.

Še bolj ostrmi, ko čita na lističih cvetov
z zlatimi črkami vpisane besede: "Ave, Maria,..
Ave, Maria..."

Zbero se vsi grajski. In vsi bero zavze-
ti: "Ave, Maria... Ave, Maria..."

Glas o čudu se naglo razširi po deželi.
Od blizu in od daleč prihajajo ljudje, strme
ogledujejo zlata slova: "Ave, Maria... Ave,
Maria!"

Leto za letom je vzbrstela od tedaj iz
groba, naravnost iz srca vitezovega, čudo-
krasna cvetka; leto za letom je ozmanjala
ljudem vitezovo ljubezen do nebeške Kralji-
ce. Vedno na novo je pozdravljalo srce vi-
tezovo iz globokega temnega groba nebes in
zemlje mogočno gospo, kakor jo je slavila
vitezova duša v svetlih višavah nebeških,
kjer je molila in moli vse dni in vse veke
neprestano:

"Ave, Maria... Ave, Maria ..."

Pozdravljeno sonce pomladno

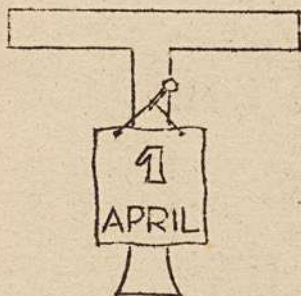
Pozdravljeno, sonce pomladno,
pozdravljene, tople noči,
težko sem, težko že čakal
teh jasnih in blaženih dni.

Prostrano se polje smehlja mi
in njiva drhti pred menoj,
kot mamica skrbna me prosi,
da spraviti zaklad ji dam svoj,

Plug, zvesti moj drug, hrepeni že,
da grudo bi težko oral,
da trda tla v mehko bi postelj
za upanje moje zrahljal...

Hej, njivici-materi seme,
a varstvo Bogu izročim,
da žitu ne bo dolgočasno,
dih božji igra naj se z njim.

PRVI APRIL

one, hitro vstani, danes delijo v 14. baraki belo, sladkano kavo za zajtrk. Ljudi je že vse črno okrog kuhinje. Skoči brž ponjo, da je ne bo zmanjkalo!" reče Micka svojemu bratu.

Tone skoči hitro iz postelje. Naglo se obleče, pograbi posodo in zdirja proti kuhinji. Okno kuhinje je bilo sicer odprto, a ljudi pred oknom nič. Toneta obide strah: "Kaj, če je že zmanjkalo kave?" Boječe postavi posodo na okno.

"No, kaj imaš pa ti v posodi?" pravi Zofka. Tista, ki deli hrano, saj jo poznate! Tone pogleda. Kaj vidi? Na dnu posode je bil listek z napisom: "1. april." Nevoljen vrže listek proč, vzame kavo, ki mu jo je smeje se nalila Zofka in odide.

Micki se dobro zdi, da je za 1. april "potegnila" Toneta. Ta se pa, kajpak, jezi in premišljuje, kako naj Micki povrne šalo.

Popoldne sedi Micka v sobi in piše nalogo. Kar pridirja od nekod Tone in zakliče: "Kar spravi nalogo, Micka, ne bo treba več pisati! V Kanado gremo!"

"O, že vem," reče Micka, "danes je prvi april."

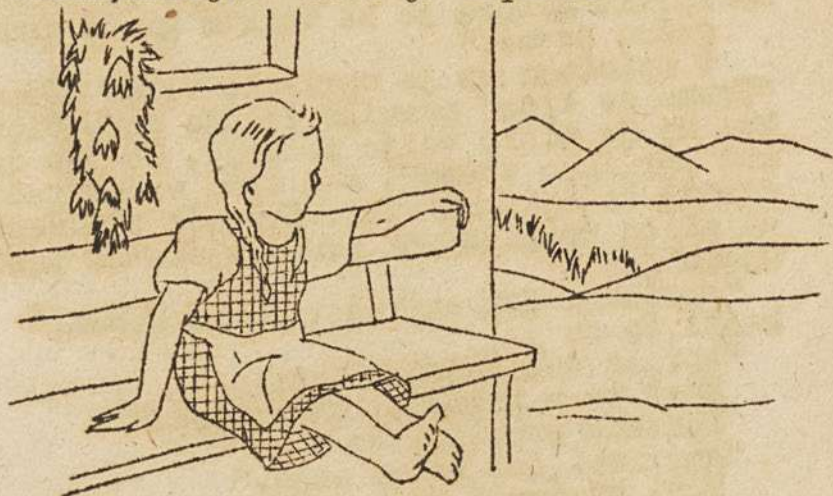
Spomini

Hišica bela je sredi ravnine,
v njej pa Martinka obuja spomine.

"Lani nam očka je delal piščali;
piskali, peli smo in se igrali."

V šopke vezali smo pisane cvetke:
zvončke, trobentice, male marjetke.

Pa smo jih nesli v cerkvico belo:
"Vzemi, Marija!" srce je zapelo.

Vigred odšla je, minilo je cvetje,
očka naš dragi v daljni šel svet je.

Kje si moj očka, oj, kje si sedaj?
Pridi, da j, pridi že skoraj nazaj?"

Hišica bela je sredi ravnine,
v njej pa Martinka obuja spomine.

Glavo poveša v drobne ročice,
solzice grenke zalivajo lice.

APRIL

V narodnih vremenskih prerokbah

Ni ga meseca v letu, ki bi bil tako muhast, kot je april in je ljudska modrost to prav lepo izrazila v pregovoru

"april rogovil".

Na neprestano spreminjanje vremena se nanašajo tudi pregovori:

"aprilsko vreme ima 9 misli na dan";

"kolikor je v letu dni,

tolikokrat se v aprilu vreme spremeni"

in "aprila meseca je za vsakim grmom drugačno vreme."

V splošnem pa je aprilsko vreme deževno. "Vreme se kisa" pravijo ljudje in o človeku, ki je slabe volje pravijo, da "se drži kot aprilsko vreme". Nam tako vreme radi slabih čevljev ni všeč. Drugače pa kmetu, ki gleda upapolno na prebujajočo se rast. Njemu je

"aprilski dež največji dar z nebes," kajti, če je

"aprila dež, majnik hladan,
kmet bo s pridelki obdarovan."

Ponekod pravijo, da

"aprilski dež travo seje."

Tudi sv. Jurij in sv. Marko, ki godujeta v aprilu, nam marsikaj prerokujeta:

"Sv. Jurija luža pa kresna suša
dobro letino delata",

"če na sv. Marka dežuje,
dobro letino napoveduje."

Taki in podobni pregovori dokazujejo, kakšne važnosti je dež v aprilu.

Sonce v tem mesecu nima še prave moči.

"Če pred sv. Jurijem kdo na zemlji zaspi,
je mrtvičen vse leto", pravijo nekje na Go-

renjskem. Pravijo tudi, da

"aprila trava ne raste, če jo s kleščami ven vlečeš; maja pa raste, če jo s kladi-
vom nazaj zabijaš." Vendar pa je res, da

"če malega travna sonce peče
v jeseni vince v sodčke teče."

In čeprav nima sonce še prave moči, je
tudi to res, da "sv. Jurij na zelenem konju
prijaha."

Proti koncu meseca je torej narava v
najlepšem zelenju in polnem cvetju. "Če do
sv. Jurija češnje cveto, se lahko cambori
sežgo", pravi pregovor. Drug pregovor pa
pravi: "Slana v aprilu je bolj nevarna kot
poleti toča in suša soparna."

Grmenje je v aprilu nenavadno in ljudska
modrost si od njega ne obeta nič dobrega.

"Če pred sv. Jurijem grmi,
dobro letino podi";

"če pred sv. Jurijem grmi,
se rada zima ponovi" in

"če na sv. Jurija grmi,
prehov ni," pravi ta modrost.

O sv. Juriju nastanejo rade vremenske
spremembe, saj "sv. Jurij se rad razburi."

Kot vidimo iz teh pregovorov, je april
bogat na vremenskih izpremembah. Tudi če
je začetek meseca lep, naj nas to ne moti,
kajti

"april rogovil; ;

če z glavo ne, pa z repom."

Ako Bog da

Jurij je vprašal svojega soseda Andreja, ali pojde drugega dne na semenj. "Pojdem", odgovori Andrej, "ako Bog da!"

"Tudi jaz pojdem", reče Jurij, "naj Bog da ali ne."

Ko se drugega jutra Andrej zdravi, vstane in se napravi na semenj ter pokliče svojega soseda, mimo njegove hiše gredoč: "Jurij, ali slišiš, pojdiva na semenj!"

"Prijetelj, jaz ne morem," mu odgovori sosed, "nocoj mi je konj poginil."

NA PAŠI

Cenko je na pašo hodil
in piščalke je majil.
Kosa v grmu je posnemal,
kos njegove je drobil.

Liska, kravica pohlevna,
slušala je pesem to,
z repom je pomahovala,
češ: lepo je, res lepo!

Cenko spravil je piščalko,
stopil h kravici in del:
"Dosti bo za danes, Liska,
zvon večerni je zapel."

NEKOČ JE BILLO ...

Sonce sije čimdalje topleje. Metka je že nabrala zvončkov in postavila šopek na mizo. Stara mama poseda pred barako in se sonči.

"Je že konec zime", pravi. "Zopet sem doživela pomlad."

Pogleda na mlado travico: "Ta se ne da. Če bi jo s palico zabil v zemljo, se zopet prikaže."

Travnica res leze iz zemlje kakor zeleni laski.

K stari mami se pripodijo ovroci: "Stara mama, povej nam kako povest!"

"Nak, povesti pa danes nič! Bo pa nekaj drugega," pravi stara mama in prične:

"Lani ob tem času je bilo. Ravno smo bili dokončali popravilo hiše. Še vrt je bilo treba urediti. Hlapec je vrt globoko prekopal in pognojil in napravili smo gredice. Vanje smo posejali solato, špinado, zelje, korenje, petersilj in drugo zelenjavo. Posadili smo semenske pese, zeljnih štoržev, semensko repo in korenja. Gredice ob hiši smo posejali z raznim cvetličnim semenjem.

Ata, Marko in Tonček so šli v sadovnjak za hišo. S seboj so vzeli žičnato strgalko, vrtno škarje in žago. Odžagal je od snega polomljene in križem rastoče veje. Marko je s škarjami postrigel roparje, Tonček pa je s strgalko postregel stari lub in lišaj. Delo je bilo kmalu končano in vrt je bil kakor prerujen. Upali smo, da bomo v jeseni spravili obilno letino. Bog je hotel drugače."

Ob spominu na minule dni je stari mami zdrknila solza po velem licu.

"Ne jokaj, stara mama," pravi Metka, "bo pa drugo leto boljše. Še bolj bomo delali in Bog bo naše delo gotovo blagoslovil."

"Tako bodi Metka. Molimo, da bi nas Bog kmalu uslišal."

In v tihi molitvi in prošnji k Bogu so se združila srca vseh.

Gozdič je že zelen...

"Ptički, jaz vprašam vas,
al' bo že skor' pomlad,
al' bo že skoraj
zelena pomlad?"

"Pomlad že prišla bo,
k' tebe na svet ne bo,
k' te bodo djali
v to črno zemljo."

Gozdič je že zelen,
travnik je razcveten,
ptički pod nebom
veselo pojo.

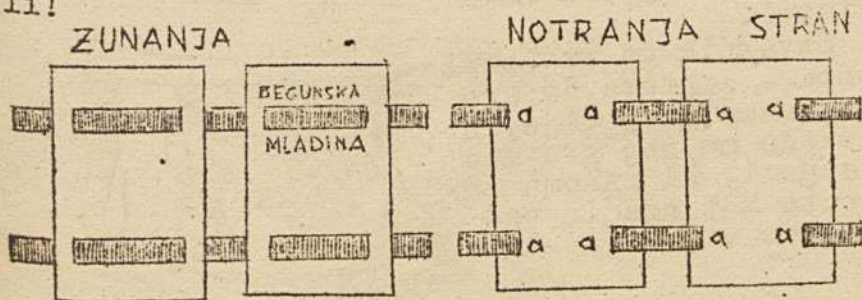
Zanimivosti

Delali bomo.

Halo, otroci! Imate še vse številke? Begunske mladine? Še! Prav! Ampak trgajo se vam, kaj ne? No, le počakajte; danes se bomo naučili delati mape, v katere boste lahko spravljali vse številke vašega lista. Potem se vam pa ne bodo tako trgale. In najlepše je to, da ne boste rabili za to delo nič posebnega; samo nekaj lepenke pa še kakšen trak povrh. Torej, le pozor!

Urežite si dva kosa lepenke, za spoznanje večja kot je "Begunska mladina". V vsak kos lepenke napravite z ostrim nožem štiri zareze (glej sliko -a). Skozi te zareze napelješ primerno širok trak, kakor kaže slika in mapa je gotova. Če nimaš traku, zvrtaj v lepenko luknjice in skozi nje napelji vrstico, pa bo tudi dobro. Če pa nalepiš na zunanjo stran mape še kos pisanega papirja, ki je malo večji od lepenke (kar gleda čez, zavijaj navznoter), imaš že kar čedno mapo. Še lepša pa bo, če tudi notranjo stran "oblečeš", to pa z belim papirjem. Poskusite! Sem prav radoveden, kdo bo lepše naredil.

Pa še drugič kaj, če boste lepo napravili!

Kralj Matjaž

Kralj Matjaž je vladal pred davnim, davnim časom na Ogrskem.

Ko se je oženil z lepo kraljičino Alenčico, je napovedal vojno vsem vladarjem sveta. Vsak pa, ki se je z Matjažem bojeval, je bil premagan.

Zaradi tolike sreče v bojih se kralj Matjaž tako prevzame, da pozove samega Boga na boj.

Bog pošlje h kralju Matjažu angela. Božji poslanec ga vpraša: "Ali se res hočeš vojskovati s samim Bogom?"

Kralj Matjaž odgovori: "Res se hočem."

Zdaj se začne močno bliskati.

Hitro vpraša kralj Matjaž: "Kaj je to?"

Angel mu odgovori:

"Božje sablje!"

Zdaj začne grmeti.

"A kaj je to?" vpraša zopet Matjaž.

"To je ropot božjih bobnov!" pravi angel.

Tega bobnanja pa se kralj Matjaž tako prestraši, da zaprosi Boga milosti.

Stvarnik ga res pomilostí, a zahteva, da gre tja, kamor ga pošlje. In zaukaže mu, naj gre med dve gori, ki mahoma za-grneta Matjaža in vso njegovo vojsko.

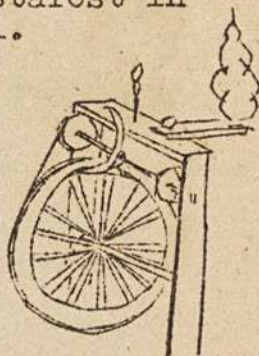
Razvozljanke

Iz samih lukenj narejeno,
držim ti vendar, kar se da;
če mi iz srede vzameš eno,
razpadem ti na konca dva.

Učiteljica se učila ni
in vendar starost in
mladost uči.

Okroglo je prvo, da se vrti,
glave se tvoje drugo drži;
oboje se suče venomer,
posebno pridno zimski večer.

Mladenka - planinka,
ženka - dolinka,
starka - primorka.

Brez mene ptica ne more leteti,
pisar me tudi mora imeti.

Povest brez besed v
štirih poglavjih

1

2

3

4

NAJBOLJŠA RAZLAGA BO NAGRAJENA IN
OBJAVLJENA V PRIMOVDNI ŠTEVILKI!

Regunska MLADINA

Leto 2 — Lienz, 15. IV. 46 — Štev. 10

VSTAJENJE

red 1900 leti. Velikonočno jutro je zasnilo nad temnim in žalostnim velikim petkom.

Kristus je vstal.

To je simbol našega vstajenja. Vstani tudi ti!

— — — —

Pred vrati mesta Najma je Jezus srečal mrtvaški sprevoz.

Umrli je mladenič in zdaj ga nesejo k večnemu počitku. Mati sključena in objokana gre za sinovo krsto.

Mimo pride Jezus in ji reče: "Ne jokaj!"

Roko položi na mrličevo ramo in reče:

"Mladenič, rečem ti vstani!"

Mladenič vstane. Jezus ga prime za roko in ga vrne njegovi materi.

Morda tudi nad tabo joka druga mati : Cerkev.

Mnogi, ki hodijo po zemlji živijo samo telesno, duševno pa so mrtvi. Njihove duše so mrtve zaradi greha, ki jim leži na duši.

Gorje, če ne bo mimo Jezusa, ki bi jim

rekel ono čudovito besedo: "Mladenič, rečem ti vstani!" Potem so izgubljeni. Iz pekla ni več rešitve.

- - -

Kristus je premagal temo in peklo. Vstal je. Premagaj tudi ti samega sebe in vstal boš.

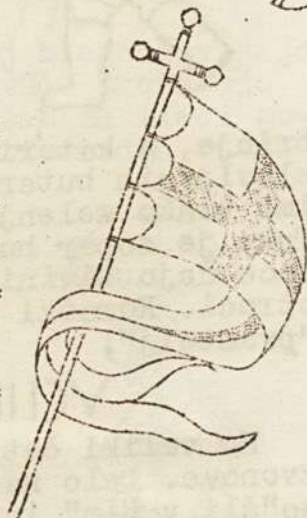
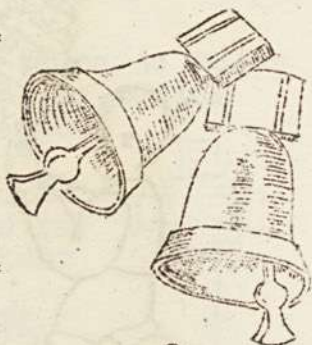

NAŠI DRAGI BEGUNSKI MLADINCI
ŽELIMO VESELO VELIKO NOČ
IN OBILO MILOSTI VSTALEGA ODREŠENIKA!

Veliki teden pri nas

S prvim dihom pomladi se tudi v človekovem življenju prebude nove sile. Velikonočni zvonovi neprenehoma na znanjajo pesem pomladi. Tiha in cvetna nedelja začenjata velikonočne praznike z njihovimi šegami in običaji.

Pri nekaterih Slovanih je še v navadi poganski običaj "sežiganje babe". Ta ima svoj izvor v prastarem "odnašanju smrti", ki se je vršilo v začetku pomladi. Bako so imenovali "Morano" ali smrt. Drug običaj, ki je v zvezi s prihodom krščanstva ter odhodom poganstva, praznujejo Srbi na god sv. Jurija. Človek naj stopi čist in preroden v novo leto. Zato vstanejo ta dan žene še pred sončnim vzhodom in prineso vode iz sedmerih studencev; v njih se umijejo ljudje in opero vse pri hiši. Pri nas pa so za veliko noč udomačene naslednje šege in običaji:

CVETNA NEDELJA

Na cvetno nedeljo ne-
so otroci in fantje v
cerkev butare, mlado ze-
lenje in cvetje, povezano
s pisanimi trakovi. Okra-
šene so z jabolki in po-
marančami. V cerkvi jih
duhovnik blagoslovi. Vča-
sih so imeli nekateri
fantje ogromne kot dre-
vesa visoke butare. Pone-
kod na Gorenjskem imenu-
jejo butaro "beganica".
Navadno je narejena iz
treh leskovih, treh vrbo-
vih in treh drenovih šib,
vmes pa je zataknjeno bo-
dičje, bezeg, mačice in
bršljan. Za "vršelo" pride

brinje, s katerim o božiču kade. Od blago-
slovljenih butar, ki jih dobro shranijo,
ima vsako zelenje in okrasek svoj pomen.
Tako je zoper hudo uro oljka in šibje, ma-
čice dajo živini zdravje, sadje pa pojedó
otroci. Koroški Slovenci pravijo butaram
"prantelj".

VELIKI ČETRTEK

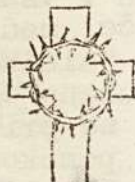
Na veliki četrtek zavežejo po cerkvah
zvonove. Delo na polju se ustavi. Zvonovi
so "šli v Rim" in se vrnejo na veliko sobo-
to. V času, ko so zvonovi zavezani, se
oglasijo "raglje" in "tolkači".
Pri popoldanskih molitvah se
zbero otroci za cerkvijo. S
seboj prinesejo stare zabaje,
škafé, kladiva in druga. To

molitvah začno razbijati in ropotati, rekoč, da "Boga straše". Dekleta se umivajo, kadar v zvoniku drdra raglja, da se opero grehov in ne dobe lišajev. Ko so šli zvonovi v Rim, ugasne tudi večna luč v cerkvi in jo šele v soboto zjutraj zopet prižgo.

VELIKI PETEK

Najresnejši dan velikega tedna je veliki petek. Ta dan pravijo, da je zemlja mrtva. Vse žaluje zaradi Jezusove smrti.

Ljudje molijo ob Kristusu na križu in poljubljajo njegove rane. Pravijo, da se zadavi, kdor je na veliki petek meso.

VELIKA SOBOTA

Na veliko soboto zjutraj blagoslovljajo v cerkvi ogenj in vodo. Otroci prenašajo blagoslovljeni ogenj po hišah na tleči goibi. S tem ognjem zakurijo tisti dan v vsaki hiši, nesejo ga pa tudi na njive in travnike. Dekleta prineso iz cerkve blagoslovljeno vodo, s katero poškrope hišne in gospodarske prostore, drugo pa je vse leto hranijo za zdravila.

Popoldne pa nesejo k "žegnu". V visoko naložene jerbace spravijo kolače, potice, gnjat, pirhe, hren in drugo in vse pokrijejo z belim, lepo vezanim prtom. Z jerbacom se napote v cerkev. Po blagoslovu pa se prične domov grede prava dirka. Katera deklet priteče prva domov, pri tisti hiši bodo poleti

prvi imeli opleto proso.

Navadno se vrši na veliko soboto popolndne tudi velikonočna procesija. Med zvonenjem pri procesiji pojo aleluja in streljajo z možnarji. Najmočnejši fantje od fare nosijo visoka bandera. Če veter prevrne bandaro, je to za nosače velika sramota.

VELIKA NEDELJA

Zjutraj na veliko nedeljo se račne "žegen". Vsak član družine dobi svoj del jedače, med katero ne sme manjkati hrena in "aleluja", to je posebne jedi, ki je skuhana iz posušenih repnih olupkov. Po jedi se prične igre in sekanje pirhov, katere ponekod lepo opišejo in okrase.

Z velikonočnimi prazniki je bila zemlja bagoslovljena. Vrtovi, polja in ceste niso

več začarane in otroci lahko hodijo bosí. Jutro o veliki noči se od vseh strani razsvetli. Sonce od veselja trikrat poskoči, pokloni se pred Stvarnikom in zažari v vseh barvah. To so tančice angelov, kadar plešejo okoli sonca. Zjutraj je videti v nebeški zarji belo, zvečer pa modro velikonočno jagnje.

Med ljudskimi pregovori o teh dneh pa se prečesto uresniči znano vremensko reklo:

Zelena velika noč - bele binkošti.

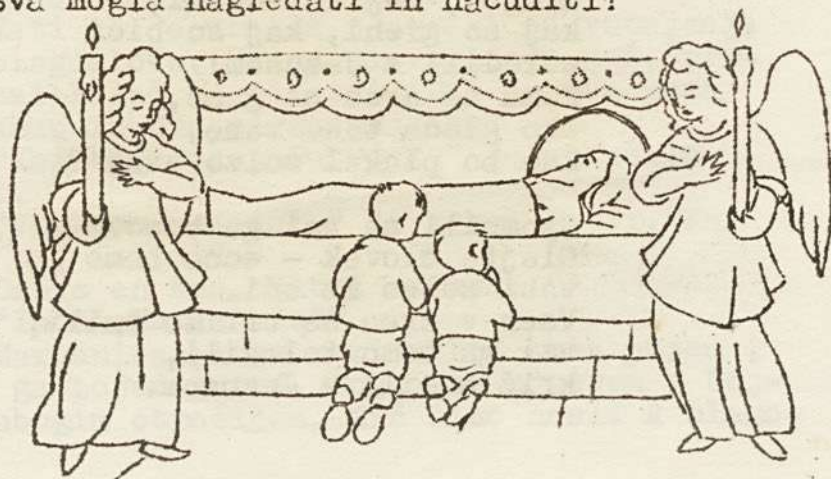
Danilo Gorinšek.

KRIST JE VSTAL

Lastovica vrh grmička:
Krist je vstal!
In vodica sred gozdička:
Krist je vstal!
Beli cvet v zeleni trati:
Krist je vstal!
In z neba vsi žarki zlati:
Krist je vstal!
Lastovica vrh grmička
in vodica sred gozdička,
beli cvet v zeleni trati
in z neba vsi žarki zlati
so zbudili srce moje.
Moje drobno srce poje:
Krist je vstal!

Božji grob

S Peterčkom sva se dolgo prej veselila
velikega petka. Nestrpno sva štela aneve .
In ko sva šla popoldne v cerkev, kako sva
se čudila krasoti božjega groba in se ni-
sua mogla nagledati in načuditi!

Res, mala nebesa! Kamor se ozreš, povsod same luči, rdeče, zelene, modre in rumene. Zdi se, kakor bi se bliskale mnoge čudežne oči iz božjega groba. In vojaki, ki stojе ob strani resni in brezčutni in gledajo tako hudo in jezno! In angela, ki jokata ob grobu! In v grobu Gospod Bog! In monštranca, stoječa visoko na oltarju, zavita v tančico, in dve dolgi vrsti sveč ob njej-čudovito!

Ljudje prihajajo poltiho; stopajo počasi, po pristih; poklekajo ponižno daleč od groba, drsajo na kolenih do križa, položenega pred grob, poljubljajo spoštljivo in pobožno pet ran Odrešenikovih - ah, vse je še mnogo lepše, kot sva si slikala poprej v mislih in pogovorih.

Ločila sva se od groba težko in nerada, a navsezadnje sva se morala. Na poti domov pa sva sanjarila in govorila venomer o krasoti, ki sva jo ravnokar gledala... Kakor v nebesih!

GLEJTE ČLOVEK

Glejte, moji otročiči,
kaj so grehi, kaj so biči
naredili z Jezusom!
Komu se srce ne gane,
ako gleda take rane,
kdo bo plakal solzo vsaj?

Spomnili se vsi ga bomo.
Glejte človek - ecce homo
vabi solzo iz oči.
Vsem v srce se briško smili,
vsi ga bomo tolažili,
križ nosili z Jezusom.

Velika noč

"Tingel-tingel-bom-bom!" je potrkovalo pri fari.

Mati je stopila na prag in poklicala: "Otroci, pridite, da bomo nesli k blagoslovu!"

Leško, Peter in Marjanica so pritekli z vrta. Prijeli so se za krilo matere, ki jih je odvedla v hišo.

Na mizi je stal pisan jerbas. Otroci so zlezli na klop, se naslonili na mizo in gledali. Mati je skladala v jerbas.

"Vidite, kolač - to je krona Kristusova."

"Jagnje, -Jezus je bil nedolžno jagnje za nas darovano."

"In pirhi - rdeče kaplje božje krvi."

"In tu korenina hrena - trije bridki žeblji."

Tako je razlagala mati, pregrnila jerbas s pisanim prtom in ga zadela na glavo. Potem so šli.

"Tingel-tingel-bom-bom!" je prepevalo po zraku. Bandera so plapolala v vetru. "Aleluja!" je odmevalo po polju.

Mati se je vrnila z otroki od vstajenja in blagoslova. Tedaj je vzel oče nož, pre-križal kolač in odrezal. Dal je dva kosa vsakemu in dva pirha vsakemu.

"Kaj boš sedaj, Petrček?" je vprašala mati.

"Vse bom pojedel," je rekel Peter. "Kaj boš ti, Leško?"

"Danes en kos, jutri en kos."

"In ti, Marjanica?"

Marjanica pa je rekla: "Pol kosa pojem, pol ga pojem jutri. Enega pa ponesem v baj-to ubogim otročičem. Nič niso nesli k blago=

slovu, ko nimajo."

"To je lepo, Marjanica," izpregovori oče. Leško gleda, Peter gleda.

"Jaz tudi, jaz tudi," se oglasita oba. Hitro vzamejo otroci vsak svoj kos in gredo v bajto.

Siromaki v bajti so večerjali krompir v oblicah.

"Nate, nate!" so jim ponudili prišleci kolača.

Ubožčkom se je samo smejalo od veselja. Zasadili so lačne zobke v beli, sladki kolač.

Njih mati, vdova Jera, je od veselja jokala.

Otroci so se vrnili domov. Preko polja je še vedno donelo: "Tingel-tingel-bom-bom." Otroci so poslušali glas velikonočnih zvonov. V njih srcih pa je bilo veselo, kot da jih sam Bog hvali za njih dobro dejanje.

ZVONČKI

Cin, cin, cin, cin,
kakor majhen zvon iz lin,
kakor angelci bi beli
iz nebes do nas hiteli,
gre zvonjenje prek ravnin,
cin, cin, cin, cin.

Cin, cin, cin, cin,
vsi zaspanci iz votlin
vse v svečano brž odelo,
da vsod bo vse blestelo,
že gre vesna iz daljin,
cin, cin, cin, cin.

Romar brez duše

Pobožni mož Volbenk je srčno želel sezidati cerkev. Pa kaj, ko je bil revež. Kje dobiti denar?

Ko nekoč spet o tem premišlja, se mu prikaže hudobček in pravi:

"Vem, kaj te tare. Pomagam ti. V najkrajšem času ti sezidam cerkev, ako mi daš za plačilo prvega romarja, ki pride v cerkev."

Volbenk ne ve, kaj bi. Pa si misli: cerkev bo posvečena Bogu, torej bo že On dal, da se bo srečno izteklo. Pa udari v kupčijo.

Hudobček potem res kar čez noč postavi krasno cerkev. Volbenk je ves srečen. Toda komaj si utegne cerkev dobro ogledati, že stoji pred njim vragec in zahrešči skozi zobe:

"Ne pozabi, prvi romar je moj!"

Volbenk se prestraši in v silni stiski obrne vse svoje misli k Bogu po pomoč.

V tem pa pridrvi v cerkev oven, ki je bežal pred volkom.

"Glej ga, romarja," veselo zakliče Volbenk.

"Ne bo nič," zavpije hudobček, "ta romar nima duše!"

"O duši se nisva pogajala nikoli," reče Volbenk. "Šlo je le za prvega romarja in tega imaš tu!"

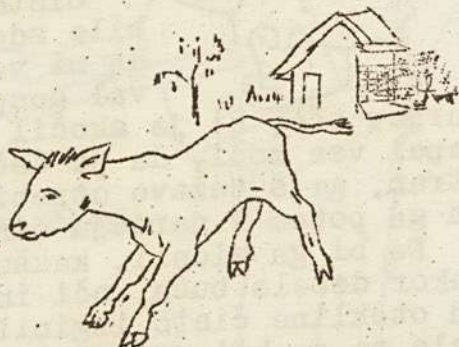
Vragec vidi, da je grdo ukanjen. V strašni jezi zgrabi ovna in tresči z njim kar skozi steno na prosto.

Luknjo, skozi katero je zbežal hudobček, je baje še zdaj videti v Volbenkovi cerkvi.

Cebele so ga

Matijče ni bil priden deček. Za šolo in učenje se je bore malo menil. Tem rajši se je pa potepal po vasi in povzročal ljudem in živalim razne neprilike. Psi, mačke, kokoši, vse to jer kar bežalo pred njim, zakaj poredni Matijče menda ni imel večjega veselja kakor preganjati in mučiti nedolžne živali. Marsikatero ptičje gnezdo je razmetal in marsikatero jajčece vrgel ob tla.

Mladega nepridiprava je dostikrat posvarila in ga skušala poboljšati njegova stara teta, ki ga je imela iz usmiljenja pri sebi. Toda zakrknjenec je ni poslušal. Še celo rogal se je svoji dobrotnici.

Nekoč je na dvorišče Matijčeve tete zašlo sosedovo tele. Teta je velela dečku, naj to tele polagoma zavrne domov, sicer je nevarnost, da ne bi šlo na cesto ali celo na železniški tir.

Ali Matijče je bil s teletom le toliko časa dober, dokler se je videlo na domačem dvorišče. Komaj se je pa skrtil za vogal, je že zgrabil v skladovnici debelo poleno in začel neusmiljeno udrihati po ubogi živali. Tele je začelo bežati, Matijče pa s polenom za njim. Ko tako drevita drug za drugim, trešči tele tako silno v Piškurjev uljnjak, da skoro pade, nato se pa še hitreje požene dalje.

Cebele pa, ki so v vročini že tako pre-

cej hude, so zaradi stresljaja še bolj pobesnele. Mahoma so bile vse iz panjev in ker je tele med tem že srečno odbežalo so se zakadile v Matijčeta, ki je pravkar s polenom v roki prisopihal pred uljnjak. Deček je kričal in otepal z rokami, a to je razbesnela živalice le še bolj podnetilo in pikale so ga povsod, povsod.

Čisto lahko bi ga bile zdelale do smrti, da ni ves prizor opazoval gospodar čebel, Piš-

kurjev oče, ki je skočil s skednja in napel vse moči, da je dečka potegnil v stran, ga s težavo otrepil hudih čebel in ga potem v naročju odnesel domov.

Da bi ga videli, kakšen je bil! Obraz kakor debela buča, oči in nos sta bila od otekline čisto izginila, vse ostalo telo pa je bilo podobno okroglemu soncu. In takšen je ležal in ječal v postelji skoro teden dni.

Sosedje, ki so zvedeli o Matijčevi nesreči, so se mu skrivaj muzali. Pomiloval ga ni nihče. Pač pa so kimali drug drugemu:

"Našel je, kar je iskal. Prav mu je!"

Teta pa, ki je v bolezni stregla Matijčetu, mu je napravila ostro pridigo ter jo podkrepila z resničnim ljudskim izrekom:

"Kdor ni usmiljen do živali, ta ne bo našel usmiljenja pri ljudeh!"

Škorčki — zamorčki

Škorčki-zamorčki
so prileteli
od juga, od sončka
vsi zagoreli.

Z Jurčkom, s prijateljčkom
škorčka kramljata,
o jugu, o morju
žgolita, čebljata.

V srcu je škorki-ženki hudo:
gozd je še mrtev,
gnezdec ne bo.

Jurček - prijateljček
hiško zgradi,
na tepko-medenko
jo pritrdi.

Škorček zakliče:
"Ženka, poglej!"
"Ti si gospa,
izvoli naprej!"

Uganke

1. ZAMENJALNICA.

Orožnik, komar, dva,olika,
peta, led, iva, meter, plani-
na, delo, dlan, deska.

Zamenjaj začetne črke
gornjih besed tako, da dobiš nove besede.
Nove črke dajo velikonočni vzklík.

2. KALVARIJA.

3. VELIKONOČNO VOŠČILO.

V
S
L
V
L
K
N
Č

I
O
A
I
E
A
E
E

Žreb je prisodil nagrado za rešene
uganke Iužovec Rezki.

Regurška MLADINA

Leto 2. — Lienz, 1.V.46 — Štev. 11

Prišel je maj...

ala Vesna se je pripeljala preko širokih belih cest na razkošni zeleni kočiji. Mesec maj je nastopil - mesec rož, petja in veselja.

Majnik je posvečen preblazei Devici Mariji. Mariji, najlepši izmed stvarjenih bitij, mora biti posvečen najlepši mesec v vsem letu.

Otroci, ali ste že kaj slišali o mali Dominiki, kako lepo je ona praznovala Marijin mesec.

Še ne? Pa prisluhnite!

Ko je bila Dominika še majhna, si je privzogila lepo navado, da je posvetila vsako soboto nebeški Materi Mariji. Ta dan se je postila ali pa kako drugače počastila nebeško Mamico.

Ves mesec maj je hodila Dominika na polje in vrtove iskat rože za Marijino znamenje sredi vasi. Tam je vsak večer, ko se je nagnil dan, prisrčno molila. Ko se je neki

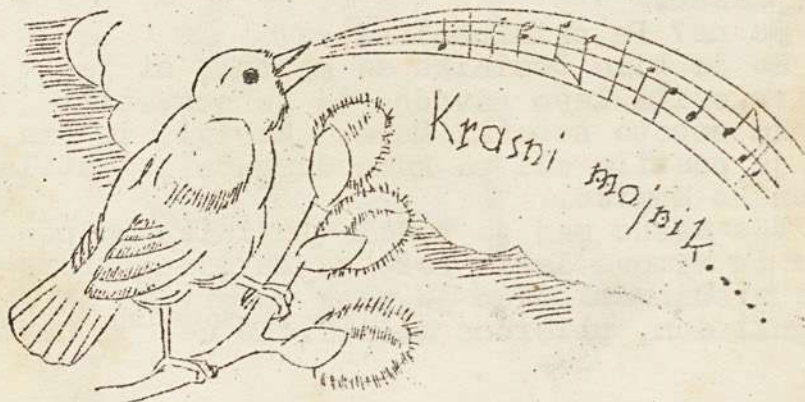
večer vrnila domov, jo je čakal obisk. Prišla je lepa Gospa z zalim fantičem v naročju. Oba - Gospa in otrok - sta prosila Dominiko miloščine. Deklica je stekla v sobo iskat kruha. Pa se je nemalo začudila, ko je v sobi poleg sebe zagledala isto Gospo z otrokom, čeprav se niso odprla vrata. Dominika je dala otroku košček kruha. Ko je deček stegnil roke, je videla, da ima na rokah, prsih in nogah globoke rane.

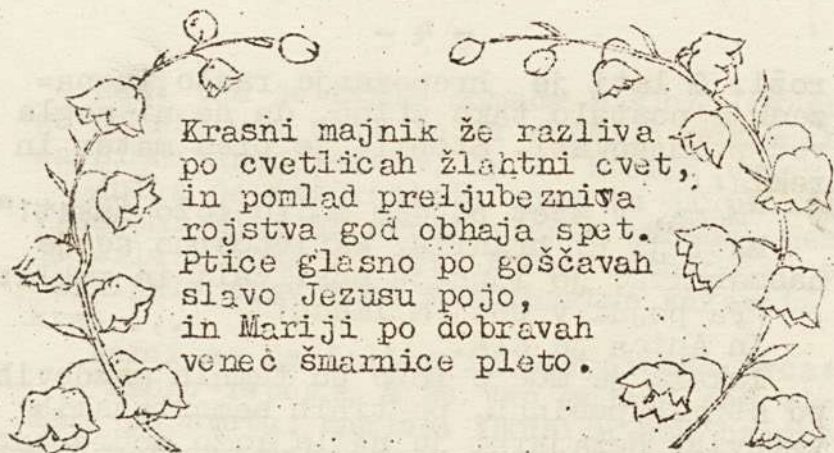
Deklico je prešinilo spoznanje, da ima pred sabo božjo Mater z Detetom Jezusom.

Dragi Marijini otroci!

V maju smo. Po zgledu male Dominike se tudi mi potrudimo, da bomo krasili Marijino znamenje. Pa ne samo z živimi rožami, nabranimi po polju, marveč tudi z duhovnimi rožami: molitvijo in dobrimi deli. Tisto malo malo molitev, ki jih molimo čez dan, molimo zbrano, predvsem rožni venec pri jutranji mladinski maši. V maju bomo začeli še novo šmarnično pobožnost, od katere vem, da ne bo nihče od naše taboriščne mladine izostajal. Imamo veliko potreb, rev in nadlog. Položimo jih Mariji pred šmarnični oltar in če bo Njena in Njenega Sina volja, bomo gotovo uslišani in potolaženi.

Ostanimo dobri in zvesti Marijini otroci!

Krasni majnik že razliva
po cvetlicah žlahtni cvet,
in pomlad preljubezni
rojstva god obhaja spet.
Ptice glasno po goščavah
slavo Jezusu pojo,
in Mariji po dobrih
venec šmarnice pleto.

MODRA ROŽA

Ko je bila Anica še majhna, ji je mati pripovedovala lepe pravljice. Najlepša je bila pravljica o čudodelni modri roži, ki ne ovne nikoli.

Kdor najde modro rožo, je vse življenje srečen in vesel. Njegove oči vidijo zmerom in povsod samo lepoto. Njegovo uho razume, kaj žgole ptički v vrhovih dreves in celo skrivnostno pesem zvezd sliši. In kar je najčudovitejše: kdor najde modro rožo, vidi v globočino človeških src. Kadar izrečejo ljudje o svojem bližnjem kruto sodbo: "Ta človek ima hudobno srce!" - najde oni z modro rožo v srcu hudobnega človeka vendarle se droben sončni žarek...

Takšna je pravljica o modri roži.

Brez števila jih je bilo, ki so poskušali svojo srečo in iskali čudodelno modro rožo. Preromali so ves svet, mnogo nevarnosti so morali premostiti - toda modre rože niso našli. Razočarani so se vrnili domov.

To pravljico je Anica slišala ob tihi večerni uri. Že takrat se je njeno srce napolnilo z neutešljivim hrepenenjem po modri

roži. Z leti je hrepenenje raslo in nazadnje postalo tako silno, da se ni mogla več premagovati. Stopila je pred mater in rekla:

"Mama, v svet pojdem modro rožo iskat!"

Mati ji ni branila. Skrivnostno se je nasmehnila, jo ljubeče pokrižala in rekla:

"Pa pojdi v božjem imenu!"

In Anica je šla.

Iskala je modro rožo po temnih gozdovih, po strmih pečinah, po tihih samostanskih vrtovih. Nekajkrat je našla rožo modre barve in je bila prepričana, da je to roža, ki ji je o njej pripovedovala mati. Toda ena izmed teh rož je že drugi dan usahnila, druga je bila polna strupenega vonja, in ko je hotela utrgati tretjo rožo, je bilo njeno steblo polno ostudnega mrčesa.

Čudodelne modre rože ni našla.

Zalostna je potovala dalje. Noge so ji krvavele od dolge, težke poti.

Nekega dne je priletela nasproti drobna ptica. Kakor mavrica pisane perutnice je imela in žgolela je sladko, kakor da bi jo vabila nekam daleč za seboj ...

To je bila ptička domotočja.

Anica tega ni vedela. Bila je prepričana, da ji je ptičko poslal na zemljo sam Bog in da ji bo ona pokazala pot k modri roži. Radostno ji je sledila.

Hodili sta čez hribe in doline, mimo žuborečih potočkov in bučečih rek. Anici se je zdel pokrajina zmerom bolj znana in domača. Menjala si je oči od začudenja in strmela, strmela. - Glej, ali ne drži ta steza v rojstno vasico? Ali ne stoji sredi zelenega polja bela hišica in na pragu - mati?

Kar zavriskala je od veselja in pospešila korake.

Res: tam je stala domača hišica, na pragu je slonela mati in si senčila oči, kakor da bi natanko vedela, da se hčerka vrne.

Anica je razprostrla roke in ji planila v objem. Mati ni spregovorila besede. Nemo je zrla hčerki v oči. Njene ustnice so se smehljale prav tako skrivnostno kakor ta = krat ...

Anici se je izlilo iz prepolnega srca:

"Mnogo lepega, a še več grdega sem videla po svetu, mamica. Okusila sem bridkosti zvrhano čašo, toda modre rože ..."

Obmolknila je in pogledala materi globoko v oči. Kakor nebo sinje in dobre so bile te oči.

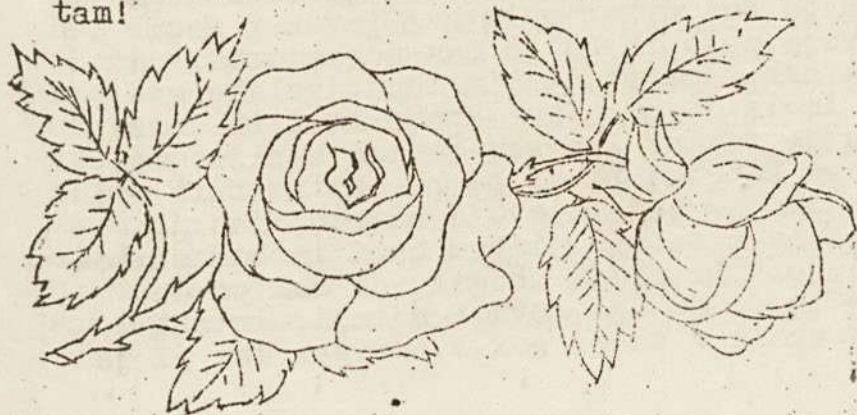
Obšlo jo je svetlo navdihnjenje. Na dnu teh oči je zagledala, kar je zaman iskala daleč na tujem.

"Zdaj vem, mati: v tvojem srcu raste modra roža, iz tvojih oči se smehlja!"

Tako je rekla in jo prisrčno poljubila.

In glej čudo božje: v tem hipu je razločno slišala, kako pojo zvezde na večernem nebu, razumela je, kaj žgole ptički v vrhovih dreves.

Tako je Anica našla modro rožo. Našla jo je doma, v materinem srcu, v materinih očeh. Prijatelji mladi, tudi vi jo boste našli tam!

Domotožje

Domotožje je kot v tesno
gajbico zaprta ptička:
o šumečih gajih poje
in o soncu vrhu grička -

daleč, daleč tam za goro,
kjer so zvezde vse bolj zlate,
kjer noči so kakor zibke
toplih, mehkih sanj bogate.

Domotožje je kot ladja,
ki valove morske reže:
plove...plove...cilj je daleč-
Bog ve, če ga kdaj doseže.

Marijin otrok

red velikim gozdom sta
živela drvar in njegova
žena. Imela sta le enega
otroka - deklico pri
treh letih. Bila sta pa
tako revna, da ni bilo
pri hiši več niti vsak-
danjega kruha, in nista

vedela, kaj naj dasta otroku jesti. Nekoga
jutra je šel drvar poln skrbi ven v gozd
na svoje delo in ko je tam sekal drva, je
stala nenadoma pred njim lepa, velika go-
spa. Imela je na glavi krono svetlih zvezd,
pa mu je rekla: "Jaz sem devica Marija, mati
božjega Deteta; ti si pa reven in trpiš
pomankanje: daj mi svojo hčerko, jaz jo
bom vzela s seboj, ji bom mati in bom skrbe-
la zanjo." Drvar je ubogal, je šel po de-
klico in jo je dal devici Mariji, in ona
jo je vzela s seboj gor v nebasa. Tam ji je

bilo dobro, je jedla potice in pila sladko mleko, in njena obleka je bila zlata, in angelci so se igrali z njo. Ko je bila pa stara štirinajst let, jo je Marija enkrat poklicala k sebi in ji rekla: "Ljubi otrok, jaz pojdem zdaj na dolgo pot; tu vzemi v oskrbo ključke od trinajstih vrat nebeškega kraljestva. Dvanajst vrat smeš odpreti in si ogledati, kakšna lepota je notri; trinajstih vrat pa - tale ključek je od njih. Ne smeš odpreti, drugače boš nesrečna." Deklica je obljubila, da bo ubogala, in ko je devica Marija odšla, je začela ogledovati bivališča nebeškega kraljestva. Vsak dan je eno odprla, dokler si ni ogledala vseh dvanajst. V vsakem bivališču je pa sedel en apostol v velikem sijaju. Deklica se je veselila te bleščobe in lepote, in angelci, ki so jo zmeraj spremljali, so se veselili z njo. Tako so bila zdaj samo še trinajsta vrata neodprta. Deklico je hudo imelo, kaj je skritega za njimi, in je zato rekla angelcem: "Čisto odprla jih ne bom in tudi noter ne pojdem; samo nekoliko jih odmaknem, da bomo malo pokukali skozi odprtino." "Oh ne," so rekli angelci, "to bi bil greh. Devica Marija je prepovedala, in ti bi postala lahko nesrečna." Tedaj je deklica molčala, toda želja v njenem srcu ni molčala, ampak je v njem glodala in kljuvala ter ji ni dala miru. In ko ni bilo nobenega angelca pri nji, si je rekla: "Zdaj sem čisto sama in lahko pogledam; nihče ne bo zvedel, da sem pogledala." Pa je poiskala ključek in ko ga je držala v roki, ga je vteknila v ključavnico, in ko je bil vtaknjen v ključavnico, ga je tudi zavrtela. Pa so vrata odskočila, in je videla sedeti samo presveto Trojico v ognju in zlatu. Za

trenutek je obstala in začudena vse ogledovala, potem se je s prstecem malo doteknila zlata, pa je postal prstec ves zlat. Silno se je prestrašila, zaloputnila je vrata in zbežala. Toda strah je ni minil, naj je začela, kar je hotela, in srce ji je bilo venomer in se ni hotelo umiriti; tudi zlato na prstecu je ostalo in ni šlo proč, naj ga je umivala in drgnila, kolikor je hotela. - Ni bilo dolgo, pa je prišla devica Marija s svojega potovanja nazaj. Poklicala je deklico k sebi in je hotela imeti nebeške ključce. Ko je deklica ključce oddala, ji je pogledala Devica v oči in ji rekla: "Vendar nisi odprla trinajstih vrat?" - "Ne," je odgovorila deklica. Tedaj je položila Devica roko na njeno srce in je začutila, kako srce tolče in tolče, in je spoznala, da se deklica ni držala njene zapovedi in je vrata odprla. Rekla je še enkrat: "Ali jih res nisi odprla?" - "Ne," je rekla deklica vdrugič. Tedaj je opazila Devica prstec, ki je postal zlat od nebeškega ognja, in je uvidela, da se je deklica pregrešila, pa je rekla vtretjič: "Ali nisi odprla?" - "Ne," je rekla deklica vtretjič. Tedaj je izpregovorila devica Marija: "Ti me nisi ubogala in si še zraven lagala: nisi več vredna, da bi bila v nebesih." In deklica je globoko zaspala, in ko se je zbudila, je ležala doli na zemlji, sredi neke pustinje. Hotela je klicati, pa ni spravila glasu iz sebe.

Skočila je na noge in je hotela zbežati, pa kamor se je obrnila, povsod jo je zadržala trnjeva meja, ki je ni mogla predreti. V tej samoti, kjer je bila zajeta, je bilo staro votlo drevo: to je bilo zdaj njeno stanovanje. Vanj je zlezla, ko se je znočilorin v njem je spala, in če je deževalo in bučal vihar, se je vanj skrila. To je bilo žalostno življenje, in če je na to pomislila, kako ji je bilo v nebesih lepo, ko so se angelci igrali z njo, tedaj se je bridko zjokala. Koreninice in gozdne jagode so bile njena hrana; te je iskala, kolikor daleč je mogla. Jeseni si je nabrala odpadlih lešnikov in listov. Znosila jih je v duplino: z lešniki se je pozimi hranila, in če je prišel sneg in led, je zlezla kot uboga živalica v listje, da ni zmrznila. Ni trajalo dolgo, pa se ji je raztrgala obleka, in kosce za koscem ji je odpadel s telesa. Ko je spet posijalo gorko sonce, je šla ven in se je usedla pred drevo, in njeni dolgi lasje so jo pokrivali od vseh strani kot plašč. Tako je hodila sedet leto za letom in je okušala, kaj je žalost in reva na svetu.

(Dalje prih.)

Tunaki

Mi pa konjičke jahamo,
z repkom tako-le mahamo:
bingale, bongale kakor zvon.
Sveti Jurij je naš patron.

Pekete, pekete, kam pa, kam ?
Črna pošast nas hoče ham.
S sulico mi jo prebodemo,
potlej veselo zagodemo :

trrararara, trrararara,
mi smo iz bele Ljubljane doma.
Trrararara, trrararara,
hopla, konjiček, preko polja!

KADIL BI RAD

elanon Tonček je bil
fant od fare. Bil je včasih
priden kot mravlja,
včasih pa tudi siten kot
muha. Posebno rad je sit-
naril, kadar je prišel
k svojemu stricu v vas.

Tončkov stric je bil
upokojenec. Pred leti se je bil naselil
na Razdrtem v bližini Selanove domačije.
Izmed vseh reči, kar jih je imel stric
Matija, je bila Tončku pipa najbolj všeč.
Imela je dolgo cev, pipo iz porcelana in
na pipi sliko, ki je kazala morje, ladjo,
palme, papige in razne druge drobnarije
iz vročih južnih dežel.

Ves zavzet je Tonček opazoval strica,
kadar je sedel na klop pred hišo in kadil.
Posebno všeč so mu bili oblaki dima, ki

jih je stric puhal pod milo nebo. Ob takih prilikah se ni mogel vzdržati, da ne bi poprosil: "Stric, dajte mi pipo, bom še jaz malo kadil!"

"Fant, o tem pa kar molči! Za takele kratkohačnike je mleko in ne tobak," ga je zavrnil stric.

Tončku je upadel pogum in utihnil je. Najbolj se je ustrašil stričevega hudega pogleda in njegovih nasršenih obrvi.

Toda če menite, da je Tonček s svojimi prošnjami za zmerom prenehal, se prebito motite. Če se je le nudila ugodna prilika, je znova zaprosil:

"Stric, dajte mi pipo, bom še jaz malo kadil!"

Takih prošenj se je stric nazadnje vendarle naveličal. Lepega dne je sklenil, da ga bo za neprestano sitnarenje pošteno izplačal.

To se je zgodilo takole.

Lepega dne sta stric in Tonček spet sedela pred stričevim domem. Stric je kadil, puhal oblake dima predse in čakal, da ga Tonček poprosi: "Stric, dajte mi pipo, bom še jaz malo kadil!"

In stric ni čakal dolgo.

"Stric, dajte mi pipo, bom še jaz malo kadil!"

In zgodil se je čudež. Stric ni Tončka prav nič pokaral, ni namršil obrvi. Dal mu je pipo in rekel:

"Kar kadi, samo pazi, da pipa ne ugasne!"

Izročil mu je pipo in odšel v svoje hišico. Tonček pa se je ves vesel lotil kajenja.

Vtaknil je ustnik pipe med zobe in začel vleči, kakor je videl strica. Mišice in žile na vratu so se mu kar napenjale. Toda bil je pipi kos. Gosti oblački dima

so se mu vsipali iz ust. Kar samo se mu je
smejalo in sam pri sebi je mislil takole:
"To, kar zna stric, znam tudi jaz!"

Pa ni znal!

Zakaj ne?

Poslušajte!

Tonček je kadil in kadil. Kmalu se mu
je začelo vrteti v glavi in želodec mu je
grozil, da bo izmetal vse, kar je bil ti-
stega dne zavžil. Bledel je bolj in bolj,
čakal nestrpno, da se stric vrne; strica
pa ni bilo. Obhajale so ga zmerom hujše s
slabosti. Prislonil je pipo tebi nič, me-
ni nič ob klop in jo ubral proti domu. To-
da komaj je prihlačal pod domači oreh, že
ga je objela takšna slabost, da se je kar
sesedel. Upal je, da mu bo odleglo, pa mu
ni. Milo je začel vzdihovati:

"Mama, umrl bom!"

Stokanje in vzdihovanje je bilo zmerom
glasneje...

Tončkova mama je prav ta čas šla iz
hiše proti hlevu. Ko je zaslišala pretres-
ljive glasove, je obstala in prisluhnila.

"Mama, joj, umrl bom!"

Prestrašila se je na vso moč. Kolikor
so ji dale noge, je stekla tja in zavpi-
la:

"Za božjo voljo, kaj pa je?" - Si jedel
volčje češnje? - Te je ugriznila kača?"

Tonček je pa kar stokal in vzdihoval:

"Mama, joj, umrl bom!"

"Povej vendar, kaj ti je?" je izpraše-
vala in ga stresla.

"Kadil sem," je po dolgem obotavljanju
izgoltal.

Ob tem priznanju se materi ni umilil
nič več.

"Takoj v hišo in v posteljo!" je strogo
ukazala.

Tončku tega ni bilo treba dvakrat reči. Planil je na noge in odhitel v hišo. Tam se je zgrudil na posteljo kot izpodžagan hlod in kmalu trdno zaspal...

Prebudil se je šele zvečer.

Ko je odprl oči, je zagledal pred seboj strica. Imel je pipo v ustih in poredno mu je mežikal.

"Fant, ali bi še rad kadil?" ga je po-dražil.

Tončka je oblila rdečica. Obrnil se je v zid, pokazal stricu hrbet in oni del telesa, ki izgubi pod hrbtom svoje ime. Stric je bil hudomušen mož. Ni se dal ugnati. Svečano se je odkašljal in zapel pesmico o tobaku, ki jo je zložil sam:

"Tobak je sladka travica,
slajša kakor med;
ne boli me glavica,
če jo kadim sto let!"

Med petjem je stopila v sobo Tončkova mati. Pesem nagajivka ji ni bila prav nič všeč. Začela je stricu brati kozje molitvice:

"Če je otrok neumen, bodi vsaj ti pame-ten!"

"Saj sem," se je zarezal stric in si moško zavihal brke. "Tvojega Tončka sem men-da ozdravil za vselej!"

In to je držalo.

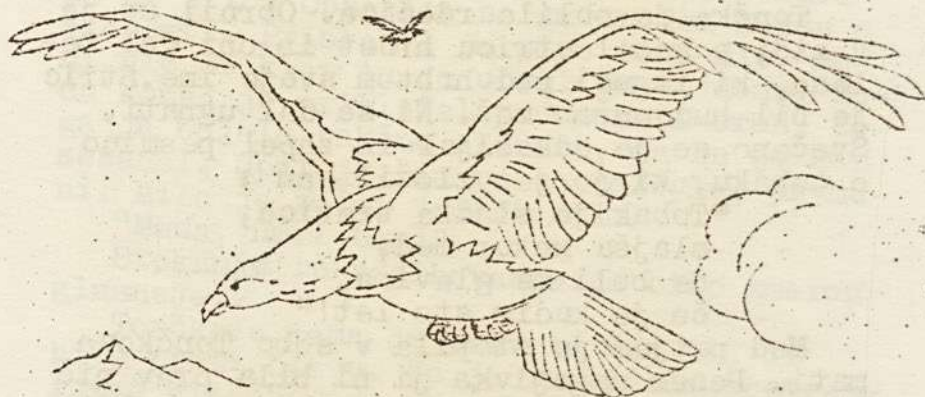
Tonček si je prebito dobro zapomnil, kdaj je kadil! Kadar koli je stric spet prišel v vas, nikoli več ga ni zaprosil:

"Stric, dajte mi pipo, bom še jaz malo kadil!"

Kraljiček

Ptiči so hoteli imeti kralja. Sklenili so, naj bo kralj tisti, ki zleti najbolj visoko. Vsi so se vzdignili in tudi palček je mislil, da ne sme zaostati. Pa je revše dobro vedelo, da se v letanju ne more meriti z drugimi ptiči; poskusil je z zvijačo priti do kraljevske časti.

Mali palček pa, ne bodi len, smukne pod letečo štorkljo in se ji skrije med perje; štorklja tega še zapazi ne. Ptiči se dvigajo vse više in više; pa drug za drugim omagujejo; nazadnje se samo še orel in štorklja zabljeta v zraku. Naposled jame tudi štorklja pešati. Palček porabi ugodno priliko in zleti štorklji izpod perja ter se drzne meriti s samim orlom. Orel res omahuje, palček ga premaga in hoče biti kronan kot kralj. Ptiči so zvedeli za njegovo prevaro, zato so ga hoteli ubiti. Svojo namero bi gotovo izvršili, če se jim ne bi o pravem času skril v mišjo luknjo. V zasmeh so mu vzdeli ptiči ime kraljiček, kakor ga še danes ponekod imenujejo.

Oče in sin

Sin z desetimi leti pravi: "Oče veliko vedo."

S petnajstimi: "Kolikor vedo naš oče, vem tudi jaz."

Z dvajsetimi: "Saj oče prav za prav nič ne vedo."

S tridesetimi: "Bi pa morda le enkrat očeta vprašal."

S štiridesetimi: "Oče pa le nekaj vedo."

S petdesetimi: "Naš oče pa res vse vedo."

S šestdesetimi: "O, ko bi še mogel očeta vprašati."

Pravila za življenje

Če si revež in nimaš ničesar, kar bi daroval svojemu bližnjemu, mu ~~podariva~~ ^{podariva} svoje srce!

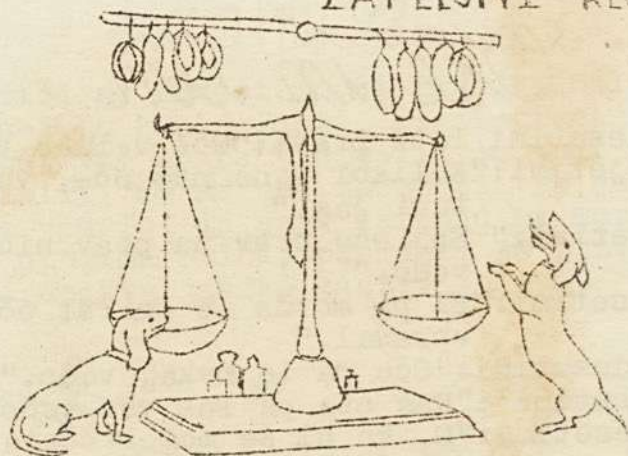
Zmaga nad samim seboj
je največja zmaga in najtežja
umetnost.

Če hočeš biti zadovoljen, ne glej na ljudi,
ki jim gre boljše kot tebi, temveč na one,
ki jim gre slabše kot tebi.

Kar nočeš, da bi bližnji tebi storil,
ne stori ti njemu!

Ljubimo dobre, tolažimo žalostne, pomagajmo slabotnim, bežimo pred zlobnimi, ne sovražimo nikogar! Delajmo vsako delo natančno in pravilno, ne živimo zase, marveč za druge in za vsak uspeh se zahvalimo ljubemu Bogu!

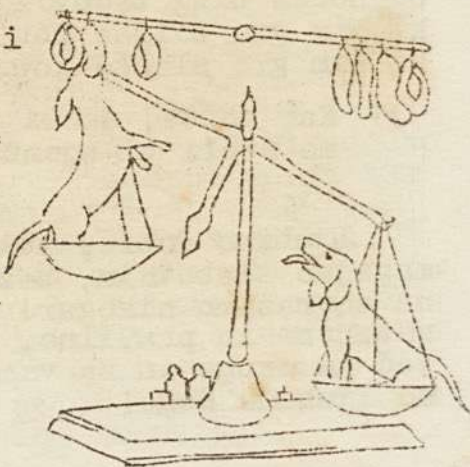
ZAPELJIVE KLOBASE

Velika tehtnica stoji v mesnici, nad njo pa visi nekaj klobas na vsaki strani. Dva psička sta se splazila v prazno mesnico in se zdaj oblizujeta. Skočila sta na mizo, pa odondod klobas še ne dosežeta. Eden je velik, drugi majhen. Kaj bosta storila, da bo sta le prišla do klobas?

Psička skočita hkrati na tehtnico. En krožnik z manjšim psičkom se zdaj vzdigne, tako da lahko pride do klobas na tej strani. Klobase seveda požre, zato postaja težji in težji. Ko odgrizne velik kos salame, se ta stran končno poniža, kvišku pa splava na oni strani večji psiček, ki je ves ta čas samo sline cedil.

Ali je to točno? -

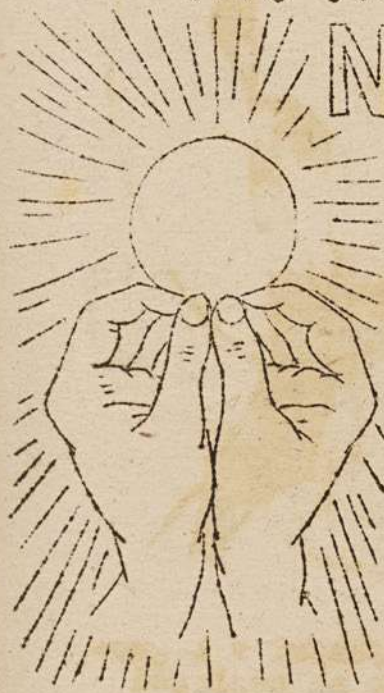

Regurška MLADINA

L.2. - Lienz. 15.V.46. - Štev. 12

Prvo sveto obhajilo

Naš dobri Zveličar je dobro vedel, da pride konec njegovega bivanja na zemlji. Zapustiti bo moral zemljo in oditi zopet gor v nebeške višave. Jezus je pa zemeljske otroke tako zelo ljubil, da mu je bilo težko pustiti same, saj so ga stali njegovo življenje. V svoji izredni modrosti in ljubezni je na veliki četrtek iznašel sredstvo, da ostane pri zemeljskih otrocih vse dotlej, dokler bo kdo živel na zemlji. Ne bo sicer ostal na zemlji pod podobo človeka, marveč pod podobo kruha, da ga bodo mogli sprejemati v svo-

je srce vsi, ki bodo želeli.

Vi, dragi naši prvoobhajanci, boste kmalu sprejeli Jezuščka prvič v svoje srce. To je dan, na katerega ste se že dolgo priprav-

ljali in se ga veselili. Kako bi ne, saj boste v tem dnevu sprejeli največji zaklad v svoje malo srce.

Ko boste klečali pred oltarjem, molite za vse nas, ki smo Jezusa že prejeli, zato da bi Ga vedno vredno in pobožno prejemali.

Vsem našim prvoobhajancem v begunstvu želimo, naj jih na najlepši praznik njihove mladosti z obilnim blagoslovom blagoslovi nebeški Zveličar, ki bo prišel v nedeljo 19. maja prvič v njihovo srce.

Jezusček v Antonovem naročju

otovo si že kdaj videl podobo sv. Antona iz Padove. To je bil dober mož, čigar srce je gorelo v veliki ljubezni do Jezusa. Vselej, kadar je šel k sv. obhajilu, je njegovo srce utripalo v veselem pričakovanju po združenju z Bogom.

Često je sam klečal v svoji temni in nizki kamrici in molil. V mo-

litvi si je tako živo predstavljal Jezusa v hlevčku rojenega in v Nazaretu preživljajočega svojo mladost, da ga je videl kakor pred seboj in Ga je hotel prijeti in ujeti v naročje.

Ko je nekoč spet molil v svoji sobici, je Jezusček resnično prišel k Antonu. Svetnik Ga je vzel v roke, malo nebeško Detece pa je z ljubeznjivo ročico šlo preko Antonovega lica. Te blažene ure ni Anton nikoli pozabil.

Vi, dragi prvoobhajanci, ste še srečnejši od sv. Antona. Ne samo v roke, v svoje majhno srce smete prejeti nebeškega Gosta.

O, kako zelo si morate odslej prizadevati, da boste ohranili svoje srce vedno brezmadežno in čisto!

KRUH SV. ANTONA

Majnik

Majnik je stopil
doli na trato
v belih sandalih
s suknjico zlato.

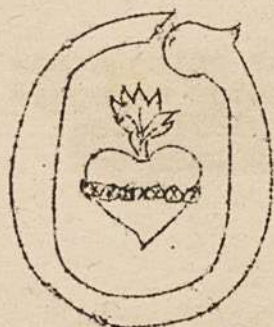
V sveže preproge
brstja, zelenja,
z nežnimi prstki
šopke pripenja.

V noči prižiga
zvezdice zale,
v jutro med bilke
vpleta korale.

Pevčican gozdnim
strune navija,
peti uči jih
"Ave Marija!"

GRDA AFRA

d vseh deklic, ki so živele v tistem času v Nazaretu, je bila mala Afra najgrša. Njen obraz je bil čez in čez pokrit z rjavimi pegami; imela je pokvečen nos in prevelika usta. Nasprotno pa ni bilo v vsem Nazaretu bolj pridnega dekletca ož Afre. Nič ni bila ža-

lostna zaradi tega, ker je bila grda. Dobro se je zavedala, da Gospod Bog ne gleda na zunanost. Kljub temu pa ji je bilo včasih hudo in so ji prišle solze, ko so se grobi pčestni pobalini iz nje norčevali.

Nekoč je mala Afra daleč zunaj na polju srečala božjo Mater in Jezuščka, ko sta pobirala klasje. Sonce je močno pripekalo in Jezušček je bil hudo žejen. Afra je nesla domov lonček mleka.

Božja Mati je poprosila Afro: "Prosim te, daj mojemu Jezuščku požirek mleka, ker je tako žejen."

Afra ni nič pomišljala. Brž je ponudila Jezuščku osvežilne pijače.

Ko se je nebeški Otrok napil, je šel s svojo božjo ročico preko Afrinih lic in se zahvalil: "Bog ti poplačaj, ljuba Afra."

Deklica je dolgo gledala v ljubo obličje Jezusovo in vzdihnila: "O, ljubi otrok, kako zelo si lep. Če bi jaz revica imela vsaj majhen odtенок tvoje lepote!"

Ko se je Afra vračala proti domu, se je med potoma hotela umiti v studencu. Ko se je nagnila nad vodo, se je nemalo začudila, ko je na vodni gladini, kakor na zrcalu opazila svoj obraz ves izpremenjen. Zdelo

se ji je, da je dobila Jezusove poteze.

Ljubi otroci!

V svetem obhajilu vam Jezus prihaja nasproti. Če ga z veliko ljubeznijo sprejmete v srce, bo iz vaše duše izginila vsa grdobiya greha in nečednost. Postal boš lep nebeški otrok.

Tudi majhne dušice lahko Jezusu nekaj poklonijo. Teško je žrtvovati palmo mučeništva, kakor sta to storila Tarzicij in Nežka, nositi na glavi pod ruto ali kapo trnjevo krono, kakor sta to delala Landa in Nelko, o katerih si že ali pa še boš slišal zgodbo. Otrok, kaj boš pa ti poklonil Jezusu?

Jezus hrepeni po lilijah in rožah.

Lilije - čista srca, ta so Jezusu najbolj všeč.

Rože pa so majhna premagovanja iz ljubezni do Jezusa.

Če pa Jezusu nič drugega ne moreš dati, pa se žrtvuj in mu pomagaj nositi težki križ. Vedno, kadar te kaj težjega zadene, vzdihni: "Jezus, vse naj bo zate in samo zate!"

Marijin otrok

Nekoč, ko je bilo spet drevje zeleno, je imel kralj tiste dežele lov v tem gozdu. Zasedoval je srno, ki se je bila skrila v gozdni goščavi. Stopil je s konja in si z mečem delal pot.

Ko je prišel skozi goščavo, je zapazil pod drevesom prelepo deklico. Obstal je in jo začuden opazoval.

"Kdo si? Zakaj sediš tu v pustinji?"

Deklica ni nič odgovorila, ker ni mogla odpreti ust. Kralj jo vprašuje dalje:

"Hočeš iti z menoj na grad?"

Tedaj je lahno pokimala. Kralj jo je vzel na roke, jo posadil na konja in ko je prijezdil z njo domov na grad, ji je velel dati lepo obleko. Četudi ni mogla govoriti, je bila vendar lepa in ljubka tako, da jo je kralj vzljubil, in ni trajalo dolgo, pa se je poročil z njo.

Ko je minilo leto, je kraljica dobila sinčka. Tedaj se ji je, ko je bila ponoči sama v postelji, spet prikazala devica Marija in ji rekla:

"Ako poveš po resnici in priznaš, da si ouprla prepovedana vrata, ti bom razvezala jezik, da boš spet govorila; če pa trdo-
vratno ostaneš v grehu in tajiš naprej, ti bom vzela novorojeno dote." Tedaj ji je bilo dovoljeno, da je spregovorila, ostala pa je zakrknjena in je rekla: "Ne, prepovedanih vrat nisem odprla." Devica Marija ji je vzela novorojeno dote iz naročja in je izginila z njim. Drugo jutro, ko otroka ni bilo, je nestalo med ljudmi godrnjanje, češ da je kraljica ugonobila in snedla svoje lastno dote. Kraljica je vse čula, a ni mogla

nič reči na to; kralj pa tega ni hotel verjeti, ker jo je imel preveč rad.

Čez leto dni je dobila kraljica drugega sinčka. Spet se ji je prikazala devica Marija in ji je rekla:

"Ako priznaš, da si odprla prepovedana vrata, ti bom dala otroka nazaj in ti razvezala jezik; če pa ostaneš trdovratna v grehu in tajiš naprej, ti bom vzela tudi to novorojeno dete."

"Teda j je kraljica spet rekla: "Ne, prepovedanih vrat nisem odprla." In devica Marija ji je vzela dete iz naročja in ga je odnesla s seboj v nebesa. Drugo jutro, ko spet ni bilo otroka, so govorili ljudje čisto na glas, da ga je kraljica pojedla, in kraljevi svetovalci so zahtevali, naj se obsodi na smrt. Kralj jo je imel pa tako rad, da obdolžitve ni hotel verjeti in je zapovedal svetovalcem, da pod smrtno kaznijo tega ne smejo govoriti.

Naslednje leto je dobila kraljica lepo

hčerko. In v tretje se ji je ponoči prikazala devica Marija in ji rekla: "Pojdi z menoj!"

Prijela jo je za roko in jo je peljala v nebesa. Tam ji je pokazala njena dva sinčka, ki sta se ji smehljala in se igrala z zemeljsko kroglo. Ko se je kraljica tega razveselila, ji je rekla devica Marija:

Ali se tvoje srce še ni omečilo? Ako priznaš, da si odprla prepovedana vrata, ti bom dala nazaj oba sinčka." Toda kraljica je odgovorila v tretje:

"Ne, prepovedanih vrat nisem odprla." Tedaj jo je Devica spustila na zemljo in ji je vzela tudi tretje dete.

Drugo jutro, ko se je to zvedelo, so kričali vsi ljudje: "Kraljica je svoje otroke - umreti mora!" In kralj se ni mogel več upirati svojim svetovalcem. Izrekla se je obsojba in ker se kraljica ni mogla zagovarjati, je bila obsojena na smrt na grnadi.

Znesli so skupaj les, in ko so jo privezali ob kol in je začel ogenj švigati okrog nje, tedaj se je v nji jel tajati trdi led napuha in njeno srce je obšlo kesanje, in si je mislila: "Ko bi le še mogla pred smrtjo priznati, da sem odprla vrata!"

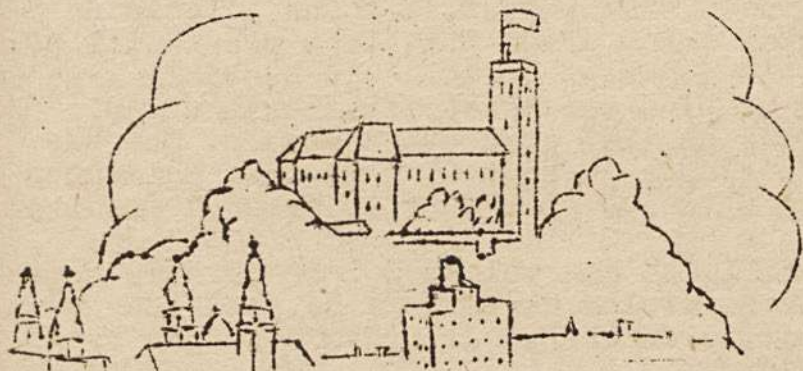
Tedaj se ji je razvezal jezik, da je glasno zavpila: "Da, Marija, jaz sem vrata odprla!" In precej je začelo deževati z neba in plameni so pogasili in nad kraljico se je prikazala luč, in devica Marija je stopila dol in je imela ob strani oba sinčka in novorojeno hčerko na roki. In je rekla kraljici prijazno:

"Kdor svoj greh obžaluje in ga prizna, temu je odpuščeno." Izročila ji je vse tri otroke, ji razvezala jezik in jo osrečila za vse življenje.

Ljubljana danes

Če prideš v Ljubljano s postaje Rakovnik in kreneš po Dolenjski cesti nekoliko nazaj, zagledaš salezijansko cerkev Marije Pomočnice na Rakovniku. Tu je bil že od nekdaj gradič; vidimo ga tudi že v Valvazorju. Na sliki nam Valvazor kaže pred gradom lep vrt in na dvorišču kočijo, v katero je vpreženo šest konj. Tako so se včasih vozili knezi. In res je bil tedaj lastnik tega gradu neki knez.

Če gremo po Dolenjski cesti proti mestu, vidimo na desni Suhi bajer, vojaško strelišče, kjer so med prvo svetovno vojno ustrelili 22 "izdajalcev", ki so v tej grozni vojni izgovorili kako nepremišljeno basedo.

Čez Gruberjev prekop pridemo na Karlovsko cesto. Ta prekop je začel kopati jezuit o. Gabrijel Gruber, zato se imenuje po njem. Voda prihaja v ta prekop iz Ljubljanice in se pri Štepanji vasi zopet izliva v Ljubljano. Tako se odvaja mnogo vode in povodnji na ljubljanskem barju so postale redkejše, pa tudi ljubljanska megla ni več tako gosta, kot je bila v prejšnjih časih.

Od Karlovške ceste na levo je zdaj cel

pučalek mesta. Še pred štiridesetimi leti pa je bil tu velik travnik Prule.

Pri Sv. Florjanu se odcepi pot na Grad. Grič se dviga 70 m nad Ljubljano. Vrh griča venča mogočno grajsko poslopje. Grad stoji tu gotovo že nad tisoč let. Seveda so poslopje večkrat prezidali. Z grajskega stolpa je najlepši razgled po ljubljanski okolici, zlasti na Kamniške planine, na Barje in Krim. Tudi grajska kapelica je že zelo stara. Posvečena je sv. Juriju, patronu mesta Ljubljane. Na Gradu je stanoval v začetku oskrbnik, grajski načelnik, grajski grof, pozneje deželni glavar. Tu so zapirali pozneje vojna ujetnike ter uporabljali poslopje za vojaštvo. Nekač časa je bila na gradu tudi kaznilnica. Po prvi svetovni vojni so se prostori uporabljali za stanovanja. Zdaj je grad mestna posest. V zadnjih letih so prostor okrog gradu prav lepo preuredili po načrtih donacega umetnika in speljali lepa pota na Grad ter okrog starinskih utrd.

Prej je imel grad dva vodnjaka. Oni zunaj poslopja je baje 65 m globok. Na drugem koncu griča so stare utrdbe, "šance" imenovane.

Ljubljana ima veliko šol in cerkva. Najlepša je stolna cerkev, ki je posvečena sv. Nikolaju. Od šol pa je najimenitnejše vseučilišče.

Lepi so nekateri izmed spomenikov, ki jih je v Ljubljani veliko.

Čez Ljubljano vodi šest mostov. Največji je frančiškanski most, ki je trodelen.

Največja stavba v Ljubljani pa je nebo-tičnik.

Posebno lepo sprehajališče je park Tivoli, ki se razprostira pod Šišenskim hribom. Od tod pelje pot na Rožnik, kamor radi zahajajo Ljubljančani ob nedeljskih popoldnevih.

VETROVI

Vetrovi so se prepirali, kateri izmed njih je najboljši. Vsak našteva in hvali svoje dobre lastnosti.

Jug pravi: "Jaz prinašam toploto, da se more sneg stopiti, da cvetlice rastejo ter cveto in da sad rodi."

Sever reče: "Jaz prinašam ljudem zdravje."

Zapadnik se hvali, da prinaša dež.

Vzhodnik pa, da čisti zrak.

Tako so se dolgo prepirali in ker se ni-
so mogli zediniti, kateri je najboljši, se
razporede na štiri letne čase:

Jug je vzel poletje, sever zimo, zapad-
nik jesen in vzhodnik pomlad.

Slovenska vas

Poglej jo dišečo, košato, stoletno lipo
tam na široki trati! Kako ljubko razpenja
svoje zelene veje nad nizkimi, iz lesenih
brun zgrajenimi kočami, nad lepo pobelje-
nimi hišicami! Dviga se nad prijaznim se-
lom, nad vrtovi, in bi rada prerasla še
visoki, rdeče kriti zvonik bele cerkve. Pod
to lipo te vabi lesena klop, da si odpoči-
ješ na najlepšem in najprijetnejšem kraju
sredi vasi.

Tod mimo drži bela cesta kakor srebrna
nit in se vije dalje iz vasi v dolino in
log. Tu pri lipi jo prekriža druga cesta,
ki drži v temni gozd mogočnih hrastov, vit-
kih jelk in sključenih borovcev tam na
klancu.

Tam v drugi strani pa vidiš zeleno, boga-
to polje in pisane travnike, kjer cveto be-

le marjetice, zlate trobentice in dišeče vijolice. Krilati metulji jadrajo in posejajo na cvetju.

Tam izpod gozda prišunja studenec in poganja svoje valčke čez sredino vasi. Drobne brvi drže preko njegovo ozke struge, ki jo lahko preskoči vsak otrok. Jata belih in in narogastih rac vesla tja proti mlinu, ki veselo ropoče nad vasjo.

Poglej ta mala, skromna poslopja, ki se vrstijo ob cesti. Kakor veseli obrazi so. Kakor prijazne oči so jim drobna okenca, polna zelenega rožmarina, rdečih nageljčkov, fuksij in še drugih lepih cvetic. Brhka dekleta pridno negujejo te svoje ljubljenske, ki so njim in hiši v ponos. In če počakaš do večera, se bodo zbrali tu pod lipo vaški fantje in prepevali krasne narodne pesni, da se bo razlegalo v tiho noč.

Zares lepa je naša slovenska vas!

Jutro.

Ko je vstala Anica,
roke je sklenila
in molitev jutranjo
zvesto odmolila.

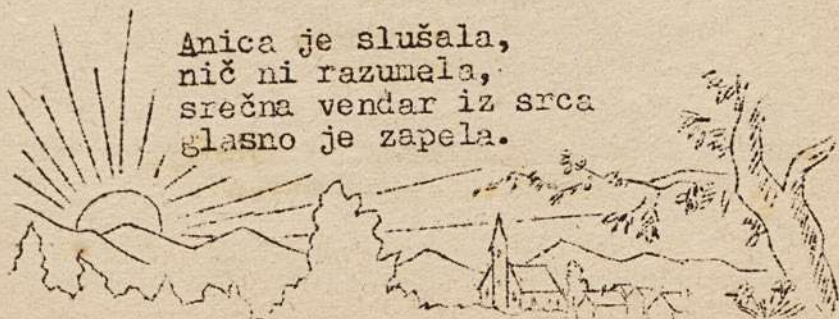
Čul je nageljček pozdrav,
v soncu zadehtel je,
droben ptiček z vejice
Anici zapel je:

"Dobro jutro, deklica,
jasno jutro mlado,
pridi, pojdeva na vrt,
na polje, livado!

Trgala boš rožice,
v šopek jih zložila,
z drevja pesem moja bo
tebi se glasila:

"Mlada leta, mladi čas,
srečni taki dnevi,
to dobrote božje so
čisti zgolj odsevi."

Anica je slušala,
nič ni razumela,
srečna vendar iz srca
glasno je zapela.

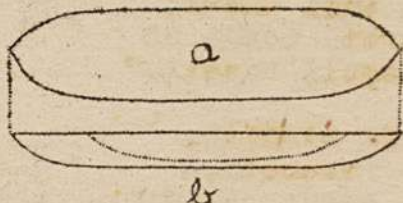
Privezana kroglica

V prazno, precej visoko konzervno škatlo brez pokrova pritrdi na dnu vrvico, ki naj bo še enkrat tolikšna kakor je višina škatle. Na konec vrvice pritrdi leseno kroglico ali pa kratko in malo - kamenček. Naloga se glasi: Kroglico, ki leži na dnu v škatli, odbij z zamahom iz škatle, a jo skušaj ujeti nazaj v škatlo. Stvar je preprosto povedana, a ni tako lahka !

NAVADNA LADJA

Z žepnim nožičem izrezljaš imenitno ladjico iz večjega kosa borovega lubja. Slika kaže, da moraš dati lubju najprej obliko ladjinega trupa, potem pa lubje ob robu okoli in okoli stanjšaš. Zgoraj ladjo nato še nekoliko zvotliš, zasadiš vanjo kak jambor in jo nato spustiš po vodi.

Slika a) kaže ladjin trup od zgoraj, slika b) pa ladjin trup od strani.

Bežunska MLADINA

Leto 2 — Lienz, 1.VI.46 — Štev. 13

Pridi, pridi Sveti Duh

sak otrok ve, da nas je Bog Oče ustvaril. Vsak tudi ve, kako nas je Jezus odrešil s svojim trpljenjem. Mnogi, mnogi pa Svetega Duha pre malo poznajo, tako da so nekateri že pisali, da je Sveti Duh, naš neznani Bog.

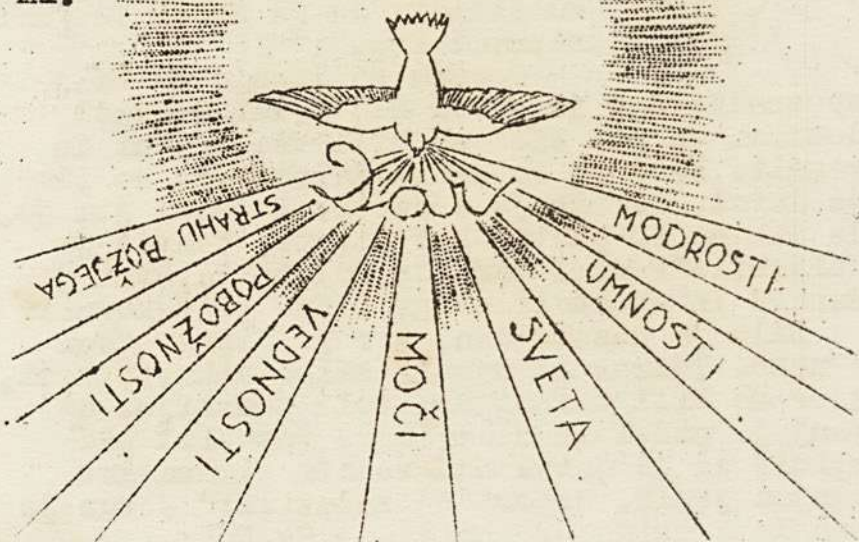
Jezusa so ljudje najbolj spoznali: saj je živel med njimi v Sveti deželi. In pri Njem so bili vsi srečni in veseli. Zato pa so se razžalostili, ko jim je dejal, da odhaja s sveta. A dejal jim je, da jih ne bo pustil kot sirote, temveč je obljubil: "Poslal vam bom Tolažnika, Svetega Duha." In apostoli so ga trdno pričakovali.

Bilo je deseti dan, kar je Jezus odšel v nebo. Takrat je nastal silen vihar v hiši, kjer so bili zbrani apostoli z Marijo. Ogenj je padel iz neba in se razdelil nad njimi, da je ostal nad vsakim plamen kot ognjen jezik. Hipoma so začutili: "Jezus je izpolnil obljubo, poslal je Sv. Duha.

Kmalu je bilo na zunaj spet vse kot prej, a vedeli so, da se je nekaj velikega zgodilo z njimi. Čisto drugačni so postali. Poprej boječi so bili hipoma pripravljeni spremljati Jezusa tudi v smrt. Njihove duše so kar gorele. In v srcih so začutili toliko Jezusove ljubezni, da so jo morali oznaniti še drugim. Vsi so postali junaški Jezusovi oznanjevalci. Vse to je storil Sv. Duh.

A vedeli so, da ta tolažnik ni samo za njih, temveč za vse ljudi, saj je tudi Jezus za vse trpel in umrl. Vsi naj bi postali čisto drugačni, Jezusovi. Zato so hodili od kraja do kraja in povsod oznanjevali Jezusa in klicali nad vernike Svetega Duha, Tolažnika.

In Sveti Duh je prišel v uboga človeška srca in jim prinesel Jezusovo ljubezen in moč. Svetil jim je v dušah kakor lučka, da so vedno spoznali Jezusovo voljo in da so mogli hoditi po Njegovi poti. Zato so bili veseli, kakor da bi bil spet Jezus med njimi.

O SVETI BIRMA

V prvih časih, ko se je Cerkev šele pričela razširjati po vsem svetu in se je morala boriti z mnogimi sovražniki, so verniki potrebovali še prav posebne moči. Za vero, za Jezusa so morali trpeti in neštetokrat v najstrašnejših mukah tudi umreti. Zato pa so prosili apostole, naj jim dajo veliko, veliko božje moči in ljubezni in tolažbe. In gotovo so prosili: "Rako nam dajte, da bomo čisto trdno vedeli, da smo prejeli Svetega Duha."

In apostoli so molili in polagali roke na vernike. Ti pa so čutili: v tistem hipu je prišel tudi nanje vihar in ogenj iz nebes, dajih je čisto prenovil in utrdil - in potem so šli radi tudi v trpljenje in smrt.

Vse to pa se ni godilo samo takrat, ampak se ponavlja še danes. Tudi sedaj je še polno Jezusovih sovražnikov in hudobni svet in hudobni duh nas skušajo odtrgati od Njega. Posebno v mladosti, ko otrok še nima toliko zrelosti in moči, da bi se vsem sovražnikom uprl. Zato pa prav v mladosti potrebujemo posebne Jezusove ljubezni in moči in tolažbe, da se nobenih bojov ne ustrašimo.

In res nam škofje prinašajo to veliko milost Svetega Duha, Tolažnika.

Tako je kakor na binkoštni praznik: vihar in ogenj prihajata na nas iz nebes, čeprav ju ne vidimo. To je nekaj tako velikega, da kar težko razumemo. A vsaj malo se moramo zavedati, kaj je sveta birma: prihod Svetega Duha. Da nam ne bo to tisti zakrament, ki bi nam najmanj pomenil. Na katerega bi se spominjali samo zaradi sladkih botrovih darov in vesele slovesnosti.

Vsako mora vedeti: moj birmanski dan je

moj binkoštni praznik. Srečen sem kakor
ateri izmed apostolev in prvih mučencev.
aj sem prejel Svetega Duha in po njen vso
ezusovo ljubezen, tolažbo in moč. In vsak dan
en dan, temveč za vse življenje.

Gregorčič:

Lastovkam

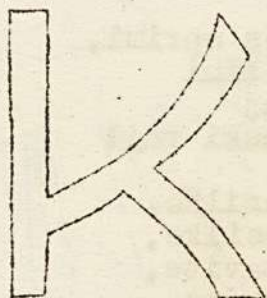
Lastovke, oj Bog vas sprimi,
ko po dolgi ostri zini
prilletele ste nazaj
v mirni naš planinski raj!

Ve pomladi ste znanilke,
dobre sreče ste nosilke,
kjer svoj dom postavite,
blagost tja pripravite.

Gostoljuben strop je moj:
gnezda svoja nanj pripnite,
tu valite, tu gojite
srečonosni zarod svoj.

Birmansko darilo

ar načuditi se niso mogli otroci Zehtinovemu Lojzku, da si je izbral za svojega birmanskega botra starega, šepavega Brklarja, ki je stanoval tam ob robu gozda v leseni kolibi, izdeloval razne lesene predmete ter jih nosil naprodaj v širni svet.

"Jož, takega botra, ki berači- te ni sram?"

"Čemu lažeš?" se je razhudil Lojzek, "Brklarjev očka ne beračijo. Vzamejo in jedo samo tisto, kar jim kdo sam pripese. To pa ni beračenje!"

"Pa ti ne bo mogel dati nobenega darila, ker sam nima nič - ojej."

"Tisto mi je vseeno. Saj so mi naredili že tri piščalke in mi darovali še mnogo drugih igrač. O, jaz imam Brklarjevega očka zelo rad."

Zehtinu, Lojzkovemu očetu je bilo všeč, da se je fant potegnil za svojega botra.

"Pisn imaš", ga je pohvalil. "Človeka ne smemo soditi po denarju, nego po značaju. Brklar je reven in včasih res malo čudaki, to toda postenjak je."

In tako je Brklar botroval Lojzku. Pa kako ponosno se je držal! Tudi Zehtinov oče je bil takrat z njima. Nič niso popivali in vendar so se imeli dobro. Lojzkova mati je napravila okusno malico in vsi so bili zadovoljni. Zvečer sta oče in Lojzek spremila botra domov in tedaj je dobil srečni birmanec cel kup lesenih igrač.

"Veš, Lojzek," je rekel boter dostojanstveno, "to je za tvojega birmanskega darila pa

že dobiš, ko pride čas."

Tedaj se je pa oče Žehtin glasno zasmejal in potrepiljal Brklarja po rani:

"Beži no, beži! Kaj boš dajal, ko si sam siromak! Sicer pa - saj si mu dal, da komaj nosi. In še sitnosti si imel. Že dobro, že! Hvala ti!"

Segli so si v roke in se poslevili.

Naslednjo zimo je Brklar resno obolel in obležal. Hiral je od dne do dne. Stregel mu je največ Žehtinov Lojzek, ki se kar ni mogel ločiti od svojega dobrega betra. Lojzko va mati je pošiljala bolniku juho in kar koli je poželel. Oče Žehtin je pa ubogega Brklarja obiskal slednji večer in ga tlašil, kakor je vedel in znal.

Ko je bil nekega večera v družbi še dveh sosedov spet pri njem na obisku, je začel bolnik sunkoma:

"Žehtin, umrl bom. Ali boš skrbel za moj pogreb?"

"No, no, lahko se še pozdraviš," je hitel Žehtin. "Če bi pa naposled res podlegel, ej, le brez skrbi bodi."

"Ne, ne mislim tako," je dejal bolnik s slabotnim glasom. "Denar za pogreb imam sam. Tu v omarici je že pripravljen. Želim le, da bi vse drugo, kar je treba pri pogrebu, uredil, če si tako dober? Pa - pa - tisto, kar je v tisti-le lesení skrinjici, daj Lojzku, to je njegovo birmansko darilo -"

Žehtin in ostala dva soseda so se skoro muzaje spogledali, v svesti si, da v skrinjici pač ne more biti drugega nego kako oročje in morda nekaj lesenih igrač.

"Vse se bo zgodilo po tvoji želji," mu je obljubil Žehtin. "Zdaj pa lepo počivaj! Utrujen si."

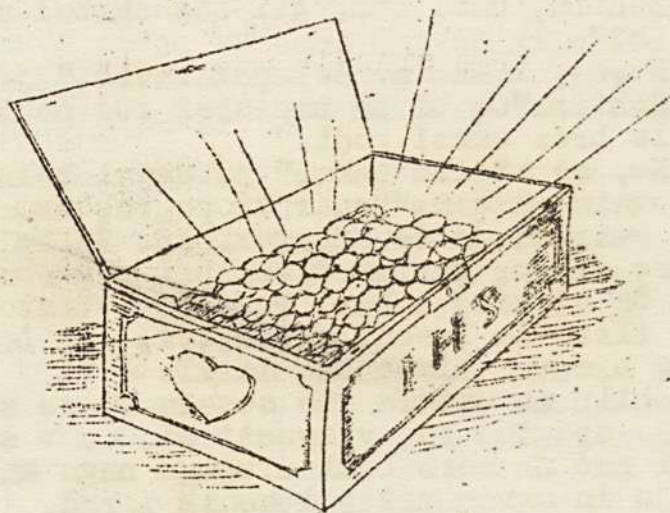
Bolnik je zatisnil oči in začel težko sopsti. Drugo jutro pa je mirno umrl.

Ubogi Lojzek! Saj se bi bil skoro udušil v solzah.

Po pogrebu, ki se je izvršil vse tako, kakor je želel pokojnik, so pospravljali njegovo kolibo. Odprli so tudi skrinjivo, v kateri je bilo shranjeno Lojzkovo birmansko darilo. A kdo popiše začudenje navzočih, ko se je zableščalo pred njimi - za več tisoč srebrnega denarja.

Ker pokojnik ni imel sorodnikov, je ves denar dobil Lojzek.

Vsi oni pa, ki so nekoč zbadali Lojzka zaradi njegovega botra, so bili zdaj zado-
sti osramočeni.

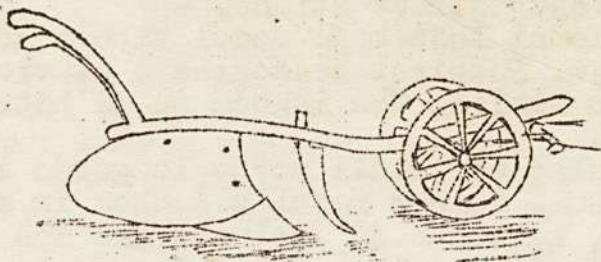

Moj sin bo kmet.

Oče moj je strojevodja,
temno mu gore oči.
Z mirno roko varno vodi
vlak s tovari in ljudmi
ob prepadih in čez reke
skozi gore v dan in noč,
mimo mest, vasi do morja,
vselej v nove dalje zroč.

Mati moja je šivilja,
v ozki sobici sedi,
šiva, krpa. O koliko
revne ji trpe oči
dan za dnem v noč od zore,
tudi ko je zunaj maj.
Le če vame se zagleda,
v lice šine ji smehlaj.

Ali kadar jaz dorastem,
hočem biti samo kmet,
vrnem se na plodno polje,
ki oral ga je moj ded.
Trudni oče, siva mati
pojmeta z menoj takrat,
tam postavim belo hišo
njima v tih večer in zlat.

Lojzkov poslednji majnik

Sneg je skopnel in končno je izginila tudi bela lisa na gozdni rebri, ki je najdlje ostala. Pomlad je prišla v deželo, zelena pomlad, z njo pa pisane cvetke in radostno žgolenje ptičk. Vso naravo je objel diš pomladi, diš novega življenja. Stvarnik je stopil z nevidno nogo prek cvetočih poljan in blagoslavljal...

Pomlad je prišla, narava vriska, a ljudje?

Dolenjska vasica je ždela pod hribom kot zgrbljena starka. Lani jo je našlo pomladansko sonce v praznični obleki, se čudilo pisanim vrtilkom med belimi hišami in radovedno pogledovalo skozi mala okenca v čiste izbe. S pomladjo je oživel tudi vas: starčki so posedali pred pragi in se veselili, da so mogli iz zapečka, in na travniku za hišami se je razlegal vesel smeh vaških otročev, vmes pa so mukale kravice, ki so po dolgih mesecih zopet zapustile hleve.

A letos ni starčkov pred pragi. Zaman prišluškuješ proti travniku: ni smeha otrok, ne glasov piščali. Le ptički žgoliijo svoje popevke in prinašajo v srca vaščanov spomine na bol.

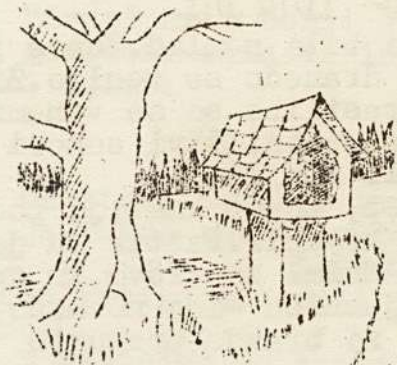
Zidovi sedmernih hišic so počrneli in pomladno sonce zre letos žalostno na pogorišča. Le štiri hiše so ostale, tihe in skromne, iz njihovih okenc pa gleda beda... Sedmero družin skrivajo njihove strehe. -

Desetletni Lojzek je sedel tiho v kotu pod križem. Podpiral je kodrasto glavico z rokama in mislil. Vse mogoče mu je hitelo po glavi.

"Le zakaj so prišli možje iz gozda in nam požgali dom, da sem moral z dedkom in mamico k sosedu, kjer nas je polna soba. Kam so odpeljali očka? Ali še živi? Zakaj ni šole

in zakaj nas ne puste k sv. maši?..." Koliko vprašanj! In ta večni: zakaj! Niti enemu ne ve odgovora. Le to mu je jasno, da mora biti hudo, strašno hudo, ker mama tolikokrat joče in ker dedek neprenehoma moli za srečen konac.

Lojzek bi šel tako rad ven, v gozd, kot druga leta. Zvončki so pobelili trato, trobentice čakajo in vijolice so zadehtale iz pod grmovij. On pa mora z ostalimi vaški otroki čepeti doma. Mama ga nikakor ne pusti, ko v gozdu venomer strelja.

Pogled mu je splaval skozi okno, hitel preko pogorišč in se ustavil na hribčku za vasjo, kjer stoji kapelica pod zeleno lipo. Mati božja kraljuje v njej.

Lojzku je šlo skoraj na jok. Tako rad je klečal pred Marijo in rad krasil njen oltarček. Vsako leto v maju, kar pomni, je hodil z dedkom, očkom in mamico sleherni dan h kapelici in molil. Tako lepo je bilo ... Letos pa stoji Mati božja osamljena v votlini kapele, brez rož, brez zelenja. In jutri bo prvi maj...

Vrata izbe so se odprla in v sobo je stopil dedek. Z ursaajočimi koraki se je približal do klopi ob peči in sedel.

Lojzek je bil takoj pri njem. Prisedel je in ga objel.

"Dedek, jutri se bo pričel Marijin mesec, kajne, da bomo tudi letos okrasili kapelico? Mati božja je tako sama... Dedek, kajne, da bomo šli k njej?..."

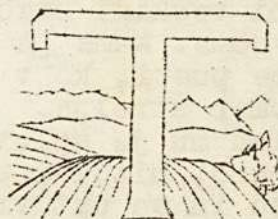
Tudi starčkov pogled je pohitel skozi okno in se ustavil na kapelici. V duši so mu vstali lepi, daljni spomini in v očeh mu je zablestela drobna solza. Za hip se je zdel

Lojzku še bolj sključen in star, nato pa je v njegovih očeh zagorel nov ogenj. Dedek se je vzravnal in ga pogledal:

"Lojzek, šla bova h kapelici tudi letos! Marija ne sme biti sama..."

(Dalje prih.)

TRLEP ORJE

ačas je bila pomlad. Sonce je budilo dranečo se zemljo. Živali in rastline so se vznemirjale, prebujeni živi sokovi so plali v njih.

Trlep, bogat kmet, je poravaval krompir. Pastir mu je kleščaril, sam pa je držal za drevo in se skrbno oziral, ali najemnica Mina ne meče krompirjevih krljev za brazdo pregosto ali morda prereditko.

"Mina, prereditko nikar!"

"Nič se ne bojte! Pridelali ga boste, da bi ga tudi meni lahko odmerili zvrhan koš."

"Glej tudi, da vsakega črva sproti pohodiš, mrčes bi se drugače preveč zaredil."

"O, saj jih pobirajo vrane in pastirčke."

Za oratarji so tresorepile pastirčke, bolj od daleč pa so okorne racale plahe vrane in oprezno odletavale in doletavale.

Trlep je bil nejevoljen. Pastir mu ni prav odriaval plužen, Mina je prepočasi hodila za brazdo, voli so se ustavljali in se oddihovali, anđelo je klicalo in sonce je peklo.

Na zvrateh je čakala Trlepova edinka Marička, ki je prinesla malico.

"Zaaj pa kar brž posedite!" je sikila oratarje in urno vrgla pred vola naročaj sena.

Oratarji so sedli na tla ob razgrnjeni

prt in jedli.

Ko so pomalicali, je Trlep poskočil:

"Poženimo spet v imenu božjem, da prej skončamo!"

Zorali so, povlekli brazde in potolkli kepe. Vonj razrahljane zemlje je dehtel proti nebu.

"Sveti križ božji - da bi srečno rastlo!" je gospodar sklenil in se razgledal po obdelani njivi.

ČAKAJ POTEPIN"

Oskrbnik smleške graščine je imel papigo, ki je nekaj besed izgovarjela prav dobro. Zlasti ono, kar je oskrbnik izustil večkrat, je znala papiga povedati zelo gladko in razumljivo.

V graščini so imeli tudi psa, ki se je rad potepal. Ko se je včasih potuhnjeno vračel domov, ga je oskrbnik zgrabil za vrat in zavpil:

"Čakaj, potepin!"

In potem je pela palica.

Prigodilo se je pa, da je nekoč zašel v odprto oskrbnikovo sobo Kajžarjev Jure. Saj ni bil ravno hudoben ta deček, toda imel je zelo nelepo lastnost, da je, kamorkoli je zašel, pretaknil vse kote. Tako je tudi pri oskrbniku, videč, da ni nikogar v sobi, začel iztikati po raznih škatljah in predalih. Že je oddrznil onaro, kar začuje za hrbtom strog in hreščeč glas:

"Čakaj, potepin!"

Ubogi Jure, ki pač ni mislil, da je to izgovorila papiga, se je tako prestrašil, da je skoro okamenel. Bežal je iz sobe in tja čez vrt proti domu, kot bi ga podilo celo krdelo volkov. Doma se je potem šele oddahnil.

Ta strah pa je imel zanj dobro stran. Nikoli več ni iztikal po tujih kotih.

Zanimivosti

Očalarjevi.

To vam je čudna družina: vsi nosijo očala, staro in mlado. Pa kako vam zavijajo za njimi oči! Še vi se jim boste smejali. Kar sami si jih narišite.

Prejšanje štiri slike si prerišite najprej na temek, prosojen papir. Ko ste to naredili, si preskrbite kosček lepenke v velikosti slike tu poleg in narišite nanjo dve piki. Da, točno dve piki, kakor ju vidite na tej sliki. Toda prosim: točno v tej višini in točno v isti razdalji, kakor ju vidite na sliki!

Če podložite to lepenko z obema pikama pod katero koli izmed štirih slik Očalarjeve družine, vas bo vsak Očalar koj pogledal skozi svoja očala. Če boste pa sliko kaj premaknili, bo začel pri priči zavijati oči! Vse drugo pa sami preskusite! Kdor je kaj risarja, bo razen teh štirih Očalarjev narisal še drugačne!

ČUDNA IMENA

Mlade glavice, pazite!

Neki oče je imel tri sinove. Prvemu je bilo ime Plenk, drugemu Plenkarabenk, tretjemu pa Plenkarabenkfičelfočelšvederbenk.

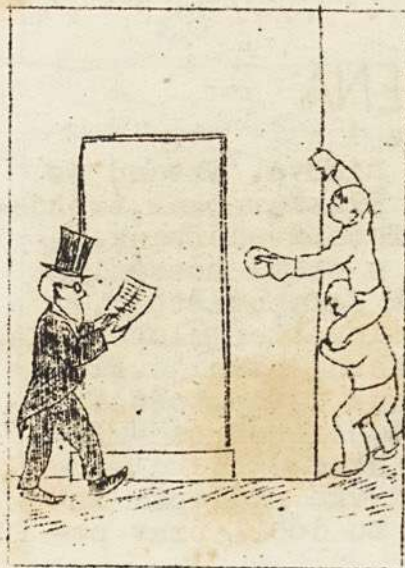
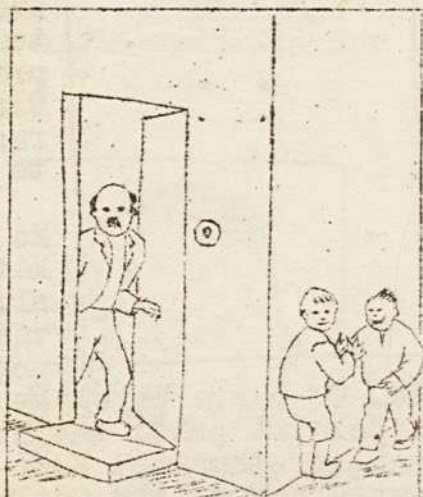
Bila pa je tudi mati s tremi hčerami. Prva je bila Jefa, druga Jefaputaštefa, tretja pa Jefaputaštefatingeltongelmrdažefa.

Ti otroci se med seboj oženijo. Plenk je vzel Jefa, Plenkarabenk Jefoputaštefo, Plenkarabenkfičelfočelšvederbenk pa Jefoputaštefotingeltongelmrdažefa.

Otroci, kdor bo te stavke najlepše in najhitreje povedal, ta bo dobil prav posebno pohvalo.

ZAMIŠLJENI PROFESOR

žalostna zgodba brez besed.

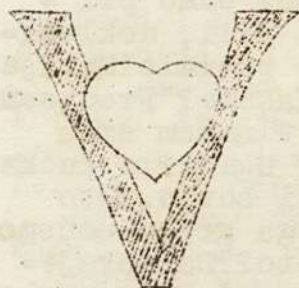

Begunska MLADINA

Leto 2. — Lienz, 15. VI. 46 — Štev. 14

Važna konferenca

i mlajši še najbrže ne veste, kaj je to konferenca. Le povprašajte starejše! Povedali vam bodo takole: Konferenca je posvetovanje, h kateremu pridejo vsi učitelji in učiteljice na zavodu, da sklepajo o važnih zadevah.

Tudi mi bomo imeli važno konferenco. Zbrali se boste vsi učenci in učenke, ki čitate "Begunsko mladino". "Zakaj?" vprašujete. Zato, ker je na dnevnem redu zelo važna zadeva. "Kakšna pa?" Le pazno poslušajte: Gre za posvetitev Srcu Marijinemu! Naj vam najprej razložim, kaj je Srce Marijino! Vi veste, da ima vsak človek srce. Brez srca nihče ne bi mogel živeti. Če srce preneha biti, človek umre. Podobno, kakor pri avtomobilu: če odpove motor, se avto ustavi in se ne premakne več.

Srce je torej najvažnejši del človeškega telesa. Je pa tudi središče našega duhovnega življenja. V njem se stika, kar se v

električni centrali, vse žice in nitke naših misli, želja in čustev. Saj ste že slišali, kako pravijo ljudje: Ta človek ima dobro sree, mehko, kakor vosek. Drugemu pa rečejo: Ta človek ima grdo srce, trdo kakor kamen.

Dobro srce imajo vaše mame, marsikateri učitelj in učiteljica, pa tudi še mnogi drugi. O, na svetu je še polno dobrih src!

Najboljše srce, ki je pa kdaj na svetu živel, je Srce božje Matere. Cisto je kot zlato, mehko kot vosek, dobro kot beli kruhek. Tako srce je hotel imeti v Mariji Njen božji Sin. No, in temu najblažjemu Srcu se bomo vsi posvetili. Kako? "Rož bomo prinesli, svečke nažgali, pesmi peli, deklamirali!" Že prav! Pa vse to je premalo! Marija hoče drugačne posvetitve! "Kakšne?" Predvsem ji bomo obljubili, da ne bo v našem srcu

nikdar ugasnila lučka milosti božje. Zato smrtnega greha nočemo. Sprejeto? "Da, sprejeto!" Drugič bomo skrbeli, da ne bo to dobro Srce božje Matere nikdar žalostno. "Kdaj pa je žalostno?" Če vidi, da žališ svojo mamo, v jezo spravljaš svojega očka, postrani gledaš svoje bratce in sestrice, zaničuješ tovariše ali sošolke. Tega nika! Sprejeto? "Da, sprejeto!"

Prav! Konferenca je zaključena! Sedaj pa na voljo.

Lojzkov poslednji majnik

Mesec majnik je zažarel v vsej krasoti. Sonce, nebo brez oblaka, cvetka in ptički, v Lojzkovi duši pa lepo, lepo...

Fant je klečal pred kapelico, ob njem pa sivolasi dedek in mamica. Tudi sosed Jernej se jim je pridružil. Molili so litanije, sv.rožni venec in dodajali očenaše. Še in še. Niso mogli od Matere božje, ki jih je gledala iz zelenja in cvetja, kot nekoč...

Molili so za mir in srečen konec, molili goreče in iskreno. Glas se jim je tresel od ganotja.

"Da bi se vrnil očka!" je prosil Lojzek in gledal Marijin obraz. Zdelo se mu je, da se smehlja...

Na gozdnem obronku so zaškrtali težki koraki. Stirje možje z rdečo zvezdo so se ustavili ob drevesih in se ozrli proti kapelici. Iz ust se jim je izvil krohot.

Ha, ha, ha! Glej jih, molijo! Ha, ha!" se je zadržal eden.

"Pijan je!" je šepnil dedek in pritisnil Lojzka k sebi.

"Ha, ha, ha! Molite, kajne?"

"Da, za naš narod... Za mir..." je odgovoril dedek.

Moža iz gozda je na mah popustil smeh. Zakričal je kot ranjena zver in se pognal v starčka.

"Prekleti psi! Kdo vam je rekel moliti za mir? Krvi hočemo, ne miru! Krvi, krvi..." Dedek se je pod udarci opotekel, Lojzek pa je kriknil in skočil v suroveže.

"Pusti dedka! Kaj ti je storil! Pusti ga..."

"Ti mi boš branil, pobalin? - Tu imaš mir, ki ga... Ha, ha, ha! Ha, ha, ha!..."

Potegnil je samokres. Od zidov kapelice so odjeknili smrtni streli in kriki groze, nato pa šepet drgetajočih ustnic.

"Marija!...Daj...nam...mir!..." - - -

Vaščane so streli in pok ročnih granat priklicali na hrib. Ob razvalinah kapelice so našli štiri trupla in poleg njih razbit kip Matere božje.

Majniška kraljica je zajokala...

Ne, ni zajokala! Vzradostila se je, ko je s slavo in častjo sprejela štiri belordeče mučeniške nedolžne duše in jih povedla pred prestol svojega božjega Sina, da prejmejo iz njegovih rok palmo in krono večnega življenja.

KROPARTI

Kdo pa tisti so štokljači?

To so kroparski kovači,
to žabljarji so iz Kroe,
hodijo ko v mlinu stope;

cop - cop - cop,

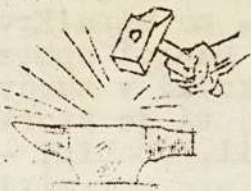
lop - lop - lop!

Kdo pa tisti so trkljači?

To so kroparski kovači;
kladivo jim v roki pleše,
posmi poje, iskre kreše:

plenk - plenk - plenk,

žvenk - žvenk - žvenk!

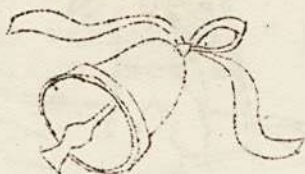
Cerkvica

Cerkvica vrh gore, cerkvica bela,
vsak dan pozdravlja te duša vesela.
Zjutraj že, ko zlati sonce planine,
srčne pozdrave ti diham z doline.

Tebe čez dan oko zmer pogleduje,
srce večerne ti vzdihne daruje.
Saj mi tako ljubo gledaš z višave
s holmca zelenega daješ pozdrave.

Zvonček me, tvoj budi zjutraj iz spanja,
k delu, k pokoju spet on mi pozvanja.
Pa če otožnost med mir se zapletje,
v tebi, cerkvica, najdem zavetje.

Tvoje zavetje reš mirno, tihotno,
kak do nemirnemu srcu dobrotno!
Zatorej vrh gore, cerkvica bela,
vsak dan pozdravlja te duša vesela.

KOSCI GREDO

Tam na koncu travnika je kamen zapel ob jeklo.

"Kaj pa je to?" so se prestrašile kobilice ter prenehale z veselo godbo.

"Kosci gredo, kosci! Bežimo, bežimo!" so zavpile in begale pod švigajočimi kosami.

Tudi cvetice bi bile radi bežale, a niso mogle. Padale so po vrsti pod širokimi mahljaji.

"Na svidenje, sestrice, prihodnje leto!" so še klicale.

Intrava se je jela sušiti. Na travniku je zadehtelo po svežem senu.

Tedaj je zazvonilo poldan. Kosci so sedli v senco pod staro jablano. Molili so in jedli. Iz šole pa so se usuli otroci. Preko travnika drži njih pot. Ko so videli pokosen travnik, so se priješli za roke in zapeli:

Za pasom dve osli
pa čutarico
in koso na ramo
pa hajd na goro!

"Ti lahko pojejo!" so jadikovale kobilice. "Ali me ubožice, ki so nam posekali naš lepi, zeleni gozd!"

"Bo že spet zrastel, bo!" je zagodrnjal črni muren.

- 7 -
Krompir

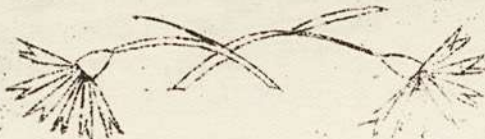
Pred nekaj sto leti ljudje v Evropi niso mogli jesti krompirjeve kaše ali krompirjeve juhe, zakaj takrat pri nas še niso poznali krompirja.

Toda prišel je mož iz daljne Amerike. Ta je dal kmetom čudne, rjave gomolje, kakršnih še nikoli niso videli, in je velel:

"Vsadite gomolje v zemljo namesto žita in rži; doživeli boste veliko presenečenje. Kmetje so res vsadili gomolje, ki so imeli mnogo drobnih belih pogankov, in čakali. Najprej je zrastle iz tal zelišče, potem so začele rastline cvesti. Vsaka je imela polno majhnih belih cvetov, iz teh pa so nastale črne jagode.

Kmetje so se razveselili - trgali so črne jagode in jih posušili. A jagode so bile grenke, morali so jih izpljuniti. Tako so res doživeli presenečenje, ali to presenečenje ni bilo veselo. Mar bi bili nasejali žita in rži! V sveti jezi so porvali vse rastline iz zemlje, jih zmetali na kup in jih sežgali. Med tem, ko so stali okrog kupa in gledali, kako je ostudna reč gorela, se je začel nenadoma širiti iz ognja prijeten vonj. Tedaj je stopil eden izmed njih bliže in potegnil iz plamenov nekaj opečnih rjavih gomoljev, ki so viseli na koncu korenin.

"Zdaj vem," je vzkliknil, "ne jagod, ampak gomolje moremo jesti!"

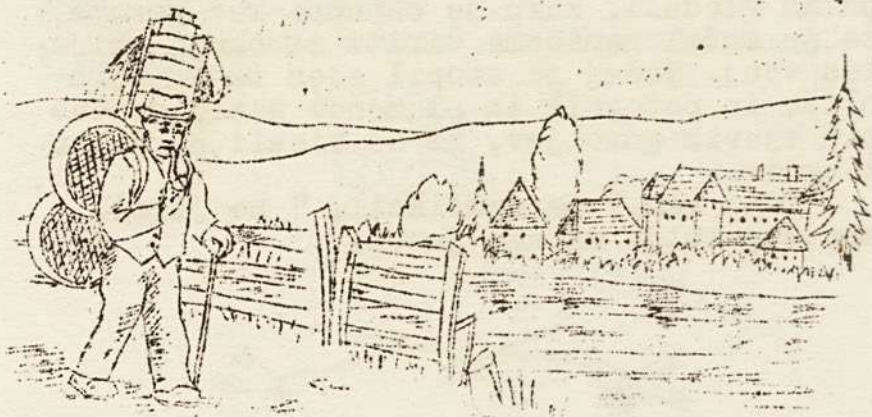

Vabilo

ridi, Gorenjc, z mrzle planine!
Vabi Dolenc v gorke doline :
Mrzel je led,
priđi se gret !

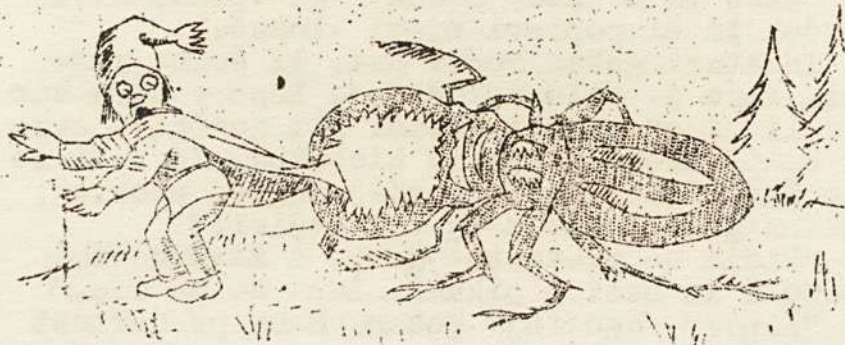
Sonce gorko tukaj nam sije,
trta ljubo gôr se ovije:
Vince z gore
greje srce.

Brati nas rod, brati nas Sava,
priđi na brod krški s Triglava:
Bratec bod moj,
vselej z menoj !

HUDA ŽIVAL

Palček je stanoval v hišici ob gozdnem robu. Nekoč poprosi mater, naj ga pusti v gozd. Mati mu dovoli, a pristavi: "Le pazi, da te ne ugrizne huda žival!"

Vesel skače Palček po zelenem gozdu. Pod košatim drevjem nabira cvetic in zoblje rdeče jagode. Kar mu prileze nasproti huda žival z velikimi kleščami. Nikdar še ni videl take živali. Toda palček je pogumen deček, nič se je ne ustraši. Prime jo za klešče. Črna žival pa ga stisne s kleščami za prstek, da se pociči rdeča kri. Palček križi in stresa z roko, a žival stiska vedno bolj. Nazadnje spuste klešče. Palček jo ubere hitrih nog proti domu. Že od daleč kriči: "Mama, mama, boli, boli!" Mama prihiti na prag. Ko ugleda krvavečo roko, vzame cunjico in obveže prstek.

"I, kaj pa je vendar bilo?" vpraša palčka.

"Mama, huda, črna žival z velikimi kleščami," pripoveduje preplašeni palček.

"Aha, to je bil gotovo rogač. Ta je res huda, da te ni poljsal."

Gobe se pomenkujejo

Med trohnačim listjem in igličevjem leže odpadli češarki. Tu in tam prodira tenak sončni žarek skozi gosto vejevje na zeleni mah. Vse je tiho v gozdu.

Tedaj se oglasi v vlažni travi goban: "Oh, kakšne čase smo doživeli!"

"Kako to menite, dedek?" ga vpraša mlad jurček in si popravi rjavi klobuček.

In stari goban reče: "Res, ti še ne pomniš, kako je bilo nekoč tod. Lepo v miru smo živeli mi preprosti gobani ali jurčki v svoji beli obleki z rjavim klobukom. In radi so nas poiskali ljudje. A zdaj poglej naokrog, kakšna gospoda se zdaj tod šepiri!"

"Vidim te prevzetne gospe z živordečimi klobuki in belimi pikami. Lepe so pa res."

"Lepe?" zagodrnja goban. "Sama prešernost jih je, in sam strup!"

Pa je prišel mimo mož s košaro, rdeče mušnice odbrcnil, gobane in jurčke pa del v košaro.

Sijaj, sijaj, sončece...

Sijaj, sijaj, sončece,
oj, sonce rumeno!
Kako bom pa sijalo?
Sem vedno žalostno.

Sonce zgodaj gori gre,
dekleta jokajo,
bi rade se ležale,
pa vstati morajo.

Sonce zgodaj doli gre,
pastirci tarnajo,
domov bi radi gnali,
pa črede nimajo.

Sijaj, sijaj, sončece,
oj, sonce rumeno!
Kako bom pa sijalo?
Sem vedno žalostno.

^{- 12 -} Pastirček Janžek

pomladi je izpolnil Janezek šesto leto in s šestim letom je moral postati na očetovo besedo pastirček. Pastirček, ki pase na samotnem obronku kra-vo in nima daleč naokrog človeka, da bi ga branil, če krava po-divja in zatakne ubo-gemu pastirčku rogove pod hlačnice. In Janžek je bil prepričan, da te pomladi ne bo ni-

ti preživel in da bo moral že letošnje po-letje prižigati vsako noč zvezde na nebu. Seveda, prižigati kot revna, dušica, ki jo je srečala na zemlji žalostna smrt.

In Janžek se je vso zino bal pomladi. Ker se je je bal, je prišla tem hitreje. Ko se je pokazalo prvo zelenje, mu je oče stis-nil drobno šibo v roke in ga potegnil na dvorišče. Tam je že stala Roža in nestrpno čakala, kdaj jo poženejo v veselo pomlad.

"Le dobro jo pasi in zvečer jo priženi domov!" je rekel oče s trdim glasom in od-prl lesa.

Roža je veselo zamukala in stopila naglo skozi odprto lesa na ulico. Zavila je po nji in šla naravnost proti pašniku za vasjo. Še zmenila se ni za pastirčka s tenko šibi-co. Vsak hip je strahoma pričakoval, kdaj se Roža obrne in ga nasadi na rogove. A krava je prišla na pašnik in se mirno pasla do ve-čera in še enkrat ni pogledala svojega boje-čega pastirčka.

Že se je bližal večer in Roža je bila nemirna. Nekajkrat je že prav glasno zamukala in otepala z repom, da se je Janžka polotil silen strah. Stisnil se je za grm, da bi ga Roža ne opazila in ga ne napadla.

A krava je že visoko dvignila rep in dvakrat čudno poskočila; nato pa je zdriela in, še predno se je utegnil Janžek prav zavedeti, je že izginila za bližnjim grmovjem.

"Joj, zdajle je pa pobesnela," se je zgrozil mali pastirček. "Naravnost v vas divja. Gorje zdaj otrokom, ki jih bo nabadala na rogove. Prijeli bodo pač mene za vse to, ker sem jaz Rožin pastir in sem pustil, da je pobesnela. In še najbolj bo gorje meni."

Janžek se je bal zdaj očeta in vse vasi. Prišel je tarnati, a je takoj spoznal, da mu tarnanje prav nič ne pomaga. Samo to je vedel, da nocoj ne sme domov. Saj ga doma ni čakalo prav nič dobrega, ker je Roža v svoji hudobnosti nabodla sam Bog ve koliko otrok. A vse to zaradi tega, ker je Janžek ni znal pasti in se je bolj bal kot krava njega.

Polotil se ga je obup, ker se je pričelo mračiti. Sam ni vedel, kam bi se obrnil; samo tega se je zavedal, da ne sme domov, za ves svet ne. A Janžek si je znal pomagati. Domislil se je starega senika, ki je stal onkraj pašnika, in se je oddahnil. Stekel je tja, odprl preperela vrata in se zaril v seno.

Dolgo je premišljeval svojo nesrečo in se smilil samemu sebi, da so mu solze tekale po licu. Črna tema se je zgrinjala po seniku, a Janžek je ni videl in ne čutil, ker se je bil popolnoma pokril s senom. A ker ni vedel drugega, je zamižal prav tesno in zapel.

Sanjalo se mu je, da so vdrli v senik divji razbojniki. Pograbili so ga in privezali sosedovi Ciki naravnost na rogove. Pognali so Ciko, da je drvela z njim po daljnih pustinjah dolge dni in tedne. Janžek je bil lačen in žejen, da je skoraj umiral. Stokal je neprestano in ko že ni mogel več, je zavpil na glas.

Pa je v resnici zavpil in se prebudil. Bil je že dan in Janžek je čudoma spoznal, da leži doma v svoji postelji. Kraj postelje je stala mati in mu pripovedovala, da so ga snoči šli iskat in ga našli v seniku. Spečega so prinesli domov in ga položili na posteljo. Roža je prišla sama lepo domov in ni nabočila nikogar na rogove, saj je Roža prepametna krava, da bi delala neumnosti, kakor jih dela bojazljivi Janžek.

Janžka je bilo sram, da se je kar potuhnil. Ko se je dobro najedel, je stopil naravnost v hlev. Sam je odvezal Rožo in jo pognal na pašo. Danes se je ni prav nič bal; zato pa jo je ozmerjal s prav hudimi besedami in ji očital, da je včeraj kar na lepem pobegnila s pašnika, dasi se je niti mušica ni dotaknila.

Roža ga je pogledala samo enkrat, a ni rekla niti "mu". Saj je vedela, da je bolj pametna kakor tale pastirček, ki meri od pet do glave nekaj nad pet peti, a mu hodi strah prav za petami.

Izreki o pridnosti in lenobi

Brez potu ni medu.

Po storjenem delu človek sladko počiva.

Lenuha dan straši.

Lenoba je vsega hudega mati.

Pridnemu en "danes" več velja nego lenuhu dva "jutri".

Vsako blago je za delo na prodaj.

Pečeni golobje nikomur v usta ne lete.

Pri vsakem uboštvu je pol lenobe.

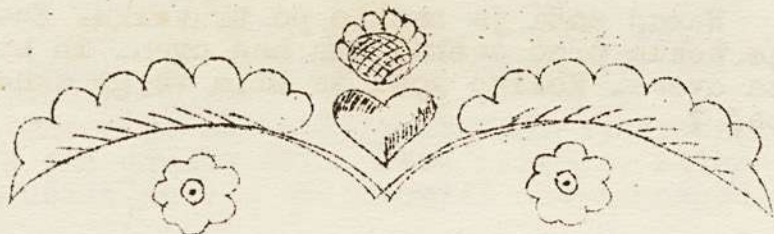
Kdor preveč leži, ga rada glava boli.

Kdor za mladih dni ne skrbi, v starosti trpi.

Kjer je lenoba, kjer postajanje, tam = kaj je blizu hudo dejanje.

Skrbna gospodinja hiši tri ogle podpira.

Rokodelstvo je gotovo jelstvo.

KJE JE ZABOJ

Neki trgovec je prejel 12 zabojev, ki so bili vsi označeni s številkami. Najprej so jih spravili v skladišče in jih zapisali in pregledali. Vajenec naj bi primerjal njihove številke s številkami na tovornem

listu. Vse je bilo v redu, samo zaboja s št. 8069 ni mogel najti, čeprav je bilo število zabojev pravilno. Kde mu lahko pomaga?

= • =

KOLIKO GOSI JE BILO NA TRAVNIKU?

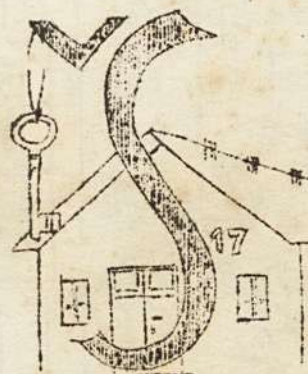
Nekaj gosi je racalo po travniku. Ena je tekla pred dvema, ena med dvema in ena za dvema. Koliko gosi je bilo vsega skupaj?

Begunska MLADINA

Leto 2 — Lienz, I.VII.46 — Štev. 15

Čečetnice

e nekaj dni in vrata 17 ba-
rake se bodo za nekaj časa
zaprla.

Konec šole.

Začetek počitnic.

Vsakdo izmed vas, ljubi
begunski otroci, se z ve-
selim srcem spominja na to
šolsko leto, katero smo
prebili daleč od domovine,
daleč od belih, ponosnih
slovenskih šol, daleč od
učnih razredov, kjer so raz belih sten po-
nosno ozirajo lepe slike, zemljevidi in vsa-
kovrstna učila.

To šolsko leto smo preživeli v taborišču
in lesena baraka nam je nadomestila belo
šolsko poslopje.

Mar zato kaj manj znate? Ne! Nasprotno!
Ponosno domačo šolo, lepe razrede, slike
in učila so vam nadomestili dobri gospodje

učitelji in gospodične učiteljice, ki so pogumno in s požrtvovalnim srcem stopili v jeseni pred vas in so se vam ponudili, da vas bodo učili to šolsko leto. Vi, dragi otroci, ste jih z veseljem sprejeli, saj ste vedeli, da vas bodo kot sobegunci naglaže učili lepih ved za življenje in utrjevali v vas čednost in vero naših očetov. Sedaj na koncu leta vsakdo izmed vas ve, koliko je to begunsko šolsko leto pomenilo za njegovo življenje.

Lik dobrega učitelja in požrtvovalne učiteljice naj vas spremlja na poti v negotovo bodočnost.

Ta bodočnost bo srečna, če se boste držali zlatih nauk, katere ste prejeli od svojih begunskih učiteljev in učiteljic.

Na počitnice

Šolo, hej, so zaklenili,
nas po svetu zapodili.
Brez nalog in brez nadlog
pojdemo čez hrib in log.

Dom, pozdravljen, kjer smo zrasli,
svinjko bili, krave pasli!
Zdaj gospodje smo miadi,
ki nam pravijo že vi.

Mirno bomo praznovali,
prično jedli, dolgo spali,
da život in duh moči
zopet nove zadobi.

Zdravi oče! Zdrava mati!
Ljuba sestra, bratec zlati!
Zdaj bom čivel spet en čas
mirno, brez skrbi pri vas.

MALI MIŠKO

ali Miško, sladkosnedeček, li-
zal bi najrajšinedek, jedel
torte in bonbone, sveže fige
in melone. Ne diši mu dobro
mleko in ne slastna žitna
kava, žganci ajdovi in ze-
lje, niti druga hrana zdra-
va.

Očka pošlje ga na knete.

"Tam počitnice boš uživa-
val, svoje tri bogate tete boš zabaval in
počival. Jedel dobre boš kolače, spal na
vzmetih kakor knez, vedno sit boš mastne
krače, sadje trgai kar z dreves! Tam skak-
ljal boš bos po travi in pastircem drugoval,
piskal srečen na piščali, kopal se in rado-
val!

Ko se končno boš utrudil, lahko pekel
boš krompir, se zaspan na postelji zgrudil
in takoj usnul zvečer!

Dobre tete, mile tete, bodo srečne pač
s teboj, saj že danes so pisale, da so
zdavnaj te čakale.

Jaz se bom pa tu oddahnil, saj ušesa me
bole, ker doma preveč glasnan si. Mahnil jo
bom kam v goro, ali pojdem kamor že. Več
ne boš krog mene hripal kakor star avtomo-
bil, v vsako reč ne boš se vtikal, česar
nisem te učil!

Mama naša bo vesela, štramba nič ne bo
trpela, sladki med bo mir imel in sladko
ne bo kopnel!"

Mali Miško, sladkosnedeček, se počitnic ve-
seli, na deželi tankaj dedek - mamin očka
še živi. Starček pravljice bo pravil in pod
vrbo z njim sedel, pasel zvesto kravo Sivko,
rad pošalil se vesel.

Tetke pa orehe sladke dale bodo mu vsak dan, da dobil bo tri podbradke kot na občinski župan.

Mali Miško na deželi nič kolačev ni dobil, spal visoko je na senju, s kračami se ni mastil. Še orehov ni bilo, toda nič zato! Saj je skakal bos po travi in s pastirji se igral ter po vodi čofotal. Dedu je pomagal pasti, ki mu lešničke je dal.

Jedel žgance je in zelje, sladko kašo, redki sok od nedelje do nedelje. Včasih je dobil še cmok.

Res pa se je Miško zredil, dva podbradka je dobil, staraša komaj ga spoznata, ko se spet je vrnil bil. Zdrava hrana, zrak in vođa okrepila so telo, na izbircnost je

pozabil, zdaj kar vse mu v tek je šlo.

Ko se šola je pričela, je zavriskal na ves glas:

"Zdaj prične se doba dela, zdaj je resni čas za nas ! Ko minil bo, saj vse mine, pojdem spet vesel na vas !"

In navdušen šel je v šolo, pridno tam se je učil in, kar koli bil je vprašan, red odlično je dobil.

Franjo Lovšin.

O mlajju

Tarnala je zemljica:

"Kje si, hčerka lunica?

Zvezdice so vse prišle,

zlate vse in vse svetle,

tebe pa na nebu ni,

prav močno me to skrbi."

Oglesi se lunica :

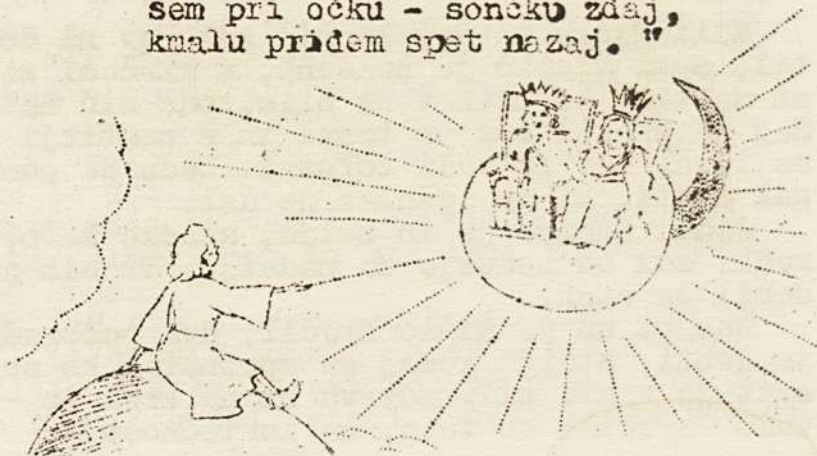
"Nič ne tarnaj, mamica,

jaz se zdaj pomlajam

in veselo rajam,

sem pri očku - sončku zdaj,

kmalu pridem spet nazaj."

- 7 -
Orgelce

B

ile so prav tako Binkošti kakor letos in bila sem prav tako birmana kakor vi, mladi prijateljski moji, le da je bilo to že davno, davno...

Menite, da sem se tedaj vozila v avtu? Eh, na, kaj pa mislite! Kdo pa je poznal tisti čas avto! Nič tega, nič. Ampak sosed naju je - botro in mene - potegnil s starim konjem in starodavnim kolesljem tja proti Ljubljani, pa je bilo. Ta vožnja je bila zame nebeška, kajti zgodilo se je prvič, da sem se vozila v koleslju.

Po opravljeni birmi me je botra založila z raznovrstnimi sladkimi dobrinami ter mi obesila na vrat krasen pozlačen srček. Tudi v gostilni sva bili. Lačna nisem smela biti, kajpada.

Vsega dovolj, vsega v izobilju in vendar bridko mi je bilo, tako nekam bridko globoko notri v mladem srčku. V kupu daril ni bilo - orgelc, pomislite, orgelc ni bilo, jaz sem se jih pa tako veselila. Vse druge darove bi bila rada dala za ene same lepe ustne orgelce. Sicer bi bilo glede tega samo ziniti treba in botra bi jih bila kupila brez ugovora. Pa sem bila preplašena, nisem upala prositi.

Ko smo se že vračali proti domu, me vpraša botra:

"Zakaj pa si tako tiha? Ali ti je slabo?"

"Ne", pravim.

"No, kaj pa potem? Kaj ti ni prav? Ali so te ožulili čevljski? Povej no! Meni je šlo na jok.

"Orgelc nimam", sem zavkalo milo.

"Joj, joj, - saj res. Čisto sem pozabila nanje," je vzkliknila botra. "Otrok ti, zakaj me pa nisi spomnil! Zdaj je prepozno. Jej, na."

Meni pa so se vdrle po licu solze kakor lešniki.

"Oj, ti otroci! Na, pa naj jim potem kdo ustreže," je tarnala botra vozniku.

Peljali smo se čez draveljsko polje. Tan od cerkve svetega Roka je zavil na cesto možak, s palico v roki in velikim tovorom na hrbtu. Pa je šinila botri dobra misel v glavo. Velela je vozniku ustaviti in zaklicala možu:

"Očka, kaj nosite?"

"Vse, kar hočete," je zavpil oni in hitel k vozu. "Imam najlepše glavnike, nožičke napol srebrne, pipice, bucke čisto zlate, prelepe -"

"Stojte," ga je prekinila botra. "Ali imate orgelce?"

"O, kajpa, kakopa da jih imam. Velike, srednje, male, kot zvon se gla -"

"Že dobro, že dobro," je hitela botra. "Dajte brž ene, lepe seveda!"

Možak je postavil tovor na tla in izmotal-oj-lične orgelce:

"No, oče telo vrstel! Samo deset krajcarjev. Vredne so petnajst, kajpada. Ampak to ceno napravim samo vam."

Botra mu je vrgla desetico, vzela orgelce in mi jih dala v naročje:

"Na, da bo mir!"

Jaz bi se tisti trenutek skoro raztaja-
la od blaženosti. Celo zahvaliti sem se po-
zabila dobri botri. Pa saj tudi ni bilo ča-
sa, zakaj orgelce sem imela namah v ustih
in že izvabljala iz njih vsakovrstne rajske
glasove. In to vso pot do doma. Uboga botra,
ubogi voznik, kako so ju morala boleti uše-
sa!

Jaz pa sem bila srečna, tako srečna,
kakor potem nikoli več. Prav nikoli ...

Franc Lovšin:

DREPELICA

Pet-pedi, pet-pedi-
je visoko žito, ki zori,
dobro se nam tu godi.

Zdaj naš dom je zlato polje
in zato smo dobre volje,
pet-pedi, pet-pedi,
zdaj živimo brez skrbi.

Ko zapade prvi sneg
in pokrije dol in breg,
poletimo pet-pedi,
pet-pedi, pet-pedi
tja čez morje v topli kraj,
na pomlad pa spet nazaj.

Pet-pedi, pet-pedi -
mo živimo brez skrbi .

NALOGO JE PREDISAL

Ni bil napačen ta Mahčev Jakec, res ne. Sicer ni bil izmed najboljših učencev, toda za silo je že šlo in ob sklepu šolskega leta se je doslej še vedno srečno "prerininil". Tudi drugače je bil miren in ubogljiv deček. Pritožbe ni bilo nikoli čezenj, zato sta bila z gospodom učiteljem precej dobra prijatelja.

Na domačo šolsko nalogo ni pozabil nikoli. Pač - samo enkrat - kako bi rekli, napravil jo je, a po nekakem krivem potu. Pa mu je bilo hitro kazeno za petami. Le čujte!

Neko popoldne po šolskem pouku se je Jakec na privoljenje svoje matere odpravil v bližnji gozd, da nabere lonček borovnic. Ker je bil uren pri tem delu, je bil lonček kaj hitro poln. Že se je zaobrnil proti domu, dobro vedoč, da mora še tisti dan izgotoviti domačo nalogo. Pa je prilika nanesla, da je Jakec mimogrede naletel na svojega očeta, ki je kosil steljo. Pohitel je k njemu in mu ponudil borovnic.

"Če daš meni, kaj boš pa meteri nesel," je smehljaše vprašal oče in obenem že nastavil klobuk.

"Bom drugih nabral," je rekel Jakec in stresel v očetov klobuk dobro polovico sladkega sadu.

"Dobro," je prikimal oče. "Ampak drži se tu v bližini, da te lahko pokličem! Greva potem skupaj domov."

In Jakec je že izginil med borovci...

Res sta šla potem z očetom skupaj proti domu. Bilo je že precej pozno. Tedaj se je Jakec spomnil, da še nima naloge, in kar ustrašil se je. Sicer bi jo bil zvečer že

še napravil, toda od očeta kakor tudi od gospode učitelja je večkrat čul, da luč ni dobra za oči. Poleg tega je bil pa tudi precej truden. Pa je sklenil sam pri sebi:

"Naloga pride na vrsto itak šele jutri popoldne. Jaz pa ostanem jutri žez opoldan v šoli in tedaj prav lahko in v miru vse izgotovim."

Drugo jutro je Jakec prosil mater, če sme počakati popoldanskega pouka kar v šoli. Ker je bila šola precej oddaljena, mu je mati to večkrat dovolila. Tudi tisti dan ni imela nič proti temu. Stresla je v Jakčevo šolsko torbo nekaj jabolk in dodala še pošten kos črnega kruha.

Ko je potem Jakec po dopoldanskem pouku pohrustal sočna jabolka in založil še precejšen brtevs kruha, se je pripravil k pisanju domače naloge. Bilo je nekaj iz računstva.

Ali tisti dan Jakec kar ni bil razpoložen za delo. Saj se je trudil, a ni šlo.

Pa je že v mislih napravil račun, o katerem je bil trdno prepričan, da bo pravi, toda tisti hip ga je zmotilo krizanje součencev doli na vrtu in spet se mu je vse zmedlo. Čas je urno tekkel. Jakec je postajal vedno bolj nervozen.

V tej stiski se je nehota ozrl pod klop,

kjer je imel shranjene knjige njegov sosed Peter. Porodila se mu je misel, katere se je v svojem poštemu srcu prvi hip ustrašil. A vendar je bila tako vabljiva.

"Ali je res tak greh, če bi samo nekoliko pogledal v njegov zvezek? Samo danes in nikoli več!"

Brž je izvlekel Petrovo torbo, odprl njegov računski zvezek in hitel prepisovati...

Komaj je končal in pospravil Petrove reči spet na svoje mesto, že so jeli prihajati v učilnico dečki. Pričelo je pravicato žvrgolenje, ki se je stopnjevalo vse do tlej, da je vstopil gospod učitelj.

Ko so posedli, je bilo takoj na vrsti pregledovanje domačih nalog. Gospod učitelj je popravljal, učil, grajal in semtertja tudi prihvalil, kakor je kdo zaslužil. Prišel je do Jakčeve klopi, vzel in pregledal najprej Petrov zvezek.

"To je pravilno, to pa ni! In to tudi ne! Tu, tu in spet tu ni prav. Torej v celem tri napake. Popravi in bodi bolj pazljiv! - No Jakec, daj še ti!"

S tresočo roko je Jakec pomolil gospodu učitelju zvezek, v svesti si, da je storil nekaj, kar ni bilo prav.

"To bi bilo, to pa je napačno! In potem-vidiš ga- prav tiste napake si napravil kakor Peter. Kako pa to?"

Na to vprašanje gospoda učitelja je Jakcu burno zavolklo srce.

"Ha, ha, to ste pravi! Čuješ Jakec! Ali sta se s Petrom domenila, da streljata oba enake kozle?"

Ko bi bil Jakec bolj prevejan, bi se bilo morda še kako prikrilo, toda njegova nepokvarjena prav se je upirala, da bi nalagal svojega dobrega vzgojitelja. Zaihtel je na

glas in s težavo sunil iz sebe:

"Prepisal sem, od Petra-prepisal."

"Kaj-ti-prepisal? Kako to? Zakaj si to storil?"

In Jakec je skesano povedal vse. Da je bil včeraj z očetom predolgo v gozdu, da danes nikakor ni mogel naloge sam napraviti, da mu je žal in da nikoli več ne bo poskusil kaj podobnega.

Gospod učitelj mu je napravil ostro pridigo. Med drugim je rekel s poudarkom:

"Kar si napravil danes, je neke vrste tatvina, jaz sem te pa doslej vendar imel za poštenega. Kaj bo s teboj?! Mali grehi vodijo v vedno večje grehote. Jakec, pazi se!"

Posebne kazni pa dobri gospod učitelj Jakcu ni naložil. Poznal je dečka in vedel, da je bila to le njegova hipna zmota, za katero je v svojem mehkem srcu že sedaj dovolj kaznovan. Saj je pa tudi skesano in svečano obljubil, da kaj takega ne bo storil nikoli več. Kar pa Jakec obljubi, tudi drži. To pa, to!

NAJBOLJŠE VINO.

Za vse najboljše to je vino,
ki vir ima tam pod pečino,
in po kamenčkih brzo teče:
studenček bistri se mu reče.

Nanaka nam zelene loke,
pokušajo ga srne sloke;
z njim ptički drobni se krepijo,
ko v grmah, logih se lovijo.

Bog sam nam dal je to pijačo.
Naj jemo črni kruh, pogачo,
prilega voda se najbolje.
Ob vodi vsi smo zdrave volje.

Lea Fatur:

- 14 -
MATJAŽEK

"Sedi, Matjažek, sem na prag," je privedla stara Podkrnka svojega vnučka in ga posadila na visoko pražnico. "Tu imaš, ljubček, mlekca in kruhek, pa jej lepo, in če pride ta kača in miška, ju ne smeš poditi. Kača je varuhinja hiše; če jo užališ, pride nesreča v hišo."

"Kaj pa je miška?" je vprašal krepki deček malo nejevoljno, zakaj ni šel rad iz izbe, kjer mesi mama kolace in ravna stara mati pražnjo obleko.

"Miška je varuhinja zakladov. Zato hodi s kačo. Če boš ostal priden in nedolžen, lahko da ti prinese kača ključ od rakve v kleti gradu, ki jo čuva ajdovska deklica."

"Bom priden," se je udobrovoljil deček. "Stara mati, kdo je bolj star-vi ali grad ali prostija ali cerkev?"

"O ti tepček ti! Prej je bil grad, potem prostija, cerkev in vas. Sto in sto let je tega, kar se tu pravi Podkrnos. Cesar Arnulf, tako so pravili gospod proš, je ustanočil prostijo in dal ji je dosti grajskega posestva. Mi smo bolj pod gradom, pa smo podložni gradu, imamo pa dve njivi tudi na proštijem, pa smo dolžni tudi prostiji tlako in desetino. Kako se pa pravi tvoje-mu atu?"

"Podkrnec", se je vzdignil deček ponosno. "In Podkrnčevina, to je naš grunt."

Mati je zmajala z glavo in si pogledila gube kratke sive janke.

"Naš in ne naš, ljubček. Več stoletij je že preteklo, kar se je naselil tu tvoj praded. Krčil je šumo in iztrebil je grmovje. Ker je pridelal, je bilo njegovo. Pa so prišli ljudje, ki ne govorijo po naše, in

so rekli: "To je naše! Ako hočeš ostati tukaj, moraš plačevati davke, z desetino."

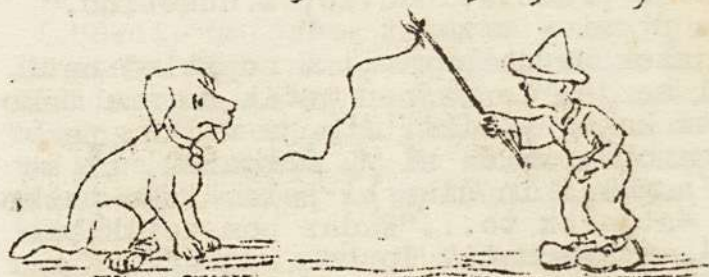
"Ata pravi - trikrat -"

Matjažek se je ustavil z odprtimi usti. Spomnil se je, da majnen deček ne sme tako govoriti kakor veliki. Ata je velik, pa lahko zarobanti; če bi pa Matjažek, bi se jokali angelci in šiba bi pela. Kako težko razume Matjažek to... "Kadar bom velik, bom pa smel, stara mati? To bom rentočil! Kakor stric Lipš."/

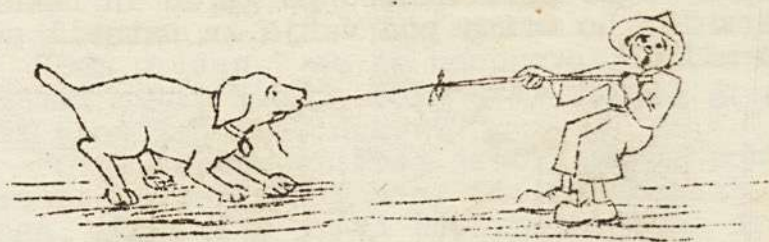
"Greh je tako govoriti in kača ti ne bo prinesla ključa. Jej mleko in daj mir z vprašanji! Pogledaj, kako sije božje sončece na Podkrnos. Jesen je, Matjažek. Kmalu bo sipal Bogec beli snežec po gorah in rekah, zmrznila bo Glina pod vasjo in ustavil se bo mlin."

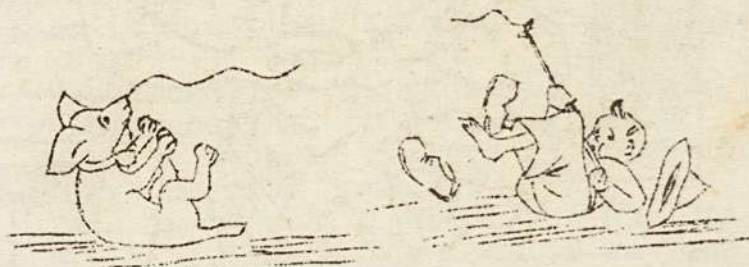
Raztrgano prijateljstvo

"Doda" in naš Saša, dobro se imata ;
a "pošast" kosma s trmo se ponša.

Saša si pomaga, z bičem Dodo švigne;
ta pa z gobčkom migne; se pretrga špaga.

To pa za oba je bilo kar usodno;
saj oba nerodno delala sta vaje

